

Raadsvergadering
28 november 2017

Agendapunt 4
DR

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Rheden;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 10 oktober 2017;

gelet op de bepalingen van de Wet ruimtelijke ordening, de Wet milieubeheer en de Algemene wet bestuursrecht;

gelet op het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening inzake de doorwerking van nationale belangen en voorts de Omgevingsverordening Gelderland;

overwegende:

dat het gewenst is te voorzien in een planologisch kader voor een agrarische bedrijfslocatie aan de Eikenstraat ongenummerd waarbij de oude bedrijfslocatie aan de Eikenstraat 3 wordt opgeheven, gepaard gaande met de ontwikkeling van Eikenstraat 3 naar een woonlocatie voor 3 nieuwe woningen en één bestaande woning en het omzetten van de locatie Buitensingel 60 van een agrarische bedrijfslocatie naar een (enkele) woonlocatie, alsmede gepaard gaande met een verbetering van de aanwezige natuurwaarden;

dat de milieueffecten ingevolge de daartoe bestaande wettelijke verplichtingen zijn onderzocht en beschreven in de daartoe opgestelde milieueffectrapportage;

dat het bestemmingsplan aanvaardbaar is gezien vanuit het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening en de Omgevingsverordening Gelderland;

dat de milieueffectrapportage aanvaardbaar is gezien vanuit de Wet milieubeheer en dat de daarin omschreven effecten vanwege de ontwikkelingen acceptabel worden geacht;

dat het ontwerpbestemmingsplan Ellecom, Eikenstraat ongenummerd, Eikenstraat 3 en Buitensingel 60 als vervat in de bestandenset met de planidentificatie NL.IMRO.0275.BP2015EllecomLandg-ON01 alsmede de bijbehorende ontwerp-milieueffectrapportage 'Milieueffectrapport Boerderij verplaatsing' d.d. 18 mei 2017 met de daarbij behorende stukken alsmede het ontwerpbesluit met ingang van 15 juni 2017 gedurende zes weken voor eenieder in digitale en analoge vorm ter inzage heeft gelegen en raadpleegbaar was;

dat binnen die termijn met betrekking tot dit ontwerpbestemmingsplan en met betrekking tot de ontwerp-milieueffectrapportage 41 zienswijzen naar voren zijn gebracht;

dat de commissie voor de milieueffectrapportage heeft geadviseerd over de inhoud en kwaliteit van de ontwerp-milieueffectrapportage in relatie tot het ontwerpbestemmingsplan, waarbij zij tevens de ingekomen zienswijzen heeft betrokken;

dat in de Nota van zienswijzen ontwerpbestemmingsplan Ellecom, Eikenstraat ongenummerd, Eikenstraat 3 en Buitensingel 60 en bijbehorende ontwerp-milieueffectrapportage inclusief Aanvulling op de Nota van Zienswijzen, behorende bij dit besluit, de ingebrachte zienswijzen zijn samengevat en voorzien van een antwoord, welke overwegingen geacht moeten worden deel uit te maken van dit besluit;

dat ambtshalve wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan gewenst zijn vanwege een aanpassing van het inrichtings- en beeldkwaliteitsplan Eikenstraat ongenummerd, gericht op de toegankelijkheid van de onderhoudsstrook van het waterschap;

dat wijzigingen ten opzichte van de ontwerp milieueffectrapportage gewenst zijn;

dat de zienswijzen en de ambtshalve conclusie nopen tot wijzigingen in het plan ten opzichte van het ontwerp van het bestemmingsplan, een en ander zoals is verwoord in de Nota van wijzigingen;

dat de zienswijzen nopen tot wijzigingen in de milieueffectrapportage ten opzichte van het ontwerp van de milieueffectrapportage, een en ander zoals verwoord in de Nota van wijzigingen;

overwegende voorts, dat geen enkele wijziging voortvloeit uit een zienswijze van Gedeputeerde Staten of de rijksdiensten belast met de directe belangen van het Rijk;

dat op grond van het Besluit ruimtelijke ordening geen exploitatieplan is opgesteld omdat het verhaal van kosten anderszins is verzekerd;

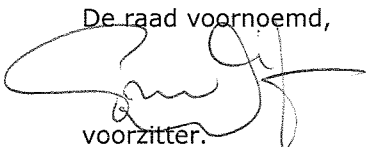
dat bij de vaststelling gebruik is gemaakt van de ondergrond met de bestandsnaam o_NL.IMRO.0275.BP2015EllecomLandg-VA01;

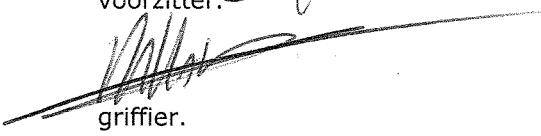
b e s l u i t :

- a vast te stellen de Nota van zienswijzen, zoals opgenomen in bijlage I bij dit besluit, inclusief Aanvulling op de Nota van Zienswijzen welke geacht wordt onlosmakelijk deel uit te maken van de Nota van zienswijzen en zoals opgenomen in bijlage IA bij dit besluit, en aldus deels tegemoet te komen aan de zienswijzen;
- b vast te stellen de Nota van wijzigingen zoals opgenomen in bijlage II bij dit besluit;
- c met in achtneming van het hiervoor gesteld langs elektronische weg, en met een volledige verbeelding daarvan op papier, (gewijzigd) vast te stellen het bij dit besluit behorende bestemmingsplan 'Ellecom, Eikenstraat ongenummerd, Eikenstraat 3 en Buitensingel 60', met de daarbij behorende toelichting, als vervat in de bestandset met de planidentificatie NL.IMRO.0275.BP2015EllecomLandg-VA01;
- d met in achtneming van het hiervoor gesteld langs elektronische weg, en met een volledige verbeelding daarvan op papier, (gewijzigd) vast te stellen de bij het bestemmingsplan Ellecom, Eikenstraat ongenummerd, Eikenstraat 3 en Buitensingel 60 behorende milieueffectrapportage 'Milieueffectrapport Boerderij Verplaatsing' d.d. 29 september 2017;
- e geen exploitatieplan vast te stellen.

De Steeg, 28 november 2017

De raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

Raadsvoorstel

portefeuillehouder
N. Olland

begrotingsprogramma
2 Ruimtelijk Domein

b en w-vergadering
10 oktober 2017

agendapunt
3

bijlage(n) ter inzage

- Nota van zienswijzen inclusief aanvulling op de Nota van Zienswijzen
- Nota van wijzigingen
- vast te stellen bestemmingsplan en milieueffectrapport

rol raad
Ter besluitvorming

soort document
Raadsvoorstel en -besluit

informatieavond
14 november 2017

agendapunt
4 (DS1)

raadsvergadering
28 november 2017

agendapunt
4

onderwerp

Vaststelling bestemmingsplan Ellecom, Eikenstraat ongenummerd, Eikenstraat 3 en Buitensingel 60 en bijbehorend milieueffectrapport.

INHOUD VOORSTEL

- Vaststellen Nota van zienswijzen inclusief Aanvulling op de Nota van Zienswijzen -met bijbehorende bijlagen- behorende bij het besluit tot vaststelling bestemmingsplan 'Ellecom, Eikenstraat ongenummerd, Eikenstraat 3 en Buitensingel 60' en bijbehorend milieueffectrapport 'Boerderij verplaatsing, Landgoed Middachten';
- vaststellen Nota van wijzigingen -met bijbehorende bijlage- behorende bij het besluit tot vaststelling 'Ellecom, Eikenstraat ongenummerd, Eikenstraat 3 en Buitensingel 60' en bijbehorend milieueffectrapport 'Boerderij verplaatsing, Landgoed Middachten';
- gewijzigd vaststellen van bestemmingsplan 'Ellecom, Eikenstraat ongenummerd, Eikenstraat 3 en Buitensingel 60' en bijbehorend milieueffectrapport 'Boerderij verplaatsing, Landgoed Middachten'.

1 Waartoe is het voorstel gedaan?

Begin 2017 is een bestemmingsplanprocedure opgestart voor een wijziging van het bestemmingsplan voor de locaties Eikenstraat 3, Eikenstraat ongenummerd en Buitensingel 60 in Ellecom. Daarvoor heeft vanaf 19 januari 2017 het voorontwerp-bestemmingsplan voor 4 weken ter inzage gelegen en vanaf 15 juni 2017 een ontwerpbestemmingsplan voor een periode van 6 weken. De volgende stap in deze procedure is het bestemmingsplan voor vaststelling aan te bieden bij de gemeenteraad. Dit voorstel voorziet in deze stap. Verwezen wordt naar bijgevoegd ontwerpraadsbesluit.

2 Wat is de aanleiding?

Landgoed Middachten heeft de gemeente verzocht medewerking te verlenen aan een bestemmingsplanwijziging voor de locaties Eikenstraat 3, Eikenstraat ongenummerd en Buitensingel 60 in Ellecom. De bestemmingsplanwijziging heeft samengevat betrekking op de volgende onderwerpen:

- het voornemen van verplaatsing van de agrarische bedrijfslocaties 'Borghkeppel' (melkveehouderij) aan de Eikenstraat 3 en de Buitensingel 60 naar een locatie aan de Eikenstraat (ongenummerd) in de Ellecomse polder;
- het omvormen van de huidige locatie Eikenstraat 3 naar een woonlocatie voor 3 nieuwe woningen en een woonbestemming op de bestaande monumentale boerderij;

- het toekennen van een woonbestemming aan de voormalige agrarische bedrijfslocatie Buitensingel 60;
- het omvormen van een strook agrarische grond naar natuur.

Aan de voorbereiding van deze bestemmingsplanprocedure is een periode vooraf gegaan van uitgebreide en zorgvuldige planvorming. Dit uit zich onder meer in de onderzoeken, milieueffectrapportage, erfinrichtings- en beeldkwaliteitsplannen.

Inspraak heeft plaatsgevonden door de terinzagelegging van het voorontwerp-bestemmingsplan 'Ellecom, Eikenstraat ongenummerd, Eikenstraat 3 en Buitensingel 60' en bijbehorende conceptmilieueffectrapportage gedurende vier weken. Ook heeft in deze periode een informatieavond plaatsgevonden. Tijdens de periode van de terinzagelegging is aan iedereen de gelegenheid gegeven om een inspraakreactie in te dienen op het voornemen en op de stukken. Er zijn 6 inspraakreacties ingediend en voor de beantwoording hiervan is een inspraaknota opgesteld. De reacties gaven gedeeltelijk aanleiding voor aanpassingen. Verder is het voorontwerp aan diverse instanties voorgelegd voor vooroverleg. De reactie van het waterschap gaf aanleiding voor een aanpassing van het bestemmingsplan.

Vanaf 15 juni 2017 heeft het ontwerpbestemmingsplan en bijbehorende ontwerp-milieueffectrapport voor 6 weken ter inzage gelegen. In deze periode zijn er 41 zienswijzen ingediend. Deze zienswijzen zijn samengevat in een Nota van zienswijzen. Nu de beoordeling en beantwoording van de ingekomen zienswijzen heeft plaatsgevonden, is de volgende stap in de procedure om het bestemmingsplan en bijbehorende milieueffectrapportage voor vaststelling aan te bieden bij de gemeenteraad.

3 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?

Het bestaande beleid wordt gevormd door onder meer het bestemmingsplan Landelijk gebied, het Landschapsontwikkelingsplan, Omgevingsverordening Gelderland en de gemeentelijke beleidsnotitie Functieveranderingenbeleid. De voorgenomen ontwikkeling past daarnaast binnen de doelstellingen van de visie Havikerpoort. Ook is sectorale wetgeving van toepassing waaronder op het gebied van natuur (zoals Wet natuurbescherming), water (zoals Waterwet) en milieu (zoals Wet milieubeheer, Besluit Mer, etc).

4 Wat willen wij bereiken?

Wij willen mogelijkheden bieden voor de voorgenomen ontwikkelingen aan de Eikenstraat 3, Eikenstraat ongenummerd en de Buitensingel 60 te Ellecom. Daarmee maken wij enerzijds ontwikkelingen mogelijk die een bijdrage leveren aan de gemeentelijke beleidsdoelstellingen en anderzijds aan een ontwikkelingsproces van Landgoed Middachten voor een duurzame instandhouding van het landgoed.

5 Wat gaan wij ervoor doen?

Algemeen

Algemene doelstellingen van ons gemeentelijk beleid voor het buitengebied waaraan de voorgenomen ontwikkelingen in het bestemmingsplan voldoen, zijn:

- bescherming en ontwikkeling van de landschappelijke, natuurlijke en cultuurhistorische kwaliteiten;
- het bieden van continuïteit aan grondgebonden agrarische bedrijven;
- ruimte bieden voor nieuwe economische dragers op landgoederen;
- functieverandering van agrarische functie naar woonfunctie kan mits hiermee een kwaliteitsbijdrage voor het buitengebied samenhangt.

In het besluit van het college d.d. 6 mei 2014 is op basis van bovenstaande beleidsdoelstellingen in relatie tot de voorgenomen ontwikkelingen, overwogen dat deze ontwikkelingen hieraan kunnen bijdragen. In de periode daarna zijn hiervoor nadere uitwerkingen gemaakt. Zowel uit de toelichting van het bestemmingsplan, de milieueffectrapportage (MER), de erfinrichtingsplannen voor de drie locaties als de verschillende onderzoeken bij het bestemmingsplan en de MER, blijkt dat de voorgenomen ontwikkelingen bijdragen aan bovenstaande beleidsdoelstellingen en ruimtelijk verantwoord kunnen worden.

Het voorontwerpbestemmingsplan en de MER zijn voorgelegd aan de wettelijke vooroverleginstanties Rijkswaterstaat, Waterschap Rijn en IJssel, GGD en de provincie. Deze hebben aangegeven dat het plan passend is binnen de kaders die deze instanties stellen aan ruimtelijke ontwikkelingen. De GGD heeft op verzoek van de gemeente en op basis van de ingediende zienswijzen ook nog een aanvullend advies afgegeven. Deze is als bijlage bij de Nota van zienswijzen gevoegd. De Commissie MER (onafhankelijk en wettelijk verplicht adviesorgaan bij een MER) is voor de MER in relatie tot het bestemmingsplan betrokken bij zowel de Notitie Reikwijdte en detailniveau als bij het ontwerp van de MER. In het advies op het ontwerp van de MER heeft de commissie geconcludeerd dat de MER helder en navolgbaar geschreven is en dat de onderzoeken grondig zijn uitgewerkt en plausibele conclusies bevat. De commissie heeft de zienswijzen gekregen en geen aanleiding gezien om op basis hiervan een aanpassing van de MER te verlangen. De MER bevat dan ook alle informatie die nodig is om een besluit (bestemmingsplan en omgevingsvergunningen) te kunnen nemen waarin het milieubelang volwaardig wordt meegewogen.

Bestemmingsplan

Voor de volledigheid worden de diverse voorgenoemde ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt hieronder (nogmaals) kort toegelicht:

Nieuwe locatie agrarisch bedrijf Eikenstraat ongenummerd

Het bouwvlak dat komt te vervallen aan de Buitensingel 60 wordt ingezet voor de nieuwe locatie van een agrarisch bedrijf aan de Eikenstraat ongenummerd. Hiermee is sprake van een verplaatsing van het agrarisch bouwvlak en niet van de toevoeging van een agrarisch bouwvlak. Er is dus geen strijdigheid met het gemeentelijk beleid om geen nieuwe bouwlocaties toe te voegen in het buitengebied.

In het plan is aan de Eikenstraat ongenummerd een bouwvlak voorzien van ca. 1,6 ha groot. Uit de gegevens bij het verzoek van landgoed Middachten en de verleende Natuurbeschermingswetvergunning blijkt dat het hier gaat om een grondgebonden melkveebedrijf waarbij een bouwvlak van 1,6 ha reëel is. Ook wordt rekening gehouden met de landschappelijke en historische kwaliteiten van het buitengebied. De vorm van het bouwvlak sluit aan op de historische perceelsvorm en de gebouwen en bouwwerken worden landschappelijk ingepast. Hiertoe is een erfinrichtingsplan opgesteld. De realisatie van het erfinrichtingsplan wordt juridisch geborgd in de regels van het bestemmingsplan. Daarnaast is van belang dat de locatie in het rivierbed is gelegen. Dit heeft gevolgen voor het waterbergend vermogen ter plekke. Hiervoor moet compensatie plaatsvinden (zie hieronder). De maatregelen worden planologisch geborgd en zijn bij de planopzet betrokken.

Verder volgt uit de Wet milieubeheer en het Besluit Mer dat er voor de vestiging van de beoogde melkveehouderij een milieueffectrapportage (MER) moet worden opgesteld. Hiertoe moet een uitgebreide plan-merprocedure worden gevolgd. De MER wordt samen met het bestemmingsplan vastgesteld.

Eikenstraat 3

Op de locatie Eikenstraat 3 worden 3 wooneenheden mogelijk gemaakt in de vorm van één vrijstaande woning en een twee-onder-één-kap. De agrarische bedrijfsgebouwen op het overerf worden (op één na) gesloopt en de monumentale boerderij krijgt een woonbestemming. Aan de woningbouw is een functieveranderingsplan gekoppeld om de gewenste ruimtelijke kwaliteit (o.a. landschappelijke inpassing, beeldkwaliteit en natuurontwikkeling) te borgen. De realisatie hiervan wordt juridisch geborgd in de regels van het bestemmingsplan.

Buitensingel 60

De agrarische activiteiten en mogelijkheden voor een agrarisch bedrijf op deze locatie worden opgeheven en de agrarische bedrijfsgebouwen worden gesloopt. Het voorliggende plan voorziet ter plekke alleen nog in een woonbestemming voor de bestaande woning en een landschappelijke kwaliteitsimpuls van het erf en de directe omgeving. Het hiervoor opgestelde erfinrichtingsplan wordt juridisch geborgd in de regels van het bestemmingsplan.

Natuur- en waterberging

Vanwege de toevoeging van bouwvolume in een gebied voor waterberging van hoogwater is er een compensatie met Rijkswaterstaat afgesproken. Deze compensatie bestaat uit een verlaging van het maaiveld van een strook weiland langs het bronbos.

Landgoed Middachten heeft besloten deze strook te ontwikkelen als natuurterrein en deze krijgt een natuurbestemming. Daarnaast wordt de ontwikkeling van een poel nabij het kasteel ingezet voor de compensatie en het gedeeltelijk afgraven van de locatie Buitensingel 60.

Zienswijzen en wijzigingen

Op het ontwerpbestemmingsplan en het milieueffectrapport zijn 41 zienswijzen ingediend. De zienswijzen zijn samengevat in de Nota van zienswijzen en bevatten diverse onderwerpen. Vanwege de diverse zorgen en gevoelens die zijn geuit door de indieners van zienswijzen, hebben wij getracht om deze door een meer uitgebreide beantwoording in de Nota van Zienswijzen weg te nemen. Ten aanzien van zienswijze nr. 10 is gebleken dat in eerste instantie de ingediende aanvulling op deze zienswijze niet is betrokken bij de Nota van zienswijzen. De samenvatting en beantwoording van deze aanvulling (nr. 10A) is nu opgenomen in de Aanvulling op de Nota van Zienswijzen die aldus deel uit maakt van de Nota van Zienswijzen.

Naar aanleiding van de zienswijzen worden er een aantal wijzigingen voorgesteld. Ook zijn er ambtshalve wijzigingen wenselijk. Deze wijzigingen zijn opgenomen in de Nota van Wijzigingen. Beide nota's maken onderdeel uit van het raadsbesluit.

6 Wat gaat het kosten?

Aan een bestemmingsplanprocedure zijn kosten verbonden. Op basis van de Legesverordening zijn deze kosten door het heffen van leges bij de initiatiefnemer in rekening gebracht. De kosten voor de onderzoeken die nodig zijn voor de ruimtelijke onderbouwing van het bestemmingsplan zijn voor rekening van de initiatiefnemer. Dit geldt tevens voor de kosten die samenhangen met de Notitie Reikwijdte en detailniveau, de MER en de verplichte advisering door de Commissie MER. Verder is er met initiatiefnemer een overeenkomst gesloten waarin de gemeente wordt gevrijwaard van planschade.

Voor wat betreft de daadwerkelijke uitvoering kan worden vermeld dat de percelen geen eigendom zijn van de gemeente. De kosten van de uitvoering van de bouwplannen, de landschappelijke en natuurlijke inpassing en eventuele gemeentelijke maatregelen op de percelen of in het openbaar gebied worden particulier gedragen. Daarmee is het verhaal van kosten voldoende verzekerd en hoeft geen exploitatieplan te worden vastgesteld.

7 Wat zijn de risico's?

Tegen het besluit van de raad om het bestemmingsplan vast te stellen staat de mogelijkheid open om hiertegen in beroep te gaan bij de Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State.

8 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?

In mei 2014 heeft het college besloten om medewerking te verlenen aan een procedure voor wijziging van het bestemmingsplan. Het college heeft daartoe besloten omdat het plan voor de drie locaties op hoofdlijnen bijdraagt aan diverse beleidsdoelstellingen voor het buitengebied. Het college heeft met een intentieovereenkomst diverse voorwaarden gesteld met betrekking tot onderzoeken en uitwerkingen van de planschetsen. Als gevolg van de besluitvorming is besloten om een informatieavond voor omwonenden te organiseren. Op deze avond (29 oktober 2014) zijn de plannen gepresenteerd en was er ruimte voor vragen en aandachtspunten voor de verdere planvorming. Ongeveer 60 omwonenden hebben deze avond bezocht.

Omdat er voor het bestemmingsplan ook een milieueffectrapportage (MER) nodig was is er eerst een Notitie Reikwijdte en detailniveau opgesteld. Deze notitie is een soort plan van aanpak voor de MER en geeft aan wat er onderzocht gaat worden en hoe.

Het college heeft in juni 2015 besloten deze notitie om advies voor te leggen bij de Commissie MER en de notitie ter inzage te leggen (publicatie in Regiobode). Op de notitie zijn drie zienswijzen binnengekomen en hieruit zijn een aantal aandachtspunten meegenomen bij het opstellen van de MER. Ook het advies van de Commissie MER is vervolgens overgenomen en betrokken bij het opstellen van de MER. Besluitvorming hierover door het college heeft in november 2015 plaatsgevonden.

In de periode 2015-2016 is vervolgens gewerkt aan de MER, zijn onderzoeken verricht en zijn de schetsontwerpen uitgewerkt in erfinrichtings- en beeldkwaliteitsplannen. Bij het opstellen van het voorontwerpbestemmingsplan zijn deze opgenomen en verwerkt. In januari 2017 heeft het college besloten om het voorontwerpbestemmingsplan vrij te geven voor de inspraak en is er op 26 januari 2017 een informatieavond gehouden voor omwonenden. Op deze avond waren circa 80 mensen aanwezig. Op de inspraak op het voorontwerpbestemmingsplan zijn 6 reacties binnengekomen. Deze reacties gaven aanleiding om de paragraaf over gezondheid in de MER aan te vullen en aantal feitelijke onjuistheden in het onderzoek naar hoogwatervluchtplaatsen aan te passen. In juni 2017 heeft het college besloten om het ontwerpbestemmingsplan ter inzage te leggen. Hierop zijn 41 zienswijzen binnengekomen.

Verder zijn er diverse gesprekken gevoerd met raadsfracties, was er een excursie voor de raad op 12 juni 2017, waren er diverse gesprekken met individuele bewoners en was er een gesprek op 15 mei 2017 met een groep bewoners uit Ellecom naar aanleiding van een ingediende inspraakreactie op het voorontwerp.

9 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?

Over de wijze van beantwoording van de zienswijzen en het raadsvoorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan worden de indieners van een zienswijze geïnformeerd. Daarnaast wordt hen de mogelijkheid geboden om tijdens de informatieavond van de gemeenteraad in te spreken. Nadat de gemeenteraad een besluit heeft genomen over de vaststelling van het bestemmingsplan zullen de indieners van een zienswijze over dit besluit en het vervolg van de procedure geïnformeerd worden.

10 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?

Niet van toepassing.

De Steeg, 10 oktober 2017

Burgemeester en wethouders van Rheden,

P.M. van Wingerden-Boers,
burgemeester.

J.W. Kettelerij,
secretaris.

NOTA VAN ZIENSWIJZEN

Ontwerpbestemmingsplan Ellecom, Eikenstraat ongenummerd, Eikenstraat 3 en Buitensingel 60 en bijbehorende ontwerp milieueffectrapport

Hoofdstuk 1. Thematische toelichting

1.1 Algemeen

Het ontwerpbestemmingsplan Ellecom, Eikenstraat ongenummerd, Eikenstraat 3 en Buitensingel 60 heeft van 15 juni 2017 tot en met 26 juli 2017 ter inzage gelegen. De publicatie van deze ter inzage legging heeft in de Staatscourant en in de Regiobode plaatsgevonden. Tijdens de ter inzage legging was het ontwerpbestemmingsplan in te zien via zowel www.ruimtelijkeplannen.nl als op het gemeentehuis in De Steeg.

Op het ontwerpbestemmingsplan zijn 41 zienswijzen binnengekomen. Eén zienswijze is buiten de termijn ingediend en deze wordt ambtshalve meegenomen. Van de 41 zienswijzen zijn er 33 (van 25 verschillende woonadressen) van inwoners uit Ellecom, 5 van inwoners uit Dieren en 1 van een inwoner uit De Steeg. Van de 39 zienswijzen van inwoners (31 verschillende woonadressen) zijn er 14 waarvan de woning is gelegen binnen een straal van 350-500 meter van de locatie Eikenstraat ongenummerd, zijn er 19 waarvan de woning is gelegen binnen een straal van 500-1000 meter en zijn er 6 woningen die op meer dan 1000 meter zijn gelegen. Verder zijn er zienswijzen ingediend door Stichting behoud uiterwaardenlandschap en het samenwerkingsverband Bestuurlijk overleg Havikerpoort (Rijkswaterstaat Oost-Nederland, Stichting Twickel, Waterschap Rijn en IJssel, Vitens, Natuurmonumenten en Landgoed Middachten).

In deze zienswijzennota zijn in hoofdstuk 2 de ingediende zienswijzen samengevat en voorzien van een reactie door de gemeente. Bij een deel van de zienswijzen zijn inhoudelijke overeenkomsten. In dat geval wordt verwezen naar de zienswijze waar deze als eerste is beantwoord. De onderwerpen die in zienswijzen vaak genoemd worden zijn in hoofdstuk 1 apart uitgelicht. De zienswijzennota maakt onderdeel uit van de besluitvorming door de gemeenteraad over de vaststelling van het bestemmingsplan.

Aan de bestemmingsplanprocedure is ook een m.e.r.-procedure gekoppeld. Voor de benodigde milieueffectrapportage (MER) is in 2015 een Notitie Reikwijdte en detailniveau (NRD) opgesteld. Over deze NRD heeft de Commissie MER geadviseerd op 30 september 2015. Het advies van de commissie is betrokken bij het opstellen van de MER. Ook over de MER heeft de commissie geadviseerd op 29 augustus 2017 (bijlage A). In dit advies heeft de commissie geconcludeerd dat de MER helder en navolgbaar geschreven is en dat de onderzoeken grondig zijn uitgewerkt en plausibele conclusies bevatten. De MER bevat dan ook alle informatie die nodig is om een besluit (bestemmingsplan en omgevingsvergunningen) te kunnen nemen waarin het milieubelang volwaardig wordt meegewogen.

1.2 Waarom werkt de gemeente mee aan deze ontwikkeling?

Elke aanvraag voor een nieuwe ontwikkeling die niet past binnen het geldende bestemmingsplan, wordt in eerste instantie gewogen aan de hand van de gemeentelijke vastgestelde beleidsdoelstellingen. Daarbij is de aanvraag leidend. Het kan voorkomen dat een aanvraag leidt tot een negatief oordeel of alleen in aangepaste vorm op medewerking van de gemeente kan rekenen. In dit geval werkt de gemeente mee aan de ontwikkelingen op de locaties Eikenstraat 3, Eikenstraat ongenummerd en Buitensingel 60, omdat zij van mening is dat het resultaat van deze ontwikkelingen een meerwaarde oplevert voor de ruimtelijke kwaliteit, namelijk het plan draagt bij aan:

Bijlage I Nota van Zienswijzen bij raadsbesluit van 28 november 2017, tot vaststelling van het bestemmingsplan Ellecom, Eikenstraat ongenummerd, Eikenstraat 3 en Buitensingel 60

- een verbetering van de ecologische kwaliteit van de bronbossen;
- structurele economische dragers voor landgoed Middachten en het perspectief voor de instandhouding van de landschappelijke en cultuurhistorische betekenis van het landgoed;
- de continuïteit van grondgebonden melkveehouderijen in de gemeente Rheden en daarmee een landschappelijke en economische drager van het agrarisch landschap;
- een verbetering van de landschappelijke en cultuurhistorische beeldkwaliteit van de Eikenstraat 3 en de Buitensingel 60.

Wij hebben kennis genomen van de gevoelens van een aantal inwoners in relatie tot de voorgenomen ontwikkeling aan de Eikenstraat ongenummerd. Wij zien de ontwikkeling van de Eikenstraat ongenummerd echter niet als een op zichzelf staande ontwikkeling. De bestemmingsplanwijziging maakt de realisatie van meerdere ontwikkelingen mogelijk die sterk met elkaar samenhangen en gezamenlijk gezien beoordeeld worden als een ruimtelijke meerwaarde. Met dat als uitgangspunt is gekeken naar een zorgvuldige ruimtelijke inpassing van de Eikenstraat ongenummerd, Eikenstraat 3 en Buitensingel 60.

1.3 Waarom een agrarisch bedrijf op deze plek?

Voor ons staat het vraagstuk centraal of het verzoek van landgoed Middachten voor de voorgestelde vestiging van een nieuw agrarisch bedrijf ruimtelijk inpasbaar is en bijdraagt aan de ruimtelijk relevante beleidsdoelstellingen. De omvang van het bedrijf in de aanvraag is daarbij uitgangspunt. De plek van het agrarisch bedrijf aan de Eikenstraat ongenummerd is gekozen omdat deze op meerdere aspecten gunstiger scoorde dan de andere onderzochte locaties. Deze andere locaties zijn de Eikenstraat 3, Buitensingel 60 en de Havikerwaard 53. Hieronder volgt een korte toelichting. Voor meer uitgebreidere informatie wordt verwezen naar hoofdstuk 4 van de MER. De Commissie MER geeft in hun eindadvies aan dat de locatiealternatieven in het MER voldoende op detailniveau beschouwd zijn.

Eikenstraat 3

Een doorontwikkeling van het melkveehouderijbedrijf aan de Eikenstraat 3 wordt niet gezien als reëel ontwikkelingsscenario. Vanuit bedrijfseconomisch perspectief blijft er sprake van een minder gunstige situering van de gronden en een beperkte huiskavel. Ook is de bouwkavel en het erf ter plekke te klein gebleken voor een toekomstbestendig bedrijf. Dit beïnvloedt een efficiënte bedrijfsvoering negatief. Vanuit landschappelijk en cultuurhistorisch perspectief tast situering op locatie Eikenstraat 3 de waarden van de Beschermde Buitenplaats Middachten aan en ontstaat er geen verbetering van de kwaliteit van de bronbossen door vermindering van de eutrofiering. In samenspraak met de vorige pachter heeft landgoed Middachten daarom vanaf 2010 naar een nieuwe locatie gezocht.

Combinatie Eikenstraat 3 en Buitensingel 60

De voorgenomen melkveehouderij verspreiden over twee locaties zou de opgave in eerste instantie vereenvoudigen. Het bouwvolume kan dan simpel gezegd verspreid worden over twee locaties met een agrarische bestemming en bijbehorende bouwmogelijkheden. Bedrijfsvoeringstechnisch is dit scenario alleen niet efficiënt en daardoor economisch moeilijk uitvoerbaar. Er zijn transportbewegingen nodig tussen de locaties met de daaraan verbonden negatieve gevolgen voor de omgeving. Ook zijn er dubbele voorzieningen nodig voor bijvoorbeeld vee en kuilvoer. Dit scenario neemt tevens de eutrofiering van de bronbossen niet weg en er is sprake van een negatieve landschappelijke en cultuurhistorische impact.

Buitensingel 60

Bij dit scenario zijn wij tot de conclusie gekomen dat de vestiging van een dergelijk agrarisch bedrijf minder passend is aan de Buitensingel dan aan de Eikenstraat ongenummerd. Belangrijk hierin is dat een dergelijk agrarisch complex aan de Buitensingel een te prominente en beeldbepalende uitstraling heeft op de omgeving, terwijl de locatie aan de Eikenstraat ongenummerd meer in de luwte van het landschap ligt. De locatie aan de Eikenstraat ongenummerd heeft ook een gunstigere ligging ten opzichte van de pachtgronden. Tevens weegt mee dat het bedrijf aan de Eikenstraat een directe ontsluiting heeft richting een doorgaande weg en dat landbouwverkeer niet door het dorp Ellecom hoeft. Het dorp Ellecom is niet ingericht op dergelijke landbouwvoertuigen en transportbewegingen en het brengt verkeersveiligheidsrisico's met zich mee. Dat vinden wij ongewenst. Verder is er sprake van een te kleine bouwkael en is uitbreiding van bouw- en grondvolume alleen mogelijk met compenserende maatregelen in verband met het vereiste waterbergend vermogen van.

Havikerwaard 53

De argumenten die landgoed Middachten naar voren brengt over de ongeschiktheid van de locatie 'Hartman' vinden wij voldoende steekhoudend om deze locatie als geen reëel alternatief van de Eikenstraat ongenummerd te beschouwen. Onder meer de agrarische gronden in de directe nabijheid van de locatie 'Hartman' zijn al in een gunstige verkavelingstructuur ondergebracht en juridisch bindend langjarig verpacht bij twee andere agrarische bedrijven aan de Havikerwaard 49 en 51. Herkaveling zou voor deze bedrijven vanuit efficiëntie ongunstig zijn en het belang van deze bedrijven niet dienen. Zonder gronden in de directe nabijheid van de locatie 'Hartman' is de locatie bedrijfsvoeringstechnisch niet interessant voor een agrarisch bedrijf. Daarnaast is ook dit erf krap in relatie tot de voorgenomen ontwikkeling. Mogelijkheden voor uitbreiding van het erf met extra bouw- en grondvolume is complex vanwege de ligging in een voor hoogwater stroomvoerend gebied. Voor Landgoed Middachten is het vanuit economisch en beheersmatig (onder meer onderhoud landschap) perspectief gunstiger om 2 agrarisch bedrijven te hebben aan de noordzijde van de snelweg. Tot slot zijn de extra verkeersbewegingen die gepaard gaan met een verspreide ligging van gronden bij vestiging op de locatie 'Hartman', ongunstig ten opzichte van vestiging op de locatie Eikenstraat ongenummerd.

Als we naar de verschillende scenario's en daarmee samenhangende aspecten kijken, zien wij de vestiging van de voorgenomen melkveehouderij aan de Eikenstraat ongenummerd als het meest gunstige alternatief. De conclusie van de Commissie MER sluit hierbij aan.

1.4 Waarom is een agrarisch bedrijf aan de Eikenstraat ongenummerd passend in het landschap?

Het uiterwaardenlandschap kenmerkt zich doorgaans door (volumineuze) melkveehouderijen. De bedrijven in de Havikerwaard en Fraterwaard zijn hier een goed voorbeeld van. De voorgenomen melkveehouderij aan de Eikenstraat ongenummerd is daarom geen uitzonderlijke ontwikkeling. De voorgestelde locatie voor deze melkveehouderij is een keuze die mede ingegeven is vanuit de landschappelijke ligging en de hoogteligging. De locatie ligt wat meer in de luwte van het open landschap en heeft (in tegenstelling tot de Buitensingel 60) een beperkte reikwijdte qua ruimtelijke impact. Wij zijn van mening dat de grootte van het voorgestelde agrarisch bedrijf op deze locatie passend is binnen de karakteristiek van het uiterwaardenlandschap. Voor de vestiging van het agrarische bedrijf aan de Eikenstraat ongenummerd is een Inrichtings- en beeldkwaliteitsplan (bijlage 3 van de Toelichting van het bestemmingsplan en de MER) opgesteld waarin onder meer wordt ingegaan op de impact en passendheid van de bebouwing op de locatie in het landschap. Wij zijn van mening dat het uiteindelijke ontwerp een resultaat is van een zorgvuldig ontwerpproces waarbij met respect voor het landschap een kwalitatieve landschappelijke inpassing van het erf en zijn bebouwing tot stand is gekomen. De MER-commissie geeft hierover te kennen dat landschappelijke inrichtingsplannen en beeldkwaliteitsplannen een goede indruk geven van de effecten op het landschap.

1.5 Zijn er gezondheidsrisico's voor omwonenden?

Meerdere zienswijzen gaan over de zorgen omtrent het aspect gezondheid. In de MER is het aspect gezondheid onderzocht. Aangegeven wordt dat in verband met mogelijke gezondheidsrisico's een minimale afstand van 250 meter moet worden aangehouden tussen een gevoelige bestemming en een veehouderij. In dit geval is er sprake van een afstand van circa 300 meter tussen de locatie Eikenstraat ongenummerd en de dichtstbijzijnde woning. De afstand tussen de Eikenstraat ongenummerd en de eerste woningen van de bebouwde kom is circa 340 meter. Wij zijn van mening dat we op basis van de MER mogen concluderen dat het aspect gezondheid in voldoende mate is onderzocht en dat het aannemelijk is dat er geen sprake is van verhoogde gezondheidsrisico's. Het voorontwerpbestemmingsplan is samen met de MER om advies voorgelegd aan de GGD. In het advies van de GGD van 22 februari 2017 geeft zij aan dat vanuit het oogpunt van gezondheid met name de afstand tussen een veehouderij en een gevoelige bestemming (zoals een woning) van belang is. De GGD geeft aan dat er voldoende afstand is tussen de geplande veehouderij en gevoelige bestemmingen. Naar aanleiding van de zienswijzen op het ontwerpbestemmingsplan waarin zorgen omtrent het aspect gezondheid werden geuit, hebben wij de GGD gevraagd om aanvullend inhoudelijk te reageren. De reactie van de GGD van 21 augustus 2017 hebben wij opgenomen (bijlage B) in de zienswijzennota. De GGD gaat daarbij in op de wenselijkheid van een GGD advies op maat, op eventuele gezondheidsrisico's door de uitstoot van stikstof, fijnstof, ammoniak en methaan, op eventuele gezondheidsrisico's ten aanzien van dierziekten en op de eventuele cumulatie van gezondheidsaspecten. De GGD geeft daarbij aan, dat er geen aanleiding is om het eerder afgegeven (positieve) advies aan te vullen of te herzien. Ook geeft zij aan dat de landelijke aanbevelingen van de GGD niet worden aangepast, en dat de actuele kennis uit de VGO onderzoeken is betrokken bij de advisering. Ten aanzien van het hoge percentage ouderen geeft zij aan dat ouderen kwetsbaar zijn voor luchtwegproblematiek (net als jonge kinderen die in een laag percentage aanwezig zijn in Ellecom). De GGD geeft echter aan dat dit voor rundveebedrijven in dit specifieke geval geen factor is waar rekening mee hoeft te worden gehouden.

Samengevat concluderen wij uit de MER en de reactie van de GGD dat er in voldoende mate rekening is gehouden met mogelijke gezondheidsrisico's en dat er geen aanleiding is om nader onderzoek te doen of de MER danwel het bestemmingsplan op dit onderdeel aan te passen.

1.6 Welke invloed heeft de ontwikkeling op flora en fauna?

Voor het bestemmingsplan en de MER is een natuurtoets, een onderzoek naar hoogwatervluchtplaatsen en een passende beoordeling uitgevoerd. Deze onderzoeken zijn gedaan om de effecten van de ontwikkelingen op de flora en fauna in beeld te brengen. De onderzoeken richten zich in hoofdzaak op de effecten van de boerderijverplaatsing ter plaatse van de Eikenstraat 3 en de Eikenstraat ongenummerd. Juist omdat hier de grootste veranderingen zijn met mogelijke negatieve en positieve gevolgen. Uit de onderzoeken volgen de volgende conclusies:

- er geen negatieve significante effecten zijn op de instandhoudingsdoelen van omliggende Natura 2000-gebieden;
- het niet aannemelijk is dat de locatie Eikenstraat ongenummerd een functie heeft als hoogwatervluchtplaats voor fauna;
- de ontwikkelingen niet conflicteren met op basis van de Wet Natuurbescherming beschermde flora en fauna;
- er een positief effect is op de bronbossen vanwege een sterke daling van de eutrofiering van de bronbossen;
- de beoogde bedrijfsverplaatsing per saldo een positief effect heeft op de kenmerken en waarden van het Gelders Natuurnetwerk en de ontwikkelingsdoelen van de Groene Ontwikkelingszone.

Op basis van de onderzoeken concluderen wij dat er geen, anders dan tijdelijke verstoringen tijdens de bouwwerkzaamheden, negatieve effecten zijn op de flora en fauna. Er is zelfs een positief effect te verwachten door een daling van de eutrofiering van de bronbossen en de aanleg van nieuwe natuur.

1.7 Wat vinden wij van de effecten van het agrarisch gebruik van de weilanden op het landschap?

Bij deze vraag is het goed om te beginnen bij het gegeven dat in de huidige situatie alle agrarische gronden in de Ellecomse Polder al een agrarische bestemming hebben en als zodanig ook altijd zijn verpacht en gebruikt. Dit betekent dat agrarische bedrijven deze gronden binnen de geldende bestemming en bestaande wet- en regelgeving voor regulier agrarisch gebruik kunnen benutten. Dit gebruik kan bijvoorbeeld de beweiding van melkvee zijn, het gebruik als hooiland of voor het telen van ruwvoer zoals maïs. Het gebruik en de intensiteit daarvan wordt door het bestemmingsplan niet beperkt. Dit is een keuze van de betreffende agrariër en heeft te maken met de gekozen bedrijfsvoering.

De gemeente ziet de grondgebonden landbouw in de vorm van melkveehouderijen als een onlosmakelijk onderdeel van het Rhedense landschap en wil ook ruimte geven aan agrariërs om zich toekomstbestendig te ontwikkelen. Het inperken van het reguliere agrarische gebruik van gronden past daar niet bij. De mate van intensiteit van het grondgebruik en het al dan niet natuurlijk beheren van agrarische gronden voor bijvoorbeeld verhoging van de natuurwaarden en diversiteit van flora, is een beslissing die de grondeigenaar en/of agrariër maakt. Overigens zal de gemeente het toejuichen als agrariërs, die dit kunnen inpassen in hun bedrijfsvoering, kiezen voor een meer botanisch gericht beheer van agrarische gronden en daarmee een meer gevarieerd landschap met hogere natuurwaarden. Een gevarieerd agrarisch landschap is immers aantrekkelijk voor de beleefbaarheid. Het voorkomen van de aantasting van landschappelijke elementen die verbonden zijn met agrarisch landschap, zoals houtsingels, boomgroepen en het bodemreliëf, zijn geborgd via een omgevingsvergunningplicht in het bestemmingsplan.

Overigens heeft Middachten met de pachter privaatrechtelijke afspraken gemaakt over het langjarig voortzetten van agrarisch natuurbeheer op 11 hectare in de Ellecomse Polder en 22 hectare ganzenfoeragegebied in de Havikerwaard. Ook werkt de pachter mee aan het inrichtingsplan Middachterbroek van Waterschap Rijn&IJssel.

1.8 Waarom is nieuwbouw aan de Eikenstraat 3 nodig?

De monumentale boerderij aan de Eikenstraat 3 is een rijksmonument en het agrarisch complex maakt onderdeel uit van de rijksmonumentale Beschermd buitenplaats Middachten. Vanuit cultuurhistorisch perspectief is het wenselijk om de karakteristieke agrarische erfopzet met een erf-overerf relatie te behouden. Daarvoor is –als tegenhanger van de volumineuze boerderij– op het overerf enige omvang van bebouwing in een aantal volumes wenselijk. Aangezien de bestaande bebouwing zich niet goed leent voor een nieuwe functie, is ervoor gekozen om een beperkt deel van de te slopen bebouwing in de vorm van de nieuwbouw van twee volumes terug te brengen. Hiermee ontstaat een ruimtelijk en cultuurhistorisch passende invulling voor de locatie Eikenstraat 3. Het plan is om advies voorgelegd aan de Commissie Cultuurhistorie en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Beide hebben op hoofdlijnen positief geadviseerd over het plan. De zorgvuldigheid waarmee tot deze invulling is gekomen blijkt daarnaast onder meer uit de uitgebreide onderbouwing in het Functieveranderingsplan Eikenstraat 3 Landgoed Middachten (sept. 2016) dat als bijlage bij het bestemmingsplan is opgenomen.

Aan de Eikenstraat 3 is het voornemen om op het overerf nagenoeg alle bedrijfsbebouwing en verhardingen te slopen. Alleen de kapschuur wordt behouden. Vanuit zowel economisch als cultuurhistorisch perspectief is de nieuwbouw van twee volumes met drie wooneenheden aanvaardbaar. Het opheffen van de agrarische locaties en sloop van bebouwing en verharding brengt kosten met zich mee. De drie wooneenheden moeten deze kosten compenseren. Daarnaast dragen de pachtopbrengsten bij aan de structurele inkomensbronnen van Landgoed Middachten die wenselijk zijn voor de instandhouding van het landgoed.

1.9 Is er sprake van een toename van het aantal melkkoeien?

Er zijn veel vragen over het wel of niet uitbreiden van het aantal melkkoeien. Een melkveebedrijf bestaat uit volwassen koeien en de jonge koeien die later melkkoe worden, jongvee genaamd.

In 2012 is een Natuurbeschermingswetvergunning (Nb-vergunning) voor Eikenstraat ongenummerd verleend voor 240 melkkoeien, 165 stuks jongvee en 15 paarden. Hiervoor zijn rechten voor 180 melkkoeien, 115 jongvee en 5 paarden ingetrokken. In deze periode was op Natura2000-gebied Rijntakken een uitbreiding mogelijk.

In 2015 is een Nb-vergunning voor de Eikenstraat ongenummerd verleend voor 300 melkkoeien en 168 stuks jongvee. Hiervoor zijn de rechten voor 240 melkkoeien, 115 stuks jongvee en 5 paarden op Eikenstraat ongenummerd en de rechten voor 88 melkkoeien en 74 stuks jongvee op Buitensingel 60 ingetrokken. Deze Nb-vergunning is onherroepelijk. Deze vergunning is het vertrekpunt geweest voor de onderzoeken, de MER en het bestemmingsplan.

Bovenstaande ingetrokken vergunde rechten waren allen van dieren die op traditionele huisvestingssystemen gehuisvest waren met een emissienorm van 13 kg ammoniak per dier per jaar. De laatst vergunde Nb-vergunning (2015) gaat uit van een stalsysteem A1.14 met (inmiddels) 7,0 kg ammoniak per dier per jaar. Het systeem A1.14 had bij de start van deze bestemmingsplan- en MER-procedure nog een emissiefactor van 10,4 kg ammoniak per dier per jaar. Echter deze emissiefactor is vanwege nieuwe inzichten van overheidswege inmiddels verlaagd naar 7,0 kg.

Koeaantal versus areaal (grondgebondenheid)		
	hectares	verhouding nieuw/oud
Oude situatie		
voorheen Bosman	72	
voorheen Maalderink	25	
Totaal	97	
Nieuwe situatie		
hoevepacht	63,16	
kortdurende pacht	56,87	
uitbreiding 2018	8,81	
Totaal	128,84	133%
Koe aantallen		
Koeien oude situatie	240	
Koeien nieuwe situatie	300	125%
Koeien/ha		
oud	2,5	
nieuw	2,3	

Naast de Nb-vergunningen en het totaal aantal dieren zijn er vragen over de al of niet toename van het aantal koeien in het gebied. Het is hierbij van belang dat het aantal koeien in relatie staat tot het aantal hectares grond dat beschikbaar is voor deze koeien. Het aantal koeien alleen zegt niet zoveel over de dichtheid van de koeien in een gebied. De vergelijking hiernaast geeft aan dat het aantal koeien per hectare in het gebied daalt door de samenvoeging van twee bedrijven naar een bedrijf en de toename van het areaal dat beschikbaar is.

De druk op de gronden in de omgeving wordt dus verlaagd. De nieuwe bezetting past ook in de aangekondigde AMvB grondgebondenheid waarbij de verwachting is dat bedrijven met 2,5-3 koeien per hectare voldoen aan deze AMvB.

1.10 Hoe zijn de voorbereidingen van de bestemmingsplanprocedure verlopen?

In mei 2014 heeft het college besloten om medewerking te verlenen aan een procedure voor wijziging van het bestemmingsplan. Het college heeft daartoe besloten omdat het plan voor de drie locaties op hoofdlijnen bijdraagt aan diverse beleidsdoelstellingen voor het buitengebied. Het college heeft met een intentieovereenkomst diverse voorwaarden gesteld met betrekking tot onderzoeken en uitwerkingen van de planschetsen. Als gevolg van de besluitvorming is besloten om een informatieavond voor omwonenden te organiseren. Op deze avond (29 oktober 2014) zijn de plannen gepresenteerd en was er ruimte voor vragen en aandachtspunten voor de verdere planvorming. Ongeveer 60 omwonenden hebben deze avond bezocht.

Omdat er voor het bestemmingsplan ook een milieueffectrapportage (MER) nodig was is er eerst een Notitie Reikwijdte en detailniveau opgesteld. Deze notitie is een soort plan van aanpak voor de MER en geeft aan wat er onderzocht gaat worden en hoe. Het college heeft in juni 2015 besloten deze notitie om advies voor te leggen bij de Commissie MER en de notitie ter inzage te leggen (publicatie in Regiobode). Op de notitie zijn drie zienswijzen binnengekomen en hieruit zijn een aantal aandachtspunten meegenomen bij het opstellen van de MER. Ook het advies van de Commissie MER is vervolgens overgenomen en betrokken bij het opstellen van de MER. Besluitvorming hierover door het college heeft in november 2015 plaatsgevonden.

In de periode 2015-2016 is vervolgens gewerkt aan de MER, zijn onderzoeken verricht en zijn de schetsontwerpen uitgewerkt in erfinrichtings- en beeldkwaliteitsplannen. Bij het opstellen van het voorontwerpbestemmingsplan zijn deze opgenomen en verwerkt. In januari 2017 heeft het college besloten om het voorontwerpbestemmingsplan vrij te geven voor de inspraak en is er op 26 januari 2017 een informatieavond gehouden voor omwonenden. Op deze avond waren circa 80 mensen aanwezig. Op de inspraak op het voorontwerpbestemmingsplan zijn 6 reacties binnengekomen. Deze reacties gaven aanleiding om de paragraaf over gezondheid in de MER aan te vullen en aantal feitelijke onjuistheden in het onderzoek naar hoogwatervluchtplaatsen aan te passen. In juni 2017 heeft het college besloten om het ontwerpbestemmingsplan ter inzage te leggen. Hierop zijn 41 zienswijzen binnengekomen.

Verder zijn er diverse gesprekken gevoerd met individuele raadsfracties, is er op 15 september 2015 een presentatie geweest voor de raad, was er een excursie voor de raad op 12 juni 2017, waren er diverse gesprekken met individuele bewoners en was er een gesprek op 15 mei 2017 met een groep bewoners uit Ellecom naar aanleiding van een ingediende zienswijze op het voorontwerp.

Naast bovengenoemde momenten zijn er over deze ontwikkelingen in de periode 2012-2017 diverse berichtgevingen geweest in de Regiobode en de Gelderlander.

Hoofdstuk 2. Beantwoording zienswijzen

Hieronder volgt per zienswijze een samenvatting van de ingediende zienswijzen en beantwoording hiervan in de vorm van de overwegingen van de gemeenteraad.

1	Bestuurlijk overleg Havikerpoort (Rijkswaterstaat Oost-Nederland, Stichting Twickel, Waterschap Rijn en IJssel, Vitens, Natuurmonumenten en Landgoed Middachten) p.a. Landgoed Middachten 3, 6994 JC De Steeg (nr. 594420)	
	Het ontwerp bestemmingsplan past binnen de integraliteit van de gebiedsvisie Havikerpoort uit 2003. Bij deze gebiedsvisie zijn diverse publieke en private gebiedspartners betrokken. Ook draagt het plan bij aan de verbetering van de landbouwstructuur, aan de omstandigheden van de kwetsbare bronbossen en aan de toekomst van landgoed Middachten. Het bestuurlijk overleg Havikerpoort ondersteunt daarom de doelen van het ontwerpbestemmingsplan.	Wij zijn erkentelijk voor deze positieve inbreng en onderschrijven de inhoud van de zienswijze.
2	Bewoner Kastanjelaan, Ellecom (nr. 595086)	
	Indiener ziet de voorgenomen verplaatsing als een positieve ontwikkeling. Het is een betere locatie voor agrarische activiteit, op grotere afstand van en buiten het zicht van de Ellecomse kern. Indiener noemt diverse positieve gevolgen. Te weten het verdwijnen van de ammoniak(lucht) langs de hooiopslag langs de landweg, het verdwijnen van landbouwverkeer in Ellecom, bijdrage aan behoud en restauratie van de boerderij Borgh Keppel, minder risico op gezondheidsschade omdat volgens de nieuwste inzichten gebouwd kan worden en de locatie verder weg ligt van de kern van Ellecom, betere mogelijkheden voor het agrarische bedrijf, bijdrage aan de financiële dragers van het landgoed. Het veranderde zicht op de uiterwaarden vindt hij niet van belang, omdat op de waard tussen Doesburg en Ellecom vroeger meerdere boerderijen hebben gestaan, nu komt daar één voor terug. Verder merkt indiener op dat de aanleg van de snelweg een grotere impact heeft gehad dan een goed in het landschap passende boerderij zal hebben. Ten aanzien van het proces geeft indiener aan dat hij moeite heeft met de wijze waarop weerstand wordt geboden.	Het is goed om ook de positieve meningen en ervaringen te vernemen. Gelet op de inhoud nemen wij deze voor kennisgeving aan.
3	Bewoners Laan van Avegoor, Ellecom (nr. 595567)	
a	Een grote veeteelthouderij als deze is niet in lijn met de restricties in de huidige tijd. Een vergelijk met de belasting in de huidige situatie is dan ook niet steekhoudend	Wij zijn van mening dat het goed is om een onderscheid te maken tussen enerzijds wat mogelijk is op basis van de huidige regelgeving en anderzijds

	aangezien dergelijke bedrijven in de toekomst op houden te bestaan.	wat een nationale maatschappelijke en politieke discussie is over de veehouderij in Nederland. Het voorgenomen agrarisch bedrijf aan de Eikenstraat ongenummerd voldoet aan de huidige regelgeving. Wij hebben ook geen reden aan te nemen dat grondgebonden melkveebedrijven in de voorgenomen omvang in de toekomst ophouden te bestaan. Wel is het mogelijk dat uit de maatschappelijke discussie en daaruit voortvloeiende politieke besluitvorming op rijksniveau regelgeving wordt aangepast. Dat is echter inherent aan regelgeving. Het blijven voldoen aan regelgeving is een vanzelfsprekend onderdeel van de bedrijfsvoering. Er zijn geen redenen om aan te nemen dat het voorliggende bedrijf ook in dat opzicht niet mee zal kunnen bewegen in zijn bedrijfsvoering.
b	Verder heeft Middachten geen boodschap aan het behoud van de gebiedskwaliteit. Het gebruikt de weidegronden nu al anders (wandelveboden, uitrijden mest).	In de zienswijze wordt gesuggereerd dat landgoed Middachten geen oog heeft voor de natuurwaarden en dat er sprake is van een verarming van de biotoop. Het is ons volstrekt onduidelijk op basis waarvan de indiener kan stellen dat er een feitelijke achteruitgang is van natuurwaarden die het gevolg zouden zijn van het handelen van landgoed Middachten. Niet als het gaat om het voorliggende plan, en ook niet anderszins. Sinds jaar en dag werkt Middachten samen met andere partijen aan het behoud en de verdere ontwikkeling van natuur-, landschap en cultuurhistorische waarden. Voorbeelden hiervan zijn de faunatunnel onder de snelweg, de keuze voor een biologische boer aan de Middachterallee en diverse projecten die uitgevoerd worden binnen het kader van de Havikerpoort. Wij herkennen het beeld dat de indiener schetst dan ook niet. Verder merken wij op dat mestuitrijden binnen de bestaande regelgeving altijd heeft plaatsgevonden en dat weidegronden altijd zijn aangewend voor de grasopbrengen. Specifiek ten aanzien van het pad waar indiener op doelt, merken wij het volgende op. Hier is geen sprake geweest van een formeel opengesteld pad. Het informele pad is nu niet meer te bewandelen vanwege het risico dat loslopende honden met zich mee brengen als het gaat om de overdracht van ziektes op het vee. De gevolgen van de overdracht van ziektes op het vee

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

		zijn erg groot en de agrariër wil zijn dieren hier niet aan bloot stellen.
c	De plannen voor het nieuwe bedrijf laten niet zien dat het diervriendelijker kan dan in de oude situatie. Daarbij is het lastig te geloven dat de agrariër geen uitbreidingsplannen heeft in de toekomst aangezien het maximum al meteen is bereikt.	De huidige ligboxenstal aan de Eikenstraat 3 stamt uit de jaren '70 van de vorige eeuw. De hedendaagse ligboxenstallen en de daarvoor geldende regelgeving zijn sinds die tijd verbeterd ten gunste van het dierenwelzijn. Het bestemmingsplan en de Natuurbeschermingswetvergunning gaan uit van een maximum aantal melkkoeien en jongvee. Het is aan de betreffende agrariër de keuze om direct gebruik te maken van dit maximum of om daar fasegewijs naar toe te werken. Het bestemmingsplan geeft geen ruimte voor uitbreidingen die het maximum overstijgen. Mocht de betreffende agrariër daar in de toekomst behoefte aan hebben dan zal opnieuw beoordeeld moeten worden of daartoe mogelijkheden zijn en wat de ruimtelijke aanvaardbaarheid is.
d	De nieuwe bebouwing is onooglijk en het natuurschoon gaat er niet op voorruit. Het licht en de vele voertuigbewegingen zorgen voor een ontregeling voor het naastgelegen natuurgebied, want de diversiteit neemt af en er zijn minder/geen foerageermogelijkheden meer voor dieren.	Voor het bestemmingsplan en de MER is een natuurtoets uitgevoerd (bijlage 22 van de Toelichting en de MER). Hieruit blijkt dat de voorgenomen ontwikkelingen geen bedreiging vormen voor de fauna. Lichthinder is ook in het onderzoek betrokken. Wij zijn van mening dat de grootte van het voorgestelde agrarisch bedrijf op deze locatie in beginsel passend is binnen de karakteristiek van het uiterwaardenlandschap. Voor de vestiging van het agrarische bedrijf aan de Eikenstraat ongenummerd is een Inrichtings- en beeldkwaliteitsplan (bijlage 3 van de Toelichting van het bestemmingsplan en de MER) opgesteld waarin onder meer wordt ingegaan op de impact en passendheid van de bebouwing op de locatie in het landschap. Wij zijn van mening dat het uiteindelijke ontwerp een resultaat is van een zorgvuldig ontwerpproces waarbij met respect voor het landschap een kwalitatieve landschappelijke inpassing van het erf en zijn bebouwing tot stand is gekomen. Op een locatie gesitueerd benedenstrooms van de bronbossen en met minder verkeersbewegingen.
e	Verder ligt Ellecom net buiten de gevarencirkel van de luchtkwaliteit. De onderzoekers van de luchtkwaliteit menen dat de getrokken cirkel misschien wel groter zou moeten zijn om geen risico te lopen. Hier komt mogelijk binnenkort nieuwe wetgeving voor.	In de MER is het aspect gezondheid onderzocht. Op basis van de MER concluderen wij dat aannemelijk is dat er geen sprake is van verhoogde gezondheidsrisico's. Aan de GGD Gelderland-Midden is advies gevraagd over de gezondheidsaspecten die gepaard gaan met de voorliggende

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

		ontwikkeling. De GGD heeft hierover positief geadviseerd. Gelet op door de indieners geuite zorgen over de gezondheid is de GGD gevraagd om aanvullend te reageren. Ook dit heeft geresulteerd in een positief advies, ook als het gaat om luchtkwaliteit. Verder geeft de GGD aan dat de GGD richtlijn niet wordt aangepast. Voor meer uitleg verwijzen wij naar de thematische toelichting die is opgenomen in paragraaf 1.5 van deze nota.
4	Bewoner Buitensingel, Ellecom (nr. 595734)	
a	Indiener vindt dat er tot nu toe te weinig rekening is gehouden met de belangen van inwoners en ook met algemene belangen als landschap, natuur, recreatie. De Gemeente lijkt werkt erg mee met de initiatiefnemers, en trekt ook in de informatievoorziening gezamenlijk op. Naar de burger doet zij enkel wat wettelijk verplicht is. Voor eenvoudige burgers is de samenhang nauwelijks te doorgronden. Het samenhangende plaatsje is pas in 2017 tijdens een informatieavond geïnformeerd en wel door initiatiefnemers, de gemeente participeerde daarbij. Deze informatieavond lijkt vooral een reactie op de actie van de SP in 2016. Uit het ontwerpbestemming blijkt evenwel dat sommige informatie al 1,5/2 jaar geleden beschikbaar was. De mening van inwoners en gebruikers (toeristen) had eerder gepeild moeten worden. Het lijkt erop dat er een tactisch meerjarenplan wordt gevolgd nu er geen weg terug meer is. De inwoners lijken geplaagd te worden voor een voldongen feit. Door de actieve opstelling van de gemeente richting het initiatief/de initiatiefnemers en de passieve opstelling naar de burger ontstaat de indruk dat de belangen niet goed worden afgewogen. De boerderijverplaatsing moet in een breder perspectief bekeken worden	Voor het verloop van de procedure, inspraak en informatie wordt korthedshalve verwezen naar het algemene deel 1.10.
b	De samenvoeging van boerderijen is niet zo logisch om onderstaande redenen	Zie onderstaand:
b1	Verontreinigingen van afstromend (grond-/hemel-) water zijn ook op andere manieren op te lossen en stikstofbelasting vindt straks plaats via de lucht vanaf de andere kant van het bos.	Wij hebben de aanvraag voor de vestiging van het nieuwe bedrijf, de bouw van de 3 woningen en het beëindigen van de agrarische bestemming in hun onderlinge samenhang afgewogen. Wij zijn daarbij tot de conclusie gekomen dat de voorgestelde ontwikkelingen gezamenlijk een meerwaarde opleveren voor de ruimtelijke kwaliteit. Eventuele andere deeloplossingen moeten daarom dan ook niet als een op zichzelf staand onderdeel worden beschouwd. Zo bieden andere oplossingen voor de afstromende

		verontreinigingen onvoldoende toekomstperspectief, terwijl de afspoeling wel de belangrijkste oorzaak is van eutrofiëring. Eutrofiering van de bronbossen vanaf de Eikenstraat ongenummerd is niet aannemelijk vanwege de benedenstroomse ligging. Ten aanzien van de stikstofbelasting merken wij op dat in de MER is geconcludeerd dat de stikstofdepositie op voor verzuring of vermesting gevoelige natuur per saldo niet toeneemt en blijft onder de kritische depositiewaarde. Door de verplaatsing naar benedenstrooms is een belangrijke bron voor eutrofiering van de bronbossen wegenomen.
b2	Een grote huiskavel is minder relevant als de koeien in een nieuw systeem permanent op stal komen te staan. Een nieuwe emissiearme stal kan op de oude locatie gebouwd worden, wellicht wel wat kleiner. Maar 100-150 koeien is genoeg om levensvatbaar te zijn.	Aan de orde is een aanvraag voor een melkveebedrijf met 468 koeien (300 melkkoeien en 168 jonge koeien). Deze aanvraag hebben wij, in samenhang met de andere voorgestelde ontwikkelingen, afgewogen en in de nu voorliggende vorm positief beoordeeld. Een aanvraag voor 100-150 koeien is niet aan de orde en kan en zal daarom ook niet worden afgewogen.
b3	De verplaatsing lijkt voor een belangrijk deel ingegeven door de wens om woningen te bouwen aan Eikenstraat 3.	Zoals uitgelegd in de themagewijze toelichting paragraaf 1.2 en hierboven onder b1, moeten de voorgestelde ontwikkelingen in hun onderlinge samenhang worden gezien en gewogen. De basis voor de verplaatsing is gelegen in bedrijfseconomische redenen (ruimtegebrek) en ecologische redenen. Voor de Eikenstraat 3 menen wij dat er een plan is ingediend dat voorziet in een ruimtelijk en cultuurhistorisch passende invulling. Dit hebben wij toegelicht in paragraaf 1.8 van deze nota, waarnaar wij kortheidshalve verwijzen.
b4	De vestiging van het bedrijf is niet noodzakelijk voor een agrarische invulling van de Ellecomsepolder. Ook is het aantal verkeersbewegingen door Ellecom geen argument want dat geldt maar voor een klein deel van Ellecom en is nu Buitensingel 60 niet meer functioneert ook niet meer relevant.	De vestiging van een agrarisch bedrijf op de voorgestelde wijze past naar ons idee binnen het agrarische karakter van de Ellecomse polder. Zoals aangegeven hebben wij de ingediende aanvraag beoordeeld en zijn wij tot de conclusie gekomen dat de ontwikkelingen in de nu voorgestelde vorm een meer waarde opleveren voor de ruimtelijke kwaliteit. Verder is het dorp Ellecom niet ingericht op landbouwverkeer en de diverse agrarische transportbewegingen. Ook is de terp te klein voor uitbreiding. Het doorontwikkelen van de huidige locatie aan de Buitensingel 60 is dan ook geen aantrekkelijke, haalbare en verkeersveilige optie. Overigens is de

		huidige locatie wel nog in gebruik voor voer- en mestopslag.
b5	De gemeente Rheden stelt zich kritiekloos op zonder zich aanwijsbaar af te vragen wat de gevolgen zijn voor de inwoners van Ellecom.	In paragraaf 1.2 hebben wij samengevat weergegeven waarom wij meewerken aan deze ontwikkeling. Verder hebben wij zowel in het bestemmingsplan als in de MER de gemaakte keuzes gemotiveerd. Daarbij zijn ook de belangen van de inwoners van Ellecom meegewogen. Te denken valt aan onder meer de aandacht voor landschappelijke inpassingen, de verkeersbewegingen door Ellecom, de check op gezondheidsrisico's. Wij realiseren ons dat de gemaakte keuzes niet door alle inwoners van Ellecom worden gedragen. Maar dat doet niet af aan het gegeven dat ook hun belangen zijn meegewogen in het geheel.
b6	De diverse partijen (inwoners Ellecom, recreanten fietstoeristen) moeten eerder gehoord worden.	Reeds in oktober 2014 heeft een eerste informatie avond plaatsgevonden over deze ontwikkeling. Daarnaast heeft een ieder de gelegenheid gehad om zijn/haar zienswijze in te dienen op de notitie R&D, op het voorontwerp bestemmingsplan en op het ontwerp bestemmingsplan. Tijdens de periode waarin inspraakreacties konden worden ingediend heeft opnieuw een informatie avond plaatsgevonden. Naar ons oordeel heeft het college ruim uitvoering gegeven aan het betrekken van een ieder bij dit plan. Voor het verloop van de procedure, inspraak en informatie wordt korthedshalve verwezen naar het algemene deel 1.10.
b7	De actuele ontwikkelingen in en discussies over en de veehouderij nopen tot heroverweging.	Wij zijn van mening dat het goed is om een onderscheid te maken tussen enerzijds wat mogelijk is op basis van de huidige regelgeving en anderzijds wat een nationale maatschappelijke en politieke discussie is over de veehouderij in Nederland. Het voorgenomen agrarisch bedrijf aan de Eikenstraat ongenummerd voldoet aan de huidige regelgeving. Wij hebben ook geen reden aan te nemen dat grondgebonden melkveebedrijven in de voorgenomen omvang in de toekomst ophouden te bestaan. Wel is het mogelijk dat uit de maatschappelijke discussie en daaruit voortvloeiende politieke besluitvorming op rijksniveau regelgeving wordt aangepast. Dat is echter inherent aan regelgeving. Het blijven voldoen aan regelgeving is een vanzelfsprekend onderdeel van de bedrijfsvoering. Er zijn geen redenen om aan te nemen dat het voorliggende bedrijf ook in dat opzicht niet mee zal

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

		kunnen bewegen in zijn bedrijfsvoering.
b8	Betwijfeld wordt of de stal wel diervriendelijk is als de koeien niet naar buiten gaan.	Het welzijn van dieren is lastig te meten en afhankelijk van diverse factoren. Afhankelijk van de bedrijfsvoering worden keuzes gemaakt waarbij een grote dan wel minder grote prioriteit aan het bevorderen van het dierenwelzijn wordt toegekend. In elk geval dient de agrariër, doordat hij moet voldoen aan wet-en regelgeving, aan diverse criteria ter bevordering van het dierenwelzijn te voldoen. Beweiding is daarbij geen voorwaarde en is ook niet de enige factor die dierenwelzijn beïnvloed. Een en ander neemt natuurlijk niet weg dat wij de investeringen gericht op het verder verhogen van dierenwelzijn toejuichen. Echter wij zien de mate waarin als een keuze van de agrariër.
b9	Er zijn twijfels over de toekomstbestendigheid gelet op de kwalijke gevolgen van ammoniakuitstoot op de Veluwe, recent voorbeeld zijn de koolmezen met elastieken pootjes.	De regelgeving op dit gebied is geen vast gegeven, maar is dynamisch. Dit betekent dat de agrariër, net als iedere ondernemer, zijn bedrijfsvoering continue zal moeten toetsen aan de meest recente regelgeving. Dit is dus inherent aan de bedrijfsvoering. Er zijn geen redenen om aan te nemen dat het voorliggende bedrijf ook in dat opzicht niet mee zal kunnen bewegen in zijn bedrijfsvoering. Voor wat betreft de huidige situatie op dit onderdeel verwijzen wij naar hoofdstuk 5.7 pagina 59-61 (Natuur, beschermde natuurgebieden) en hoofdstuk 5.8 pagina 63-68 (Natuur, Gelders Natuur Netwerk) van de MER en bijlage 24 Passende beoordeling van de MER. Door mitigerende maatregelen worden de negatieve effecten teniet gedaan.
c	Het landschap en natuur in de Ellecomse polder wordt aangetast. Met name in de winter is het bedrijf goed zichtbaar, het komt boven de meeste bomen uit en heeft een breed lichtregime. Het landschap wordt anders beleefd ook door recreanten. De weilanden worden door het andere beheer veel eenvormiger en het bedrijfsgebouw is zeer groot en modern.	Wij vinden dat het nieuwe agrarische bedrijf passend in het landschap is, zoals toegelicht in paragraaf 1.4 van deze nota. Het agrarisch bedrijf ligt in de luwte van het open landschap. Daarnaast is er een inrichtings- en beeldkwaliteitsplan gemaakt waarmee de inpassing wordt geoptimaliseerd. Het bedrijf zal in de winter inderdaad iets meer zichtbaar zijn. Maar dat is inherent aan de openheid die in de winter overal meer aanwezig is door het ontbreken van bladgroen. Dat het bedrijf goed wordt ingepast wil niet zeggen dat het bedrijf onzichtbaar moet zijn. Door de goede inpassing denken wij dat het gebied niet minder aantrekkelijk

		wordt. Daarenboven wordt het landschap versterkt ter plaatse van de Buitensingel 60. Voor wat de grotere eenvormigheid van de weilanden merken wij op dat wij uitgaan van een agrarisch landschap en daarin geen verplichtingen willen opleggen die zijn gericht op botanisch beheer van de gronden. Het toegestane agrarisch gebruik wijzigt niet. Zie daarover ook onze uitleg in paragraaf 1.7 van deze toelichting. Dat de beleving van het landschap anders wordt als het landschap (iets) wijzigt, zien wij niet als reden om geen enkele verandering in het landschap te aanvaarden.
d	De grootte van de stal, de manier van voederen en het daarmee gepaard gaande intensieve beheer van het grasland zal zorgen voor toename van geur en geluidsoverlast. Hierdoor is er minder woongenot. De invloed op het woongenot wordt onderschat in de rapporten en berekeningen.	Ons is niet duidelijk welke onderdelen van de berekeningen volgens indiner niet berusten op een deugdelijke onderbouwing. Wij zijn van mening dat de verrichte onderzoeken van een goede kwaliteit zijn en onderschrijven deze mening dan ook niet. Dit wordt bevestigd door de deskundigen van de MER commissie die we gevraagd hebben om advies over de volledigheid en juistheid van de informatie en onderzoeken.
e	Saldering van drie bedrijven houdt geen rekening met bewoners. Onderstaand wordt dit toegelicht.	
e1	De richtlijnen/wettelijk afstanden tussen de bebouwde kom en bedrijf houden geen rekening met de omvang van het bedrijf en de windrichting. Ook al is het wettelijk toegestaan dan nog zouden de belangen van de inwoners nadrukkelijk meegewogen moeten worden.	De geuremissie uit dierenverblijven moet worden getoetst aan de normen voor de geurbelasting en afstanden uit de Wet geurhinder en veehouderij. Voor melkrundvee gelden minimum afstanden tussen een dierenverblijf en geur gevoelige objecten. Ten aanzien van melkrundvee is inderdaad geen onderscheid gemaakt in het aantal dieren. Ten aanzien van de nieuw op te richten stallen wordt gelet op de afstand tot woningen van derden voldaan aan de Wet geurhinder en veehouderij. De afstand tot een woning binnen de bebouwde kom dient minimaal 100 meter te zijn. Ten aanzien van het onderdeel geur heeft de GGD een advies uitgebracht. In dit advies is aangegeven dat vaste afstanden zijn voor melkvee. Deze afstanden zijn niet gekoppeld aan het aantal dieren. Wel adviseert de GGD om voor meer dan 150 dieren een grotere afstand aan te houden, namelijk van 150 tot 300 meter. Ook aan deze afstand wordt voldaan.

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

		Ten aanzien van geluid wordt in het ruimtelijke spoor getoetst aan de VNG uitgave bedrijven en milieuzonering. Deze geeft een afstandsmaat van een bedrijf tot een gevoelige bestemming zoals wonen. Voor het houden van rundvee wordt ten aanzien van geluid een afstand aangehouden van 30 meter. Er wordt dan ook ruimschoots voldaan aan de richtlijnen en normen voor geur en geluid.
e2	Door de concentratie van 3 bedrijven is er een aanzienlijke toename van overlast. Buitensingel 60 is feitelijk nauwelijks nog actief, de afstand tot het dorp is weliswaar groter maar de locatie is ongunstig vanwege de overheersende windrichting en het ontbreken van de afscherming van het bos van Avegoor.	Zie overwegingen onder e1. Verder merken wij op dat op de locatie Buitensingel 60 bestemmingsplantechnisch een agrarisch bedrijf mogelijk is en dat daar (direct te gebruiken) stallen en stalinrichting aanwezig zijn. Ook nu vinden er agrarische activiteiten plaats. In het milieueffectrapport is ingegaan op de onderdelen geluid en geur en is geconcludeerd dat de nieuwe situatie aanvaardbaar zal zijn.
e3	In juli 2015 zijn de ammoniakemissierechten van Oversteeg 45 overgedragen aan het bedrijf aan de Havikerwaard 49, het is niet na te gaan of hier sprake is van een dubbele saldering.	Er is geen sprake van een dubbele sanering. De ammoniakemissierechten van de Oversteeg 45 zijn ingezet voor 4 doeleinden, namelijk: Havikerwaard 49 en 51, een deel blijft achter bij de locatie Oversteeg 45 en een deel is ingezet t.b.v. de Passende Beoordeling in het kader van het bestemmingsplan. Voor dit laatste deel is een intrekkingverzoek voor de Oversteeg 45 gedaan zodat deze rechten ook maar een keer ingezet kunnen worden.
f	De impact wordt onderschat:	
f1	Aantasting van de natuur door hogere ammoniak en stikstofbelasting.	Dit aspect is uitvoerig onderzocht. Uit de verrichtte onderzoeken blijkt, dat er geen strijdigheid bestaat met de beschermende natuurregelgeving op het gebied van flora en fauna. Ook zijn er geen negatieve significante effecten op de instandhoudingsdoelen van de omliggende Natura 2000-gebieden. Ter verduidelijking het volgende. De totale emissie van de ingetrokken vergunde rechten bedraagt op basis van de huidige normen (sept 2017) 5140,6 kg NH3. Deze emissie is gebaseerd op een emissie van 13 kg NH3 per melkkoe per jaar en 4,4 kg NH3 per stuks jongvee per jaar. De ingetrokken vergunde rechten bestaan uit 301

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

		melkkoeien (33 van oversteeg 45, 180 van Eikenstraat 3 en 88 van Buitensingel 60) en 279 stuks jongvee (90 van de Oversteeg 45, 115 van de Eikenstraat 3 en 74 van de Buitensingel 60). In de nieuwe situatie (enkel locatie Eikenstraat ongenummerd) bedraagt de emissie 2839,2 kg NH₃. Deze emissie is gebaseerd op een modern stalsysteem met een emissie van 7.0 kg NH₃ per melkkoe per jaar en 4,4 kg NH₃ per stuks jongvee per jaar. De vergunde rechten voor de Eikenstraat ongenummerd bestaan uit 300 melkkoeien en 168 stuks jongvee. Hiermee willen wij aangeven dat de totale ammoniakemissie op gebiedsniveau juist daalt.
f2	Intensieve bedrijfsvoering heeft grote impact. Er zal een streng maairegime worden gevoerd, ten nadele van de biodiversiteit. Ook is niet duidelijk of er meer geuroverlast komt door gebruik van de dierlijke mest. Het maairegime heeft gevolgen voor de weidevogels en voor de reeën.	In de huidige situatie is al sprake van regelmatig maaien en het bemesten van de gronden. Het aanscherpen en daarmee inperken van de gebruiksmogelijkheden is in het voorliggende plan niet aan de orde. In het kader van het bestemmingsplan hebben en houden de gronden een agrarische bestemming. Of de bedrijfsvoering al dan niet wordt ingericht op het bevorderen van de biodiversiteit, zien wij als een keuze van de agrariër. Hetzelfde geldt voor de keuze van mest en het bemaaien. Uiteraard zal de bedrijfsvoering wel moeten voldoen aan de regelgeving die op de verschillende aspecten van toepassing is.
g	Mocht de verplaatsing onvermijdelijk zijn, dan is er de aanbeveling om bepalingen op te nemen die zekerheid bieden voor het woongenot en behoud van de natuur- en landschappelijk waarden in Ellecom.	De mogelijkheden die het voorgelegde plan biedt, tasten het woongenot naar onze mening niet aan. Dit wordt onderbouwd door de verrichte onderzoeken op allerlei aspecten. Daarnaast geldt specifiek ten aanzien van de landschappelijke waarden dat een goede landschappelijke inpassing is geborgd in de planregels.
5	Bewoner Binnenweg, Ellecom (nr. 596259)	
a	Er is geen sprake van dierenwelzijn (geen weidegang, geen bewegingsvrijheid in ligboxenstal).	Het welzijn van dieren is lastig te meten en afhankelijk van diverse factoren. Afhankelijk van de bedrijfsvoering worden keuzes gemaakt waarbij een

		grote dan wel minder grote prioriteit aan het bevorderen van het dierenwelzijn wordt toegekend. In elk geval dient de agrariër, doordat hij moet voldoen aan wet-en regelgeving, aan diverse criteria ter bevordering van het dierenwelzijn te voldoen. Beweiding is daarbij geen voorwaarde en is ook niet de enige factor die dierenwelzijn beïnvloed. Een en ander neemt natuurlijk niet weg dat wij de investeringen gericht op het verder verhogen van dierenwelzijn toejuichen. Echter wij zien dit wel als een keuze van de agrariër.
b	Het plan past niet in het kleinschalige landschap van Ellecom en zichtlijnen en natuurschoon worden vernietigd.	In paragraaf 1.4 van deze nota hebben wij uiteengezet waarom wij van mening zijn dat het bedrijf past in het landschap. Verder is de conclusie van de diverse onderzoeken dat er geen aantasting plaatsvindt van de flora en fauna, en dat er zelfs een positief effect is te verwachten op de natuur door de vermindering van de eutrofiering van de bronbossen en aanleg van nieuwe natuur. Dit hebben wij uiteengezet in paragraaf 1.6 van deze zienswijzennota. Tot slot is er geen sprake van benoemde zichtrelaties in het plangebied. Wij zijn daarom van mening dat er geen sprake kan zijn van aantasting van zichtrelaties.
c	Er ontstaan stankoverlast en milieu- en gezondheidsrisico's door de uitstoot van stikstof, fijnstof etc.	Deze aspecten zijn uitvoerig onderzocht. Uit de verrichtte onderzoeken blijkt, dat er geen strijdigheid bestaat met de beschermende natuurregelgeving op het gebied van flora en fauna. Ook zijn er geen negatieve significante effecten op de instandhoudingsdoelen van de omliggende Natura 2000-gebieden. De kwaliteit van de bronbossen zal toenemen. Specifiek ten aanzien van gezondheidsrisico's merken wij op, dat het aspect gezondheid in de MER is onderzocht. Op basis van de MER concluderen wij dat aannemelijk is dat er geen sprake is van verhoogde gezondheidsrisico's. Aan de GGD Gelderland-Midden is advies gevraagd over de gezondheidsaspecten die gepaard gaan met de voorliggende ontwikkeling. De GGD heeft hierover positief geadviseerd. Gelet op door de indieners geuite zorgen over de gezondheid is de GGD gevraagd om aanvullend te reageren. Ook dit heeft geresulteerd in een positief advies. Voor meer uitleg verwijzen wij naar de thematische toelichting die is

		opgenomen in paragraaf 1.5 van deze nota.
d	Milieuaspecten: schade voor de bronbossen zou groter kunnen zijn dan doet vermoeden doordat de stoffen daar straks (wellicht in een nog grotere concentratie) zullen neerslaan, onduidelijk hoe wordt omgegaan met het mestprobleem, intensiever maaien en lichtvervuiling.	De effecten voor de bronbossen zijn toegelicht in hoofdstuk 5.7 pagina 59-61 (Natuur, beschermde natuurgebieden) en in hoofdstuk 5.8 pagina 63-66 (Natuur, Gelders Natuur Netwerk) van de MER en in bijlage 24 Passende beoordeling van de MER. Door mitigerende maatregelen worden de negatieve effecten teniet gedaan. Daarnaast kan aangegeven worden dat in Nederland de natuur die gevoelig is voor ammoniak en stikstof door twee wetten worden beschermd. Dit is de Wet Natuurbescherming (zie hoofdstuk 5.7 van de MER) en de Wet Ammoniak en Veehouderij. De bronbossen zijn niet aangewezen als een gebied dat beschermd moet worden voor ammoniak en stikstof. In de MER is geconcludeerd dat de stikstofdepositie op voor verzuring of vermesting gevoelige natuur per saldo niet toeneemt en blijft onder de kritische depositiewaarde. Voor het onderdeel stikstofdepositie is een vergunning verleend door de provincie op grond van de Natuurbeschermingswet. Ter aanvulling verwijzen wij naar onderdeel 4 f1. In het milieueffectrapport is verder aandacht besteed aan het onderdeel mest. Daarnaast dient het bedrijf te voldoen aan de meststoffenwet. In het milieueffectrapport is ook aandacht besteed aan het onderdeel licht. De hoofdverlichting in de stallen is alleen in gebruik tussen 6:00 en 23:00 uur. Behalve door de afschermende werking van gebouwen en beplantingen, kan de uitstraling voor een belangrijk deel beperkt worden door een lichtsterkte van 100 lux. De lichtsterkte mag maximaal 100 lux bedragen op vloerniveau in de stal. De armaturen worden hoog in het dak opgenomen, zodat er sprake is van verticale lichtuitstroming en lichtuitstroming naar buiten wordt beperkt. Om de omgeving zekerheid te bieden op dit onderdeel zullen wij dit in de planregels verplicht stellen.
e	Verder is er de vraag welke objectieve criteria worden gebruikt in het MER, aangezien er wordt gesproken over 'geringe aantasting van het landschap'. En waarom het dorp zo minimaal is geïnformeerd.	In de diverse onderzoeken is beschreven welke criteria zijn gebruikt. De inwoners zijn op diverse momenten betrokken bij de voorgenomen plannen. Dit is uitgewerkt in onderdeel 1.10 van deze nota. Er zijn verschillende bijeenkomsten geweest en op diverse momenten zijn de

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

		stukken gepubliceerd waarop kon worden gereageerd. Wij onderschrijven de mening dat het dorp minimaal is geïnformeerd dan ook niet.
6	Bewoner De Friedhof, Ellecom (nr. 596279)	
a	De bouw van een (te) grote veestal zorgt voor aantasting van het leefmilieu voor mens, fauna en flora door onderstaande aspecten:	Onderstaand geven wij onze reacties:
a1	Aantasting van het uitzicht van omwonenden, stankoverlast en belasting grondwater.	Er is veel aandacht besteed aan een goede landschappelijke inpassing. Dit lichten wij toe in onderdeel 1.4 van deze nota. Hoewel het uitzicht verandert, wordt het naar onze mening niet onevenredig aangetast. Ten aanzien van geur verwijzen wij kortheidshalve naar onze reactie onder 4 e1. Ten aanzien van de belasting van het grondwater merken wij op, dat deze zijn omschreven in het rapport 'Effecten ontwikkeling 3 erven op de waterhuishouding' (bijlage 15). Daarin is uitgelegd hoe bij de bouw rekening wordt gehouden met de grondwaterstand. Tijdens de stort van de keldervloer zal tijdelijk bronnering noodzakelijk zijn. Het bronneringswater zal via de afvoersloot aan de zuidzijde worden afgevoerd richting de Oude Ruitersbeek. Naar verwachting zullen een aantal andere sloten tijdelijk droogvallen. In bijlage 3 bij het rapport 'Effecten ontwikkeling 3 erven op de waterhuishouding' is verder aangegeven wat de berekende hoogste grondwaterstand in de toekomstige situatie zal zijn. Bijlage 3 is afkomstig uit het Inrichtingsplan Middachterbroek en Ellecomsepolder. Dit plan is uitgangspunt geweest voor de erfinrichtingsplannen en de functieverandering. Hierdoor wordt dan ook grondwateroverlast in het gebied voorkomen.
a2	Verjaging van weidevogels en verschraling van het leefgebied van wild.	Voor dit aspect verwijzen naar onderdeel 1.6. In het kader van het bestemmingsplan hebben en houden de gronden een agrarische bestemming. Het aanscherpen en daarmee inperken van de gebruiksmogelijkheden is in het voorliggende plan niet aan de orde.
a3	Reductie van biodiversiteit door intensiteit bemesting en maaigedrag.	In de huidige situatie is al sprake van regelmatig maaien en het bemesten van de gronden. Het aanscherpen en daarmee inperken van de

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

		gebruiksmogelijkheden is in het voorliggende plan niet aan de orde. In het kader van het bestemmingsplan hebben en houden de gronden een agrarische bestemming. Of de bedrijfsvoering al dan niet wordt ingericht op het bevorderen van de biodiversiteit, zien wij als een keuze van de agrariër. Hetzelfde geldt voor de keuze van mest en het bemaaien. Uiteraard zal de bedrijfsvoering wel moeten voldoen aan de regelgeving die op de verschillende aspecten van toepassing is.
a4	Bronbossen worden waarschijnlijk aangetast door de uitstoot van de grote hoeveelheid vee.	Dit aspect is uitvoerig onderzocht en omschreven in de MER. Korthedshalve verwijzen wij naar onze beantwoording onder 4 f1 en 5d.
a5	Dierenleed omdat de koeien niet buiten komen.	Het welzijn van dieren is lastig te meten en afhankelijk van diverse factoren. Afhankelijk van de bedrijfsvoering worden keuzes gemaakt waarbij een grote dan wel minder grote prioriteit aan het bevorderen van het dierenwelzijn wordt toegekend. In elk geval dient de agrariër, doordat hij moet voldoen aan wet-en regelgeving, aan diverse criteria ter bevordering van het dierenwelzijn te voldoen. Beweiding is daarbij geen voorwaarde en is ook niet de enige factor die dierenwelzijn beïnvloedt. Een en ander neemt natuurlijk niet weg dat wij de investeringen gericht op het verder verhogen van dierenwelzijn toejuichen. Echter wij zien dit wel als een keuze van de agrariër.
a6	Het voorop stellen van geldelijk gewin voor het milieu.	In paragraaf 1.2 van deze nota hebben wij samengevat uiteengezet waarom de gemeente meewerkt aan deze ontwikkeling. Alles tegen elkaar afwegende, ontstaat er naar onze mening een ruimtelijke meerwaarde. Verder merken wij op dat de effecten voor het milieu uitvoerig en in brede zin zijn onderzocht in de MER. Uit de conclusies van de MER blijkt dat de ontwikkeling ook uit milieuoogpunt aanvaardbaar is. De mening van indiener delen wij dan ook niet.
7	Bewoner Laan van Avegoor, Ellecom (nr. 596330)	
a	Indiener maakt zich zorgen over de nadelige gevolgen voor de woon, leef- en	

	gezondheidssituatie. Hij noemt diverse punten:	
a1	Het bedrijf zal op ongeveer 10 meter hoogte komen te liggen. Rijkswaterstaat geeft aan dat er rekening gehouden moet worden met hoogwaterstanden (11.2m - 11.9m). Het is dus mogelijk dat het bedrijf bij hoogwater het bedrijf onder water komt te staan met allerlei desastreuze gevolgen. Bij een stevige regenbui zal mest van Eikenstraat 3 het bronbos instromen, maar dat kan niet van afstromend water vanaf de stuwwal zijn.	Om hier een nauwkeurig antwoord op te kunnen geven, hebben wij RWS gevraagd de hoogwatersituatie nog preciezer in beeld te brengen. RWS bericht hierover het volgende. Maatgevend Hoogwaterniveau (MHW) is de waterstand horende bij een afvoer bij Lobith van 16.000 m3/s die eens in de 1250 jaar voorkomt. Omdat de rivieren een bepaald verhang hebben, is deze waterstand op elke locatie op de rivier anders. Zeker in dit gebied, waar het verhang rond de Havikerwaard groot is. De insteek om het MHW-niveau te kiezen op basis van hoogwaters in de afgelopen decennia is feitelijk onjuist. Deze komen statistisch gezien immers een stuk vaker voor en mogen daarom geen MHW heten. De waterstand in Ellecom die hoort bij een afvoer 16.000m3/s Lobith is 11.40m + NAP. Deze waterstand geldt voor de gehele polder. De vloer van het bedrijf is gepland op 11.43. Deze zal dus boven de berekende waterstand van 11.40m + NAP komen te liggen. Daarmee is het risico van onderlopen teruggebracht tot onder het MHW. Dat klopt. Het gaat om hemelwater wat ter plaatse van de Eikenstraat 3 vanaf het erf het bronbos inloopt.
a2	Er is een toename van de emissie van 180 naar 460 stuks. Ellecom krijgt straks de volle emissie plus de emissie van de snelweg door de zuidelijke wind.	In het milieuraapport is uitgegaan van 300 stuks melkvee en 168 stuks jongvee. Ook in het aanvullende advies van de GGD is uitgegaan van deze aantallen alsmede over cumulatie met de snelweg. De GGD heeft aangegeven dat er geen gezondheidsrisico's te verwachten zijn. Zie hiervoor onze uitleg onder 1.5 van deze nota.
a3	De planlocatie is zeer dicht gelegen bij een ParelA-locatie volgens het Gelders Natuur Netwerk.	De planlocatie Eikenstraat ongenummerd is inderdaad gelegen nabij de bronbossen. Zoals eerder aangegeven in deze nota (onder meer 1.6) levert deze ontwikkeling een positieve bijdrage aan de bronbossen.
	De minimale afstand van 250 meter tussen bedrijf en bebouwde stamt uit 2011 (GGD). In de tekst paragraaf 5.12.4 staat dat er op dit moment leemten in kennis zijn voor wat	Ten aanzien van gezondheid is een nader advies gevraagd bij de GGD. In de adviezen van de GGD wordt de actuele kennis uit de VGO onderzoeken

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

	betreft de gezondheid rondom veehouderijbedrijven	betrokken. Wij verwijzen hiervoor naar onderdeel 1.5.
a4	Gea-objecten en aardkundig erfgoed zijn onderbelicht in ontwerp bestemmingsplan.	In diverse rapportages zijn de aardkundige waarden betrokken. Zoals in paragraaf 3.3 van de Passende beoordeling (bijlage 24) en paragraaf 2.1 van het verkennend archeologisch onderzoek voor de 3 locaties (bijlage 19). Ook in paragraaf 5.8.1 van de MER zijn de aardkundige waarden als kernkwaliteit van het gebied genoemd. Door Ecogroen is de geplande ontwikkeling getoetst aan onder meer de kernkwaliteiten en aanvaardbaar bevonden. Naar onze mening zijn daarmee de relevante aspecten voldoende belicht.
b	Verder heeft indiener artikelen bijgevoegd over de te hoge uitstoot van stikstof door onze veeteelt, over zuurstofloze zeeën en informatie over aardkundig erfgoed.	Het voorliggende plan raakt diverse onderwerpen waarover ook maatschappelijk wordt gediscussieerd. Echter wij maken onderscheid tussen enerzijds wat mogelijk is op basis van de huidige regelgeving en anderzijds wat een nationale maatschappelijke en politieke discussie is over de toekomst van de veehouderij in Nederland. Het voorgenomen agrarisch bedrijf aan de Eikenstraat ongenummerd voldoet aan de huidige regelgeving. Het is altijd mogelijk dat uit de maatschappelijke discussie en daaruit voortvloeiende politieke besluitvorming op rijksniveau regelgeving wordt aangepast. Dat is echter inherent aan regelgeving. Het blijven voldoen aan regelgeving is een vanzelfsprekend onderdeel van de bedrijfsvoering.
8	Bewoner Bernhaldelaan, Ellecom (nr. 596332)	
a	Indiener is van mening dat de wijze waarop de milieuonderzoeken zijn uitgevoerd en gerapporteerd getuigen van een gedegen en zorgvuldige voorbereiding. Zij is blij dat een jonge agrariër is gevonden voor dit bedrijf. Het bedrijf is wel groot maar er is geen sprake van intensieve veehouderij, wat zij positief vindt.	Het is goed om ook de positieve meningen en ervaringen te vernemen. Gelet op de inhoud nemen wij deze voor kennisgeving aan.
b	Het gebied is aangemerkt als 'Weidepark Avegoor', vanwege de hoge waardestelling is er een gebiedsvisie voor geschreven. In de afspraken tussen Middachten en agrariër wordt hier rekening mee gehouden. Voor het weidepark Bergstein is echter nooit een gebiedsvisie gemaakt terwijl het dezelfde kwaliteiten heeft als weide park Avegoor. Hierover zijn dus ook andere afspraken over gemaakt met de agrariër. Ook voor Bergstein zou een gebiedsvisie moeten komen, het beste zou zijn een integrale gebiedsvisie voor de gehele Ellecomse polder.	Een deel van het agrarisch gebied in de Ellecomse Polder is onderdeel van de Gebiedsvisie landgoed Avegoor. De locaties Eikenstraat 3, Eikenstraat ongenummerd en de Buitensingel 60 maken geen onderdeel uit van deze gebiedsvisie. Deze gebiedsvisie is destijds opgesteld omdat de eigenaren en gebruikers van Landgoed Avegoor kansen zagen om het landgoed meer eenheid te geven, zowel in ruimtelijk opzicht als in de samenwerking. Vooral omdat er diverse ontwikkelingen waren op het landgoed zoals de

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

	Het bestemmingsplan kan volgens indiener geen doorgang vinden zolang de cultuurhistorische waardevolle weideparklandschappen in de Ellecomse polder niet gewaarborgd zijn.	herinrichting van EHS, de turnhal en het hotel. De gemeente heeft het initiatief genomen om daarvoor samen met de eigenaren en gebruikers een gebiedsvisie op te stellen. De uitvoering van deze visie is voor een groot deel afhankelijk van de samenwerking, financiële middelen en mogelijkheden van de diverse partijen. Het voormalige landgoed Bergstein is van een andere orde. Natuurlijk koesteren we onze landgoederen en de daarmee samenhangende kwaliteiten. Dat maakt onze gemeente in belangrijke mate mede zo aantrekkelijk. En dat is ook de reden dat als gemeente de landgoederen waar mogelijk ondersteunen in het instandhouden van deze landgoederen. Ook het ruimte geven aan economische dragers op de landgoederen, zoals bij dit bestemmingsplan, maakt daar onderdeel van uit. Het koesteren van het landgoederenlandschap is ook de reden dat we van Middachten een cultuurhistorische analyse hebben gevraagd van het panoramauitzicht van Bergstein. Hieruit is niet alleen het inzicht gekomen in wat de relatie is tussen de Buitensingel 60 en Bergstein maar ook de verbeterpunten. De cultuurhistorische analyse is onderdeel van het inrichtings- en beeldkwaliteitsplan Buitensingel 60 (bijlage 5 van de Toelichting en de MER). Wij zijn van mening dat we voor het bestemmingsplan in voldoende mate rekening hebben gehouden met de cultuurhistorische kwaliteiten van Bergstein.
9	Bewoners Buitensingel, Ellecom (nr. 596406 en nr. 596689)	
a	Het aantal dieren was met alle drie de locaties bij elkaar maximaal 342, in de nieuwe situatie zal dit aantal enorm toenemen naar 468. De toename past niet bij de ontwikkelingen in de melkveesector en bij de kwetsbaarheid van het gebied. Dit moet zelfstandig worden afgewogen, los van de rechten die vergund zijn in het kader van de Wet Natuurbescherming.	Bij het verlenen van de Nb-vergunning is uitvoerig onderzocht in hoeverre dit past bij de draagkracht van het gebied. Het genoemde aantal is als aanvaardbaar beoordeeld en als zodanig vergund. Uit oogpunt van rechtszekerheid gaan wij uit van deze vergunde emissierechten. Met als uitgangspunt dat hetgeen is vergund dus inderdaad ook past bij de draagkracht van het gebied. Overigens is de emissie daarbij leidend en niet het dierenaantal. Verder merken wij op, dat het aantal koeien per hectare in het gebied niet toeneemt. Dit hebben wij nader verduidelijkt in paragraaf 1.9 van deze nota.

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

		Ten aanzien van de ontwikkelingen van de melkveehouderij merken wij op, dat onderscheid gemaakt moet worden tussen enerzijds wat mogelijk is op basis van de huidige regelgeving en anderzijds wat een nationale maatschappelijke en politieke discussie is over de toekomst van de veehouderij in Nederland. Het voorgenomen agrarisch bedrijf aan de Eikenstraat ongenummerd voldoet aan de huidige regelgeving. Wij hebben ook geen reden aan te nemen dat grondgebonden melkveebedrijven in de voorgenomen omvang in de toekomst ophouden te bestaan. Wel is het mogelijk dat uit de maatschappelijke discussie en daaruit voortvloeiende politieke besluitvorming op rijksniveau regelgeving wordt aangepast. Dat is echter inherent aan regelgeving. Het blijven voldoen aan regelgeving is een vanzelfsprekend onderdeel van de bedrijfsvoering. Er zijn geen redenen om aan te nemen dat het voorliggende bedrijf ook in dat opzicht niet mee zal kunnen bewegen in zijn bedrijfsvoering.
b	De grootschalige bebouwing en het geïntensiveerd grondgebruik zijn ongepast in dit gebied.	Wij vinden dat het nieuwe agrarische bedrijf passen in het landschap, zoals toegelicht in paragraaf 1.4 van deze nota. Het agrarisch bedrijf ligt in de luwte van het open landschap. Daarnaast is er een inrichtings- en beeldkwaliteitsplan gemaakt waarmee de inpassing wordt geoptimaliseerd. Het bedrijf zal in de winter inderdaad iets meer zichtbaar zijn. Maar dat is inherent aan de openheid die in de winter overal meer aanwezig is door het ontbreken van bladgroen. Dat het bedrijf goed wordt ingepast wil niet zeggen dat het bedrijf onzichtbaar moet zijn. Door de goede inpassing denken wij dat het gebied niet minder aantrekkelijk wordt. Voor wat betreft de gekozen vorm van agrarisch grondgebruik merken wij op dat wij uitgaan van een agrarisch landschap en daarin geen verplichtingen willen opleggen. Zie daarover ook onze uitleg in paragraaf 1.7 van deze toelichting. Dat de beleving van het landschap anders wordt als het landschap wijzigt, zien wij niet als reden om geen enkele verandering in het landschap te aanvaarden.
c	Verder dient de gemeenteraad het aspect waardevermindering van de woningen in elk	Wij begrijpen dat de woningeigenaren geen schade willen ondervinden van

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

	geval de zuidwesthoek van Ellecom, in de besluitvorming te betrekken.	het plan. Gelet op de grote afstand tussen de woningen en het bedrijf verwachten wij niet dat er sprake zal zijn van een wezenlijke invloed op de woningwaardes. Mochten de woningeigenaren echter van mening zijn dat zij schade ondervinden, dan bestaat de mogelijkheid om in een afzonderlijke procedure een verzoek tot vergoeding van planschade in te dienen. Deze procedure staat los van het nu voorliggende bestemmingsplan[procedure.
d	<u>Alternatieven</u>	
d1	De voorbereiding van dit plan is onvoldoende, de participatie heeft onvoldoende plaats gevonden.	Wij delen deze mening niet. In hoofdstuk 1 van deze nota hebben wij dit onderwerp nader toegelicht in paragraaf 1.10. Korthedshalve verwijzen wij hiernaar.
d2	Er zijn onvoldoende alternatieven onderzocht, zoals een geringere schaalgrootte, biologische bedrijfsvoering en andere gebruiksvormen.	In de zienswijze wordt geciteerd uit het advies van de Commissie MER op de NRD. Op basis van dit citaat wordt hetgeen hiernaast is samengevat gesteld. Ten onrechte. Zowel in de NRD als in het advies van de commissie MER op de NRD is niet gesproken over onderzoek naar alternatieven in schaalgrootte, biologische bedrijfsvoering of andere alternatieven zoals natuurbeheer van de vrijkomende gronden. Uitgangspunt voor het onderzoek vormt namelijk het initiatief (in dit geval een regulier melkveebedrijf met een bepaalde maximale omvang). Wel stelt de commissie dat in de MER een beschrijving moet zijn opgenomen van de locaties die in aanmerking komen voor de nieuwe boerderij en wat daar op hoofdlijnen de milieugevolgen van zijn. Dit is ook in de MER opgenomen en hierop heeft de Commissie MER een positief advies gegeven. De zienswijze geeft op dit punt dan ook geen aanleiding tot aanpassingen.
d3	Er zijn geen realistische alternatieven onderzocht. Daarom is er in feite slechts één locatie onderzocht.	Er zijn in de MER een aantal reële alternatieven onderzocht en hiervan is in de MER aangegeven waarom deze niet of in mindere mate geschikt waren. Wij zijn van mening dat er in voldoende mate onderzoek naar alternatieven is gedaan en dat hiervan één reële locatie is overgebleven. In paragraaf 1.3 van deze nota is dit onderwerp nader toegelicht. De zienswijze geeft op dit punt geen aanleiding tot aanpassingen.
d4	De MER is opgesteld na verlening van de Nb-vergunning. Er zijn daarom geen echte alternatieve locaties onderzocht.	Een natuurbeschermingswetvergunning is soms nodig om een ontwikkeling te kunnen realiseren en speelt een rol in de haalbaarheid. De vergunning is

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

		alleen niet leidend in een planontwikkeling. Er spelen veel meer factoren in de overwegingen om een ruimtelijke ontwikkeling aanvaardbaar te vinden. Wij zijn van mening dat de MER op een evenwichtige en zorgvuldige wijze laat zien dat een veelheid aan ruimtelijk relevante factoren is onderzocht en dat de alternatieve locaties in bredere context zijn belicht dan alleen een natuurbeschermingswetvergunning. De zienswijze geeft op dit punt dan ook geen aanleiding tot aanpassingen.
d5	Er staat niet beschreven waarom een de ontwikkeling van 3 woningen noodzakelijk zijn voor de doelstellingen van het plan.	In hoofdstuk 1 van deze nota hebben wij dit onderwerp nader toegelicht in paragraaf 1.8. Korthedshalve verwijzen wij hiernaar.
e	<u>Duurzaamheid</u> Er wordt in het plan op basis van de MER niet gekozen voor het meest duurzame alternatief.	De MER geeft een voorkeursalternatief aan (met een emissie van 10,4 kg NH3) en een alternatief met minimale emissie (met een emissie van 6 kg NH3). In de toekomst zal het Besluit huisvesting de regels aanscherpen tot maximaal 8,6 kg NH3. Binnen de mogelijkheden van het bestemmingsplan zijn alle drie de emissies per dierplaats per jaar te realiseren. In de MER is de keuze voor het voorkeursalternatief gebaseerd op economische gronden, omdat de investeringskosten van €100.000 voor het alternatief met minimale emissie te fors worden gevonden. De MER is bedoeld om de mogelijkheden in beeld te brengen zodat daarin een afweging gemaakt kan worden. Weliswaar is een emissiearm alternatief minder belastend voor het milieu, toch vinden wij het niet reëel om dit af te dwingen. Het voorkeursalternatief is passend binnen de huidige wet- en regelgeving en uit de MER is niet gebleken dat er een aantasting van het milieu plaatsvindt dat het reëel zou maken om de eerder genoemde investeringen van de initiatiefnemer te verlangen. Verder merken wij op dat de norm voor het gekozen stalsysteem A1.14 inmiddels in de Regeling ammoniak en veehouderij is verlaagd naar 7,0 kg NH3. Daarmee is het verschil met het emissiearme alternatief (stalsysteem Groene Vlag, 6,0 kg NH3) verder verkleind. Het voorkeursalternatief heeft nu een emissie van 7 kg NH3 per dierplaats per jaar. Het alternatief A 1.9 met een emissie van 6 kg NH3 heeft op dit moment niet de voorkeur van initiatiefnemer gelet op de extra investeringskosten gerelateerd aan het

		effect. Wij blijven op het standpunt dat wij deze afweging op economische gronden begrijpelijk vinden, temeer nu het gekozen stalsysteem ruim onder de maximale vorm van 8,6 kg NH ₃ per dierplaats per jaar blijft.
f	<u>Volksgezondheid</u>	
f1	Rond intensieve veehouderijen spelen gezondheidskwesties op het gebied van luchtkwaliteit, geluid- en geurhinder, infectieziekten en resistente bacteriën. Gezondheid is niet meegewogen bij het ontwerpplan.	In de MER is het aspect gezondheid onderzocht. Op basis van de MER concluderen wij dat aannemelijk is dat er geen sprake is van verhoogde gezondheidsrisico's. Aan de GGD Gelderland-Midden is advies gevraagd over de gezondheidsaspecten die gepaard gaan met de voorliggende ontwikkeling. De GGD heeft hierover positief geadviseerd. Gelet op door diverse indieners geuite zorgen over de gezondheid is de GGD gevraagd om aanvullend te reageren. Ook dit heeft geresulteerd in een positief advies. Voor meer uitleg verwijzen wij naar de thematische toelichting die is opgenomen in paragraaf 1.5 van deze nota.
f2	Indieners verzoeken nadrukkelijk om een advies op maat van de GGD. De GGD's adviseren een advies op maat bij een afstand van 250 - 1000 m tussen een intensieve veehouderij en een burgerwoning/woonwijk.	In het aanvullende GGD advies is de GGD ook ingegaan op de noodzaak van een advies op maat. Zij acht een advies op maat niet nodig gelet op de afstand van het agrarisch bedrijf tot de woningen en ook omdat er geen sprake is van veel veehouderijen in de directe omgeving. Verder is relevant dat er geen sprake is van een pluimveebedrijf of geitenhouderij. Zie hierover ook onze uitleg onder paragraaf 1.5 van deze nota.
f3	Er moet gekozen worden voor het emissiearme alternatief. Dit is blijkens de MER een duurdere maar ook mogelijke optie. De effecten van grootschalige veehouderijen op de volksgezondheid zijn echter onvoldoende bekend.	Het bestemmingsplan staat alternatief met minimale emissie niet in de weg. Of de agrariër daarvoor kiest zal een keuze zijn van zijn bedrijfsvoering. Ondanks het gegeven dat het voorkeursalternatief niet uitgaat van een alternatief met minimale emissie, is het naar onze mening alles wegende een verantwoorde keuze. Ook is van belang dat, bij een eventuele aanscherping van regelgeving, de keuze voor een ander stalsysteem gericht op verdere minimalisering (Groene Vlag) nog steeds mogelijk is, ook binnen het voorliggende bestemmingsplan. Voor wat betreft de effecten op de gezondheid verwijzen wij naar het bovenstaande onder f1 en f2.
g	<u>Ruimtelijke ordening</u>	
g1	Gezien de omvang van het plan is het niet acceptabel om alleen een postzegelplan vast te stellen, de percelen er om heen waar intensieve veeteelt plaats gaat vinden moeten	De wijziging van het vigerende bestemmingsplan heeft alleen betrekking op die gronden waar het bestemmingsplan niet voorziet in de voorgenomen

	ook in het bestemmingsplan worden betrokken.	ruimtelijk ontwikkelingen. Dit betekent dat het bestemmingsplan voor vier locaties gewijzigd moet worden. De overige agrarische gronden die benut worden voor de grasteelt en het beweiden zijn in het vigerende plan als agrarisch bestemd. Een regulier agrarisch gebruik van deze gronden is op basis van het vigerende bestemmingsplan al toegestaan. Wel worden uiteraard de effecten die de ontwikkelingslocaties hebben op de omgeving in zowel de onderzoeken als de MER betrokken. De zienswijze geeft op dit punt dan ook geen aanleiding tot aanpassingen.
g2	De noodzaak van met name de komst van een grootschalig agrarisch bedrijf het plan is niet onderbouwd.	Voor ons is het ingediende initiatief het uitgangspunt. Van daaruit hebben wij de toelaatbaarheid en wenselijkheid beoordeeld. In hoofdstuk 1 van deze nota hebben wij dit onderwerp nader toegelicht in paragraaf 1.2. Korthedshalve verwijzen wij hiernaar.
g3	Er is geen rekening meegehouden dat er vijf maanden per jaar geen blad aan de bomen zit en er dus vrij zicht is op de locatie met gepaarde lichtemissie.	De gebouwen zijn in de winter inderdaad beter zichtbaar dan in de zomer, wanneer er blad aan de bomen is. Wij zijn van mening dat de gebouwen niet onzichtbaar hoeven te zijn om te kunnen spreken van een goede landschappelijke inpassing. En dat het acceptabel is dat de zichtbaarheid varieert met de seizoenen. In het milieuraapport is ook aandacht besteed aan het onderdeel licht. . De hoofdverlichting in de stallen is alleen in gebruik tussen 6:00 en 23:00 uur. Behalve door de afschermende werking van gebouwen en beplantingen, kan de uitstraling kan voor een belangrijk deel beperkt worden door een lichtsterkte van 100 lux. De lichtsterkte mag maximaal 100 lux bedragen op vloerniveau in de stal. De armaturen worden hoog in het dak opgenomen, zodat er sprake is van verticale lichtuitstroming in plaats van lichtuitstroming naar buiten. Om de omgeving zekerheid te bieden op dit onderdeel zullen wij dit in de planregels verplicht stellen.
g4	De doelen voor Avegoor zoals opgenomen in de structuurvisie worden niet gerealiseerd, vooral niet de ontwikkeling van agrarisch natuurbeheer.	Het agrarisch natuur en landschapsbeheer is een beheervorm van agrarisch gronden die mogelijk is binnen de agrarische bestemming. Net als een regulier agrarisch gebruik. Het gebruik maken van de planlogische mogelijkheden is een keuze die gemaakt wordt door de grondeigenaar danwel pachter en geen verplichting. In de Gebiedsvisie landgoed Avegoor

		staat een wens ten aanzien van het agrarisch natuur en landschapsbeheer van het Weidepark. Deze wens is al voor een groot deel gerealiseerd doordat een groot deel van deze gronden al zo beheerd wordt. Eigenaar en pachter van deze gronden hebben dit ook zo vastgelegd in het pachtcontract. Overigens heeft de Gebiedsvisie landgoed Avegoor geen status als structuurvisie zoals bedoeld in de Wet ruimtelijke ordening.
g5	Historische zichtlijnen beschreven in structuurvisie Avegoor en de structuurvisie Kleine Kernen zijn niet meegewogen en worden aangetast.	In de Gebiedsvisie landgoed Avegoor worden zichtrelaties genoemd. Geen van de benoemde zichtrelaties in de visie worden aangetast door de ontwikkeling van de Eikenstraat ongenummerd, omdat de betreffende locatie daar niet binnen gelegen is. De Gebiedsvisie landgoed Avegoor is vervolgens benut voor de structuurvisie Kleine kernen. Wij zijn dan ook van mening dat er geen sprake kan zijn van aantasting van zichtrelaties.
g6	Niet duidelijk is op welke wijze de gemeente gaat borgen dat de aangegeven inpassing van de nieuwe situatie plaats zal vinden.	Het inrichtings- en beeldkwaliteitsplan maakt onderdeel uit van de regels van het bestemmingsplan. Via een voorwaardelijke bepaling in deze regels is de initiatiefnemer verplicht om bij de realisatie van het agrarisch bedrijf tevens de landschappelijke inpassing uit te voeren.
g7	De recreatieve toegankelijkheid en beleefbaarheid van het gebied moet in het plan worden geborgd. Zoals onder andere aangegeven in de structuurvisie Avegoor.	In de Gebiedsvisie landgoed Avegoor staat het streven om de recreatieve ontsluiting van het landgoed te verbeteren. Het streven is om dit in samenwerking met eigenaren en gebruikers vorm te gaan geven. In de komende jaren zal hier verder vorm aan worden gegeven. Het vergroten van de recreatieve toegankelijkheid is geen doelstelling van voorliggend bestemmingsplan en maakt hier dan ook geen onderdeel van uit.
g8	Niet duidelijk is hoe en wanneer de geadviseerde archeologische opgravingen worden uitgevoerd.	Bij het verlenen van een omgevingsvergunning wordt de verplichting opgenomen tot archeologische opgravingen voordat aangevangen wordt met de bouwwerkzaamheden. Deze opgravingen dienen te worden uitgevoerd op basis van een door de gemeente Rheden goedgekeurd Programma van Eisen waarin de wijze van onderzoek is vastgelegd. Alleen in gevallen waarbij het vanuit praktisch oogpunt niet mogelijk is om een opgraving uit te voeren, kan gekozen worden voor een archeologische begeleiding. Deze werkwijze en het advies van RAAP is onderschreven en goedgekeurd door de regioarcheoloog. Deze werkwijze is ook in de

		planregels geborgd.
h	<u>Waterhuishouding</u>	
h1	Het onderzoek naar effecten voor de waterhuishouding gaat enkel in op de bouwfase. Het is voor belanghebbenden niet vast te stellen welke effecten er zijn in de exploitatiefase.	In bijlage 15 van de MER en de Toelichting is een onderzoek opgenomen Effecten ontwikkeling 3 erven op de waterhuishouding. Dit onderzoek gaat juist over de mogelijke meer permanente gevolgen van de ontwikkelingen op de waterhuishouding. Kortheidshalve verwijzen wij daarom naar de betreffende bijlage en paragraaf 4.2.8 Water van de Toelichting.
h2	De effecten van de nieuwbouw op het (afval) water missen onderbouwing. Het feit dat het juist een verdrogend effect zal hebben in een gebied waar in vernatting wordt geïnvesteerd. Tevens is de neerslaghoeveelheid van 40mm laag, gelet op de klimaatverandering en het feit dat het uitspoelen van sleufsilo's of mestkelder direct effect heeft op omliggende kwetsbare natuur (bronbossen, HEN-beken).	In de zienswijze wordt niet aannemelijk gemaakt waarom de conclusie uit paragraaf 4.2.8 van de Toelichting dat het verdrogend effect verwaarloosbaar is ook onterecht is. Ook ten aanzien van de buffercapaciteit die aangelegd wordt voor dagneerslag van 40mm worden geen argumenten aangedragen waarom dit onvoldoende is. Wij hebben in zowel de Toelichting als in de MER hier aandacht aan besteedt. Ook hebben wij het bestemmingsplan en de betreffende paragraaf voorgelegd aan het waterschap. Wij zien geen aanleiding het bestemmingsplan op dit onderdeel aan te passen.
i	<u>Agrarisch natuurbeheer</u>	
i1	Er is niet beschreven of het aangepaste agrarisch beheer overeenkomst na 6 jaar verlengd zullen worden.	Middachten en de pachter zijn privaatrechtelijk overeengekomen dat voor 11 hectare grasland het Agrarisch Natuurbeheer langdurig wordt voortgezet. Hierbij is de pachter afhankelijk van provinciale subsidie van de overheid, die telkens voor 6 jaar wordt beschikt. De verlenging van deze overeenkomst hangt dus af van de besluitvorming over subsidieverlening van de overheid.
i2	Niet beschreven hoe wordt geborgd dat het botanisch waardevol grasland zich kan ontwikkelen. Eutrofiering zorgt juist voor verschraling en afname van diversiteit van flora en fauna.	Of de bedrijfsvoering al dan niet wordt ingericht op het bevorderen van de biodiversiteit, zien wij als een keuze van de agrariër. Hetzelfde geldt voor de keuze van mest en het bemaaien. Uiteraard zal de bedrijfsvoering wel moeten voldoen aan de regelgeving die op de verschillende aspecten van toepassing is. In het kader van het bestemmingsplan evenwel hebben en houden de gronden een agrarische bestemming.
j	<u>Flora en fauna</u>	
j1	In de natuurtoets staat dat er geen invloed zal zijn op de omliggende landbouwgronden omdat het gebruik nagenoeg gelijk blijft. Echter het gebruik verandert van extensief	De landbouwgronden worden regulier agrarisch gebruikt en het toegestane gebruik van de landbouwgronden verandert niet. Een aantal agrarische

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

	agrarisch beheer naar extensieve beweiding. En er komt vanwege de beweiding bemesting. Daarom is de stelling dat er geen effecten zijn op de flora en fauna onvoldoende gemotiveerd en wordt om nader onderzoek gevraagd.	gronden kennen nu een aangepast agrarisch beheer en dat zal ook zo blijven, zie hiervoor i1. Verder kan worden opgemerkt dat de gronden ook nu al bemest wordt door boeren die de grond pachten. Ook halen zij er kuilvoer vanaf. Nader onderzoek is daarom dan ook niet aan de orde.
j2	Er is niet gemotiveerd of het bouwen van de jongveestal afdoende is om lichthinder richting de bomenrijen te ondervangen.	In het milieuraapport is aandacht besteed aan het onderdeel licht. Tussen de Eikenstraat en de ligboxenstal en tussen de ligboxenstal en 80 het dorp Ellecom zorgen de werktuigenberging en de jongveestal voor een aanzienlijke afscherming. In de jongveestal zal immers minder gebruik worden gemaakt van verlichting dan in de melkveestal. In het milieuraapport is ook aandacht besteed aan het onderdeel licht. . De hoofdverlichting in de stallen is alleen in gebruik tussen 6:00 en 23:00 uur. Behalve door de afschermende werking van gebouwen en beplantingen, kan de uitstraling kan voor een belangrijk deel beperkt worden door een lichtsterkte van 100 lux. De lichtsterkte mag maximaal 100 lux bedragen op vloerniveau in de stal. De armaturen worden hoog in het dak opgenomen, zodat er sprake is van verticale lichtuitstroming in plaats van lichtuitstroming naar buiten. Om de omgeving zekerheid te bieden op dit onderdeel zullen wij dit in de planregels verplicht stellen.
j3	Er is niet gemotiveerd waarom het functioneren als HVP van de toekomstige bouwkevel verbeterd. De kavel wordt namelijk bebouwd en verhard en is onrustig vanwege de bedrijvigheid.	De HVP functioneert op dit moment nauwelijks tot niet omdat er te weinig dekking is. Door de inrichting van het erf komen er meer dekkingsmogelijkheden voor de dieren die daar behoefte aan hebben. Bij eerder hoogwater in de Havikerwaard is ook gebleken dat dieren daar gebruik van maken (rustende dieren achter de schuur en op het erf).
k	<u>PAS</u>	
k1	De plannen moeten worden getoetst aan het PAS. En daarom moeten de berekeningen met AERIUS worden uitgevoerd en niet met Agro Stacks.	Er hoeft in het kader van het bestemmingsplan niet getoetst te worden aan het PAS. De reden dat er in de aanvraag en de MER is uitgegaan van Agro Stacks is dat de verleende Nb-vergunning ook is verleend op basis van Agro Stacks. Zodoende is voor iedereen duidelijk dat er met dezelfde gegevens wordt gewerkt. De MER is op dit punt correct uitgevoerd. In het MER-advies

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

		van de Commissie MER wordt hier speciaal op ingegaan. Ter verdere uitleg willen wij het volgende opmerken. De Natuurbeschermingswet is opgegaan in de Wet Natuurbescherming. De Wet Natuurbescherming is feitelijk het samenvoegen van drie wetgevingen in één wet. Dit zijn de Boswet, de Flora- en Faunawet en de Natuurbeschermingswet. In de Wet natuurbescherming is ook overgangsrecht opgenomen. Deze geeft aan dat oude vergunningen die zijn verleend onder de Natuurbeschermingswet (inclusief de passende beoordeling) ook voldoen aan de (passende beoordeling van de) Wet Natuurbescherming (inclusief de PAS). In het bestemmingsplan is vervolgens een beperking opgenomen van het aantal dieren, de locatie en het stalsysteem. Dit komt overeen met de verleende (en onherroepelijke) NB-vergunning.
I	<u>Wet natuurbescherming</u>	
I1	In het Besluit Natuurbescherming is expliciet opgenomen dat externe saldering alleen in uitzonderlijke gevallen mogelijk is.	De Nb-vergunning is aangevraagd en verleend voordat de PAS in werk is getreden. Toen was extern salderen nog mogelijk. Binnen de PAS zijn reeds vergunde rechten de basis voor de vergunde emissie. Dus is het genoemde niet van toepassing, dit is immers voor die tijd al vergund.
I2	Uit passende beoordeling blijkt dat stikstofbelasting toeneemt in een Natura 2000 gebied. Niet significant, maar door de toename is het niet toegestaan.	Voor twee habitattypen geldt dat na saldering nog steeds een toename is berekend. De kritische depositiewaarde van beide habitattypen wordt echter niet overschreden. In de passende beoordeling wordt geconcludeerd dat de toename van stikstofdepositie niet leidt tot een significant negatief effect. Daarmee is deze toename toegestaan.
I3	In de passende beoordeling is aangegeven dat (deels) de rechten van de Oversteeg 45 verplaatst worden naar Eikenstraat ongenummerd. In de MER en in het bestemmingsplan staat niets over de ammoniakrechten van Oversteeg 45. Het bestemmingsplan berust niet op juiste gegevens en is onzorgvuldig.	Bij de Nb-vergunning zijn de voormalige locaties Eikenstraat 3 en Buitensingel 60 betrokken. De Nb-vergunning gaat uit van de vergunde situaties. Er heeft een externe saldering plaatsgevonden. Bij een passende beoordeling in het kader van het <u>bestemmingsplan</u> moet uitgegaan worden van de feitelijke situaties. Waarbij de vergunde situatie als feitelijk wordt beschouwd als de vergunde dieren tijdelijk niet aanwezig zijn op een nog geschikte bedrijfslocatie. Omdat bij de passende beoordeling in het kader van het bestemmingsplan (met een andere referentiesituatie

		dan bij de Nb-vergunning) sprake was van toename van de depositie op vegetaties in de Rijntakken, zijn de emissierechten van 33 koeien en 90 stuks jongvee van de Nb-vergunning van Oversteeg 45 in De Steeg betrokken in de passende beoordeling als mitigerende maatregel. Om een deel van de veebezetting van Oversteeg 45 als mitigerende maatregel ten behoeve van de passende beoordeling voor de verplaatsing naar Eikenstraat ongenummerd in te zetten, zal de Nb-vergunning voor het betreffende deel worden ingetrokken. Het gaat dan om de rechten voor 33 koeien en 90 stuks jongvee. Deze rechten worden dus <u>niet</u> gesaldeerd maar ingezet als mitigerende maatregel. Het verzoek om intrekking daartoe is al ingediend bij de provincie Gelderland. Verder is salderen tussen de locaties volgens de PAS niet mogelijk, en feitelijk ook niet meer aan de orde omdat de NB vergunning voor de nieuwe locatie al rond is. De passende beoordeling staat overigens los van het feit dat de gemeente Rheden de reeds verleende Nb-vergunning voor de nieuwe locatie volgens jurisprudentie als uitgangspunt voor de ruimtelijke procedure dient te gebruiken.
m	<u>Stikstofdepositie</u>	
m1	Er is in de MER par. 3.2 niet beschreven hoe de vergunning die is verleend op basis van de Natuurbeschermingswet 1998 zich verhoudt tot de nieuwe Wet Natuurbescherming. Ook is er geen aandacht voor de verleende vergunning in relatie tot de passende beoordeling.	De vergunning die is verleend op basis van de Natuurbeschermingswet 1998 is van kracht en onherroepelijk. De rechtsgeldigheid is niet vervallen door de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming (Wnb). Het overgangsrecht behorende bij de Wet natuurbescherming (hoofdstuk 9 Wnb) voorziet er namelijk in dat bestaande besluiten/vergunningen/ontheffingen van kracht blijven onder de Wnb.
n	<u>Effecten op Natura 2000-gebieden</u>	
n1	De stelling in par. 2.2 van de passende beoordeling dat er voldoende barrière is tot de beschermde gebieden is onvoldoende gemotiveerd. Deze ligt namelijk weliswaar wel richting de Natura 2000-gebied Rijntakken maar niet richting de Veluwe.	De afstand tot de Veluwe vanaf de nieuwe locatie is groter dan vanaf de oude locatie. Verder is ten aanzien van de Veluwe gebleken dat er geen significante effecten zijn.
o	<u>Effecten op bronbossen</u>	
	Effect van emissie van stikstof van de ontwikkeling op de bronbossen en moerassen is niet goed onderzocht. Er wordt alleen gemotiveerd waarom de beëindiging van	Dit is toegelicht in hoofdstuk 5.7 pagina 59-61 (Natuur, beschermde natuurgebieden) en in hoofdstuk 5.8 pagina 63-66 (Natuur, Gelders Natuur

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

	Eikenstraat 3 positief is voor de bronbossen. De effecten van de concentratie van de vee aantallen op het nieuwe bedrijf op zeer korte afstand van de bronbossen zijn niet voldoende onderzocht en afgewogen. Dit geldt ook voor de effecten op de bebouwde kom van Ellecom en de omliggende weilanden en de HEN-beek Oude Ruitersbeek. Er wordt geen vergelijking gemaakt met de toekomstige situatie en er zijn geen saneringsmaatregelen onderzocht.	Netwerk) van de MER en in bijlage 24 van de MER. Door mitigerende maatregelen worden de negatieve effecten teniet gedaan. Daarnaast kan aangegeven worden dat in Nederland de natuur die gevoelig is voor ammoniak en stikstof door twee wetten worden beschermd. Dit is de Wet Natuurbescherming (zie hoofdstuk 5.7 van de MER) en de Wet Ammoniak en Veehouderij. De bronbossen zijn niet aangewezen als een gebied dat beschermd moet worden voor ammoniak en stikstof. Voor het effect op de bebouwde kom van Ellecom verwijzen naar onderdeel 1.5. Voor het effect het HEN-water van de Oude Ruitersbeek verwijzen wij voor een toelichting naar paragraaf 5.3.2 Effectomschrijving van de MER. Tevens verwijzen wij naar onderdeel 4 f1.
--	---	--

p	<u>Effecten op Gelders Natuur Netwerk/Groene Ontwikkelingszone</u>	
p1	De locaties zijn gelegen in de Groene Ontwikkelingszone. Binnen deze zone zijn grootschalige ruimtelijke ontwikkelingen niet zonder meer mogelijk. De Gelderse Milieuverordening gaat uit van een substantiële versterking van de kernkwaliteiten welke tegelijkertijd planologisch moet zijn verankerd. Een dergelijke versterking is onvoldoende gemotiveerd. Er zijn wel positieve effecten maar ook negatieve effecten. Ook zijn de effecten van het nieuwe bedrijf op korte afstand van de bronbossen niet onderzocht.	In de passende beoordeling (bijlage 24) is de toets aan alle twaalf kernkwaliteiten en acht ontwikkelingsdoelen beschreven. Per saldo is sprake van een substantiële versterking van de kernkwaliteiten. Een belangrijk onderdeel daarvan is het stopzetten van de eutrofiëringsbron op de locatie Eikenstraat 3 hetgeen een substantiële versterking teweeg brengt. Ten aanzien van de effecten van het nieuwe bedrijf op de bronbossen verwijzen wij naar het gestelde onder o.
p2	In paragraaf 8.1 staat beschreven dat het plan nieuwe natuur toevoegt in de Groene Ontwikkelingszone. Dit is niet onderbouwd en het verstorend effect is groter dan de paar vierkante meters nieuwe natuur. Daarbij is niet onderbouwd dat de compensatie van de waterberging natuur toevoegt en aan welk natuurdoeltype dit bijdraagt. Ook moet het verstorend effect van de nieuwe bebouwing op Eikenstraat 3 daarbij worden betrokken.	In de passende beoordeling is hieraan aandacht besteed. De omvang van de bebouwing op het overerf van Eikenstraat 3 neemt aanzienlijk af en een deel van het erf (0,4) ha wordt omgezet naar nieuwe natuur. Langs de bronbossen wordt een natuurstrook aangelegd die ook dienst doet als waterberging. Dit resulteert in 0,66 ha nieuwe natuur waar biotopen worden ontwikkeld voor reptielen (Ringslang) en amfibieën, aansluitend op de bestaande bronbossen.
p3	De bescherming van de HEN-wateren is onvoldoende gemotiveerd. Er moet ook rekening worden gehouden met de klimaatverandering en ter voorkoming van emissies moet het voorzorgsprincipe worden gehanteerd.	Voor een meer uitgebreide toelichting verwijzen wij naar paragraaf 5.3.2 Effectomschrijving van de MER. Hier is nader onderbouwd hoe omgegaan wordt met neerslag van hemelwater op het erf en mogelijke effecten op de omgeving.

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

10	Bewoner Binnenweg, Ellecom (nr. 596459)	
a	In eerste instantie is indiener voorstander van vooruitgang en het geven van ruimte aan ondernemers om mee te gaan met de tijd. Maar als inwoner en belanghebbenden heeft indiener toch bezwaren tegen het plan.	Onderstaand gaan wij in op de bezwaren tegen het plan.
b	De ontwikkeling ligt binnen de contouren van de landgoederenzone Gelders Arcadie. Dit gebied wilt u behouden en daar past een megastal niet in.	De nieuwe boerderij wordt landschappelijk zeer zorgvuldig ingebed. De locatie ligt in de luwte van het landschap. Ook is er met zorg een inrichtingsplan- en beeldkwaliteitsplan opgesteld waarin wordt ingegaan op de impact en de passendheid van de bebouwing op deze plek. Uit onderzoek is gebleken dat er met deze ontwikkeling geen kenmerken aangetast worden van omliggende landgoederen als Middachten en Avegoor. Daarnaast draagt de ontwikkeling van de Eikenstraat 3 juist bij aan de versterking van het Beschermde Buitenplaats Middachten en daarmee de kwaliteit van het landgoederenlandschap. Wij zijn dan ook van mening dat er geen sprake is van aantasting van de landgoederenzone.
c	Het plan doet afbreuk aan benoemde kernkwaliteit uit Nationale Landschappen. Namelijk grote openheid van de uiterwaarden met nauwelijks bebouwing. Het toevoegen van een megastal past daar niet bij.	De impact van de Eikenstraat ongenummerd is niet zodanig dat gesproken kan worden van een aantasting van de grote openheid van de uiterwaarden en dat er geen sprake meer zou zijn van nauwelijks bebouwing. Zoals eerder aangegeven bevindt de locatie zich juist in de luwte van het landschap. De bebouwing blijft in het uiterwaardenlandschap nog steeds beperkt en met de ontwikkeling van de Eikenstraat omgenummerd wordt de bebouwing aan de Buitensingel sterk gereduceerd en komt de agrarische bestemming te vervallen. Wij delen de stelling dan ook niet dat er sprake is van een aantasting van het Nationaal Landschap.
d	Een megastal past niet binnen de ambities uit Masterplan Toerisme en Recreatie. Een megastal doet afbreuk aan de rol van het erfgoed als toeristentrekker.	Onlosmakelijk verbonden met het agrarisch landschap zijn de agrarische bedrijven. Daarmee zijn de agrarische bedrijven ook onderdeel van de aantrekkelijkheid van het landschap voor de recreant. Uit zowel de zienswijze als het masterplan blijkt niet waarom sprake zou zijn van afbreuk van de aantrekkelijkheid van het agrarisch landschap door de nieuwbouw aan de Eikenstraat ongenummerd. Voor wat betreft het erfgoed als toeristentrekker. Dat is exact de reden dat we als gemeente graag ruimte

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

		willen bieden voor nieuwe economische dragers op de landgoederen en dat is waar dit bestemmingsplan ook een bijdrage aan levert.
e	Er is sprake van een te grote ontwikkeling in een kleinschalig landschap.	Kortheidshalve verwijzen wij naar onze reactie bij de onderdelen b en c en naar onze toelichting in paragraaf 1.4 van deze nota.
f	In de structuurvisie Kleine Kernen worden kleinschaligheid en een rustige woonomgeving als kwaliteiten benoemd. De komst van een megastal tast dit aan.	Zoals blijkt uit onze reacties hierboven, zijn wij van mening dat geen sprake is van een aantasting van het landschap, ook niet van de kleinschaligheid. De ontwikkeling wordt juist met respect voor het landschap ingebed. Verder is ook geen sprake van een grotere druk op de woonomgeving. De (potentiële) verkeersdruk door Ellecom neemt af, en de afstand van het agrarisch bedrijf tot de woonbebouwing is ruim voldoende uit oogpunt van overlast. Verkeersbewegingen zullen in de toekomst juist om het dorp heen worden geleid.
g	Megabedrijven hebben hun beste tijd gehad, het plan is niet duurzaam.	Dit aspect is ook door andere indieners aan de orde gesteld. Wij verwijzen daarom kortheidshalve naar onderdeel 3a van deze nota.
h	Het is niet voor niets dat het bestemmingsplan nu geen bebouwing toelaat. Nieuwe bebouwing in het buitengebied voor een ontwikkeling als deze is ongewenst.	Ten tijde van het vaststellen van het vigerende plan was ter plekke geen bebouwing aanwezig. Ook was geen sprake van een ontwikkelopgave ter plekke. Daarom voorziet het plan daar ook niet in. Nu er sprake is van een concrete wens en een concrete aanvraag, is deze getoetst aan de gemeentelijke, provinciale en nationale doelstellingen. De eindconclusie is dat de ontwikkeling in samenhang met de andere ontwikkelingen een meerwaarde oplevert. Verder wijzen wij er op dat er aan de Buitensingel juist een agrarisch bouwblok in het buitengebied verdwijnt. Een en ander hebben wij nader toegelicht in onderdeel 1.2 van deze nota.
i	De ondernemer heeft geen binding met het gebied, waarom zou deze hier dan per se plaats moeten nemen.	Dit aspect is in deze ruimtelijk niet relevant.
j	In het welstandskader is het gebied aangegeven als hoogwaardig. Waarom kan zo'n ontwikkeling daar in passen.	Er is een inrichtings- en beeldkwaliteitsplan opgesteld ter bevordering van een hoogwaardige ruimtelijke kwaliteit. Op landschappelijk-stedenbouwkundig niveau vindt de borging daarvan plaats via het bestemmingsplan. Op welstandsniveau kan de nagestreefde kwaliteit worden geborgd middels de welstandstoets. Daarmee is de nagestreefde hoge kwaliteit geborgd.

k	De locatie bevindt zich in de Groene ontwikkelingszone. Er is op geen enkele manier te herleiden waarom er in de toekomstige situatie sprake is van het substantieel versterken van landschappelijke, cultuurhistorische, geomorfologische en archeologische waarden.	In de passende beoordeling (bijlage 24) is de toets aan alle twaalf kernkwaliteiten en acht ontwikkelingsdoelen beschreven. Per saldo is sprake van een substantiële versterking van de kernkwaliteiten. Een belangrijk onderdeel daarvan is het terugdringen van de eutrofiëringsbron op de locatie Eikenstraat 3 hetgeen een substantiële versterking teweeg brengt.
l	De functionele mogelijkheden voor de monumentale voormalige SS-Sporthal worden beperkt door nieuwe milieucirkels. Het gebouw leent zich niet voor veel functies en zou daarom niet beperkt moeten worden.	Door de sanering van de agrarische activiteiten aan de Eikenstraat 3 worden de milieuafstanden vergroot.
m	Het concept raadsbesluit is al bijgevoegd. Dit impliceert dat de ontwikkeling hoe dan ook door zal gaan.	Ingevolge artikel 3:11 van de Awb moet een bestuursorgaan een ontwerp van het te nemen besluit bij de stukken ter inzage leggen. Het gaat hier dus om een wettelijke verplichting.
11	Bewoners Laan van Avegoor, Ellecom (nr. 596459)	
a	Indieners geven als samenvatting aan dat de stukken geven slechts summier inzicht in de gevolgen voor de inwoners/omwonenden. Het proces is doorlopen zonder enige burgerparticipatie. Ook bevatten het plan en de MER diverse tekortkomingen. Voor de aanvaardbaarheid van de uitbreiding is een zelfstandige planologische afweging noodzakelijk welke los staat van de rechten die voortvloeien uit de Nb-vergunning. De megastal past niet in het gebied en er is ook geen kleinschaliger uitvoering als alternatief overwogen. Er wordt waardedaling van de woningen voorzien mede door de gezondheidsrisico's. Voor de derde keer in 8 jaar tijd worden indieners geconfronteerd met plannen die de leefbaarheid beïnvloeden. En voor de derde keer moeten de zienswijzen in de zomerperiode worden ingezonden, wat getuigt van weinig burgerzorg. Het bovenstaande is door indieners verder themagewijs uitgewerkt en leidt tot onderstaande bezwaren.	Dit onderdeel betreft een samenvatting van de bezwaren van indieners welke verder zijn uitgewerkt per thema. Onderstaand worden deze per thema beantwoord.
b	<u>Bestuurlijke bezwaren</u>	
b1	De inwoners zijn weinig betrokken bij de plannen. Bovendien werd tijdens de	Voor dit onderdeel verwijzen wij graag naar paragraaf 1.10. De gemeente

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

	informatieavonden een verkeerd beeld geschetst. Namelijk dat het enkel ging om samenvoeging en verplaatsing en niet om een forse uitbreiding. Daardoor hadden inwoners een verkeerd beeld over de schaalgrootte.	streeft er altijd naar een ieder zo compleet mogelijk en goed te informeren over plannen, ook in dit geval. Het is te betreuren dat u uit de geleverde informatie een ander beeld heeft gekregen van het plan.
b2	In rapport van de SER, Versnelling Duurzame Veehouderij, staat dat onder andere de gemeente voor een betere inbedding van de veehouderij in de samenleving moet zorgen. De verduurzaming zal moeten leiden tot een betere maatschappelijke inbedding. Hiertoe is een maatschappelijk debat en een regionale dialoog tussen de verschillende partijen nodig.	Het rapport dat door indiener aanhaalt betreft een rapport dat opgesteld is door de SER. In het rapport worden aanbevelingen gedaan op nationaal niveau. Het voert te ver om deze aanbevelingen zonder meer toe te passen op een concreet geval. Deze suggestie wordt dan ook niet overgenomen.
b3	In het rapport van de Rekenkamercommissie Rheden, Ruimte voor Initiatieven worden ambities geformuleerd op het gebied van burger- en overheidsparticipatie.	In dit rapport (april 2017) worden aanbevelingen gedaan met betrekking tot projecten in de vormende fase. In deze fase, zoals ook blijkt uit de voorbeelden genoemd in het rapport, kunnen partijen in overleg komen tot kaders en vormgeving aangaande het project. In het voorliggende geval is er sprake van een concreet geval waarvoor een bestemmingsplanherziening is verzocht. De wijze van participatie zoals in het rapport benoemd past niet bij deze procedure.
b4	In 2012 is er een projectplan aanwezig waarvan de gemeente uiterlijk 2012 ook op de hoogte moet zijn geweest en in 2013 is er een intentieovereenkomst gesloten. In 2014 is er een informatieavond geweest, in 2015 is de NRD ter inzage gelegd, en in 2017 is het voorontwerp van het bestemmingsplan ter inzage gelegd waarbij ook een informatieavond is geweest. Daaropvolgend is er nog een toelichtend gesprek geweest met enkele bewoners. Er is weinig moeite gedaan om invulling te geven aan de participatiedoelstellingen. De gemeente heeft zelf nauwelijks initiatieven gedaan en bovendien is er alleen sprake van informatieverstrekking en niet van participatie. Er zijn diverse beginselen van behoorlijk bestuur geschonden. Het zorgvuldigheidsbeginsel(3:2 Awb) vanwege vele slordigheden en het negeren van de belangen van omwonenden, het motiveringsbeginsel vanwege het niet onderbouwen van aannames en argumenten (3:46 Awb) en het fairplaybeginsel (2:4 Awb) vanwege de focus op de belangen van één partij. Daarbij zijn alle voorbereidingen van dit plan vanaf ongeveer 2012 in stilte gedaan.	Wij delen deze mening ten aanzien van participatie niet. In hoofdstuk 1 van deze nota hebben wij dit onderwerp nader toegelicht in paragraaf 1.10. Korthedshalve verwijzen wij hiernaar. Uw stelling dat de besluitvorming onzorgvuldig tot stand is gekomen delen wij niet. Uit de toelichting bij het bestemmingsplan en de onderliggende rapporten en onderzoeken blijkt dat er in voldoende mate inzicht is gegeven op welke gronden het college is gekomen tot de beslissing om mee te werken aan deze herziening. In deze afweging is nadrukkelijk gekeken naar de regelgeving die recht doet aan de belangen van de bewoners als wel van initiatiefnemer. Daartoe is bijvoorbeeld ook de MER opgesteld. Over voorbereidingen van het plan verwijzen wij verder naar onderdeel 1.10.

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

c	<u>Alternatieven</u>	
c1	De voorbereiding van dit plan is onvoldoende, de participatie heeft onvoldoende plaatsgevonden.	Wij delen deze mening niet. In hoofdstuk 1 van deze nota hebben wij dit onderwerp nader toegelicht in paragraaf 1.10. Korthedshalve verwijzen wij hiernaar.
c2	Er zijn onvoldoende alternatieven onderzocht, zoals een geringere schaalgrootte, biologische bedrijfsvoering en andere gebruiksvormen.	Korthedshalve verwijzen wij naar de beantwoording onder 9d2 van deze nota, waar hetzelfde aan de orde is gesteld.
c3	Er zijn geen realistische alternatieven onderzocht. Daarom is er in feite slechts één locatie onderzocht.	Korthedshalve verwijzen wij naar de beantwoording onder 9d3 van deze nota, waar hetzelfde aan de orde is gesteld.
c4	Er staat niet beschreven waarom een de ontwikkeling van 3 woningen noodzakelijk zijn voor de doelstellingen van het plan.	Korthedshalve verwijzen wij naar de beantwoording onder 9d5 van deze nota, waar hetzelfde aan de orde is gesteld.
d	<u>Duurzaamheid</u>	
d1	Er wordt niet gekozen voor het meest duurzame alternatief.	Korthedshalve verwijzen wij naar de beantwoording onder 9e van deze nota, waar hetzelfde aan de orde is gesteld.
e	<u>Ruimtelijke ordening</u>	
e1	Gezien de omvang van het plan is het niet acceptabel om alleen een postzegelplan vast te stellen, de percelen er om heen waar intensieve veeteelt plaats gaat vinden moeten ook in het bestemmingsplan worden betrokken.	Korthedshalve verwijzen wij naar de beantwoording onder 9g1 van deze nota, waar hetzelfde aan de orde is gesteld.
e2	De noodzaak van met name de komst van een grootschalig agrarisch bedrijf is in het plan niet onderbouwd.	Korthedshalve verwijzen wij naar de beantwoording onder 9g2 van deze nota, waar hetzelfde aan de orde is gesteld.
e3	Er is geen rekening meegehouden dat er vijf maanden per jaar geen blad aan de bomen zit en er dus vrij zicht is op de locatie met bijbehorende lichtemissie.	Korthedshalve verwijzen wij naar de beantwoording onder 9g3 van deze nota, waar hetzelfde aan de orde is gesteld.
e4	De doelen voor Avegoor zoals opgenomen in de structuurvisie worden niet gerealiseerd, vooral niet de ontwikkeling van agrarisch natuurbeheer. Historische zichtlijnen beschreven in structuurvisie Avegoor en de structuurvisie Kleine Kernen zijn niet meegewogen en worden aangetast.	Korthedshalve verwijzen wij naar de beantwoording onder 9g4 van deze nota, waar hetzelfde aan de orde is gesteld.
e5	Niet duidelijk is op welke wijze de gemeente gaat borgen dat de aangegeven inpassing van de nieuwe situatie plaats zal vinden.	Korthedshalve verwijzen wij naar de beantwoording onder 9g6 van deze nota, waar hetzelfde aan de orde is gesteld.
e6	De recreatieve toegankelijkheid en beleefbaarheid van het gebied moet in het plan worden geborgd. Zoals onder andere aangegeven in de structuurvisie Avegoor.	Korthedshalve verwijzen wij naar de beantwoording onder 9g7 van deze nota, waar hetzelfde aan de orde is gesteld.

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

e7	Niet duidelijk is hoe en wanneer de geadviseerde archeologische opgravingen worden uitgevoerd.	Kortheidshalve verwijzen wij naar de beantwoording onder 9g8 van deze nota, waar hetzelfde aan de orde is gesteld.
f	<u>Oppervlakte bedrijfsgebouwen</u>	
f1	Ingevolge artikel 3.2.1 van de planregels is de maximale oppervlakte van de bedrijfsgebouwen 5000 m ² . Uit de toelichting volgt echter 5034 m ² (3350+700+984). Daarmee wordt het maximum overschreden.	Dat is inderdaad niet correct opgenomen in de Toelichting. Conform het erfinrichtingsplan moet het maximum aantal m ² 's aan bedrijfsgebouwen 4983 m ² (700 m ² werktuigenschuur, 975 m ² jongveeststal en 3308 m ² koeienstal) zijn. De Toelichting wordt hierop aangepast.
g	<u>Waterhuishouding</u>	
g1	Het onderzoek naar effecten voor de waterhuishouding gaat enkel in op de bouwfase. Het is voor belanghebbenden niet vast te stellen welke effecten er zijn in de exploitatiefase.	Ten aanzien van de belasting van het grondwater merken wij op, dat deze zijn omschreven in het rapport 'Effecten ontwikkeling 3 erven op de waterhuishouding' (bijlage 15). Daarin is uitgelegd hoe bij de bouw rekening wordt gehouden met de grondwaterstand. Tijdens de stort van de keldervloer zal tijdelijk bronnering noodzakelijk zijn. Het bronneringswater zal via de afvoersloot aan de zuidzijde worden afgevoerd richting de Oude Ruitersbeek. Naar verwachting zullen een aantal andere sloten tijdelijk droogvallen. In bijlage 3 bij het rapport 'Effecten ontwikkeling 3 erven op de waterhuishouding' is verder aangegeven wat de berekende hoogste grondwaterstand in de toekomstige situatie zal zijn. Bijlage 3 is afkomstig uit het Inrichtingsplan Middachterbroek en Ellecomsepolder. Dit plan is uitgangspunt geweest voor de erfinrichtingsplannen en de functieverandering. Hierdoor wordt dan ook grondwateroverlast in het gebied voorkomen.
g2	De effecten van de nieuwbouw op het (afval) water missen onderbouwing. Het feit dat het juist een verdrogend effect zal hebben in een gebied waar in vernatting wordt geïnvesteerd. Tevens is de neerslaghoeveelheid van 40mm laag, gelet op de klimaatverandering en het feit dat het uitspoelen van sleufsilo's of mestkelder direct effect heeft op omliggende kwetsbare natuur (bronbossen, HEN-beken).	In de zienswijze wordt niet aannemelijk gemaakt waarom de conclusie uit paragraaf 4.2.8 van de Toelichting dat het verdrogend effect verwaarloosbaar is ook onterecht is. Ook ten aanzien van de buffercapaciteit die aangelegd wordt voor dagneerslag van 40mm worden geen argumenten aangedragen waarom dit onvoldoende is. Wij hebben in zowel de Toelichting als in de MER hier aandacht aan besteedt. Ook hebben wij het bestemmingsplan en de betreffende paragraaf voorgelegd aan het waterschap. Wij zien geen aanleiding het bestemmingsplan op dit onderdeel aan te passen.

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

g3	De beschikbare hoeveelheid land van 125 ha zal in 2021 op basis van het initiatief Plan grondgebonden melkveehouderij niet meer voldoende zijn in relatie tot de vee aantallen (nu 3,8 per ha, dan 2,3 per ha). Dat is in strijd met het voorzorgsbeginsel.	Het plan grondgebonden melkveehouderij is een initiatief van een aantal biologische landbouw, natuur- en milieuorganisaties als reactie op het fosfaatreductieplan en grondgebonden groei melkveehouderij. Dit plan heeft verder geen juridische of beleidsmatige status en vormt geen toets voor dit bestemmingsplan. In paragraaf 1.9 van deze nota lichten wij de hoeveelheid koeien per hectare nader toe. Korte tijdshelpe verwijzen wij daarnaar.
g4	De vestiging van een boerderij van deze schaal is in strijd met het project 'Vernatting Bronbossen'. Ook is in de Wet ammoniak en Veehouderij een oprichtingsverbod van 250m rond zeer kwetsbare natuurgebieden opgenomen.	De Bronbossen worden op basis van de Wet ammoniak en Veehouderij niet als zeer kwetsbaar c.q. verzuringsgevoelig aangemerkt. Daarmee is een oprichtingsverbod niet van toepassing.
g5	Door de intensieve bemesting van de gronden naast de nieuwe boerderij wordt de eutrofiëring juist versterkt. Dit is in strijd met het doel om door de verplaatsing de eutrofiëring van de Bronbossen te voorkomen.	Op de eerste plaats is het goed om te vermelden dat de gronden rondom de Eikenstraat ongenummerd in de huidige situatie ook al bemest worden. Wat dat betreft brengt de toekomstige situatie geen verandering met zich mee brengt. Dan is het goed om te benoemen dat de Eikenstraat ongenummerd benedenstrooms ligt en de stroomrichting van (grond-)water niet gericht is op de bronbossen maar op de uiterwaarden. In zoverre zien wij dan ook geen strijdigheid.
g6	In paragraaf 5.6.3 van de MER ontbreken de effecten van de ammoniakuitstoot van de veestallen. Gelet op korte afstand tot de Bronbossen is er een nadelige invloed te verwachten.	De effecten voor de bronbossen zijn toegelicht in hoofdstuk 5.7 pagina 59-61 (Natuur, beschermde natuurgebieden) en in hoofdstuk 5.8 pagina 63-66 (Natuur, Gelders Natuur Netwerk) van de MER en in bijlage 24 Passende beoordeling van de MER. Door mitigerende maatregelen worden de negatieve effecten teniet gedaan. Daarnaast kan aangegeven worden dat in Nederland de natuur die gevoelig is voor ammoniak en stikstof door twee wetten worden beschermd. Dit is de Wet Natuurbescherming (zie hoofdstuk 5.7 van de MER) en de Wet Ammoniak en Veehouderij. De bronbossen zijn niet aangewezen als een gebied dat beschermd moet worden voor ammoniak en stikstof. In de MER is geconcludeerd dat de stikstofdepositie op voor verzuring of vermesting gevoelige natuur per saldo niet toeneemt en blijft onder de kritische depositiewaarde. Voor het onderdeel stikstofdepositie is een vergunning verleend door de provincie op grond van de

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

		Natuurbeschermingswet. Ter aanvulling verwijzen wij naar onderdeel 4 f1. Wij verwachten juist een afname van de ammoniakemissie op de bronbossen en een positief effect op de kwaliteit van de bronbossen.
g7	De reductie-eisen voor ammoniakemissie uit nieuwe veestallen worden de komende jaren gefaseerd aangescherpt. De zorg is dat initiatiefnemers streeft naar vergunningverlening voor 1 januari 2018 zodat niet voldaan hoeft te worden aan de nieuwe eisen.	De wet- en regelgeving is altijd in beweging. Als ondernemer is dit voor initiatiefnemer een regulier onderdeel van zijn bedrijfsvoering. Daar waar aanscherpingen aan de orde zijn, zal ondernemer daaraan moeten voldoen. In ieder geval is duidelijk dat in 2018 het Besluit huisvesting de regels aanscherpt tot een ammoniakemissie van maximaal 8,6 kg NH3 per dierplaats per jaar. Het door de initiatiefnemer gekozen stalsysteem A1.14 is in 2017 in de Regeling ammoniak en veehouderij verlaagd naar 7,0 kg NH3 per dierplaats per jaar. Daarmee voldoet het plan aan de norm die in 2018 in werking treedt.
h	<u>Gezondheid en overlast</u>	Zie onderstaand
h1	De samenstelling van de lucht (verhoogde concentratie fijnstof) kan gezondheidsrisico's met zich mee brengen.	Kortheidshalve verwijzen wij naar de beantwoording onder 9f1 van deze nota, waar hetzelfde aan de orde is gesteld
h2	Er zijn risico's van overdracht van infectieziekten. Bacteriële infecties zijn door resistentie steeds moeilijker te behandelen bij mensen.	Kortheidshalve verwijzen wij naar de beantwoording onder 9g6 van deze nota, waar hetzelfde aan de orde is gesteld
h3	Geur- en geluidhinder nemen toe, zowel vanuit de (open) stal als ook door het intensieve beheer van het grasland, dat weer voortvloeit uit de keuze voor zomerstalvoering.	Voor het aspect geur kan worden vermeld dat getoetst is aan de Wet Geurhinder en Veehouderij (zie pagina 68/69 MER). De geurnorm is overigens zodanig opgezet dat deze voldoet bij alle windrichtingen. De afstand tot de bebouwde kom moet op basis van deze wet 100 m bedragen. Hierbij maakt het niet uit wat het aantal melkkoeien en jongvee is. De werkelijke afstand tussen stal en bebouwde kom is meer dan 300 meter. Dit is dus ruim voldoende om te kunnen aannemen dat er geen geuroverlast zal zijn. Bij het uitrijden van mest kan er sprake zijn een mestgeur, maar dit is onafhankelijk van de locatie van de boerderij en dit is ook niet anders dan in de huidige situatie. Voor het aspect geluidhinder kan worden vermeld dat getoetst is aan de

		richtafstanden zoals opgenomen in de VNG- uitgave Bedrijven en Milieuzonering. Daarin is voor rundveehouderijen een richtafstand opgenomen van 30 meter vanwege het aspect geluid. De meest nabij gelegen woning ligt op circa 340 meter afstand van het bedrijf. Daarom is geen reële geluidsoverlast vanuit de stal te verwachten. Voor wat betreft geluid- en geuroverlast door gebruik van de landbouwgronden merken wij op, dat hier geen sprake is van een wijziging van de mogelijkheden. Ook nu worden de landbouwgronden gebruikt. Daarbij merken wij op dat enige geur- en geluidwaarneming inherent is aan een woonomgeving direct grenzend aan een agrarisch gebied.
h4	Er is nu al sprake van gierstank, dat is ook gemeld bij de gemeente. Er blijkt dat de rundmest uit eigen bedrijf wordt aangevuld met ingekochte varkensmest. Er komt dus in de toekomst niet alleen bemesting vanuit een gesloten systeem. Dit moet meegenomen worden in de MER. De fijnstof- en ammoniakemissie van varkensmest is hoger dan die van rundveemest.	Zoals hierboven al aangegeven, zijn de landbouwgronden nu ook in gebruik en worden zij dus ook bemest. Wij brengen wat dat betreft met het voorliggende plan geen wijziging aan in de gebruiksmogelijkheden. Het bestemmingsplan strekt er niet toe om de wijze van bemesting te regelen. Dat zal plaats moeten vinden overeenkomstig de daarvoor geldende relevante regelgeving.
h5	Er is niet gemotiveerd of er afdoende maatregelen zijn om lichthinder richting de bomenrijen te ondervangen. Er wordt een jongveestal gebouwd en de MER (5.15) noemt beplanting. Deze is in het winter en voorjaar bladerloos. Welke aanvullende maatregelen zijn er?	Aan dit onderdeel is ook door andere indieners aandacht besteed. Korthedshalve verwijzen wij daarom naar onze reactie onder 9j2.
h6	Welke maatregelen zijn er voor een minimale lichtuitstoot van de nieuwe gebouwen om zo de lichthinder richting de bomenrijen te ondervangen. De jongveestal is er één van.	In paragraaf 5.15.4 van de MER zijn de maatregelen omschreven. Dit betreft zowel maatregelen in de stal (lichtsterkte, plaatsing armaturen) als ook maatregelen buiten de stal (erfbeplanting, situering van de bedrijfsgebouwen). Gelet op de grote afstand tot de woningen is overlast door lichthinder niet aannemelijk. Zie hierover ook het onderstaande onder h7.
h7	Er is de zorg dat door de lichtuitstoot dieren verdwijnen uit de Ellecomse polder.	Hierbij moet ook betrokken worden het feit dat de locaties Buitensingel 60 en Eikenstraat 3 wijzigen van een agrarische locatie naar wonen. Op deze locaties vindt een verbetering plaats. Op de nu voorliggende locatie zal meer lichtuitstoot plaatsvinden. Per saldo zal er een geringe verslechtering

		plaatsvinden. Zoals in de MER omschreven zorgen aanvullende maatregelen ervoor dat de hinder ten opzichte van de omgeving tot een minimum wordt beperkt.
h8	In de effectbeoordeling voor lichthinder (MER 5.15) wordt het effect beoordeeld voor de 3 locaties samen. Lichthinder is sterk lokaal gebonden en moet net als de andere effecten per locatie worden beoordeeld.	De verschillende locaties hebben in de planvorming een grote samenhang. Daarom worden de effecten ook integraal beoordeeld. Zie ook h7.
h9	Uit oogpunt van de volksgezondheid moet gekozen worden voor het emissiearme alternatief boven het voorkeursalternatief.	De voorgelegde ontwikkeling vormt geen verhoogd risico uit oogpunt van gezondheid. Kortheidshalve verwijzen wij daarvoor naar onze uitleg in paragraaf 1.5 van deze nota. Aanvullend merken wij op dat de emissie voor het stalsysteem A1.14, op basis van nieuwe inzichten, inmiddels in de lijst met emissiearme stalsystemen (RAV-lijst) is verlaagd naar 7,0 NH3. Daarmee is het verschil met het emissiearme alternatief (stalsysteem Groene Vlag, 6,0 NH3) verder verkleind.
h10	Indieners verzoeken nadrukkelijk om een advies op maat van de GGD. De GGD's adviseren een advies op maat bij een afstand van 250 – 1000 m tussen een intensieve veehouderij en een burgerwoning/woonwijk. De bevolking van Ellecom bevat is ouder dan gemiddeld en is daardoor nu en in de toekomst kwetsbaarder dan gemiddeld.	Kortheidshalve verwijzen wij naar onze uitleg in paragraaf 1.5 van deze nota. De GGD heeft tot twee keer toe aangegeven dat er geen gezondheidsrisico's aan de orde zijn. Ook heeft de GGD aangegeven dat er geen advies op maat nodig is. Daarbij is rekening gehouden met de leeftijdsopbouw.

i	<u>Flora en fauna</u>	
i1	In de natuurtoets staat dat er geen invloed zal zijn op de omliggende landbouwgronden omdat het gebruik nagenoeg gelijk blijft. Echter het gebruik verandert van extensief agrarisch beheer naar extensieve beweiding. En er komt vanwege de beweiding bemesting. Daarom is de stelling dat er geen effecten zijn op de flora en fauna onvoldoende gemotiveerd en wordt om nader onderzoek gevraagd.	Kortheidshalve verwijzen wij naar de beantwoording onder 9j1 van deze nota, waar hetzelfde aan de orde is gesteld.
i2	Er is niet gemotiveerd waarom het functioneren als HVP van de toekomstige bouwkaavel verbetert. De kavel wordt namelijk bebouwd en verhard en is onrustig vanwege de bedrijvigheid.	Kortheidshalve verwijzen wij naar de beantwoording onder 9j3 van deze nota, waar hetzelfde aan de orde is gesteld.
j	<u>PAS</u>	
j1	De plannen moeten worden getoetst aan het PAS. En daarom moeten de berekeningen met AERIUS worden uitgevoerd en niet met Agro Stacks.	Kortheidshalve verwijzen wij naar de beantwoording onder 9k van deze nota, waar hetzelfde aan de orde is gesteld.
k	<u>Wet Natuurbescherming</u>	

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

k1	In het Besluit Natuurbescherming is expliciet opgenomen dat externe saldering alleen in uitzonderlijke gevallen mogelijk is.	Kortheidshalve verwijzen wij naar de beantwoording onder 9l1 van deze nota, waar hetzelfde aan de orde is gesteld.
k2	Uit passende beoordeling blijkt dat stikstofbelasting toeneemt in een Natura 2000 gebied. Niet significant, maar door de toename is het niet toegestaan.	Kortheidshalve verwijzen wij naar de beantwoording onder 9l2 van deze nota, waar hetzelfde aan de orde is gesteld.
k3	In de passende beoordeling is aangegeven dat (deels) de rechten van de Oversteeg 45 verplaatst worden naar Eikenstraat ongenummerd. In de MER en in het bestemmingsplan staat niets over de ammoniakrechten van Oversteeg 45. Het bestemmingsplan berust niet op juiste gegevens en is onzorgvuldig.	Kortheidshalve verwijzen wij naar de beantwoording onder 9l3 van deze nota, waar hetzelfde aan de orde is gesteld.
k4	Er is in de MER par. 3.2 niet beschreven hoe de vergunning die is verleend op basis van de Natuurbeschermingswet 1998 zich verhoudt tot de nieuwe Wet Natuurbescherming. Ook is er geen aandacht voor de verleende vergunning in relatie tot de passende beoordeling.	Kortheidshalve verwijzen wij naar de beantwoording onder 9m1 van deze nota, waar hetzelfde aan de orde is gesteld.
l	<u>Effecten op Natura 2000-gebieden</u>	
l1	De stelling in par. 2.2 van de passende beoordeling dat er voldoende barrière is tot de beschermde gebieden is onvoldoende gemotiveerd. Deze ligt namelijk weliswaar wel richting de Natura 200-gebied Rijntakken maar niet richting de Veluwe.	Kortheidshalve verwijzen wij naar de beantwoording onder 9n1 van deze nota, waar hetzelfde aan de orde is gesteld.
m	<u>Effecten op bronbossen</u>	
m1	Effect van emissie van stikstof van de ontwikkeling op de bronbossen en moerassen is niet goed onderzocht. Er wordt alleen gemotiveerd waarom de beëindiging van Eikenstraat 3 positief is voor de bronbossen. De effecten van de concentratie van de vee aantallen op het nieuwe bedrijf op zeer korte afstand van de bronbossen zijn niet voldoende onderzocht en afgewogen. Dit geldt ook voor de effecten op de bebouwde kom van Ellecom en de omliggende weilanden en de HEN-beek Oude Ruitersbeek. Er wordt geen vergelijking gemaakt met de toekomstige situatie en er zijn geen saneringsmaatregelen onderzocht.	Kortheidshalve verwijzen wij naar de beantwoording onder 9o van deze nota, waar hetzelfde aan de orde is gesteld.
n	<u>Effecten op Gelders Natuur Netwerk/Groene Ontwikkelingszone</u>	
n1	De locaties zijn gelegen in de Groene Ontwikkelingszone. Binnen deze zone zijn grootschalige ruimtelijke ontwikkelingen niet zonder meer mogelijk. De Gelderse Milieuverordening gaat uit van een substantiële versterking van de kernkwaliteiten welke tegelijkertijd planologisch moet zijn verankerd. Een dergelijke versterking is onvoldoende gemotiveerd. Er zijn wel positieve effecten maar ook negatieve effecten.	Kortheidshalve verwijzen wij naar de beantwoording onder 9p1 van deze nota, waar hetzelfde aan de orde is gesteld.

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

n2	Het plan draagt niet bij aan de kernkwaliteiten van de Groene Ontwikkelingszone. Effecten van het nieuwe bedrijf op korte afstand van de bronbossen zijn niet onderzocht.	Kortheidshalve verwijzen wij naar de beantwoording onder 9p1 van deze nota, waar hetzelfde aan de orde is gesteld.
n3	In paragraaf 8.1 staat beschreven dat het plan nieuwe natuur toevoegt in de Groene Ontwikkelingszone. Dit is niet onderbouwd en het verstorend effect is groter dan de paar vierkante meters nieuwe natuur. Daarbij is niet onderbouwd dat de compensatie van de waterberging natuur toevoegt en aan welk natuurdoeltype dit bijdraagt. Ook moet het verstorend effect van Eikenstraat 3 hierbij worden betrokken.	Kortheidshalve verwijzen wij naar de beantwoording onder 9p2 van deze nota, waar hetzelfde aan de orde is gesteld.
o	<u>HEN-wateren</u>	
o1	De bescherming van de HEN-wateren is onvoldoende gemotiveerd. Er moet ook rekening worden gehouden met de klimaatverandering en ter voorkoming van emissies moet het voorzorgsprincipe worden gehanteerd.	Kortheidshalve verwijzen wij naar de beantwoording onder 9p3 van deze nota, waar hetzelfde aan de orde is gesteld.
12	Bewoner W. Limpurglaan, De Steeg (nr. 596466)	
a	Het plan is achterhaald. De redenen hiervoor worden onderstaand genoemd.	Onderstaand onze beantwoording.
b	De MER maakt ten onrechte geen melding van de grote toename van fosfaatdepositie. Nodig is juist een reductie van fosfaat.	De agrariër dient te voldoen aan de landelijke mestregelgeving. Met de mestregelgeving wordt er voor zorggedragen dat op nationale schaal de mestproductie past binnen de gestelde kaders. De nieuwbouw kan in die zin dus niet leiden tot een verdere overschrijding van het nationale fosfaatplafond. Er is bij het voorgenomen bedrijf sprake van een balans tussen het te houden aantal dieren en de bedrijfsoppervlakte, iets waar de wijzigende regelgeving ook op aan stuurt.
c	Er is toename van uitstoot ammoniak en stikstof, dit is schadelijk voor het bronbos.	Kortheidshalve verwijzen wij naar de beantwoording onder 9o van deze nota, waar hetzelfde aan de orde is gesteld.
d	Door de bijna drievoudige toename (106 naar 300 en 74 naar 168) zal de uitstoot van methaan sterk toenemen. De MER besteed hier geen enkele aandacht aan.	Er is geen wet- en regelgeving betreffende de reductie van methaangas in de melkveehouderij. Er zijn wel onderzoeken uitgevoerd naar de productie en reductie van methaan in de melkveehouderij. Hieruit blijkt dat efficiënte bedrijfsvoering (de benodigd hoeveelheid grond- / voedingsstoffen welke nodig zijn voor de productie van een kg melk) de productie van methaan in de melkveehouderij beperkt. Echter zijn er geen eenduidige cijfers over de productie van methaan per koe en hoeveel reductie een maatregel oplevert.

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

		In de melkveehouderij wordt er doormiddel van de BEX (Bedrijfsspecifieke Excretie, hiermee wordt de uitscheiding van afvalstoffen (mest) door de melkkoeien berekend op bedrijfsniveau) en Kringloopwijzer de efficiëntie (voeding en grondgebruik) per bedrijf bijgehouden en bijgestuurd. Initiatiefnemer werkt ook met de BEX en Kringloopwijzer om een zo hoog mogelijke efficiëntie te behalen hetgeen zal leiden tot een zo beperkt mogelijke methaanproductie. Tevens is in het advies van de GGD opgenomen dat van gezondheidsrisico's van methaan op lokale schaal geen sprake is.
e	De uit te rijden mest neemt sterk toe. Met verdere eutrofiering en afname van biodiversiteit tot gevolg. Het RIVM dringt in een recent rapport aan op het terugdringen van veehouderijen in Nederland, onder meer vanwege het klimaatprobleem en om gezondheidsredenen.	Het gebruik van de weilanden zal, los van het weiden van jongvee, niet of nauwelijks veranderen. Ook nu is er sprake van bemesting van de gronden. Dat het uitrijden van mest dus sterk gaat toenemen is dan ook niet aannemelijk. Of de bedrijfsvoering al dan niet wordt ingericht op het bevorderen van de biodiversiteit, zien wij als een keuze van de agrariër. Hetzelfde geldt voor de keuze van mest en het bemaaien. Uiteraard zal de bedrijfsvoering wel moeten voldoen aan de regelgeving die op de verschillende aspecten van toepassing is. In het kader van het bestemmingsplan evenwel hebben en houden de gronden een agrarische bestemming. Het aanscherpen en daarmee inperken van de gebruiksmogelijkheden is in het voorliggende plan niet aan de orde.
13	Bewoner Lorentzlaan, Dieren (nr. 596467)	
a	De maatschappelijke noodzaak voor nieuwe stallen ontbreekt. Het staat haaks op het klimaatbeleid en behoud van natuur en landschap.	Kortheidshalve verwijzen wij naar de beantwoording onder 3a van deze nota, waar hetzelfde aan de orde is gesteld.
b	Uitbreiding van de veestapel is in strijd met de uitgesproken voornemens van de overheid, zoals naar voren komt in de kabinetformatie. Een groot bedrijf in Ellecom betekent enorme concurrentie voor boeren elders.	In aanvulling op onze beantwoording onder a merken wij het volgende op. Concurrentieoverwegingen betrekken wij niet bij de ruimtelijke afweging. Wel is de levensvatbaarheid van het bedrijf van belang. De verplaatsing en uitbreiding draagt daar aan bij. Voor de beoordeling van de ruimtelijke

		wenselijkheid van de voorgenomen ontwikkelingen baseren wij ons op vastgesteld beleid en wet- en regelgeving. Het afgaan op mogelijke uitkomsten van de kabinetsformatie en mogelijk daaropvolgende besluiten op wet- en regelgeving is erg prematuur. Het aantal melkvee dat gehouden wordt in Nederland is gereguleerd door fosfaat- en productierechten. Door deze beperking kan het aantal gehouden melkvee niet toenemen. Overigens merken wij op, dat er sprake is van een concentratie van bestaande rechten en niet van een compleet nieuw bedrijf.
c	De gekozen locatie is in strijd met eerder vastgestelde plannen voor de Havikerwaard, want het gebied zou een landschappelijke/ ecologische zone worden. In dit gebied wordt ook al jaren veel geld gestoken in het agrarisch natuurbeheer.	In het project Havikerpoort werken diverse partijen gezamenlijk aan de bevordering van de natuurlijke en landschappelijke kwaliteiten van het gebied. Waaronder de gemeente Rheden en landgoed Middachten. Een belangrijk onderdeel van de gebiedsontwikkeling is het herstel van de kwaliteit van de bronbossen. De onderhavige ontwikkeling levert een bijdrage aan dit herstel. De ruimtelijke impact van de locatie is met grote zorgvuldigheid onderzocht om de gebiedskwaliteiten te borgen. De plek ligt in de luwte van het landschap. De locatie wordt verder zorgvuldig ingepast overeenkomstig het daarvoor opgestelde Inrichtings- en beeldkwaliteitsplan. Wij zijn dan ook van mening dat de plannen goed zijn ingebed in en bijdragen aan de visie die wij voor de Havikerwaard voor ogen hebben.
d	De locatie is vanwege de hogere ligging een schuilplaats voor dieren. Realisatie beperkt de leefruimte en veiligheid van de dieren. En voor de dieren zijn juist grote investeringen gedaan, zoals de faunatunnel.	Kortheidshalve verwijzen wij naar de beantwoording onder 9j3 van deze nota, waar hetzelfde aan de orde is gesteld.
14	Bewoner Domeinlaan, Dieren (nr. 596491)	
a	Indiener ervaart het als schokkend dat er in deze tijd aandacht komt voor een megastal. Want er is veel aandacht voor het milieu en boeren stappen over op kleinere diervriendelijke verblijven. Terwijl de locatie ook nog eens in een natuurgebied, de uiterwaarden is gepland.	Kortheidshalve verwijzen wij naar de beantwoording onder 3a van deze nota, waar hetzelfde aan de orde is gesteld. Voor wat betreft de keuze van de locatie in relatie tot de natuurwaarden merken wij op, dat wij in het kader van de MER gekeken hebben naar de effecten op de omliggende natuurgebieden. Per saldo hebben wij geen negatieve effecten geconstateerd. Door de verbetering van de situatie voor de bronbossen en door de aanleg van nieuwe natuur verwachten wij zelfs

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

		een positief effect. Een en ander hebben wij toegelicht in paragraaf 1.6 van deze nota.
15	Bewoner Burg. Bloemersstraat, Dieren (nr. 596475)	
a	Indiener is tegen de bouw van een megastal in Ellecom.	Wij vinden draagvlak voor de ontwikkelingen belangrijk. Daarom vinden wij het jammer dat indiener hiertegen is. Omdat er een nadere motivering ontbreekt kunnen wij hier verder niet inhoudelijk op reageren.
16	Bewoner Imboslaan, Dieren (nr. 596480)	
a	Een megastal is slecht voor de koeien en de gezondheid van de omwonenden.	Het welzijn van dieren is lastig te meten en afhankelijk van diverse factoren. Afhankelijk van de bedrijfsvoering worden keuzes gemaakt waarbij een grote dan wel minder grote prioriteit aan het bevorderen van het dierenwelzijn wordt toegekend. Een grote stal is op zichzelf geen maatstaf voor het dierenwelzijn. De gebruikte systemen en de wijze waarop de stal wordt ingericht zijn factoren die een rol spelen bij het dierenwelzijn. In elk geval dient de agrariër, doordat hij moet voldoen aan wet-en regelgeving, aan diverse criteria ter bevordering van het dierenwelzijn te voldoen. Een en ander neemt natuurlijk niet weg dat wij de investeringen gericht op het verder verhogen van dierenwelzijn toejuichen. Echter wij zien dit wel als een keuze van de agrariër. Voor wat betreft het onderdeel gezondheid verwijzen wij kortheidshalve naar de beantwoording onder 3e van deze nota, waar hetzelfde aan de orde is gesteld.
b	Een megastal ontsiert het landschap.	Wij vinden dat het nieuwe agrarische bedrijf passend in het landschap is, zoals toegelicht in paragraaf 1.4 van deze nota. Het agrarisch bedrijf ligt in de luwte van het open landschap. Daarnaast is er een inrichtings- en beeldkwaliteitsplan gemaakt waarmee de inpassing wordt geoptimaliseerd
c	De Gemeente is verantwoordelijk voor de leefomgeving van haar inwoners. Het belang van een enkeling mag niet boven het natuurgeluk van vele anderen worden geplaatst.	Om te beoordelen of wij medewerking willen verlenen aan de voorgestane ontwikkelingen, hebben wij hebben een brede afweging gemaakt. Er is sprake van een groot scala aan factoren en belangen: natuur, landschap,

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

		milieu, volksgezondheid, etcetera. Geconstateerd is, dat er geen aantasting plaatsvindt van natuur en landschap. Wij erkennen dat de individuele beleving van bijvoorbeeld natuur kan afwijken van wat op basis van de onderzoeksresultaten is geconcludeerd. Echter dit doet niet af aan het gegeven dat in brede zin een afweging heeft plaatsgevonden waarbij juist ook het algemene belang is betrokken.
17	Bewoners Buitensingel, Ellecom (nr. 596481)	
a-n	Deze reactie is identiek aan de reactie nr. 9. Korthedshalve verwijzen wij voor de samenvatting naar nr. 9.	Korthedshalve verwijzen wij naar de beantwoording onder nr. 9 van deze nota.
18	Bewoner Kamplaan, Ellecom (nr. 596482)	
a	Het plan heeft nadelige gevolgen voor de woon, leef- en gezondheidssituatie en daarmee op de leefbaarheid in en rond Ellecom. Onderstaand de argumenten hiervoor.	Onderstaand onze beantwoording:
b	<u>Onzorgvuldige procedure</u> De procedure is onzorgvuldig doorlopen. Een aantal punten zijn:	
b1	De MER heeft slechts twee mogelijkheden onderzocht. En wel alleen intensieve melkveehouderijen. Er is niet gekeken naar extensieve gebruiksvormen.	Uitgangspunt voor het onderzoek is het ingediende initiatief. Elke aanvraag voor een nieuwe ontwikkeling die niet past binnen het geldende bestemmingsplan, wordt dan ook in eerste instantie gewogen aan de hand van de gemeentelijke vastgestelde beleidsdoelstellingen. Daarbij is de aanvraag leidend. Het kan voorkomen dat een aanvraag leidt tot een negatief oordeel of alleen in aangepaste vorm op medewerking van de gemeente kan rekenen. In dit geval werkt de gemeente mee aan de ontwikkelingen op de locaties Eikenstraat 3, Eikenstraat ongenummerd en Buitensingel 60, omdat zij van mening is dat het resultaat van deze ontwikkelingen per saldo een meerwaarde oplevert voor de ruimtelijke kwaliteit. Wij hebben dit verder toegelicht in paragraaf 1.2 van deze nota. Overigens is in dit plan sprake van een grondgebonden melkveehouderij.
b2	Het plan wordt er met haast doorheen gedrukt, regen de aanscherping van de inzichten op allerlei gebieden in (milieu, dierenwelzijn en gezondheidsgebied). De vraag is of het	De wet- en regelgeving is altijd in beweging. Als ondernemer is dit voor initiatiefnemer een regulier onderdeel van zijn bedrijfsvoering. Daar waar

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

	plan wel levensvatbaar is.	aanscherpingen aan de orde zijn, zal ondernemer daaraan moeten voldoen. Op bestemmingsplanniveau is dit geen onderwerp waar in de planning rekening mee wordt gehouden. Wij zijn dan ook van mening dat er een zorgvuldige procedure is gevolgd.
b3	Het maatschappelijk belang en daarmee draagvlak van de Ellecomse bewoner is niet aan bod gekomen. De gegeven informatie is niet compleet en eenzijdig omdat alleen de positieve aspecten zijn belicht. Waarom geen volledige communicatie en waardoor deze mis(t)communicatie. Graag reflectie en antwoord.	In onderdeel 1.10 van deze nota hebben wij aandacht besteed aan het proces. Korthedshalve verwijzen wij daarnaar. Overigens staat dit los van het feit dat wij het jammer vinden dat indiener dit proces niet als compleet en objectief heeft ervaren. Deze ervaring zullen wij betrekken in het vormgeven van toekomstige communicatie- en participatieprocessen.
c	<u>MER</u>	
c1	<i>Inkomsten</i> Volgens de MER p.8 draagt de ontwikkeling bij aan behoud van het landgoed door inkomsten. Dit zijn pachtgelden. Er zijn echter ook andere inkomstenbronnen mogelijk. (extensieve boerderij, educatieve functies, winkel, kleine horeca).	Landgoed Middachten verricht veel inspanningen om ook de economische toekomstbestendigheid van het landgoed te bevorderen. De inkomsten uit pachtgelden vormen een belangrijke economische drager. Maar ook op andere manieren worden inkomsten gegenereerd. De inkomsten uit pacht zijn evenwel onmisbaar voor een landgoed dat voor een groot deel uit landbouwgrond bestaat.
c2	<i>Voorkeursalternatief</i> De emissie- arme variant is nog maar mogelijk tot 1-1-2018. De emissiearme variant is €100.000,- duurder. Is de keuze voor de emissierijke variant alleen hierop gebaseerd? Zo ja dan gaat geld dus boven het milieu.	Korthedshalve verwijzen wij naar de beantwoording onder nr. 9e van deze nota, waar dit onderdeel ook aan de orde is gesteld.
c3	<i>Volksgezondheid</i> Er zouden geen gevolgen zijn voor de volksgezondheid, maar er is geen rekening gehouden met het grote aantal dieren in de stal. Zuidwesten wind brengt vervuilde lucht richting het dorp. Waar ook nog eens een veel hoger percentage kwetsbare ouderen wonen in vergelijking met het landelijk gemiddelde. Voor de bewoners aan de Buitensingel en verder het dorp in zal er een verslechtering plaatsvinden. Maar die hebben nu geen hinder van een boerderij en straks ineens wel. Tochtige koeien maken zijn kilometers ver te horen. Er komen geur, geluid en gezondheidklachten. De dichtstbijzijnde woning ligt op 340m, waar het minimaal 250m mag zijn. Maar het RIVM, GGD en SER zijn van mening dat er onderzoek gedaan dient te worden naar	Korthedshalve verwijzen wij naar de beantwoording onder nr. 9f1 van deze nota, waar dit onderdeel ook aan de orde is gesteld.

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

	aanpassing van de minimale afstand. De ongerustheid van de bewoners is dus niet onterecht.	
c4	<i>Effectomschrijving Eikenstraat ongenummerd</i> De zin 'Daarbij dient Dit kan als een negatief effect worden opgemerkt' op p. 76 is onvolledig. Graag duidelijkheid.	De woorden 'Daarbij dient' zijn per vergissing in de tekst terecht gekomen. Dit wordt in de tekst aangepast.
c5	<i>Aantal beschikbare hectares</i> Omvang van het beschikbare land is 125ha. Volgens de huidige norm voor grondgebonden melkveehouderijen mag de verhouding 3,8 GVE per ha zijn. In de beschreven situatie voldoet het plan aan die eis. Maar de gemeente zal rekening moeten houden met het initiatief Plan grondgebonden melkveehouderij, om de norm aan te scherpen tot 2,3 GVE in 2021. Hiermee voldoet het plan niet. Verder zullen straks de bewoners van Eikenstraat 3 (nieuwe woningen) en Buitensingel 60 (hebben ruimte voor paarden nodig) kavels gaan pachten die in mindering op de beschikbare hectares moeten worden gebracht.	Het Plan grondgebonden melkveehouderij is een initiatief van een aantal biologische landbouw, natuur- en milieuorganisaties als reactie op het fosfaatreductieplan en grondgebonden groei melkveehouderij. Dit plan heeft verder geen juridische of beleidsmatige status en vormt geen toets voor dit bestemmingsplan. In paragraaf 1.9 van deze nota lichten wij de hoeveelheid koeien per hectare nader toe. Korthedshalve verwijzen wij daarnaar.
c6	<i>Verpaarding</i> De gemeente wil verpaarding tegengaan, maar er wordt wel een woonbestemming met mogelijkheid tot het houden van paarden gecreëerd.	De woonbestemming betreft een klein deel van het voormalig agrarisch erf. Als gebruiksmogelijkheid voor het landelijk wonen behoort het hobbymatig houden van een aantal paarden. Het gemeentelijk beleid sluit het houden van paarden niet uit en hecht vooral belang aan een goede ruimtelijke inpassing. Het erf- en inrichtingsplan voor de Buitensingel 60 heeft hier aandacht voor en daarmee is de landschappelijke inpassing, in combinatie met de regels van het bestemmingsplan, in voldoende mate geborgd.
c7	<i>Vervoersbewegingen</i> Ontstaat er geen verkeersoverlast ingevolge bewegingen van en naar Buitensingel 60 (paardenvoer incl. vervoer paardenmest, gewoon vervoer van de bewoners). Alsmede ingevolge de bewegingen van en naar het nieuwe woonwijkje (drie nieuwe woningen) aan de Eikenstraat 3. Houdt de MER hier rekening mee?	Aan dit onderdeel besteedt de MER aandacht in paragraaf 5.17. Op de locatie Eikenstraat 3 is sprake van een afname van met name vrachtverkeer en landbouwverkeer. Op de locatie Buitensingel 60 is ook sprake van een afname van verkeersbewegingen. Dit komt doordat de agrarische activiteiten ter plekke wordt beëindigd én doordat de veldkavels straks intern worden ontsloten via de Eikenstraat ongenummerd. Er komt dan geen vrachtverkeer en landbouwverkeer meer in de smalle woonstraten van Ellecom. Het moge duidelijk zijn dat het incidentele vervoer van wat hobbymatig gehouden paarden en het vervoer van de bewoners van een

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

		geheel andere orde is dan het vervoer dat hoort bij een agrarisch bedrijf. Op deze marginale verkeersbewegingen zijn de huidige wegenstructuur en bijbehorende wegcapaciteit in ruime mate toegerust.
d	<i>Dassenburcht</i>	
d1	In het MER is beschreven dat het foerageergebied voor de das voldoet aan het minimum vereiste. Een afname is een verstoring en is in strijd met de wet. Maar wat is het wettelijke minimum vereiste en waarop wordt bedoeld in het MER.	Uitgangspunt is een foerageergebied tussen 30 – 150 ha. per dassenburcht. De omvang van een foerageergebied is afhankelijk van de kwaliteit van de aanwezige biotoop. Hoe beter de biotoop, hoe kleiner het benodigde foerageergebied. In het geval van de bijburcht is de omliggende biotoop zeer goed, een hoge grondwaterstand en uitrijden van ruige mest zorgen voor veel regenwormen. Gezien de goede biotoop is een minimum foerageergebied van 30 – 50 ha. vereist. Hieraan wordt ruimschoots voldaan op de gronden van Harmsen (40 ha.) en ook de andere kant van de snelweg via de pijp bij de Eikenstraat en de Faunatunnel (bron: Looplan). Aangezien er ruimschoots voldoende foerageergebied overblijft, zal de das niet in zijn functioneren worden beperkt. Daarom kan er ook niet worden gesproken van een verstoring.
e	<u>Overige opmerkingen</u>	
e1	<i>Vluchtplaats</i> Zolang er geen hoog water is, is er geen relevant onderzoek te doen of de nieuw aangelegde vluchtplaatsen voldoen. De kwestie wordt gebagatelliseerd.	Wij delen deze mening niet. We doen onderzoek met de gegevens die er zijn. Wij zijn van mening dat het onderzoek zorgvuldig is verricht en dat het op basis van de kennis van nu gerechtvaardigd is te verwachten dat de nieuwe vluchtplaatsen voldoen.
e2	<i>Mestoverschot</i> Landelijk moet de huidige veestapel inkrimpen vanwege het mestoverschot. Dit geldt vooralsnog niet voor grondgebonden melkveehouderijen. Echter de vaak kleinere, niet grondgebonden boeren of boeren met een bijzonder ras zijn vaak de pineut.	Kortheidshalve verwijzen wij naar de beantwoording onder nr. 4b7 van deze nota.
e3	<i>Papieren koeien</i> Indiener vraagt om de (resterende) rechten op koeien niet om te zetten in daadwerkelijke koeien.	Onder b1 hebben wij uitgelegd, dat het ingediende initiatief het uitgangspunt is voor het onderzoek. Het initiatief sluit aan op de verleende Nb-vergunning en wij gaan in onze onderzoeken dan ook uit van deze rechten.
e4	<i>Schaderegeling</i> Het plan voorziet niet in een adequate plan- en nadeelschaderegeling.	Kortheidshalve verwijzen wij naar de beantwoording onder nr. 9c van deze nota, waar dit onderdeel ook aan de orde is gesteld.

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

19	Stichting Behoud Uiterwaardenlandschap, Nobellaan 10, 6952 GS Dieren (nr. 596499)	
a	Indiener is van mening dat de argumenten voor verplaatsing van de veehouderij niet juist zijn. Het erfwater wordt wél opgevangen op de bestaande locatie, de gronden liggen ook in de nieuwe situatie verspreid, weidegang wordt in de nieuwe situatie niet toegepast en is dus geen argument, de bedrijfsvoering kan worden geoptimaliseerd door de oude gebouwen te vervangen.	Met het initiatief als uitgangspunt hebben wij de wenselijkheid en toelaatbaarheid beoordeeld. In hoofdstuk 1 van deze nota hebben wij dit onderwerp nader toegelicht in paragraaf 1.2. Korthedshalve verwijzen wij hiernaar.
b	Op de huidige locatie Eikenstraat 3 is het vergunningtechnisch mogelijk om met nieuwbouw het bedrijf voort te zetten, weliswaar met 200 stuks, dit lijkt levensvatbaar. In het plan wordt op de nieuwe locatie een wateropvangsysteem geplaatst, dit is ook toepasbaar op de huidige plek. Door het bedrijf voort te zetten op de huidige plek blijft de terp in stand als hoogwatervluchtplaats en wordt het landschap niet aangetast.	Een initiatief van 200 stuks vee is niet aan de orde. Het ruimtelijk vraagstuk is of voorliggend plan ruimtelijk aanvaardbaar is. Daar zijn de onderzoeken, het bestemmingsplan en de MER op gericht en daarop komen wij tot de conclusie dat dit het geval is. Ten aanzien van de locatiekeuze merken wij op dat diverse locaties zijn onderzocht. Dit onderdeel hebben wij nader uiteengezet in paragraaf 1.3 van deze nota. Korthedshalve verwijzen wij hiernaar.
c	De woningbouw op Eikenstraat 3 is storend in de omgeving en voor de historische boerderij Borchkeppel.	Gezocht is naar een goede ruimtelijke invulling van deze locatie, met respect van de omliggende cultuurhistorische kwaliteiten. Dit heeft op zorgvuldige wijze plaatsgevonden. Het voornemen is voorgelegd aan de Commissie Cultuurhistorie en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, en beide hebben op hoofdlijnen positief reageerd. Wij delen de mening van indiener dan ook niet. Verder is aan dit onderdeel i aandacht besteed in paragraaf 1.8 van deze nota. Korthedshalve verwijzen wij hiernaar voor verdere toelichting.
d	Er is sprake van grove aantasting en zichtbaarheid van het half open uiterwaardenlandschap.	Wij vinden dat het nieuwe agrarische bedrijf in het landschap inpasbaar is, zoals toegelicht in paragraaf 1.4 van deze nota. Het agrarisch bedrijf ligt in de luwte van het open landschap. Daarnaast is er een inrichtings- en beeldkwaliteitsplan gemaakt waarmee de inpassing wordt geoptimaliseerd. Voor meer toelichting verwijzen wij naar paragraaf 1.4 van deze nota.
e	De locatie ligt dichtbij de bronbossen en waardevolle flora. Door een zeer sterke uitbreiding van de vee aantallen zal de ammoniakuitstoot vergroot worden.	Dit aspect is uitvoerig onderzocht. Uit de verrichtte onderzoeken blijkt, dat er geen strijdigheid bestaat met de beschermende natuurregeling op het gebied van flora en fauna. Ook zijn er geen negatieve significante effecten

		op de instandhoudingsdoelen van de omliggende Natura 2000-gebieden.
f	De hoogwatervluchtplaats ligt op een goede locatie doordat deze van 2 zijden benaderbaar is. Deze zal echter zal door uiterwaarddieren niet of nauwelijks meer gebruikt worden door de vele menselijke activiteiten op het veebedrijf. Bijvoorbeeld ree en das zullen hoogstens in de rustige nachtelijke uren hiervan nog gebruikmaken.	Kortheidshalve verwijzen wij naar onze reactie onder 9j3, waar hetzelfde aan de orde is gesteld.
g	Het bouwplan ligt in de ecologische verbindingszone Havikerpoort. Eén van de ambities daar is uitbreiding van het leefgebied van diverse diersoorten. Over de eventuele nieuwe diersoorten wordt evenwel niets gezegd in het rapport. Gezien de huidige natuurontwikkelingen is dit een tekortkoming.	Wij hebben de effecten van de voorgenomen ontwikkeling onderzocht op significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van omliggende Natura 2000-gebieden. Deze blijken niet aanwezig. Er blijken zelfs enkele positieve effecten zoals tegengaan van eutrofiëring van de bronbossen en de ontwikkeling van nieuwe natuur. Echter, het plan is niet gericht op de uitbreiding van het leefgebied van diersoorten. Een onderzoek daarnaar valt daardoor buiten de reikwijdte van het voorliggende plan.
h	Waarom wordt er geïnvesteerd in diverse nieuwe hoogwatervluchtplaatsen en routes, en niet in de instandhouding van de bestaande hoogwatervluchtplaats in de Ellecomse polder.	De HVP functioneert op dit moment niet of nauwelijks. Het functioneren van de HVP wijzigt daarom niet en zal eerder, door meer dekkingsmogelijkheden, met het voorliggende plan verbeterd worden. Wij verwijzen in dat kader kortheidshalve naar onze reactie onder 9j3.
i	Het project belemmert de toekomstige ontwikkeling van de ecologische verbindingszone door wildschade en dierziekten.	Voor het bestemmingsplan en de MER is een natuurtoets, een onderzoek naar hoogwatervluchtplaatsen en een passende beoordeling uitgevoerd. Deze onderzoeken zijn gedaan om de effecten van de ontwikkelingen op de flora en fauna in beeld te brengen. Op basis van de onderzoeken concluderen wij dat er geen, anders dan tijdelijke verstoringen tijdens de bouwwerkzaamheden, negatieve effecten zijn op de flora en fauna. Er is zelfs een positief effect te verwachten door de daling van de eutrofiering van de bronbossen en de aanleg van nieuwe natuur. Wij hebben dit uiteengezet in paragraaf 1.6 van deze nota.
j	De aan te leggen waterbergingslocatie tussen bos Avegoor en aangrenzend grasland zal samen met het nieuwe bedrijf zorgen voor een grote onnatuurlijke barrière bij hoogwater. De waterbergingslocatie in de Middachterbroek zal een belemmering vormen voor de bereikbaarheid van de faunatunnel.	De waterbergingslocatie langs de perceelsloot ter hoogte van bos Avegoor en het grasland, betreft een maaiveldverlaging van 30 cm-70 cm. Voor uiterwaarddieren, vaak geoefende zwemmers, is dit geen belemmerende barrière. Daarnaast is de Ellecomse Polder een van de laatste gebieden die bij hoogwater onderloopt. De trek van uiterwaarddieren naar hoger gelegen

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

		gronden zal daarom al op gang zijn voordat de waterbergingslocatie volloopt. De waterbergingslocatie in de Middachterbroek maakt qua ontwikkeling geen onderdeel uit van dit bestemmingsplan. Deze aan te leggen poel is qua ontwikkeling al opgenomen in het bestemmingsplan voor de ontwikkeling van Oud-Middachten in De Steeg. In voorliggend bestemmingsplan is deze locatie alleen meegenomen in verband met de compensatie van toe te voegen m3's grond- en bouwvolume in een gebied waar hoogwater geborgen moet kunnen worden.

20	Bewoner De Friedhof, Ellecom (nr. 596634)	
a	Het gebied is van grote waarde en heeft een eindeloze schoonheid. Vooruitgang is niet tegen te houden. Maar zorg wel dat deze zich op een goede manier verzoent met het gebied.	Wij delen de mening dat sprake is van een waardevol gebied. Daarom is er met zorg gekeken naar de effecten op zowel landschap als ook flora en fauna. Zo ligt het agrarisch bedrijf in de luwte van het open landschap. En is er een inrichtings- en beeldkwaliteitsplan gemaakt waarmee de inpassing wordt geoptimaliseerd. In paragraaf 1.4 en 1.6 van deze nota zijn wij ingegaan op de effecten op landschap en natuur. Korthedshalve verwijzen wij hiernaar voor een verdere toelichting.
21	Bewoner Binnenweg, Ellecom (596636)	
a	<u>Draagvlak</u> De belangen van de burgers zijn onvoldoende gewaarborgd. Terwijl de SER in het rapport 'Versnelling Duurzame Veehouderij' het belang van een betere maatschappelijke inbedding van de veehouderij beschrijft. In het rapport van de Rekenkamercommissie Rheden, Ruimte voor Initiatieven worden ambities op het gebied van overheids- en burgerparticipatie geformuleerd die niet na worden geleefd in dit verband.	In het rapport dat is opgesteld door de SER worden aanbevelingen gedaan op nationaal niveau. Het voert te ver om deze aanbevelingen zonder meer toe te passen op een concreet geval. In dit rapport (april 2017) worden aanbevelingen gedaan met betrekking tot projecten in de vormende fase. In deze fase, zoals ook blijkt uit de voorbeelden genoemd in het rapport, kunnen partijen in overleg komen tot kaders en vormgeving aangaande het project. In het voorliggende geval is er sprake van een concreet geval waarvoor een bestemmingsplanherziening is verzocht. De wijze van participatie zoals in het rapport benoemd past niet bij

		deze procedure. Overigens hechten wij er natuurlijk waarde aan om de inwoners bij de besluitvorming te betrekken. Bij de voorbereiding van de bestemmingsplanprocedure heeft dit op verschillende momenten plaatsgevonden. Wij hebben dit uiteengezet in paragraaf 1.10 van deze toelichting, waarnaar wij korthedshalve verwijzen.
b	<u>Gezondheid</u> Er dient een GGD onderzoek op maat te worden uitgevoerd. De bevolking van Ellecom is door de (oudere) leeftijdsopbouw kwetsbaar nu en in de toekomst.	In de MER is het aspect gezondheid onderzocht. Op basis van de MER concluderen wij dat aannemelijk is dat er geen sprake is van verhoogde gezondheidsrisico's. Aan de GGD Gelderland-Midden is advies gevraagd over de gezondheidsaspecten die gepaard gaan met de voorliggende ontwikkeling. De GGD heeft hierover positief geadviseerd. Gelet op door diverse indieners geuite zorgen over de gezondheid is de GGD gevraagd om aanvullend te reageren. Ook dit heeft geresulteerd in een positief advies. Voor meer uitleg verwijzen wij naar de thematische toelichting die is opgenomen in paragraaf 1.5 van deze nota.
c	<u>Landschap</u> Instemming met de boerderijverplaatsing betekent een onherroepelijke ingreep in het landschap en is een ontkenning van de landschappelijke waarde.	Wij vinden dat het nieuwe agrarische bedrijf passend in het landschap is, zoals toegelicht in paragraaf 1.4 van deze nota. Het agrarisch bedrijf ligt in de luwte van het open landschap. Daarnaast is er een inrichtings- en beeldkwaliteitsplan gemaakt waarmee de inpassing wordt geoptimaliseerd. Voor meer toelichting verwijzen wij naar paragraaf 1.4 van deze nota
d	<u>Lichthinder</u> Het is niet duidelijk wat de gevolgen van lichtuitstoot voor de fauna in de Ellecomse polder zijn. Daarbij is ook de vraag of de maatregelen van beplanting afdoende zijn in de winter en in het voorjaar. Er is vijf maanden per jaar geen blad aan de bomen en dan is er dus vrij zicht is op de locatie met gepaarde lichtemissie. Tevens is het in de wintermaanden de langste periode donker.	In het milieuraapport is aandacht besteed aan het onderdeel licht. In het milieuraapport is ook aandacht besteed aan het onderdeel licht. . De hoofdverlichting in de stallen is alleen in gebruik tussen 6:00 en 23:00 uur. Behalve door de afschermende werking van gebouwen en beplantingen, kan de uitstraling kan voor een belangrijk deel beperkt worden door een lichtsterkte van 100 lux. De lichtsterkte mag maximaal 100 lux bedragen op vloerniveau in de stal. De armaturen worden hoog in het dak opgenomen, zodat er sprake is van verticale lichtuitstroming in plaats van lichtuitstroming naar buiten. Om de omgeving zekerheid te bieden op dit onderdeel zullen wij dit in de planregels verplicht stellen.
e	<u>Water</u>	De sleufsilos worden uitgevoerd met een gescheiden afvoersysteem,

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

	In het stuk wordt onvoldoende gemotiveerd dat de HEN- wateren worden beschermd. Er wordt onvoldoende rekening gehouden met de klimaatveranderingen. Het voorzorgsprincipe moet worden gehanteerd.	hierdoor wordt de oppervlakte waar hemelwater met perssappen of percolaat zich vermengt sterk verkleind. Hierdoor kan met een beperkte opslag capaciteit eventuele heftige buien worden opgevangen.
--	---	---

22	Bewoner Friedhof, Ellecom (nr. 596638)	
a	Er is een onbetrouwbaar rapport gepubliceerd, waarbij duidelijke belangen spelen. Ook wordt er een niet reële vergelijking getrokken met fictieve bedrijven, Het is misplaats om te zeggen dat de ontwikkeling van de nieuwe boerderij ten goede gaat komen aan de biodiversiteit. Door middel van atmosferische stikstof depositie treed er alsnog verzuring op.	Wij zien geen aanleiding om de betrouwbaarheid van de rapportages in twijfel te trekken. Wij zien hiervan ook een bevestiging in het advies van de Commissie MER. Ten aanzien van de stikstofbelasting merken wij op dat in de MER is geconcludeerd dat de stikstofdepositie op voor verzuring of vermeting gevoelige natuur per saldo niet toeneemt en blijft onder de kritische depositiewaarde. Voor het onderdeel stikstofdepositie is een vergunning verleend door de provincie op grond van de Natuurbeschermingswet.
b	Bij de waarschijnlijk hoge mestgiften zal er een kaalslag van de Ellecomse polder plaatsvinden. Het streven om dieren (uil) te verhuizen is mooi, maar de omgeving bepaalt of een soort zich wil huisvesten.	Op de eerste plaats is het goed om te vermelden dat de gronden rondom de Eikenstraat ongenummerd in de huidige situatie ook al bemest worden. Wat dat betreft brengt de toekomstige situatie geen verandering met zich mee brengt. Daarnaast is dit aspect uitvoerig onderzocht. Uit de verrichte onderzoeken blijkt, dat er geen strijdigheid bestaat met de beschermende natuurregeling op het gebied van flora en fauna. Ook zijn er geen negatieve significante effecten op de instandhoudingsdoelen van de omliggende Natura 2000-gebieden. Ten aanzien van de uil is het inderdaad zo dat het afwachten is of de uil gebruik maakt van zijn/haar nieuwe huisvesting. Maar op basis van het zorgvuldige ecologische onderzoek en de samenwerking met de uilenwerkgroep is een hoge slaagkans reëel.
c	Het bedrijf baart ernstige zorgen in brede zin (door lichtvervuiling, kaalslag, stank, uitputting bodem, verder intensiveren). Eenmaal zo'n bedrijf dan zijn er geen stappen meer terug.	De wenselijkheid en toelaatbaarheid van het bedrijf op deze locatie is uitvoerig onderzocht. Naar huidige inzichten én naar de huidige regelgeving is het bedrijf toelaatbaar en wordt met het totaalpakket aan ontwikkelingen een ruimtelijke meerwaarde bereikt. Voor de toekomst geldt, dat het bedrijf blijvend zal moeten voldoen aan de regelgeving, welke altijd aan

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

		verandering onderhevig is. Wij hebben geen aanleiding om aan te nemen dat het bedrijf daar niet aan zal voldoen.
d	Een van de belangrijke aspecten voor de toekomst is gezond en veilig voedsel. Biologische boeren, zelf producten verkopen, educatief boeren etc. kan minstens zo rendabel zijn en heeft een veel hogere waarde voor de toekomst.	Uitgangspunt voor onze afweging is het ingediende initiatief. Dit is op alle aspecten uitgebreid getoetst en positief beoordeeld. Daarom werken wij mee aan de beoogde ontwikkelingen. Dit neemt niet weg dat wij ontwikkelingen zoals genoemd door indiener waarderen en waar mogelijk willen faciliteren. Het initiatief daartoe moet echter komen van de betreffende ondernemer.
e	De politiek blijft zich vasthouden aan het systeem vanwege financiële motieven.	De economische aspecten vormen natuurlijk een belangrijke peiler voor zowel de bedrijfsvoering van Landgoed Middachten als ook die van de agrariër. Dit doet echter niets af aan de zorgvuldigheid en de kwaliteit van de gemaakte ruimtelijke afwegingen.
23	Bewoner Laan van Athlone, Ellecom (nr. 596622)	
a	<u>Nut en noodzaak</u> Samenvoeging en relocatie is niet zo logisch als wordt voorgesteld. Het heeft vergaande consequenties wanneer er één bedrijf komt op deze locatie. Er is geen noodzaak tot een nieuwe boerderij. Voor de verontreinigingen zijn andere oplossingen en ook vindt straks vanaf de andere kant stikstofbelasting plaats. Bij de nieuwe bedrijfsvoering is een huiskavel minder relevant. Ook zijn 100 a 150 koeien voldoende voor een levensvatbaar bedrijf. De wens om op de bestaande locatie 3 woningen te bouwen lijkt een belangrijke drijfveer waar alleen Middachten baat bij heeft. Verder kan de agrarische bestemming prima worden ingevuld zonder deze ontwikkeling zoals blijkt uit het huidige gebruik van de Ellecomse polder. En in de huidige situatie is er ook geen verkeersoverlast. De gevolgen voor de inwoners moeten mee worden gewogen en gepeild. Het landschap zal erg veranderen en hierover moeten inwoners en recreanten gehoord worden. Verder moeten de actuele discussies over grootschalige veehouderijen worden overwogen. De stal is ook niet echt diervriendelijk als de koeien niet buiten komen. En de vraag is of	Deze aspecten zijn ook door andere indieners aan de orde gesteld. Daarom verwijzen wij voor de beantwoording korthedshalve naar onze reactie onder 4b van deze nota.

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

	de stal toekomstbestendig is. Zie ook het voorbeeld van de koolmezen met de elastieken pootjes.	
b	<u>Effecten op Natura 2000 gebieden</u> De Wijziging van het bestemmingsplan heeft grote gevolgen op het Natura 2000 gebied. Uit verschillende publicaties blijkt dat stikstofvervuiling een groot probleem is voor de natuur. In de MER staat dat de negatieve effecten van de verhoogde ammoniakdepositie teniet worden gedaan door het intrekken van de rechten op de locaties Eikenstraat 3, Buitensingel 60 en gedeeltelijke intrekking Oversteeg 45. De vraag is of de externe saldering van Oversteeg 45 is toegestaan. Volgens de MER gaat de Raad van State akkoord met de rekenwijze waarbij wordt uitgegaan van vergunde rechten. Maar de negatieve effecten op Natura 2000 ontstaan door de feitelijke ammoniakuitstoot en niet door de vergunde rechten. Indiener refereert aan een uitspraak van de Raad van State van woensdag 19 juli 2017 en vraagt waarom deze redenering hier niet wordt toegepast. Hoe dan ook, er is al 14 jaar sprake van een situatie waarin veel minder dan 486 beoogde koeien ammoniak produceren. De feitelijke toename van ammoniakuitstoot is in strijd met doelstellingen van het PAS en provincie rond Natura 2000 gebieden.	Kortheidshalve verwijzen wij naar onze reactie onder 9 I3, waar hetzelfde aan de orde is gesteld. Voor wat betreft de aangehaalde uitspraak van Raad van State, deze gaat over artikel 19d van de Natuurbeschermingswet 1998. Op 27 mei 2015 is de vergunning Natuurbeschermingswet 1998 van de Eikenstraat ongenummerd te Ellecom definitief verleend en onherroepelijk. De aangehaalde uitspraak is daarom niet relevant voor deze vergunning. Bij het bestemmingsplan gaan wij uit van de vergunde rechten als maximum.
c	<u>Effecten op bronbos</u> De negatieve effecten van de geconcentreerde productie van ammoniak in de nieuwe situatie worden onderbelicht in de MER en moeten nader worden onderzocht. Dat de Raad van State de rekenwijze toestaat zegt niets over de wenselijkheid in een concrete situatie. En bovendien wijkt de situatie af van die in de uitspraak, omdat er sprake is van concentratie dichtbij kwetsbare gebieden.	De effecten op de kwetsbare gebieden zijn betrokken bij de MER. Er is niet gebleken van significant negatieve effecten. Voor wat betreft de rekenwijze zien wij geen enkele aanleiding om af te wijken van de door de Raad van State geaccepteerde rekenwijze. Nader onderzoek is daarom naar onze mening niet aan de orde.
d	<u>Onderschatting impact op natuur</u> Er zal een toename zijn van de stikstofbelasting op de aangrenzende extensieve graslanden en op het bronbos. De vrijkomende ammoniak zal daar voor een groot deel neerslaan. Indiener komt uit op een hogere stikstofuitstoot dan berekend.	De verrichte berekeningen in de MER zijn correct uitgevoerd en ondersteunen de resultaten van indiener niet. Verder verwijzen naar paragraaf 1.9.
e	<u>Beeldkwaliteitplan en landschappelijke inpassing</u>	
e1	In de visualisatie is niet betrokken dat er 5 maanden lang geen blad is, waardoor er vrij zicht op de bebouwing zal zijn en lichtemissie.	Kortheidshalve verwijzen wij naar onze reactie onder 9g3, waar hetzelfde aan de orde is gesteld.
e2	De doelen voor Avegoor zoals opgenomen in de structuurvisie worden niet	Kortheidshalve verwijzen wij naar onze reactie onder 9g4, waar hetzelfde

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

	gerealiseerd, vooral niet de ontwikkeling van agrarisch natuurbeheer.	aan de orde is gesteld.
e3	Historische zichtlijnen beschreven in structuurvisie Avegoor en de structuurvisie Kleine Kernen zijn niet meegewogen en worden aangetast.	Kortheidshalve verwijzen wij naar onze reactie onder 9g5, waar hetzelfde aan de orde is gesteld.
f	<u>Onvoldoende waarborg van de belangen van burgers in het totale proces</u>	
f1	In rapport van de SER, Versnelling Duurzame Veehouderij, staat dat onder andere de gemeente voor een betere inbedding van de veehouderij in de samenleving moet zorgen. De verduurzaming zal moeten leiden tot een betere maatschappelijke inbedding. Hiertoe is een maatschappelijk debat en een regionale dialoog tussen de verschillende partijen nodig.	Kortheidshalve verwijzen wij naar onze reactie onder 11b2, waar hetzelfde aan de orde is gesteld.
f2	In het rapport van de Rekenkamercommissie Rheden, Ruimte voor Initiatieven worden ambities geformuleerd op het gebied van burger- en overheidsparticipatie.	Kortheidshalve verwijzen wij naar onze reactie onder 11b3, waar hetzelfde aan de orde is gesteld.
f3	In 2012 is er een projectplan aanwezig waarvan de gemeente uiterlijk 2012 ook op de hoogte moet zijn geweest en in 2013 is er een intentieovereenkomst gesloten. In 2014 is er een informatieavond geweest, in 2015 is de NRD ter inzage gelegd, en in 2017 is het voorontwerp van het bestemmingsplan ter inzage gelegd waarbij ook een informatieavond is geweest. Daaropvolgend is er nog een toelichtend gesprek geweest met enkele bewoners. Er is weinig moeite gedaan om de invulling te geven aan de participatiedoelstellingen. De gemeente heeft zelf nauwelijks initiatieven gedaan en bovendien is er alleen sprake van informatieverstrekking. Er is geen dialoog maar een monoloog en de gemeente heeft nagelaten betrokkenheid te organiseren.	Kortheidshalve verwijzen wij naar onze reactie onder 11b4, waar hetzelfde aan de orde is gesteld.
g	<u>Overige onduidelijkheden</u>	
g1	De MER is onzorgvuldig (haastig en ongeïnteresseerd) opgesteld. Er ontbreekt informatie zie de gestelde vragen. En er zijn taalfouten bijvoorbeeld de onvolledige zin op blz. 76. Ook de procedure van de MER is onzorgvuldig, er zijn slechts 2 mogelijkheden onderzocht, er is te veel haast om het plan erdoorheen te drukken, er staat dat er een vergunning is verleend op basis van de Wet Natuurbescherming wat moet zijn de Natuurbeschermingswet 1998.	Op pagina 76 zijn de woorden 'daarbij dient' abusievelijk in de tekst blijven staan. Deze worden verwijderd. De vergunning is inderdaad verleend op basis van de Natuurbeschermingswet 1998, welke op basis van het overgangsrecht van de Wet natuurbescherming wordt aangemerkt als een vergunning in de zin van die wet. De procedure van de MER is verlopen zoals voorgeschreven. Ten aanzien van de onderzochte alternatieven wijzen wij erop dat gezocht is naar locaties welke mogelijk geschikt zouden zijn voor het voorliggende alternatief, zie hierover ook onderdeel 1.3 van deze nota. Verder heeft de Commissie MER in haar advies positief geadviseerd over het rapport. Dit

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

		staft onze mening dat geen sprake is van een onzorgvuldig rapport. Verder zijn wij van mening dat de voorbereidingen van de bestemmingsplanprocedure zorgvuldig zijn verlopen en dat het plan er niet onder tijdsdruk doorheen wordt gedrukt.
24	Bewoner Zutphensestraatweg, Ellecom (nr. 596644)	
a	De ontwikkeling past niet bij de milieuvriendelijke gemeente die we willen zijn en is dieronvriendelijk.	De ontwikkeling is uitgebreid beoordeeld ten aanzien van de gevolgen voor natuur en milieu. Voor de natuur worden er positieve effecten bereikt (tegengaan eutrofiëring, ontwikkeling nieuwe natuur). Zie hierover ook onze toelichting onder paragraaf 1.6 van deze nota. Ten aanzien van het onderdeel dierenwelzijn verwijzen wij kortheidshalve naar onze beantwoording onder 4b8.
b	Indiener heeft zorgen over de gezondheidsrisico's en geuroverlast die de veehouderij met deze omvang zal veroorzaken bij bewoonde wereld en school. Met deze omvang zijn de gezondheidsrisico's hoog (denk aan mond en klauwzeer etc).	In de MER is het aspect gezondheid onderzocht. Op basis van de MER concluderen wij dat aannemelijk is dat er geen sprake is van verhoogde gezondheidsrisico's. Aan de GGD Gelderland-Midden is advies gevraagd over de gezondheidsaspecten die gepaard gaan met de voorliggende ontwikkeling. De GGD heeft hierover positief geadviseerd. Gelet op door diverse indieners geuite zorgen over de gezondheid is de GGD gevraagd om aanvullend te reageren. Ook dit heeft geresulteerd in een positief advies. Voor meer uitleg verwijzen wij naar de thematische toelichting die is opgenomen in paragraaf 1.5 van deze nota.
c	De nieuwe stal past niet in de omgeving en is een oerlelijk gevaarte.	Wij vinden dat het nieuwe agrarische bedrijf passend in het landschap is, zoals toegelicht in paragraaf 1.4 van deze nota. Het agrarisch bedrijf ligt in de luwte van het open landschap. Daarnaast is er een inrichtings- en beeldkwaliteitsplan gemaakt waarmee de inpassing wordt geoptimaliseerd.
d	Gezien het bovenstaande en gezien de actuele maatschappelijke en politieke dialoog met voorstellen tot wetwijzigingen, zou het college geen medewerking moeten verlenen.	Wij zijn van mening dat het goed is om een onderscheid te maken tussen enerzijds wat mogelijk is op basis van de huidige regelgeving en anderzijds wat een nationale maatschappelijke en politieke discussie is over de veehouderij in Nederland. Het voorgenomen agrarisch bedrijf aan de Eikenstraat ongenummerd voldoet aan de huidige regelgeving. Wij hebben ook geen reden aan te nemen dat grondgebonden melkveebedrijven in de

		voorgenomen omvang in de toekomst ophouden te bestaan. Wel is het mogelijk dat uit de maatschappelijke discussie en daaruit voortvloeiende politieke besluitvorming op rijksniveau regelgeving wordt aangepast. Dat is echter inherent aan regelgeving. Het blijven voldoen aan regelgeving is een vanzelfsprekend onderdeel van de bedrijfsvoering. Er zijn geen redenen om aan te nemen dat het voorliggende bedrijf ook in dat opzicht niet mee zal kunnen bewegen in zijn bedrijfsvoering
25	Bewoner Binnenweg, Ellecom (nr. 596687)	
a	Er worden met gelikte folders en zogenaamde informatieavonden mooie beelden gesuggereerd. De propaganda gaat voorbij aan de werkelijkheid. In dit complex megastallen gaan bedrijfsactiviteiten plaatsvinden die grote schade toebrengen aan natuur, milieu, dierenwelzijn en landschap. Het vormt een serieuze bedreiging voor de leefbaarheid van Ellecom en de gezondheid van bewoners. Dit wordt onderstaand nader uitgewerkt.	Landgoed Middachten en de gemeente hebben diverse inspanningen verricht om de inwoners een goed beeld te geven van de voorgestelde ontwikkelingen. Dit hebben wij uiteengezet in paragraaf 1.10 van deze nota, waarnaar wij korthedshalve verwijzen. Wij vinden het jammer dat indienen de indruk heeft dat er al dan niet bewust een ander beeld van de werkelijkheid is geschetst. Voor zover wij kunnen nagaan is de gegeven informatie juist geweest.
b	<u>Natuur</u> De locatie ligt vlakbij kwetsbare bronbossen, Veluwezoom en Rijntakken. Op papier zijn deze gebieden begrensd maar in werkelijkheid zijn hun flora en fauna dat niet, dat zelfde geldt voor de megastallen. De locatie is niet gekozen in belang van de natuur maar in het belang van de landeigenaar.	De reikwijdte van de onderzoeken volgt uit hetgeen daarover in wet- en regelgeving is neergelegd. De verrichte onderzoeken hebben zorgvuldig plaatsgevonden. Wij zien geen aanleiding om de reikwijdte nog verder te verbreden. Ten aanzien van de locatiekeuze merken wij op, dat deze het resultaat is van een belangenafweging. Dit hebben wij toegelicht in paragraaf 1.3 van deze nota. Dat doet niets af aan de conclusie dat de natuurbelangen niet worden geschaad door de ontwikkelingen, zoals toegelicht in paragraaf 1.6 van deze nota.
c	<u>Milieu</u> De (landelijke) overheid zet zich niet voor niets in om de veestapel te verkleinen. De plaatselijke overheid ondermijnt dit beleid.	Wij zijn van mening dat het goed is om een onderscheid te maken tussen enerzijds wat mogelijk is op basis van de huidige regelgeving en anderzijds wat een nationale maatschappelijke en politieke discussie is over de veehouderij in Nederland. Het voorgenomen agrarisch bedrijf aan de Eikenstraat ongenummerd voldoet aan de huidige beleid- en regelgeving. Wij hebben ook geen reden aan te nemen dat grondgebonden

		melkveebedrijven in de voorgenomen omvang in de toekomst ophouden te bestaan. Wel is het mogelijk dat uit de maatschappelijke discussie en daaruit voortvloeiende politieke besluitvorming op rijksniveau regelgeving wordt aangepast. Dat is echter inherent aan regelgeving. Het blijven voldoen aan regelgeving is een vanzelfsprekend onderdeel van de bedrijfsvoering. Er zijn geen redenen om aan te nemen dat het voorliggende bedrijf ook in dat opzicht niet mee zal kunnen bewegen in zijn bedrijfsvoering
d	<u>Dierenwelzijn</u> Koeien horen niet hun hele leven binnen te staan. Verder lopen in de Ellecomse polder dieren waarvan het welzijn door de ontwikkeling wordt bedreigd.	Voor wat betreft het welzijn van de koeien merken wij op, dat het welzijn van dieren lastig te meten is en afhankelijk van diverse factoren. Dit hebben wij eerder al toegelicht onder punt 4b8 van deze nota, waarnaar wij kortheidshalve verwijzen. Voor wat betreft het bedreigen van het welzijn van andere dieren merken wij op dat de effecten op flora en fauna zijn onderzocht en in de MER zijn beschreven. Geconcludeerd is dat er geen, anders dan tijdelijke verstoringen tijdens de bouwwerkzaamheden, negatieve effecten zijn op de flora en fauna. Er is zelfs een positief effect te verwachten door een daling van de eutrofiering van de bronbossen en de aanleg van nieuwe natuur. Dit hebben wij toegelicht in onderdeel 1.6 van deze nota.
e	<u>Landschap</u> Het is onvoorstelbaar dat de gemeente meewerkt om in dit mooie landschap een fabriek te bouwen. Die ook na zonsondergang zichtbaar zal blijven door de constant brandende verlichting.	In het milieuraapport is ook aandacht besteed aan het onderdeel licht. . De hoofdverlichting in de stallen is alleen in gebruik tussen 6:00 en 23:00 uur. Behalve door de afschermende werking van gebouwen en beplantingen, kan de uitstraling kan voor een belangrijk deel beperkt worden door een lichtsterkte van 100 lux. De lichtsterkte mag maximaal 100 lux bedragen op vloerniveau in de stal. De armaturen worden hoog in het dak opgenomen, zodat er sprake is van verticale lichtuitstroming in plaats van lichtuitstroming naar buiten. Om de omgeving zekerheid te bieden op dit onderdeel zullen wij dit in de planregels verplicht stellen.
f	<u>Verkeer</u> De toename van verkeersbewegingen hoort planlogisch te worden ingepast. Dit verkeer gaat door de bebouwde kom van Ellecom.	Aan dit onderdeel besteedt de MER aandacht in paragraaf 5.17. Op de locatie Eikenstraat 3 is sprake van een aanzienlijke afname van met name vrachtverkeer en landbouwverkeer. Op de locatie Buitensingel 60 is ook sprake van een grote afname van verkeersbewegingen. Dit komt doordat de

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

		agrarische activiteiten ter plekke wordt beëindigd én doordat de veldkavels straks intern via de Eikenstraat ongenummerd worden ontsloten. Er komt dan geen vrachtverkeer en landbouwverkeer meer in de smalle woonstraten van Ellecom. In de MER wordt dan ook geconcludeerd dat ten aanzien van de aspecten verkeer en parkeren sprake is van een grote verbetering.
g	<u>Gezondheid</u> De beoogde locatie komt precies in de hoek waar 70% van de tijd de wind vandaan komt. Blijkbaar geen bezwaar om de bewoners in de wind van ammoniak en methaan te laten wonen, met de gezondheidsklachten van dien.	In de MER is het aspect gezondheid onderzocht. Op basis van de MER concluderen wij dat aannemelijk is dat er geen sprake is van verhoogde gezondheidsrisico's. Aan de GGD Gelderland-Midden is advies gevraagd over de gezondheidsaspecten die gepaard gaan met de voorliggende ontwikkeling. De GGD heeft hierover positief geadviseerd. Gelet op door diverse indieners geuite zorgen over de gezondheid is de GGD gevraagd om aanvullend te reageren. Ook dit heeft geresulteerd in een positief advies. Voor meer uitleg verwijzen wij naar de thematische toelichting die is opgenomen in paragraaf 1.5 van deze nota.
h	<u>Economie en toerisme</u> Een bio-industrieel bedrijf past niet bepaald in het beeld van deze gemeente.	In paragraaf 1.2 van deze nota hebben wij uiteengezet waarom wij meewerken aan deze ontwikkeling. Wij zijn van mening dat het bedrijf goed inpasbaar is en passend bij het agrarische karakter van het gebied. Er is veel aandacht besteed aan de vraag of en hoe het bedrijf inpasbaar is in zijn omgeving. Dit met respect voor de kwaliteiten van landschap, flora en fauna. Aan de inpassing van het bedrijf zijn op zorgvuldige wijze voorwaarden gesteld.
i	<u>Duurzaamheid</u> Het is een kwestie van tijd voor wettelijke maatregelen en beperkingen de bedrijfstak economisch onrendabel maken.	Dit aspect is ook door andere indieners aan de orde gesteld. Wij verwijzen daarom korthedshalve naar onderdeel 3a van deze nota.

26	Bewoner Buitensingel, Ellecom (nr. 596692)	
a	Deze reactie is voor het overgrote deel identiek aan de reactie nr. 9. Korthedshalve verwijzen wij voor de samenvatting naar nr. 9, toegevoegd met onderstaande onderdelen.	Korthedshalve verwijzen wij ook voor de beantwoording naar onderdeel 9 van deze nota.
b	Ten aanzien van de gezondheidseffecten is ook van belang dat de windrichting vaak vanuit zuidwest komt. Daarom is aanvullende onderzoek vereist.	De geuremissie uit dierenverblijven moet worden getoetst aan de normen voor de geurbelasting en afstanden uit de Wet geurhinder en veehouderij

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

	Indiener verzoekt om er bij het waterbeheer rekening mee te houden dat regelmatig overlast wordt ervaren in straten en tuinen. De aanbouw en landbewerking zal de overlast verergeren zowel qua geuroverlast als ook aantasting van de flora in de tuinen.	Voor melkrundvee gelden minimum afstanden tussen een dierenverblijf en geur gevoelige objecten. Ten aanzien van melkrundvee is inderdaad geen onderscheid gemaakt in het aantal dieren. Ten aanzien van de nieuw op te richten stallen wordt gelet op de afstand tot woningen van derden voldaan aan de Wet geurhinder en veehouderij. De afstand tot een woning binnen de bebouwde kom dient minimaal 100 meter te zijn. Ten aanzien van het onderdeel geur heeft de GGD een advies uitgebracht. In dit advies is aangegeven dat vaste afstanden zijn voor melkvee. Deze afstanden zijn niet gekoppeld aan het aantal dieren. Wel adviseert de GGD om voor meer dan 150 dieren een grotere afstand aan te houden van 150 tot 300 meter. Ook aan deze afstand wordt voldaan. Ook voor de overige gezondheidsaspecten komt de GGD tot een positief advies. Korte tijdshalve verwijzen wij naar onze toelichting in onderdeel 1.5 van deze nota. Ten aanzien van overlast in straten en tuinen merken wij op, dat een bepaalde mate van geur afkomstig van reguliere landbewerking inherent is aan het wonen in een landelijke omgeving. De planologische mogelijkheden voor agrarisch gebruik van weidegronden en de daaruit voortvloeiende mogelijke effecten als gevolg van reguliere landbewerking veranderen met voorliggende bestemmingsplanwijziging niet.
27	Bewoner Buitensingel, Ellecom (nr. 596695)	
a	De gevolgen voor Natura 2000 zijn significant en de positieve effecten voor de bronbossen zijn onbekend. De stikstofdepositie binnen de Natura 2000 wordt op onderdelen overschreden als gerekend wordt met Aeries Calculater, en als gerekend wordt met het inmiddels niet meer toegestane Aegrostacks blijken er negatieve effecten.	Er is onderzoek verricht naar de effecten van de ontwikkelingen op de Natura 2000-gebieden. Hieraan is in de MER aandacht besteed. Er is geconcludeerd dat er geen sprake is van negatieve significante effecten. Ten aanzien van de stikstofbelasting merken wij op dat in de MER is geconcludeerd dat de stikstofdepositie op voor verzuring of vermisting gevoelige natuur per saldo niet toeneemt en blijft onder de kritische depositiewaarde. Voor het onderdeel stikstofdepositie is een vergunning verleend door de provincie op grond van de Natuurbeschermingswet.

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

		Voor wat betreft de gebruikte rekenmethode verwijzen wij verder korthedshalve naar onze reactie onder 9k1.
b	<u>Zorgvuldigheid</u>	
b1	De kwaliteit van de informatie laat te wensen over. Er zijn berekeningen en afwegingen die niet zijn getoetst aan de laatste wetgeving. Diverse documenten waarnaar verwezen wordt zijn niet meegenomen in de publicatie. Er is geen rapport waaruit blijkt dat verplaatsing van de bedrijfslocatie de enige mogelijkheid is om de eutrofiëring van de bronbossen te voorkomen. Er is geen begrippenlijst. Als de gemeente burgerparticipatie belangrijk vindt hoort alles duidelijk te zijn en toegespitst op de kennis van de burger.	Naar onze mening zijn de onderzoeken zorgvuldig en volledig verricht. Mede gelet op het positieve advies van de Commissie MER hebben wij geen redenen om aan te nemen dat er geen goede kwaliteit van de onderzoeken is bereikt. Ten aanzien van de verplaatsing van de locatie merken wij aanvullend op, dat wij de ontwikkeling van de Eikenstraat ongenummerd niet zien als een op zichzelf staande ontwikkeling. De bestemmingsplanwijziging maakt de realisatie van meerdere ontwikkelingen mogelijk die sterk met elkaar samenhangen en gezamenlijk gezien beoordeeld worden als een ruimtelijke meerwaarde. Verder hebben wij er begrip voor dat de documenten soms lastig te doorgronden zijn. Het is daarbij helaas niet altijd mogelijk om de teksten zodanig te formuleren dat zij voor een ieder eenvoudig te begrijpen zijn. Daarvoor is de materie helaas soms te specialistisch. Wel merken wij op dat de gemeente zich in algemene zin inspanst om begrijpelijk te formuleren. Wij staan dan ook open voor verdere verbeteringen op dat onderdeel.
b2	De burgerparticipatie is gereduceerd tot een juridisch proces. De verstrekte informatie is eenzijdig want enkel gericht op de voordelen. Ook is de informatie deels misleidend. Bijvoorbeeld over het gelijk blijven van de dieren aantallen en het aanmerken van de bronbossen als beschermd gebied.	Landgoed Middachten en de gemeente hebben diverse inspanningen verricht om de inwoners een goed beeld te geven van de voorgestelde ontwikkelingen. Dit hebben wij uiteengezet in paragraaf 1.10 van deze nota, waarnaar wij korthedshalve verwijzen. De inspanningen gaan verder dan juridisch voorgeschreven. Wij vinden het jammer dat indiner de indruk heeft dat er al dan niet bewust een ander beeld van de werkelijkheid is geschetst. Voor zover wij kunnen nagaan is de gegeven informatie juist geweest. Er worden niet meer dieren toegestaan dan al is vergund. Wellicht heeft het gegeven dat er op dit moment feitelijk minder dieren aanwezig zijn tot verwarring geleid. Daarom hebben wij ter verduidelijking in paragraaf 1.9 van deze nota aandacht besteed aan de vraag of het aantal koeien in het gebied toeneemt. Korthedshalve verwijzen wij naar genoemde paragraaf

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

		1.9 van deze nota.
b3	Op bestuurlijke niveaus is al sprake van afstemming en goedkeuring. Er zijn al subsidies en vergunningen afgegeven. Dit is de omgekeerde volgorde. Nu de principiële vragen nu pas aan de burger worden voorgelegd.	Kortheidshalve verwijzen wij voor de beantwoording naar onderdeel 9d4, waar dit aspect ook aan de orde is gesteld.
b4	In het kader van het PAS komen er in 2018 scherpere emissie-eisen. De zorg is dat initiatiefnemer deze wil ontlopen door vóór 2018 de relevante vergunningen te verkrijgen.	Het bedrijf zal nu én in de toekomst moeten voldoen aan de regelgeving. De regelgeving is dynamisch en zal blijven veranderen, niet alleen in 2018. Het blijven voldoen aan regelgeving is dan ook een vanzelfsprekend onderdeel van de bedrijfsvoering.
c	<u>Motivering plan</u>	
c1	De mogelijkheden voor de bouw van drie woningen zijn niet goed onderbouwd. Waarom draagt de bouw van drie woningen bij aan het versterken van het cultuurhistorisch landschap. Als er woningen moeten komen voor Ellecom, waarom dan deze plek. En is er behoefte aan deze woningen, het behoefte onderzoek ontbreekt.	Er is gezocht naar een passende invulling voor de locatie Eikenstraat 3. Waarbij zowel uit economisch perspectief als uit cultuurhistorisch perspectief is gekeken. Het plan is om advies voorgelegd aan de Commissie Cultuurhistorie en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Deze hebben op hoofdlijnen positief geadviseerd over het plan. De zorgvuldigheid waarmee tot deze invulling is gekomen blijkt daarnaast onder meer uit de uitgebreide onderbouwing in het Functieveranderingsplan Eikenstraat 3 Landgoed Middachten (sept. 2016) dat als bijlage bij het bestemmingsplan is opgenomen. Voor een wat uitgebreidere beantwoording verwijzen wij naar onze uiteenzetting in paragraaf 1.8 van deze nota. Ten aanzien van het behoefte onderzoek merken wij op dat dit niet nodig is, omdat er slechts drie woningen worden gebouwd.
c2	Er is niet te achterhalen welke alternatieven zijn onderzocht bijvoorbeeld agrarisch natuurbeheer voor de Ellecomse polder. Er wordt de indruk gewekt dat enkel een boerderij met 468 runderen de oplossing is.	Kortheidshalve verwijzen wij naar onze reactie onder 18b1, waar hetzelfde aan de orde is gesteld.
c3	Belangrijke reden voor de verplaatsing is de bescherming van de bronbossen. Als natuurbehoud een belangrijke rol speelt is het bijzonder dat er met deze ontwikkeling schade aangericht gaat worden aan andere natuurgebieden/waarden.	Er is onderzoek verricht naar de effecten van de ontwikkelingen op de Natura 2000-gebieden. Hieraan is in de MER aandacht besteed. Er is geconcludeerd dat er geen sprake is van negatieve significante effecten. Dit lichten wij ook toe in onderdeel 1.6 van deze nota, waarnaar wij kortheidshalve verwijzen.
c4	Berekening van stikstofdepositie, inzake Groene Ontwikkelingszone, ontbreekt.	De effecten voor de bronbossen zijn toegelicht in hoofdstuk 5.7 pagina 59-

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

	Daarmee is het bereiken van de ecologische doelstelling voor de bronbossen niet aangetoond.	61 (Natuur, beschermde natuurgebieden) en in hoofdstuk 5.8 pagina 63-66 (Natuur, Gelders Natuur Netwerk) van de MER en in bijlage 24 Passende beoordeling van de MER. Door mitigerende maatregelen worden de negatieve effecten teniet gedaan. Daarnaast kan aangegeven worden dat in Nederland de natuur die gevoelig is voor ammoniak en stikstof door twee wetten worden beschermd. Dit is de Wet Natuurbescherming (zie hoofdstuk 5.7 van de MER) en de Wet Ammoniak en Veehouderij. De bronbossen zijn niet aangewezen als een gebied dat beschermd moet worden voor ammoniak en stikstof. In de MER is geconcludeerd dat de stikstofdepositie op voor verzuring of vermesting gevoelige natuur per saldo niet toeneemt en blijft onder de kritische depositiewaarde. Voor het onderdeel stikstofdepositie is een vergunning verleend door de provincie op grond van de Natuurbeschermingswet.
c5	Niet duidelijk is hoe de bedrijfsbeëindiging op locatie Eikenstraat 3 bijdraagt aan de verbetering van de waterhuishouding onder verwijzing naar de definitie van waterhuishouding.	De effecten per saldo op de waterhuishouding zijn onderzocht en in de MER omschreven (paragraaf 5.18). In de effectbeoordeling is geconcludeerd dat er geen noemenswaardige verbetering of verslechtering zal zijn. Naar onze mening zijn alle relevante aspecten van het watersysteem bij de beoordeling betrokken. Indiener citeert in zijn zienswijze uit de MER paragraaf 4.2. Daarin is aangegeven dat het herstel van de bronbossen op het landgoed door ingrepen in de waterhuishouding een belangrijk aspect is, en dat dit herstel mede wordt bewerkstelligd door de beëindiging van de bedrijfslocatie ter plaatse van Eikenstraat 3. Door de verrichte ingrepen wordt de situatie van de bronbossen verbeterd. Dit komt vooral door de daling van de eutrofiëring van de bronbossen onder meer doordat de afspoeling vanaf Eikenstraat 3 niet meer plaatsvindt. Landgoed Middachten heeft in het verleden al veel aandacht gehad voor de waterkwaliteit van de bronbossen. In dat kader zijn in de afgelopen jaren twee onderzoeken uitgevoerd:

	- Concept Rapport Waterkwaliteit Bronbossen Landgoed Middachten, Hanhart Consult 1999/2000; - Hydrologisch vooronderzoek en monitoring EGM 2003 in de bronbossen van landgoed Middachten, Hanhart Consult 2005. Beide onderzoeken zijn ter verheldering toegevoegd aan het bestemmingsplan. Uit deze onderzoeken blijkt dat de eutrofiering in het Faisantenbos tot verhoogde nitraatgehalten in het grondwater leidt. Sinds 2004 worden de grondwaterstanden maandelijks gemonitord. In 2004 is tevens de waterkwaliteit nader onderzocht. De analyseresultaten van de toen genomen watermonsters zijn weergegeven in het EGM rapport 2003. Ter hoogte van de locatie Eikenstraat 3 is duidelijk sprake van een opvallend hoger nitraatgehalte dan in de rest van de bronbossen. De bron van eutrofiering op deze locatie van het bronbos heeft een directe relatie met het afspoelend water van het erf van de Eikenstraat. Middachten heeft In gesprek met Hanhart Consult gezocht naar een lokale oplossing voor locatie Eikenstraat 3. De oplossing is hierbij gevonden in een helofytenfilter. Het idee van het helofytenfilter is dat het grootste deel van de nutriënten, die door de regen van het erf van de boerderij in het helofytenfilter spoelen, door de moerasplanten zal worden opgenomen. Door de moerasvegetatie (riet en lisdodden, etc) regelmatig te maaien wordt een belangrijk deel van de nutriënten afgevoerd. De ligging van de boerderij Eikenstraat 3 in het infiltratiegebied van het lokale grondwatersysteem betekent echter dat er altijd een risico blijft dat er nutriënten vanuit een helofytenfilter via het lokale grondwater naar de bronbossen zullen stromen. Ook na zware neerslag en in de wintermaanden, wanneer de moerasvegetatie niet groeit, kan het voorkomen dat deze natuurlijke processen onvoldoende nutriënten uit het water opnemen. Op zulke momenten zal er toch sprake zijn van uitspoeling van stikstof- en fosfaathoudend water uit het filter richting het grondwater. Het is derhalve onzeker of de eutrofiering door een helofytenfilter afdoende kan worden tegen gegaan.
--	---

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

		In 2010 is Middachten met de toenmalige pachter gesprekken gestart over nieuwbouw van de bedrijfsgebouwen, omdat het bestaande geheel was afgeschreven en gedateerd. Vanwege bedrijfseconomische redenen (o.a. gebrek aan ruimte) is daarbij als uitgangspunt genomen naar een alternatieve locatie te gaan kijken. Met het verplaatsen van de bron bovenstrooms van de bronbossen naar benedenstrooms, zou daarmee de eutrofiering vanuit Eikenstraat 3 naar de bronbossen geheel stoppen waarmee aanvullende maatregelen op locatie Eikenstraat 3 niet meer nodig zijn.
d	<u>Algemeen maatschappelijk belang</u>	
d1	De gemeente zou meer naar de toekomst moeten kijken met de toekomstige aanscherpingen en ontwikkelingen. En niet enkel kijken naar de huidige wet- en regelgeving. Ook moet gekeken worden naar de gevolgen van het besluit op regionaal en nationaal niveau.	Dit aspect is ook door andere indieners aan de orde gesteld. Kortheidshalve verwijzen wij daarom naar onze beantwoording onder 3a van deze nota.
d2	<u>Duurzaamheid</u> Blijkens de MER p. 40 wordt er qua stalsysteem om economische redenen gekozen voor een minder duurzaam alternatief. Dit is in strijd met een belangrijk doel van de ontwikkeling (bescherming kwetsbare omgeving) en met de toekomstige aanscherping van de regelgeving. Daarom moet het meest duurzame alternatief gekozen worden.	Dit aspect is ook door andere indieners aan de orde gesteld. Kortheidshalve verwijzen wij daarom naar onze beantwoording onder 9e van deze nota.
e	<u>Volksgezondheid</u> Door te kiezen voor het voorkeursalternatief in plaats van het emissiearme alternatief worden onnodige gezondheidsrisico's genomen. Op rijksniveau wordt momenteel onderzoek gedaan naar de advieswaarden voor endotoxinen. Indiener heeft de wens om deze onderzoeken af te wachten of een advies op maat door de GGD te laten uitvoeren. Ook verzoekt hij de besluitvorming uit te stellen totdat de effecten beter bekend zijn en daarna een GGD-advies op maat te vragen.	In de MER is het aspect gezondheid onderzocht. Op basis van de MER concluderen wij dat aannemelijk is dat er geen sprake is van verhoogde gezondheidsrisico's. Aan de GGD Gelderland-Midden is advies gevraagd over de gezondheidsaspecten die gepaard gaan met de voorliggende ontwikkeling. De GGD heeft hierover positief geadviseerd. Gelet op door diverse indieners geuite zorgen over de gezondheid is de GGD gevraagd om aanvullend te reageren. Ook dit heeft geresulteerd in een positief advies. Voor meer uitleg verwijzen wij naar de thematische toelichting die is opgenomen in paragraaf 1.5 van deze nota.
f	<u>Ruimtelijke ordening</u>	

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

f1	Nergens is onderbouwd waarom de komst van een grootschalig agrarisch bedrijf noodzakelijk is. En ook niet waarom dit ter bescherming van de bronbossen nodig is, deze zijn zelfs juist gebaat bij helemaal geen bedrijf.	Met het initiatief als uitgangspunt hebben wij de wenselijkheid en toelaatbaarheid beoordeeld. In hoofdstuk 1 van deze nota hebben wij dit onderwerp nader toegelicht in paragraaf 1.2. Korthedshalve verwijzen wij hiernaar. Het wegbestemmen van het agrarische bedrijf en het intrekken van alle rechten is niet aan de orde.
f2	Op basis van het vigerende plan mag in het gebied met de dubbelbestemming Waterstaatsdoeleinden niet gebouwd worden. In het nieuwe plan mag in dat gebied wél gebouwd worden. Er moet worden gemotiveerd waarom dat nu wél mag. Ook mag de nieuwe bebouwing hoger worden dan de planregels voor agrarische bedrijven in het vigerende plan toestaan. Er moet worden gemotiveerd waarom dit ruimtelijk en landschappelijk gezien wordt geaccepteerd.	Dit gebied heeft een waterbergende functie ingevolge de Beleidsregels grote rivieren. Deze waterbergende functie mag niet worden verkleind. Daarom zal bebouwing gecompenseerd moeten worden door waterbergend vermogen in kubieke meters. Hierover heeft overleg met Rijkswaterstaat plaatsgevonden. Er vinden maatregelen plaats bestaande uit de realisatie van voldoende bergingscapaciteit op de locatie Eikenstraat ongenummerd en het afgraven van gronden ter compensatie van de afname van het bergend vermogen van de uiterwaarden. Rijkswaterstaat is hiermee akkoord. Ten aanzien van de toegestane bouwhoogte van bedrijfsgebouwen is net als bij het vigerende bestemmingsplan landelijk gebied een maximale hoogte van 11 meter aangehouden. Ook is specifiek gekeken of deze bouwhoogte ter plekke acceptabel is en inpasbaar is. Gelet op de ligging en de maatregelen die genomen worden om te komen tot een goede landschappelijke inpassing, zijn wij van mening dat deze hoogte aanvaardbaar is.
g	<u>Beeldkwaliteit en landschappelijke inpassing</u> Bij de visualisatie van de nieuwe situatie zijn de zichtlijnen vanuit Avegoor niet in beschouwing genomen. Ook wordt er bij de landschappelijke inpassing aan voorbij gegaan dat er 5 maanden geen blad is aan de bomen en daarmee vrij zicht op de gebouwen en bijbehorende lichtemissie.	In de Gebiedsvisie landgoed Avegoor worden zichtrelaties genoemd. Geen van de benoemde zichtrelaties in de visie worden aangetast door de ontwikkeling van de Eikenstraat ongenummerd, omdat de betreffende locatie daar niet binnen gelegen is. De Gebiedsvisie landgoed Avegoor is vervolgens benut voor de structuurvisie Kleine kernen. Wij dan ook van mening dat er geen sprake kan zijn van aantasting van zichtrelaties. Ten aanzien van de landschappelijke inpassing merken wij op dat ook in de winter sprake zal zijn van inpassing. Zij het dat de gebouwen in de winter beter zichtbaar zullen zijn dan in de zomer, wanneer er blad aan de bomen

		is. Wij zijn van mening dat de gebouwen niet onzichtbaar hoeven te zijn om te kunnen spreken van ene goede landschappelijke inpassing. En dat het acceptabel is dat de zichtbaarheid varieert met de seizoenen.
h	<u>Landschap en cultuurhistorie</u>	
h1	De doelen voor Avegoor zoals opgenomen in de structuurvisie worden niet gerealiseerd, vooral niet de ontwikkeling van agrarisch natuurbeheer.	Dit aspect is ook door andere indieners aan de orde gesteld. Kortheidshalve verwijzen wij daarom naar onze beantwoording onder 9g3 van deze nota.
h2	Historische zichtlijnen beschreven in structuurvisie Avegoor en de structuurvisie Kleine Kernen zijn niet meegewogen en worden aangetast.	Dit aspect is ook door andere indieners aan de orde gesteld. Kortheidshalve verwijzen wij daarom naar onze beantwoording onder 9g4 van deze nota.
i	<u>Landschappelijke inpassing</u>	
i1	Niet duidelijk is hoe de landschappelijke inpassing wordt geborgd. Verder is bij het afwegen van alternatieven niet ingegaan op de mogelijkheid van landschappelijke inpassing.	In paragraaf 1.4 van deze nota is toegelicht waarom wij vinden dat het agrarisch bedrijf passend zal zijn in het landschap is, Het agrarisch bedrijf ligt in de luwte van het open landschap. Daarnaast is er een inrichtings- en beeldkwaliteitsplan gemaakt waarmee de inpassing wordt geoptimaliseerd.
i2	De landschappelijke inpassing is met name gericht op het perspectief van de Eikenstraat. Er is niet voldoende aandacht voor het perspectief vanaf de Buitensingel en de hoek Buitensingel/Eikenstraat. En de houtwallen ter inpassing zijn er alleen in de zomermaanden.	De gehele locatie is ingepast, niet alleen het gedeelte dat zichtbaar is vanuit de Eikenstraat. Wij verwijzen daarvoor naar het onder a aangehaalde inrichtings- en beeldkwaliteitsplan. Dat de bomen blad verliezen in de winter betekent naar ons idee niet dat er geen inpassing is. De gebouwen zullen wel in de winter beter zichtbaar zijn en de zichtbaarheid zal dus met de seizoenen variëren.
j	<u>Landschap</u> Indiener vraagt zich af hoe de gemeente de instandhouding van de houtwallen gaat borgen.	Dit is geborgd als verplichting in de planregels. Bij het verwijderen van de houtwallen moet de gemeente, al dan niet op verzoek, handhavend optreden.
k	<u>Recreatie</u> Het wandelpad van Buitensingel 60 naar de Eikenstraat is sinds dit jaar gesloten door Middachten, hier is dus sprake van achteruitgang. Hoe worden straks de toegankelijkheid en beleefbaarheid geborgd, zoals ook vervat in de structuurvisie Avegoor.	In de Gebiedsvisie landgoed Avegoor staat het streven om de recreatieve ontsluiting van het landgoed te verbeteren. Het streven is om dit in samenwerking met eigenaren en gebruikers vorm te gaan geven. In de komende jaren zal hier verder vorm aan worden gegeven. Het vergroten van de recreatieve toegankelijkheid is geen doelstelling van voorliggend bestemmingsplan en maakt hier dan ook geen onderdeel van uit.

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

		Specifiek ten aanzien van het pad waar indiener op doelt, merken wij het volgende op. Hier is geen sprake geweest van een formeel opengesteld pad. Het informele pad is nu niet meer te bewandelen vanwege het risico dat loslopende honden met zich mee brengen als het gaat om de overdracht van ziektes op het vee. De gevolgen van de overdracht van ziektes op het vee zijn erg groot en de agrariër wil zijn dieren hier niet aan bloot stellen.
I	<u>Agrarisch natuurbeheer</u>	
I1	Er is niet beschreven of het aangepaste agrarisch beheer overeenkomst na 6 jaar verlengd zullen worden.	Dit aspect is ook door andere indieners aan de orde gesteld. Kortheidshalve verwijzen wij daarom naar onze beantwoording onder gi1 van deze nota.
I2	Niet beschreven hoe wordt geborgd dat het botanisch waardevol grasland zich kan ontwikkelen. Mestbelasting en beweiding zorgen voor eutrofiering terwijl voor de ontwikkeling van botanisch grasland juist verschraving van belang is.	Dit aspect is ook door andere indieners aan de orde gesteld. Kortheidshalve verwijzen wij daarom naar onze beantwoording onder 9i2 van deze nota.
m	<u>Biodiversiteit</u> Het is niet aannemelijk gemaakt dat de extensieve beweiding geen effecten heeft op de flora en fauna. Dit is niet onderzocht. Ook door de bemesting en verzuring neemt de biodiversiteit af.	Dit aspect is ook door andere indieners aan de orde gesteld. Kortheidshalve verwijzen wij daarom naar onze beantwoording onder 9j1 van deze nota.
n	<u>Lichthinder</u> In de effectbeoordeling voor lichthinder (MER 5.15) wordt het effect beoordeeld voor de 3 locaties samen. Lichthinder is sterk lokaal gebonden en moet net als de andere effecten per locatie worden beoordeeld. Er moet dan ook een kwantitatief lichtonderzoek worden uitgevoerd en niet alleen kwalitatief.	De verschillende locaties hebben in de planvorming een grote samenhang. Daarom worden de effecten ook integraal beoordeeld
o	<u>Geur</u> Het geurbeleid van de gemeente Landert wordt aangehaald. Wanneer er 1 melkkoe meer zou zijn is de aan te houden afstand niet 125m maar 450 meter. Het verzoek is om de geurbelasting met V-Stacks te herberekenen en daarbij de dorpskern niet als meest dichtbij gelegen woning te beschouwen maar als daadwerkelijk dorpskern, met grotere aantallen van mogelijk gehinderderden.	De geuremissie uit dierenverblijven moet worden getoetst aan de normen voor de geurbelasting en afstanden uit de Wet geurhinder en veehouderij. Voor melkrundvee gelden minimum afstanden tussen een dierenverblijf en geur gevoelige objecten. Ten aanzien van melkrundvee is geen onderscheid gemaakt in het aantal dieren. Ten aanzien van de nieuw op te richten stallen wordt gelet op de afstand tot woningen van derden voldaan aan de Wet geurhinder en veehouderij. De afstand tot een woning binnen de bebouwde kom dient minimaal 100 meter te zijn. Verder heeft de GGD ten aanzien van het onderdeel geur de GGD een advies

		uitgebracht. In dit advies is aangegeven dat vaste afstanden zijn voor melkvee. Deze afstanden zijn niet gekoppeld aan het aantal dieren. Wel adviseert de GGD om voor meer dan 150 dieren een grotere afstand aan te houden van 150 tot 300 meter. Ook aan deze afstand wordt voldaan. Gelet op het bovenstaande is een herberekening naar onze mening niet aan de orde.
p	<u>Verkeersbewegingen/hinder en veiligheid</u>	
p1	De aangegeven vervoersbewegingen van en naar de inrichting lijken onderschat en er wordt voorbij gegaan aan het feit dat 's nachts de melk wordt opgehaald.	De effecten voor verkeer en parkeren zijn onderzocht en tegen elkaar afgewogen. Dit is omschreven in paragraaf 5.17.1 van de MER. In de huidige situatie moet er gemanoeuvreerd worden op de Eikenstraat door de beperkte omvang van het erfperceel. Er kunnen voor automobilisten en fietsers verkeersonveilige situaties ontstaan. In de nieuwe situatie komen er twee inritten op de Eikenstraat. Er hoeft dan niet meer op de Eikenstraat te worden gemanoeuvreerd omdat er op het erf voldoende ruimte voor is. De extra verkeersbewegingen op de Eikenstraat ten opzichte van de huidige situatie zijn klein en verspreid in de tijd (in dag en tijdstip). Per saldo is de conclusie dat er verkeerstechnisch een verbetering zal zijn.
p2	Hoe wordt de verkeersveiligheid op de Eikenstraat gegarandeerd. Deze straat is onderdeel van een fietsroute en erg smal.	De extra verkeersbewegingen op de Eikenstraat ten opzichte van de huidige situatie zijn klein en verspreid in de tijd (in dag en tijdstip). Veel verkeersbewegingen die nu op de Eikenstraat plaatsvinden zijn noodzakelijk omdat de gronden van het bedrijf aan de Eikenstraat 3 verspreid liggen. De huiskavel van de Eikenstraat ongenummerd maakt het mogelijk om veel verkeersbewegingen intern over de weilanden te ontsluiten. Wij zijn van mening dat de Eikenstraat weliswaar geen ruim bemeten weg is, maar de verkeersveiligheid ten opzichte van de huidige situatie niet aantast.
q	<u>Effecten op bronbossen</u>	
q1	Het effect van de emissie van stikstof als gevolg van de nieuwe locatie op de bronbossen/moerassen is niet onderzocht. Daarom is het erg onzorgvuldig om alleen om economische redenen voor het voorkeursalternatief te kiezen.	Voor wat betreft het onderdeel stikstof verwijzen wij korthedshalve naar onze beantwoording onder 9o van deze nota. Voor wat betreft de keuze voor het voorkeursalternatief verwijzen wij korthedshalve naar onze beantwoording onder 9e van deze nota.

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

q2	Het effect van emissie van stikstof van de ontwikkeling op de bronbossen en moerassen is niet goed onderzocht. Er wordt alleen gemotiveerd waarom de beëindiging van Eikenstraat 3 positief is voor de bronbossen. De effecten van de concentratie van de vee aantallen op het nieuwe bedrijf op zeer korte afstand van de bronbossen zijn niet voldoende onderzocht en afgewogen. Dit geldt ook voor de effecten op de bebouwde kom van Ellecom en de omliggende weilanden en de HEN-beek Oude Ruitersbeek. Er wordt geen vergelijking gemaakt met de toekomstige situatie en er zijn geen saneringsmaatregelen onderzocht.	Dit aspect is ook door andere indieners aan de orde gesteld. Korthedshalve verwijzen wij daarom naar onze beantwoording onder 9o van deze nota.
q3	Er is sprake van een uitbreiding met 100 stuks vee ten opzichte van het vee dat aanwezig was op de locaties Buitensingel 60 (tot 2003) en Eikenstraat 3. Uit de MER en het bestemmingsplan blijkt niet hoe deze uitbreiding is betrokken bij het effectonderzoeken op onder meer de bronbossen.	Bij de passende beoordeling in het kader van het bestemmingsplan geldt de feitelijke situatie als referentiesituatie. Voor de Buitensingel 60 geldt, dat de stalinrichting op de locatie aanwezig is en dat er een Nb-vergunning is waardoor de locatie zonder maatregelen weer operationeel kan worden. Daarom kan voor deze locatie de vergunde situatie als 'feitelijke'(referentie) situatie aangemerkt worden. Voor de locatie Eikenstraat 3 geldt dat er sprake is van een melkveehouderij in bedrijf. Daarom mag ook daar als de vergunde situatie worden aangemerkt als feitelijke situatie en dus als referentiesituatie. Dit betekent uiteindelijk dat in het kader van het voorliggende project de vergunde situatie als uitgangspunt is genomen voor de beoordeling van de reductie van de stikstofdepositie. In de MER is dit uitgelegd (paragraaf 5.7).
q4	De bedrijfsverplaatsing wordt gemotiveerd vanuit het saneren van de vervuilsbronn die zorgt voor de eutrofiëring van de bronbossen. Er is echter geen onderbouwing van de mate van vervuiling en de wijze van afstroming. Ook is het daadwerkelijke effect dat zal optreden niet onderzocht en er is geen onderzoek naar mogelijke saneringsmaatregelen.	Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onderdeel 27 c5.
q5	Hoe draagt de beëindiging bij aan de waterhuishouding. Indiener verwijst daarbij naar de definitie van waterhuishouding.	De effecten per saldo op de waterhuishouding zijn onderzocht en in de MER omschreven (paragraaf 5.18). In de effectbeoordeling is geconcludeerd dat er geen noemenswaardige verbetering of verslechtering zal zijn. Naar onze mening zijn alle relevante aspecten van het watersysteem bij de beoordeling betrokken. Indiener citeert in zijn zienswijze uit de MER paragraaf 4.2. Daarin is

		aangegeven dat het herstel van de bronbossen op het landgoed door ingrepen in de waterhuishouding een belangrijk aspect is, en dat dit herstel mede wordt bewerkstelligd de beëindiging van de bedrijfslocatie ter plaatse van Eikenstraat 3. Door de verrichte ingrepen wordt de situatie van de bronbossen verbeterd. Dit komt vooral door de sterke daling van de eutrofiëring van de bronbossen onder meer doordat de afspoeling vanaf Eikenstraat 3 niet meer plaatsvindt. Afspoeling is namelijk de belangrijkste oorzaak van eutrofiëring. De Eikenstraat ongenummerd ligt benedenstrooms en de stroomrichting van (grond-)water daar is niet gericht op de bronbossen maar op de uiterwaarden.
q6	Het perceel naast Eikenstraat 3 blijft in gebruik als landbouwgrond waardoor niet alle bronnen van eutrofiëring verdwijnen. In combinatie met de toename van stikstofdepositie is het de vraag of 1 van de 2 hoofddoelstellingen van het plan(namelijk vermindering eutrofiëring) wordt bereikt. Er is geen inzicht in de referentie situatie en ook niet in de situatie na verplaatsing.	Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onderdeel 27 c5. Daarnaast willen wij het volgende opmerken. Landgoed Middachten heeft veel aandacht voor de waterkwaliteit van de bronbossen. In de rapporten in onderdeel 27 c5 worden een aantal aanbevelingen gedaan om de eutrofiering op te heffen. Het overgrote deel van deze aanbevelingen heeft Middachten al uitgevoerd, waarmee een groot deel van de bronnen is weggenomen. Met de verplaatsing van de boerderij zal opnieuw een belangrijke bron met een grote puntbelasting worden weggenomen. Overigens is de landbouwgrond aan de Eikenstraat 3 een hele oude enk waar al sinds de middeleeuwen sprake is van bemesting.
q7	In de effectbeoordeling 'Natuur' zijn niet de effecten opgenomen van de ammoniakuitstoot van de nieuwe veestallen op de bronbossen.	Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onderdeel 9 o.
r	<u>Effecten op Natura 2000-gebieden</u>	
r1	Voor de berekening van de gevolgen op Natura 2000-gebieden is Aegrostacks gebruikt. Vanaf 1-1-2017 is deze methode niet meer toegestaan. Gevraagd wordt de stikstofdepositie te herberekenen met Aeries Calculator. Externe saldering wordt genoemd als mitigerende maatregel. Er wordt niet gemotiveerd waarom niet wordt vastgehouden aan de vigerende wetgeving van dit moment.	Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onderdeel 9 k1.
r2	Het plan heeft negatieve effecten op Natura 2000-gebieden. Een belangrijke doelstelling is natuurverbetering het is daarom vreemd dat andere natuurgebieden juist	In de MER is geconcludeerd dat er geen sprake is van significante negatieve effecten. Dit hebben wij ook uiteengezet in paragraaf 1.6 van deze nota. Ter

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

	schade ondervinden.	verduidelijking merken wij nog op, dat voor twee habitattypen geldt dat na saldering nog steeds een toename is berekend. De kritische depositiewaarde van beide habitattypen wordt echter niet overschreden. In de passende beoordeling wordt geconcludeerd dat de toename van stikstofdepositie niet leidt tot een significant negatief effect. Daarmee is deze toename toegestaan.
r3	De MER bijlage 24 en MER par. 5.15 roepen vragen op. Worden de volledige rechten van Oversteeg 45 ingetrokken. En hoe komt de saldering nu tot stand nu de vee aantallen uit de tabel niet uitkomen op 300.	Bij de Nb-vergunning zijn de voormalige locaties Eikenstraat 3 en Buitensingel 60 betrokken. De Nb-vergunning gaat uit van de vergunde situaties. Er heeft een externe saldering plaatsgevonden. Bij een passende beoordeling in het kader van het <u>bestemmingsplan</u> moet uitgegaan worden van de feitelijke situaties. Waarbij de vergunde situatie als feitelijk wordt beschouwd als de vergunde dieren tijdelijk niet aanwezig zijn op een nog geschikte bedrijfslocatie. Omdat bij de passende beoordeling in het kader van het bestemmingsplan (met een andere referentiesituatie dan bij de Nb-vergunning) sprake was van toename van de depositie op vegetaties in de Rijntakken, zijn de emissierechten van 33 koeien en 90 stuks jongvee van de Nb vergunning van Oversteeg 45 in De Steeg betrokken in de passende beoordeling als mitigerende maatregel. Om een deel van de veebezetting van Oversteeg 45 als mitigerende maatregel ten behoeve van de passende beoordeling voor de verplaatsing naar Eikenstraat ongenummerd in te zetten, zal de Nb-vergunning voor het betreffende deel worden ingetrokken. Het gaat dan om de rechten voor 33 koeien en 90 stuks jongvee. Deze rechten worden dus <u>niet</u> gesaldeerd maar ingezet als mitigerende maatregel. Het verzoek om intrekking daartoe is al ingediend bij de provincie Gelderland. Verder is salderen tussen de locaties volgens de PAS niet mogelijk, en feitelijk ook niet meer aan de orde omdat de NB vergunning voor de nieuwe locatie al rond is. De passende beoordeling staat overigens los van het feit dat de gemeente Rheden de reeds verleende Nb-vergunning voor de nieuwe locatie volgens jurisprudentie als uitgangspunt voor de ruimtelijke procedure dient te gebruiken.

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

s	<u>Effecten op Gelders Natuur Netwerk/Groene Ontwikkelingszone</u>	
s1	Er blijkt niet voldoende dat de kernkwaliteiten van de Groene Ontwikkelingszone substantieel worden versterkt zoals vereist in de Gelderse Milieuverordening. Ook zijn de effecten van het nieuwe grootschalige bedrijf op korte afstand van de bronbossen niet onderzocht.	Dit aspect is ook door andere indieners aan de orde gesteld. Kortheidshalve verwijzen wij daarom naar onze beantwoording onder 9o en 9p1 van deze nota.
s2	De stelling dat natuur wordt toegevoegd is niet onderbouwd zeker nu het verstorend effect op de natuur groter is dan de winst. Ook is niet onderbouwd welk relevant natuurtype wordt versterkt door de waterberging.	Dit aspect is ook door andere indieners aan de orde gesteld. Kortheidshalve verwijzen wij daarom naar onze beantwoording onder 9p2 van deze nota.
t	<u>HEN-wateren</u> In het stuk wordt onvoldoende gemotiveerd dat de HEN-wateren worden beschermd. De maatregelen ter voorkoming van emissies naar de Oude Ruiterbeek houden onvoldoende rekening met klimaatverandering. Het voorzorgsprincipe moet worden gehanteerd.	Dit aspect is ook door andere indieners aan de orde gesteld. Kortheidshalve verwijzen wij daarom naar onze beantwoording onder 9p3 van deze nota.
u	<u>Alternatievenonderzoek</u> De vergelijking van de alternatieven (MER par. 4.2) voldoet niet. Verzocht wordt om een helder, eenduidig en compleet overzicht te maken inclusief mitigerende maatregelen waarbij de verschillende alternatieven goed te vergelijken zijn op voor- en nadelen.	Wij zijn van mening dat de alternatieve locaties uitvoerig en afdoende zijn onderzocht. Ook zijn de mitigerende maatregelen daarbij betrokken. In de berekeningen zijn immers de referentiesituaties afgezet tegen de nieuwe situaties.
28	Bewoner Binnenweg, Ellecom (nr. 596697)	
	Deze reactie is identiek aan de reactie nr. 9. Kortheidshalve verwijzen wij voor de samenvatting naar nr. 9.	Kortheidshalve verwijzen wij ook voor onze beantwoording naar onder 9 van deze nota.
29	Bewoners Buitensingel, Ellecom (nr. 596701)	
a1	Er wordt geen rekening gehouden met de overheersend zuidwesten wind, die geuroverlast zal veroorzaken. Als astma patiënt heeft indiener zorgen om leefbaarheid en gezondheid.	Voor het aspect geur kan worden vermeld dat getoetst is aan de Wet Geurhinder en Veehouderij (zie pag 68/69 MER) De geurnorm is overigens zodanig opgezet dat deze voldoet bij alle windrichtingen. De afstand tot de bebouwde kom moet 100 m bedragen. . Hierbij maakt het niet uit wat het aantal melkkoeien en jongvee is. De werkelijke afstand is 250 meter. Dit is

		dus ruim voldoende om te kunnen aannemen, en dat er geen geuroverlast zal zijn. Bij het uitrijden van mest kan er wel iets worden geroken, maar dit is onafhankelijk van de locatie van de boerderij en dit feit is ook niet gewijzigd ten opzichte van de bestaande situatie. Verder is in de MER het aspect gezondheid in brede zin onderzocht. Op basis van de MER concluderen wij dat aannemelijk is dat er geen sprake is van verhoogde gezondheidsrisico's. Aan de GGD Gelderland-Midden is advies gevraagd over de gezondheidsaspecten die gepaard gaan met de voorliggende ontwikkeling. De GGD heeft hierover positief geadviseerd. Gelet op door diverse indieners geuite zorgen over de gezondheid is de GGD gevraagd om aanvullend te reageren. Ook dit heeft geresulteerd in een positief advies. Voor meer uitleg verwijzen wij naar de thematische toelichting die is opgenomen in paragraaf 1.5 van deze nota.
a2	Het dorp Ellecom heeft vergeleken met Nederland een hoog percentage kwetsbare ouderen. Daarom moet er een op maat gemaakt GGD-onderzoek komen.	De GGD heeft aangegeven dat er geen advies op maat nodig is. Wij hebben dit toegelicht in paragraaf 1.5 van deze nota, waarnaar wij kortheidshalve verwijzen.
a3	De huidige locatie, Eikenstraat 3, ligt in het uiterst oostelijke punt van het Faisantenbos en heeft zeer weinig effect op het gehele bos. Vervuiling door dit adres kan niet als volwaardig argument dienen.	In paragraaf 3.3 van de Passende Beoordeling (bijlage 24 bij het bestemmingsplan) is onder het kopje 'effectbeoordeling' de situatie van de bronbossen beschreven. Ook is aangegeven waar het negatieve effect vanuit Eikenstraat 3 door wordt veroorzaakt. Namelijk vermenging van fosfaatrijk oppervlakte water van het bedrijf met het kwelwater dat naar de bronbossen stroomt. Het tegengaan van deze vervuiling is dan ook een belangrijk argument voor de bedrijfsverplaatsing.
a4	Er blijkt niet dat de Ellecomse polder mooier zal worden. Graag aangeven hoe de Ellecomse polder fraaier wordt.	Dit aspect is ook door andere indieners aan de orde gesteld. Kortheidshalve verwijzen wij daarom naar onze beantwoording onder 9 p1 van deze nota.
a5	Er heeft geen enkele vorm van burgerparticipatie plaats gevonden tijdens het proces. De gegeven informatie was niet compleet en bovendien heeft de gemeente alleen informatie verstrekt.	Voor dit onderdeel verwijzen wij graag naar paragraaf 1.10. De gemeente streeft er altijd naar een ieder zo compleet mogelijk en goed te informeren over plannen, ook in dit geval. Het is te betreuren dat u uit de geleverde informatie een ander beeld heeft gekregen van het plan.
a6	Waarvoor dient de nieuwe kapschuur op Buitensingel 60.	Deze dient als schuur en voor het hobbymatig houden van paarden.

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

a7	Vanuit welke wet moet er een Monumentenvergunning worden aangevraagd voor de aanleg van een poel.	Dit is noodzakelijk vanuit de Erfgoedwet. De gronden maken namelijk onderdeel uit van de rijksmonumentale Beschermde buitenplaats Middachten.
a8	Vanuit welke wet wordt aangestuurd dat bedrijfsgebouwen gecompenseerd moeten worden door woningen.	Wij moeten voorzien in een goede ruimtelijke ordening. De Wet ruimtelijke ordening biedt hiervoor de globale kaders. De redenen waarom wij de bouw van woningen een gewenste en passende oplossing vinden voor de straks achtergebleven bedrijfslocatie, hebben wij toegelicht in paragraaf 1.8 van deze nota. Korthedshalve verwijzen wij daarnaar voor een verdere uiteenzetting.
a9	Waar ligt de Eikensteeg?	Hier is sprake van een vergissing. Dit moet zijn Eikenstraat. Wij passen de tekst aan.
a10	Gaat de nieuwe bebouwing mogelijk of zeker ten koste van waardevolle zichtlijnen en hoe zit het met de zichtlijnen van Eikenstraat ongenummerd.	In de Gebiedsvisie landgoed Avegoor worden zichtrelaties genoemd. Geen van de benoemde zichtrelaties in de visie worden aangetast door de ontwikkeling van de Eikenstraat ongenummerd, omdat de betreffende locatie daar niet binnen gelegen is. De Gebiedsvisie landgoed Avegoor is vervolgens benut voor de structuurvisie Kleine kernen. Wij dan ook van mening dat er geen sprake kan zijn van aantasting van zichtrelaties.
a11	Is de landbouwkundige structuur van het landgoed relevant.	Voor een goed functioneren van het landgoed is het van belang dat de landbouwkundige structuur niet zomaar wordt aangetast.
a12	In welke wet of regelgeving wordt iets gezegd over de verhouding tussen boerderij en overerf.	Ook hier geldt dat wij moeten voorzien in een goede ruimtelijke ordening. Korthedshalve verwijzen wij daarom naar onze beantwoording onder a8.
a13	In welke wet(sartikelen) staan de aangehaalde afstandsnormen voor geur.	Dit is opgenomen in de Wet Geurhinder en Veehouderij (zie pagina 68/69 MER).
a14	Wat zijn de gevolgen voor de biodiversiteit van weidegang op de percelen met natuurbeheer.	Of de bedrijfsvoering al dan niet wordt ingericht op het bevorderen van de biodiversiteit, zien wij als een keuze van de agrariër. Uiteraard zal de bedrijfsvoering wel moeten voldoen aan de regelgeving die op de verschillende aspecten van toepassing is. In het kader van het bestemmingsplan evenwel hebben en houden de gronden een agrarische bestemming. Dit neemt niet weg dat wij vormen van agrarisch natuurbeheer toejuichen en het waarderen dat ten aanzien van het agrarisch beheer een

		overeenkomst is gesloten tussen Landgoed Middachten en initiatiefnemer.
a15	De emissie moet in de nabije toekomst wettelijk omlaag, waarom worden dan toch de bestaande regels aangehouden. De bijstelling is toch niet voor niets.	De wet- en regelgeving is altijd in beweging. Als ondernemer is dit voor initiatiefnemer een regulier onderdeel van zijn bedrijfsvoering. Daar waar aanscherpingen aan de orde zijn, zal ondernemer daaraan moeten voldoen. Op bestemmingsplanniveau is dit geen onderwerp waar in de planning rekening mee wordt gehouden.
a16	Er staat dat de drie woningen tegenwicht moeten bieden aan de forse boerderij aan de overkant. Dit is in tegenstelling tot de tekst dat grootschalige bebouwing de verhouding tussen boerderij en overerf verstoort.	Wij zien de drie woningen niet als grootschalige bebouwing. In paragraaf 1.8 van deze nota hebben wij uiteengezet hoe wij tot de gemaakte keuzes voor de invulling van Eikenstraat 3 zijn gekomen. Korthedshalve verwijzen wij daarnaar.
a17	Door de maïsakker te bebouwen wordt het foerageer en leefgebied van de das ernstig verkleind.	Dit aspect is onderzocht en in de MER beschreven. Geconcludeerd is dat er ruimschoots voldoende foerageergebied overblijft, zal de das niet in zijn functioneren worden beperkt. Daarom kan er ook niet worden gesproken van een verstoring.
a18	In de tekst wordt gesproken over een bijburcht of een vluchtpijp. De wet kent ten aanzien van de das echter alleen de definitie dassenburcht en verstoring daarvan is strafbaar. Verder is niet duidelijk welke wet het minimale foerageergebied van de das beschrijft.	De dassenburcht bestaat onder meer uit kamers (de hollen) en pijpen (de gangen). Soms verlaat de familie tijdelijk de hoofdburcht en gaat dan naar een bijburcht, voor kortere of langere tijd. Het hele complex van gangen, kamers, pijpen etcetera beschouwen wij als onderdeel van het verblijvencomplex van de das. Uitgangspunt is een foerageergebied tussen 30 – 150 ha. per dassenburcht. De omvang van een foerageergebied is afhankelijk van de kwaliteit van de aanwezige biotoop. Hoe beter de biotoop, hoe kleiner het benodigde foerageergebied. In het geval van de bijburcht is de omliggende biotoop zeer goed, een hoge grondwaterstand en uitrijden van ruige mest zorgen voor veel regenwormen. Gezien de goede biotoop is een minimum foerageergebied van 30 – 50 ha. vereist. Hieraan wordt ruimschoots voldaan op de gronden van Harmsen (40 ha.) en ook de andere kant van de snelweg via de pijp bij de Eikenstraat en de Faunatunnel (bron: Looplan). Aangezien er ruimschoots voldoende foerageergebied overblijft, zal de das niet in zijn functioneren worden beperkt. Daarom kan er ook niet worden gesproken van een verstoring. Zoals aangegeven in de MER en de

		Natuurtoets blijft er ruimschoots voldoende foerageergebied over.
a19	Als de huidige agrarische activiteiten verdwijnen, zal ook het stapelvoedsel van de uil en later de uil zelf verdwijnen.	In de Natuurtoets is voldoende inzichtelijk gemaakt welke gevolgen de ontwikkelingen op de Eikenstraat 3 en de Buitensingel 60 hebben op de kerkuil. De aanbevelingen hiervoor worden opgevolgd en zijn meegenomen bij de uitwerking van de plannen en door het ophangen van (tijdelijke) nestkasten. Er is dan ook geen aanleiding om, anders dan tijdelijke, negatieve effecten op de kerkuil te verwachten.
a20	In de tabel op p. 63 staan geen werkelijke koeien maar alleen de rechten. Er is sprake van dubbeltelling van dieren. Er is een toename van dieren en dus emissie en de zuidwestelijke windrichting is niet meegenomen. Indiener wenst uitleg, waarin de uitspraak van de Raad van State (201602896/1/R2 d.d. 19-07-2017) wordt meegenomen.	Hiervoor verwijzen we graag naar paragraaf 1.9. Voor wat betreft de aangehaalde uitspraak van Raad van State, deze gaat over artikel 19d van de Natuurbeschermingswet 1998. Op 27 mei 2015 is de vergunning Natuurbeschermingswet 1998 van de Eikenstraat ongenummerd te Ellecom definitief verleend en onherroepelijk. De aangehaalde uitspraak is daarom niet relevant voor deze vergunning. Bij het bestemmingsplan gaan wij uit van de vergunde rechten als maximum.
a21	Een nieuwe boerderij tast de kernkwaliteiten aan, terwijl een van de hoofddoelen is om die aantasting te verminderen.	In de passende beoordeling (bijlage 24) is de toets aan alle twaalf kernkwaliteiten en acht ontwikkelingsdoelen van de GNN/GO beschreven. Van belang daarbij is, dat de nieuwe locatie van het agrarisch bedrijf moet worden beoordeeld in samenhang met de andere ontwikkelingen. Per saldo is sprake van een substantiële versterking van de kernkwaliteiten. Een belangrijk onderdeel daarvan is het stopzetten van de eutrofiëringsbron op de locatie Eikenstraat 3 hetgeen een substantiële versterking teweeg brengt.
a22	De plus voor geluidhinder is twijfelachtig gelet op de vele dieren, alle verkeersbewegingen en het kilometersver dragende geluid van tochtige koeien.	Deze aspecten zijn uitgewerkt in de MER (paragraaf 5.9 geluid en paragraaf 5.17 verkeer en parkeren). Ten aanzien van geluid wordt in het ruimtelijke spoor getoetst aan de VNG uitgave bedrijven en milieuzonering. Deze geeft een afstandsmaat van een bedrijf tot een gevoelige bestemming zoals wonen. Voor het houden van rundvee wordt ten aanzien van geluid een afstand aangehouden van 30 meter. Aan deze afstand wordt ruimschoots voldaan. Door de toename van het verkeer kan een klein negatief effect optreden. Echter per saldo is sprake van een verbetering.
a23	In verband met gezondheid is nader onderzoek gewenst naar de aan te houden	Ten aanzien van het aspect gezondheid is een tweetal positieve GGD-

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

	afstanden tot de woningen. De berekeningen moeten dan plaatsvinden met V-stacks in plaats van AAgrostacks.	adviezen afgegeven. Kortheidshalve verwijzen voor dit aspect naar onze uiteenzetting in paragraaf 1.5 van deze nota.
a24	De afschermende beplantingen hebben jaren nodig om tot 12 m door te groeien. Bovendien verliezen zij het blad in de winter en is het afschermende effect dan nihil.	De afschermende beplantingen zijn inderdaad niet direct volgroeid. Dat is echter inherent aan de keuze voor een natuurlijke, levende afscherming. De voordelen van de natuurlijke uitstraling vinden wij evenwel groter dan de nadelen van het aanbrengen van niet-natuurlijke afscherming. Ten aanzien van het bladverlies merken wij op dat er in de winter inderdaad meer transparantie zal zijn. Niettemin is er ook dan nog steeds sprake van afscherming, de bebouwing staat ook dan niet 'kaal' in het landschap. Wij zijn van mening dat de bebouwing niet onzichtbaar hoeft te zijn om toch te kunnen spreken van een goede inpassing.
a25	Het aantal dagen waar 40 mm regen of meer valt neemt toe. Er is nader onderzoek nodig naar de verwachtingen in de toekomst, het erfwater stort over via de verbindingssloot naar de Oude Ruiterbeek.	Dit aspect is ook door andere indieners aan de orde gesteld. Kortheidshalve verwijzen wij daarom naar onze beantwoording onder 9p3 van deze nota.
a26	Er is nader onderzoek nodig naar de waardedaling van woningen en een tragere verkooptijd.	Wij begrijpen dat de woningeigenaren geen schade willen ondervinden onder vinden van het plan. Gelet op de grote afstand tussen de woningen en het bedrijf verwachten wij niet dat er sprake zal zijn van een wezenlijke invloed op de woningwaardes. Mochten de woningeigenaren echter van mening zijn dat zij schade ondervinden, dan bestaat de mogelijkheid om in een afzonderlijke procedure een verzoek tot vergoeding van planschade in te dienen. Deze procedure staat los van de nu voorliggende bestemmingsplanprocedure
a27	De gronden die nu nog vallen onder agrarisch natuurbeheer worden straks bemest. Er is nader onderzoek nodig omdat de percelen aansluiten op dorpspercelen en dit onhygiënisch kan worden.	Dit betreft de bedrijfsvoering. Het bemesten is nu ook al mogelijk. Wij vinden nader onderzoek dan ook niet aan de orde. Bij de keuze van de wijze van bemesten zal de agrariër overigens moeten blijven voldoen aan de eisen die in de wet- en regelgeving worden gesteld. Overigens heeft Middachten met de pachter privaatrechtelijke afspraken gemaakt over het langjarig voortzetten van het huidige agrarisch natuurbeheer op 11 hectare in de Ellecomse Polder.
30	Bewoner Buitensingel, Ellecom (nr. 596703)	

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

a	De voorgenomen plannen zullen een grote impact hebben op de leefomgeving van mens en dier. Het kleinschalige landschap wordt aangetast, en zijn gezondheidsrisico's, een nadelige invloed op milieu, natuur en biodiversiteit en toename van geluid- en geuroverlast. De onderzoeksrapporten vertonen allerlei zwakheden, Zoals het feit dat niet wordt ingegaan op het feit dat de beide bestaande boerderijen samen aanzienlijk minder groot waren dan de nieuw te bouwen melkveehouderij. De uitbreiding staat ook op gespannen voet met de recente ontwikkelingen in de melkveesector. Verder is het plan in strijd met het eigen gemeentelijk beleid zoals het LOP (behoud landelijk en open karakter, behoud zichtlijnen). Het bovenstaande is door indieners verder themagewijs uitgewerkt en leidt tot onderstaande bezwaren.	Dit onderdeel betreft een samenvatting van de bezwaren van indieners welke verder zijn uitgewerkt per thema. Onderstaand worden deze per thema beantwoord.
b	<u>Betrokkenheid van burgers</u>	
b1	De inwoners zijn weinig betrokken bij de plannen. De belangen van de burgers van de gemeente en die van Ellecom in het bijzonder zijn onvoldoende gewaarborgd.	Reeds in oktober 2014 heeft een eerste informatie avond plaatsgevonden over deze ontwikkeling. Daarnaast heeft een ieder de gelegenheid gehad om zijn/haar zienswijze in te dienen op het ontwerp bestemmingsplan. Tijdens de periode waarin zienswijzen konden worden ingediend heeft opnieuw een informatie avond plaatsgevonden. Naar ons oordeel heeft het college ruim uitvoering gegeven aan het betrekken van een ieder bij dit plan.
b2	In rapport van de SER, Versnelling Duurzame Veehouderij, staat dat onder andere de gemeente voor een betere inbedding van de veehouderij in de samenleving moet zorgen. De verduurzaming zal moeten leiden tot een betere maatschappelijke inbedding. Hiertoe is een maatschappelijk debat en een regionale dialoog tussen de verschillende partijen nodig.	Dit aspect is ook door andere indieners aan de orde gesteld. Kortheidshalve verwijzen wij daarom naar onze beantwoording onder 11b2 van deze nota.
b3	In het rapport van de Rekenkamercommissie Rheden, Ruimte voor Initiatieven worden ambities geformuleerd op het gebied van burger- en overheidsparticipatie.	Dit aspect is ook door andere indieners aan de orde gesteld. Kortheidshalve verwijzen wij daarom naar onze beantwoording onder 11b3 van deze nota.
b4	In 2012 is er een projectplan aanwezig waarvan de gemeente uiterlijk 2012 ook op de hoogte moet zijn geweest en in 2013 is er een intentieovereenkomst gesloten. In 2014 is er een informatieavond geweest, in 2015 is de NRD ter inzage gelegd, eb in 2017 is het voorontwerp van het bestemmingsplan ter inzage gelegd waarbij ook een	Dit aspect is ook door andere indieners aan de orde gesteld. Kortheidshalve verwijzen wij daarom naar onze beantwoording onder 11b4 van deze nota.

	informatieavond is geweest. Daaropvolgend is er nog een toelichtend gesprek geweest met enkele bewoners. Er is weinig moeite gedaan om de invulling te geven aan de participatiedoelstellingen. De gemeente heeft zelf nauwelijks initiatieven gedaan en bovendien is er allen sprake van informatieverstrekking en niet van participatie. R zijn diverse beginselen van behoorlijk bestuur geschonden. Het zorgvuldigheidsbeginsel (3:2 Awb) vanwege vele slordigheden en het negeren van de belangen van omwonenden, het motiveringsbeginsel vanwege het niet onderbouwen van aannames en argumenten (3:46 Awb) en het fairplaybeginsel (2:4 Awb) vanwege de focus op de belangen van één partij. Daarbij zijn alle voorbereidingen van dit plan zijn vanaf ongeveer 2012 in stilte gedaan.	
c	<u>Alternatieven</u> Er is niet omschreven waarom de gekozen oplossingen de enige dan wel de beste is. Een raamwerk van criteria ontbreekt. Er moet een betere onderbouwing komen en wel in samenspraak met de bewoners van Ellecom.	Dit aspect is ook door andere indieners aan de orde gesteld. Kortheidshalve verwijzen wij daarom naar onze beantwoording onder 9d2 en 9d3 van deze nota.
d	<u>Milieuhygiënische noodzaak tot verplaatsing</u> Er wordt gesteld dat uit eerder onderzoek is gebleken dat eutrofiëring van de bronbossen alleen kan worden voorkomen door de bron, het agrarisch bedrijf, te verplaatsen uit het bovenstroomse gebied. Indieneer verzoekt om inzicht te geven in het eerdere onderzoek (door wie en in wiens opdracht uitgevoerd). Als maatregelen aan de bestaande situatie gewoon mogelijk blijven is het de vraag of de provinciale ontheffing van artikel 2.5.2.1 onder 1 lid b van de Omgevingsverordening nog wel mogelijk is.	Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar onderdeel 27 c5.
e	<u>Ruimtelijke ordening</u> Gezien de omvang van het plan is het niet acceptabel om alleen een postzegelplan vast te stellen, de percelen er om heen waar intensieve veeteelt plaats gaat vinden moeten ook in het bestemmingsplan worden betrokken.	Kortheidshalve verwijzen wij naar de beantwoording onder 9g1 van deze nota, waar hetzelfde aan de orde is gesteld
f	<u>Afweging alternatieve locaties</u> Er zijn geen realistische alternatieven onderzocht. Daarom is er in feite slechts één locatie onderzocht.	Kortheidshalve verwijzen wij naar de beantwoording onder 9g1 van deze nota, waar hetzelfde aan de orde is gesteld
g	<u>Wet natuurbescherming/externe saldering</u>	
g1	Uit passende beoordeling blijkt dat stikstofbelasting toeneemt in een Natura 2000 gebied. Niet significant, maar door de toename is het niet toegestaan op grond van het	Kortheidshalve verwijzen wij naar de beantwoording onder 9l2 van deze nota, waar hetzelfde aan de orde is gesteld.

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

	Besluit Natuurbescherming.	
g2	Het bestemmingsplan kan niet vastgesteld worden op basis van de passende beoordeling. Deze dateert van 2016, terwijl het besluit waarvoor de passende beoordeling uitgevoerd dient te worden het ontwerpbestemmingsplan is. De passende beoordeling dient daarom te voldoen aan de Wet Natuurbescherming die op 1-1-2017 in werking is getreden.	De passende beoordeling voldoet naar onze mening aan de Wet natuurbescherming. Wij merken daarbij op dat wij voor wat betreft de rekenmethode hebben aangesloten bij de rekenmethode die os gebruikt in het kader van de Nb-vergunningverlening. Dit is gedaan om te komen tot duidelijke vergelijkingen en resultaten. Bij het gebruik van verschillende rekenmethodes wordt het lastig om te komen tot een realistisch vergelijk. Overigens is de nieuwe methode Aerius niet verplicht en is het gebruik daarvan, in deze situatie, ook door de commissie MER als een juiste keuze aanvaard.
g3	De Raad van State is van mening dat er een directe relatie moet bestaan tussen het bedrijf dat rechten afstaat en het bedrijf dat rechten ontvangt. De Raad van State zegt in zijn uitspraak van 19-07-2017 dat 'externe saldering slechts mogelijk is als er een directe samenhang bestaat tussen intrekking van de milieuvergunning en de verlening van de Nbw-vergunning'.	De Nb-vergunning is definitief en op basis van het overgangsrecht van de Wet natuurbescherming blijft deze ook onder de Wet natuurbescherming rechtsgeldig. Voor de volledigheid merken wij op dat de jurisprudentie over de directe samenhang ons bekend is en dat dit ook destijds al bij de Nb-vergunning is betrokken.
g4	In de passende beoordeling is aangegeven dat (deels) de rechten van de Oversteeg 45 verplaatst worden naar Eikenstraat ongenummerd. In de MER en in het bestemmingsplan staat niets over de ammoniakrechten van Oversteeg 45. Het bestemmingsplan berust niet op juiste gegevens en is onzorgvuldig.	Bij de Nb-vergunning zijn de voormalige locaties Eikenstraat 3 en Buitensingel 60 betrokken. De Nb-vergunning gaat uit van de vergunde situaties. Er heeft een externe saldering plaatsgevonden. Bij een passende beoordeling in het kader van het <u>bestemmingsplan</u> moet uitgegaan worden van de feitelijke situaties. Waarbij de vergunde situatie als feitelijk wordt beschouwd als de vergunde dieren tijdelijk niet aanwezig zijn op een nog geschikte bedrijfslocatie. Omdat bij de passende beoordeling in het kader van het bestemmingsplan (met een andere referentiesituatie dan bij de Nb-vergunning) sprake was van toename van de depositie op vegetaties in de Rijntakken, zijn de emissierechten van 33 koeien en 90 stuks jongvee van de Nb vergunning van Oversteeg 45 in De Steeg betrokken in de passende beoordeling als mitigerende maatregel.

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

		Om een deel van de veebezetting van Oversteeg 45 als mitigerende maatregel ten behoeve van de passende beoordeling voor de verplaatsing naar Eikenstraat ongenummerd in te zetten, zal de Nb-vergunning voor het betreffende deel worden ingetrokken. Het gaat dan om de rechten voor 33 koeien en 90 stuks jongvee. Deze rechten worden dus <u>niet</u> gesaldeerd maar ingezet als mitigerende maatregel. Het verzoek om intrekking daartoe is al ingediend bij de provincie Gelderland. Verder is salderen tussen de locaties volgens de PAS niet mogelijk, en feitelijk ook niet meer aan de orde omdat de NB vergunning voor de nieuwe locatie al rond is. De passende beoordeling staat overigens los van het feit dat de gemeente Rheden de reeds verleende Nb-vergunning voor de nieuwe locatie volgens jurisprudentie als uitgangspunt voor de ruimtelijke procedure dient te gebruiken.
h	<u>Tegenstrijdigheid m.b.t. gebruik bedrijfsgebouwen Buitensingel 60</u> De saldering houdt geen stand aangezien de bedrijfsgebouwen aan de Buitensingel 60 niet direct te gebruiken zijn. Zij zijn namelijk sterk verouderd en niet meer geschikt om aan de huidige normen te voldoen. Daarmee wordt niet voldaan aan de eisen van de Raad van State dat het bedrijf wel nog feitelijk aanwezig moet zijn (uitspraak RvSt 19-07-2017).	Wij delen de mening dat de stallen niet meer geschikt zijn voor de agrarische bedrijfsvoering niet. Hoe dan ook is dit onderwerp van de definitieve Nb-vergunning welke nu niet ter discussie staat. Zie hiervoor onze beantwoording onder g3.
i	<u>Ontbreken behoefte onderzoek nieuwe woningen</u> Er is een behoeftetoets noodzakelijk ook buiten de ladder voor duurzame verstedelijking om (RvSt 201608869/R3 punten 4 en 4.1.) Niet duidelijk is waarom de drie woningen op de vrijkomende percelen noodzakelijk zijn voor het behalen van de doelstellingen van het plan. Niet duidelijk is waarom deze noodzakelijk zijn voor de financiële positie van Middachten. Niet duidelijk is de verhouding tot het kwalitatief woonprogramma en wat hiervan reeds is gerealiseerd in Ellecom.	In 2015 is de woonvisie 2014-2020 vastgesteld. Hierin wordt uitgegaan van een stabilisatie van het inwoneraantal. In tegenstelling tot de ontwikkeling van de bevolking vertoont de huishoudensprognose als gevolg van de huishoudens-verdunning (minder personen per huishouden) een stijgende lijn. Deze huishoudensprognose is een goede voorspeller voor de kwantitatieve woningbehoefte. In de jaren tot 2020 heeft de gemeente Rheden tot doel om 80 woningen per jaar te realiseren. Het onderhavige plan draagt bij aan het halen van deze doelstelling. Verder wordt in de woonvisie accent gelegd op grondgebonden woningen en ook daar voldoet het plan aan.
j	<u>Misleidende sommen</u> De folder van Middachten geeft aan dat het aantal melkkoeien in het gebied gelijk blijft.	Wij begrijpen dat de vergelijking tussen de oude en de nieuwe situatie moeilijk te doorgronden is. Daarom hebben wij in paragraaf 1.9 van deze

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

	Uit de Nb-vergunning volgt een toename van 25%. Uit de MER volgt een toename van 154%. Deze informatie is onjuist en misleidend.	nota aandacht besteed aan de vraag of het aantal koeien in het gebied toeneemt. Kortheidshalve verwijzen wij naar genoemde paragraaf 1.9 van deze nota.
k	<u>Noodzaak GGD onderzoek</u> Er is een advies op maat van de GGD noodzakelijk. De bevolking van Ellecom bevat is ouder dan gemiddeld en is daardoor nu en in de toekomst kwetsbaarder dan gemiddeld. Ook zijn er leemten in kennis over de gezondheidsrisico's.	In de MER is het aspect gezondheid onderzocht. Op basis van de MER concluderen wij dat aannemelijk is dat er geen sprake is van verhoogde gezondheidsrisico's. Aan de GGD Gelderland-Midden is advies gevraagd over de gezondheidsaspecten die gepaard gaan met de voorliggende ontwikkeling. De GGD heeft hierover positief geadviseerd. Gelet op door de indieners geuite zorgen over de gezondheid is de GGD gevraagd om aanvullend te reageren. Ook dit heeft geresulteerd in een positief advies. Voor meer uitleg verwijzen wij naar de thematische toelichting die is opgenomen in paragraaf 1.5 van deze nota.
l	<u>Volksgezondheid en emissiearm</u> Uit voorzorg moet de gemeente kiezen voor het emissiearme alternatief boven het (minder kostbare) voorkeursalternatief. De effecten van grootschalige boerderijen op de gezondheid zijn onvoldoende bekend.	Kortheidshalve verwijzen wij naar de beantwoording onder 9e van deze nota, waar hetzelfde aan de orde is gesteld.
m	<u>Endotoxinen</u> De (landelijke) onderzoeken naar de norm voor endotoxinen moeten worden afgewacht of de GGD moet om een maatwerkadvies worden gevraagd. Uit voorzorg hadden ook minder belastende alternatieven onderzocht moeten worden.	Kortheidshalve verwijzen wij naar de beantwoording onder 27e van deze nota, waar hetzelfde aan de orde is gesteld.
n	<u>Grondgebondenheid</u> In de MER wordt niet de juiste definitie van grondgebondenheid gebruikt. Er moet worden getoetst aan de criteria die door het Rijk en de AMvB grondgebondenheid 2016 worden gehanteerd, alsmede aan het fosfaatrechtenstelsel dat op 1-1-2018 in werking treedt.	In paragraaf 3.2.2.2 van de Toelichting staat het grondgebonden karakter nader uitgelegd. In de Omgevingsverordening Gelderland (juni 2017) staat aangegeven dat een grondgebonden veehouderij een agrarisch bedrijf is dat gericht is op het ontwikkelen van activiteiten waarbij de productie voor meer dan 50 procent afhankelijk is van het producerend vermogen van de grond waarover het bedrijf in de omgeving van de bedrijfsgebouwen kan beschikken. Hieraan voldoet het voorgenomen agrarisch bedrijf aan de Eikenstraat ongenummerd. De Algemene Maatregel van Bestuur verantwoorde groei melkveehouderij (AMvB grondgebondenheid) loopt vooruit op de Wet grondgebondenheid

		die per 1 januari 2018 in werking treedt. De AMvB grondgebondenheid stelt een grens aan de omvang van het melkveefosfaatoverschot dat maximaal verwerkt mag worden. In de situatie van het voorgenomen agrarische bedrijf is er geen sprake van een fosfaatoverschot. De betreffende agrariër heeft voldoende grond tot zijn beschikking om de mest van het melkvee op eigen grond te verwerken. Daarnaast heeft de betreffende agrariër ook de benodigde fosfaatrechten in bezit. De conclusie in het bestemmingsplan en de MER dat het bedrijf een grondgebonden agrarisch bedrijf blijft daarmee overeind.
o	<u>Weidegang</u> De weidegang zal zeer beperkt zijn. 25 a 50 stuks jongvee op een aantal van 468. Daar komt bij dat het weiden ter plekke niet of nauwelijks mogelijk is. Dit past niet in de doelstellingen van provincie en Rijk inzake koeienwelzijn.	Het welzijn van dieren is lastig te meten en afhankelijk van diverse factoren. Afhankelijk van de bedrijfsvoering worden keuzes gemaakt waarbij een grote dan wel minder grote prioriteit aan het bevorderen van het dierenwelzijn wordt toegekend. In elk geval dient de agrariër, doordat hij moet voldoen aan wet-en regelgeving, aan diverse criteria ter bevordering van het dierenwelzijn te voldoen. Beweiding is daarbij geen voorwaarde en is ook niet de enige factor die dierenwelzijn beïnvloed.
p	<u>Gesloten kringloop</u> Er zal geen sprake zijn van een gesloten kringloop overeenkomstig de definitie daarvan van de uitvoeringsagenda duurzame veehouderij. De ruwvoerbehoefte is groter dan de opbrengst van het land. Ook wordt er krachtvoer gegeven aan de koeien en is er sprake van het uitrijden van kunstmest. Het gebruik van de term 'gesloten kringloop' in de MER is daarom misleidend. Aan diverse ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid wordt voorbijgegaan. Verder is onduidelijk hoe met het overschot aan geproduceerde mest wordt omgegaan.	Van een gesloten landbouwkundige kringloop is sprake zodra alle aanvoer en alle afvoer van mineralen met elkaar in balans is, rekening houdend met onvermijdelijke verliezen tijdens de hele cyclus. De ruwvoerbehoefte c.q. het aantal te houden dieren is afgestemd op de oppervlakte en het producerend vermogen van de grond. De aan te voeren kunstmest en krachtvoer staan in landbouwkundig evenwicht met de melkproductie. Omdat er geen sprake is van een mestoverschot, is de kringloop op het bedrijf van aanvrager sluitend.
q	<u>Emissiearme huisvesting</u> Het plan moet worden aangepast aan de emissiearme norm van 8,6 in plaats van 10,4.	Initiatiefnemer zal doorlopend zijn bedrijfsvoering moeten afstemmen op de relevante wet- en regelgeving. De norm voor het stalsysteem A1.14 is inmiddels, op basis van nieuwe inzichten, in de lijst met emissiearme stalsystemen (RAV-lijst) verlaagd naar 7,0 NH3 en hieraan zal moeten worden voldaan.
r	<u>Methaanreductie</u> Er wordt aangegeven dat er sprake is van reductie van de methaanemissie. Indiener	Er zijn onderzoeken uitgevoerd naar de productie en reductie van methaan in de melkveehouderij. Hieruit blijkt dat efficiënte bedrijfsvoering (de

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

	vraagt dit nader te onderbouwen.	benodigd hoeveelheid grond- / voedingsstoffen welke nodig zijn voor de productie van een kg melk) de productie van methaan in de melkveehouderij beperkt. Echter zijn er geen eenduidige cijfers over de productie van methaan per koe en hoeveel reductie een maatregel oplevert. In de melkveehouderij wordt er doormiddel van de BEX (Bedrijfsspecifieke Excretie, hiermee wordt de uitscheiding van afvalstoffen (mest) door de melkkoeien berekend op bedrijfsniveau) en Kringloopwijzer de efficiëntie (voeding en grondgebruik) per bedrijf bijgehouden en bijgestuurd. Initiatiefnemer werkt ook met de BEX en Kringloopwijzer om een zo hoog mogelijke efficiëntie te behalen hetgeen zal leiden tot een zo beperkt mogelijke methaanproductie. Tevens is in het advies van de GGD opgenomen dat van gezondheidsrisico's van methaan op lokale schaal geen sprake is
s	<u>Gebruik water</u> Niet duidelijk is waar het water dat het bedrijf gaat gebruiken vandaan komt en wat de effecten zijn op de grondwaterstand. Indiener vraagt een hydrologische onderbouwing daarvan.	In het drinkwater voor het vee en het reinigingswater wordt middels een eigen waterinstallatie voorzien. Ook wordt een aansluiting op het leidingnet voorzien die naast privégebruik tevens dient om tijdens eventuele calamiteiten altijd te kunnen voorzien in schoon drinkwater voor mens en dier. De brondiepte en pompcapaciteit worden afgestemd met het waterschap waarbij invloed op de grondwaterstand vermeden wordt.
t	<u>Afvalwater</u>	
t1	Het realiteitsgehalte van de scheiding van hemelwater en het percolaatwater van de ruwvoersleuven is niet onderbouwd. Op basis van de klimaatverandering moeten uit voorzorg ruimere marges worden ingebouwd.	Kortheidshalve verwijzen wij naar de beantwoording onder 9p3 van deze nota, waar hetzelfde aan de orde is gesteld.
t2	De effecten van de nieuwbouw op het (afval) water missen onderbouwing. Het feit dat het juist een verdrogende effect zal hebben in een gebied waar in vernatting wordt geïnvesteerd. Tevens is de neerslaghoeveelheid van 40mm niet goed gemotiveerd.	Voor de beantwoording hiervan verwijzen naar onderdeel 11 g2.
u	<u>HEN-wateren</u> De bescherming van de HEN-wateren is onvoldoende gemotiveerd. Er moet ook	Voor een meer uitgebreide toelichting verwijzen wij naar paragraaf 5.3.2 Effectomschrijving van de MER. Hier is nader onderbouwd hoe omgegaan

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

	rekening worden gehouden met de klimaatverandering en ter voorkoming van emissies moet het voorzorgsprincipe worden gehanteerd.	wordt met neerslag van hemelwater op het erf en mogelijke effecten op de omgeving.
v	<u>Hoogwater</u> Rijkswaterstaat geeft aan dat rekening moet worden gehouden met hoogwaterstanden tussen 11.20 en 11.90 N.A.P. Het bedrijf ligt op ongeveer 10 m hoogte. Bij deze waterstanden zal het bedrijf onder water komen te staan en ook zal de helft van Ellecom onderlopen met vervuild water.	Kortheidshalve verwijzen wij naar de beantwoording onder 7a1 van deze nota, waar hetzelfde aan de orde is gesteld.
w	<u>Geur- en geluidsoverlast</u>	
w1	Gelet op de zuidwestelijke windrichting is de geuroverlast te optimistisch voorgesteld. Ook wordt voorbijgegaan aan maai- en mestbeheer, dat gelet op de aard van de bedrijfsvoering (summerfeeding) frequent zal zijn. De geur- en geluidhinder zal weliswaar aan de normen voldoen maar wel toenemen.	In de opgestelde normen wordt geen onderscheid gemaakt naar de windrichtingen. De normen zijn toepasbaar bij alle windrichtingen. Voor wat betreft het maai- en mestbeheer verwijzen wij kortheidshalve naar onze beantwoording onder 4f2. Het bestemmingsplan brengt op dit onderdeel geen verandering van de mogelijkheden hiervoor. Verder merken wij op dat de landelijke normstelling op zorgvuldige wijze plaatsvindt. Wij willen daarin als gemeente, voor zover dit al mogelijk zou zijn, geen afzonderlijke koers gaan varen. Om zowel de belangen van de initiatiefnemer als ook die van anderen op een objectieve wijze te kunnen borgen, gebruiken wij de normstelling als kader.
w2	Het geurbeleid van de gemeente Landert wordt aangehaald. Wanneer er 1 melkkoe meer zou zijn is de aan te houden afstand niet 125m maar 450 meter. Het verzoek is om de geurbelasting met V-Stacks te herberekenen en daarbij de dorpskern niet als meest dichtbij gelegen woning te beschouwen maar als daadwerkelijk dorpskern, met grotere aantallen van mogelijk gehinderderden.	Kortheidshalve verwijzen wij naar de beantwoording onder 27o van deze nota, waar hetzelfde aan de orde is gesteld.
x	<u>Lichthinder</u> In de effectbeoordeling voor lichthinder (MER 5.15) wordt het effect beoordeeld voor de 3 locaties samen. Lichthinder is sterk lokaal gebonden en moet net als de andere effecten per locatie worden beoordeeld. Er moet dan ook een berekening van de lichthinder plaatsvinden.	Kortheidshalve verwijzen wij naar de beantwoording onder 11h8 van deze nota, waar hetzelfde aan de orde is gesteld.
y	<u>Agrarisch natuurbeheer</u> Hoe borgt de gemeente de ontwikkeling van botanisch waardevol grasland. Mestbelasting door bemesting en beweiding zorgen voor eutrofiëring terwijl juist	Kortheidshalve verwijzen wij naar de beantwoording onder 27l2 van deze nota, waar hetzelfde aan de orde is gesteld.

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

	verschraling noodzakelijk is.	
z	<u>Fauna/HVP</u> Niet duidelijk is waarom de nieuwe situatie van de HVP beter is dan de oude situatie. Vrijwel de hele kavel wordt bebouwd en verhard en er is onrust vanwege de bedrijvigheid.	Kortheidshalve verwijzen wij naar de beantwoording onder 9j3 van deze nota, waar hetzelfde aan de orde is gesteld.
aa	<u>Biodiversiteit</u> De wijziging van het bestemmingsplan heeft grote gevolgen op het Natura 2000 gebied. Uit verschillende publicaties blijkt dat stikstofvervuiling een groot probleem is voor de natuur. In de MER staat dat de negatieve effecten van de verhoogde ammoniakdepositie teniet worden gedaan door het intrekken van de rechten op de locaties Eikenstraat 3, Buitensingel 60 en gedeeltelijke intrekking Oversteeg 45. De vraag is of de externe saldering van Oversteeg 45 is toegestaan. Volgens de MER gaat de Raad van State akkoord met de rekenwijze waarbij wordt uitgegaan van vergunde rechten. Maar de negatieve effecten op Natura 2000 ontstaan door de feitelijke ammoniakuitstoot en niet door de vergunde rechten. Indiener refereert aan een uitspraak van de Raad van State van woensdag 19 juli 2017 en vraagt waarom deze redenering hier niet wordt toegepast. Hoe dan ook, er is al 15 jaar sprake van een situatie waarin veel minder dan 486 beoogde koeien ammoniak produceren. De feitelijke toename van ammoniakuitstoot is in strijd met doelstellingen van het PAS en provincie rond Natura 2000 gebieden. Verder zijn de negatieve effecten van de geconcentreerde productie van ammoniak in de nieuwe situatie onderbelicht in de MER en moeten nader worden onderzocht. Dat de Raad van State de rekenwijze toestaat zegt niets over de wenselijkheid in een concrete situatie. En bovendien wijkt de situatie af van die in de uitspraak, omdat er sprake is van concentratie dichtbij kwetsbare gebieden. Uit een berekening met behulp van de Aerius calculator blijkt een overschrijding van 143% van de ontwikkelruimte en er mag dus geen vergunning verleend worden.	De aangehaalde uitspraak van Raad van State gaat over artikel 19d van de Natuurbeschermingswet 1998. Op 27 mei 2015 is de vergunning natuurbeschermingswet 1998 van de eikenstraat ongenummerd te Ellecom definitief verleend en onherroepelijk. De aangehaalde uitspraak is daarom niet relevant voor deze vergunning. Bij het bestemmingsplan gaan wij uit van de vergunde rechten als maximum.
ab	In de MER staat dat er een vergunning is verleend op basis van de Wet Natuurbescherming. Dit is onjuist, de vergunning is gebaseerd op de Natuurbeschermingswet. Ook is er geen aandacht voor de relatie van de vergunning tot de passende beoordeling wat een omissie in de MER betekent.	De vergunning is inderdaad verleend op basis van de Natuurbeschermingswet. Ingevolge het overgangsrecht van de Wet natuurbescherming wordt deze aangemerkt als vergunning ingevolge de Wet natuurbescherming.

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

		Verder is de vergunning waar relevant in de MER betrokken. Zoals bijvoorbeeld de vergunde rechten op de locatie Buitensingel 60.
ac	<u>Eutrofiëring</u>	
ac1	Het effect van de emissie van stikstof als gevolg van Eikenstraat ongenummerd op de bronbossen/-moerassen is niet onderzocht. Daarom is de economische keuze voor het voorkeursalternatief boven het emissiearme alternatief zeer onzorgvuldig.	Voor wat betreft het onderdeel stikstof verwijzen wij korthedshalve naar onze beantwoording onder 9o van deze nota. Voor wat betreft de keuze voor het voorkeursalternatief verwijzen wij korthedshalve naar onze beantwoording onder 9e van deze nota.
ac2	Effect van emissie van stikstof van de ontwikkeling op de bronbossen en moerassen is niet goed onderzocht. Er wordt alleen gemotiveerd waarom de beëindiging van Eikenstraat 3 positief is voor de bronbossen. De effecten van de concentratie van de vee aantallen op het nieuwe bedrijf op zeer korte afstand van de bronbossen zijn niet voldoende onderzocht en afgewogen. Dit geldt ook voor de effecten op de bebouwde kom van Ellecom en de omliggende weilanden en de HEN-beek Oude Ruitersbeek. Er wordt geen vergelijking gemaakt met de toekomstige situatie en er zijn geen saneringsmaatregelen onderzocht.	Dit aspect is ook door andere indieners aan de orde gesteld. Korthedshalve verwijzen wij daarom naar onze beantwoording onder 9o van deze nota
ad	<u>Gelders Natuur Netwerk/ Groene Ontwikkelingszone</u> In paragraaf 8.1 staat beschreven dat het plan nieuwe natuur toevoegt in de Groene Ontwikkelingszone. Dit is niet onderbouwd en het verstorend effect is groter dan de paar vierkante meters nieuwe natuur. Daarbij is niet onderbouwd dat de compensatie van de waterberging natuur toevoegt en aan welk natuurdoel type dit bijdraagt. Ook moet het verstorend effect van Eikenstraat 3 hierbij worden betrokken.	Dit aspect is ook door andere indieners aan de orde gesteld. Korthedshalve verwijzen wij daarom naar onze beantwoording onder 9p2 van deze nota.
ae	<u>Beeldkwaliteitsplan en landschappelijke inpassing.</u> In de visualisatie is niet betrokken dat er 5 maanden lang geen blad is, waardoor er vrij zicht op de bebouwing zal zijn en lichtemissie. De zichtlijnen voor Avegoor worden niet in beschouwing genomen. Het bestemmingsplan biedt onvoldoende waarborgen voor een goede landschappelijke inpassing vanuit de Buitensingel.	Het bedrijf zal in de winter inderdaad meer zichtbaar zijn. Maar dat is inherent aan de openheid die in de winter overal meer aanwezig is door het ontbreken van bladgroen. Dat het bedrijf goed wordt ingepast wil niet zeggen dat het bedrijf onzichtbaar moet zijn. Voor wat betreft de lichtemissie merken wij in aanvulling daarop op, dat in het milieuraapport ook aandacht is besteed aan het onderdeel licht. . Behalve door de afschermende werking van gebouwen en beplantingen, kan de uitstraling kan voor een belangrijk deel beperkt worden door een lichtsterkte van 100 lux. Om de bewoners meer zekerheid te geven op dit punt, zullen wij

		beperking van de lichtemissie tot 100 lux borgen in de planregels. In de Gebiedsvisie landgoed Avegoor worden zichtrelaties genoemd. Geen van de benoemde zichtrelaties in de visie worden aangetast door de ontwikkeling van de Eikenstraat ongenummerd, omdat de betreffende locatie daar niet binnen gelegen is. De Gebiedsvisie landgoed Avegoor is vervolgens benut voor de structuurvisie Kleine kernen. Wij dan ook van mening dat er geen sprake kan zijn van aantasting van zichtrelaties.
af	<u>Fauna/Lichthinder</u> Er is niet gemotiveerd of het bouwen van de jongveestal afdoende is om lichthinder richting de bomenrijen te ondervangen. Ook is niet duidelijk of de lichthinder het gedrag van dieren zal beïnvloeden.	Voor het bestemmingsplan en de MER is een natuurtoets uitgevoerd (bijlage 22 van de Toelichting en de MER). Hieruit, en uit paragraaf 5.15 van de MER, blijkt dat de voorgenomen ontwikkelingen geen bedreiging vormen voor de fauna. Lichthinder is ook in het onderzoek betrokken.
ag	<u>Overschrijding maximum bouwoppervlak bedrijfsgebouwen</u> In de toelichting wordt gesproken over 5034 m terwijl de oppervlakte ingevolge de planregels maximaal 5000 m² mag zijn.	Dat is inderdaad niet correct opgenomen in de Toelichting. Conform het erfinrichtingsplan moet het maximum aantal m²'s aan bedrijfsgebouwen 4983 m² (700 m² werktuigenschuur, 975 m² jongveestal en 3308 m² koeienstal) zijn. De Toelichting wordt hierop aangepast.
ah	<u>Mogelijke waardedaling woning</u> Er is sprake van ene risico op waardedaling van de woningen van direct omwonenden. Daarom moet een regeling worden ingesteld voor schadeloosstelling. Bij doorgang van het plan zal indiener een planschadeclaim indienen.	Dit aspect is ook door andere indieners aan de orde gesteld. Kortheidshalve verwijzen wij daarom naar onze beantwoording onder 29a26 van deze nota.
31	Bewoner Buitensingel, Ellecom (nr. 596704)	
a	Er is weinig rekening gehouden met de inwoners en de meer algemene belangen van landschap, natuur en recreatie. De gemeente gaat vrijwel kritiekloos mee met de initiatiefnemers, en stipt enkel de voordelen aan, getuige bijvoorbeeld de folder. De informatiebijeenkomsten waren mededelingbijeenkomsten en er is geen burgerparticipatie toegepast. Ook kan men er niet vanuit gaan dat een ieder in staat is om deze specialistische documenten op een goede manier te doorgronden. Dit had moeten worden uitgelegd in een goed leesbaar stuk.	In paragraaf 1.2 hebben wij samengevat weergegeven waarom wij meewerken aan deze ontwikkeling. Verder hebben wij zowel in het bestemmingsplan als in de MER de gemaakte keuzes gemotiveerd. Daarbij zijn ook de belangen van de inwoners van Ellecom meegewogen. Te denken valt aan onder meer de aandacht voor landschappelijke inpassingen, de verkeersbewegingen door Ellecom, de check op gezondheidsrisico's. Wij realiseren ons dat de gemaakte keuzes niet door alle inwoners van Ellecom worden gedragen. Maar dat doet niet af aan het gegeven dat ook hun belangen zijn meegewogen in het geheel.

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

		Voor de wijze waarop de plannen met de omgeving zijn besproken verwijzen wij korthedshalve naar onderdeel 1.10 van deze nota. Verder hebben wij er begrip voor dat de documenten soms lastig te doorgronden zijn. Het is daarbij helaas niet altijd mogelijk om de teksten zodanig te formuleren dat zij voor een ieder eenvoudig te begrijpen zijn. Daarvoor is de materie helaas te specialistisch. Wel merken wij op dat de gemeente zich in algemene zin inspanst om begrijpelijk te formuleren. Wij staan dan ook open voor verdere verbeteringen op dat onderdeel.
b	<u>Landschap</u> Het woongenot gaat achteruit door aantasting van landschap en natuur en door toename van geuroverlast. In de periode dat er geen blad aan de bomen zit is de boerderij goed zichtbaar. Met een lichtregime van 06:00 tot 23:00 is deze ook zichtbaar in het donker in een gebied waar dit niet hoort. Ook voor fietsers is er een ingrijpende verandering in de omgeving. De beleving verandert ook vanaf de andere zijden. Waarbij ook sprake zal zijn van eenvormigere weilanden en stapels voederballen.	Dit aspect is ook door andere indieners aan de orde gesteld. Korthedshalve verwijzen wij daarom naar onze beantwoording onder 25e van deze nota. Verder erkennen wij dat het landschap zal wijzigen. Wij zijn echter van mening dat de grootte van het voorgestelde agrarisch bedrijf op deze locatie in beginsel passend is binnen de karakteristiek van het uiterwaardenlandschap. Voor de vestiging van het agrarische bedrijf aan de Eikenstraat ongenummerd is een Inrichtings- en beeldkwaliteitsplan (bijlage 3 van de Toelichting van het bestemmingsplan en de MER) opgesteld waarin onder meer wordt ingegaan op de impact en passendheid van de bebouwing op de locatie in het landschap. Wij zijn van mening dat het uiteindelijke ontwerp een resultaat is van een zorgvuldig ontwerpproces waarbij met respect voor het landschap een kwalitatieve landschappelijke inpassing van het erf en zijn bebouwing tot stand is gekomen.
c	<u>Verplaatsing twee bedrijven</u>	
c1	Indiener vraagt zich af of het pachtcontract met de maatschap Arends is aangegaan met het vooruitzicht van bedrijfsverplaatsing.	Dit is juist.
c2	De beoogde melkveehouderij is minstens drie keer zo groot als gemiddeld in Nederland.	Met het initiatief als uitgangspunt hebben wij de aanvraag beoordeeld. Daarbij is een brede afweging gemaakt. Wij zijn in alle opzichten nagegaan of een bedrijf in deze omvang en op deze locatie aanvaardbaar en inpasbaar is. En zo ja, op welke voorwaarden. Of het bedrijf daarmee groter is dan gemiddeld is echter in deze afweging naar ons idee niet relevant. De aanvraag wordt immers op zijn eigen merites beoordeeld.

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

c3	Indiener wil weten of er nog paardenhouderij mogelijk is op de locatie Buitensingel 60.	Alleen het hobbymatig houden van paarden is daar nog toegestaan.
d	<u>Geur en geluid</u> Bij de zuidwestelijke windrichting is de geuroverlast goed merkbaar. Ook is er hinder vanwege het maai- en mestbeheer, dat gelet op de aard van de bedrijfsvoering (summerfeeding) frequent zal zijn. Gelet op de omvang van het bedrijf zal er onherroepelijk toename van hinder zijn vanuit de stal en vanuit het grasland. Er is verder geen onderbouwd document dat er aan de huidige normen van geur en geluidsoverlast.	In de opgestelde normen wordt geen onderscheid gemaakt naar de windrichtingen. De normen zijn toepasbaar bij alle windrichtingen. Voor wat betreft het maai- en mestbeheer verwijzen wij kortheidshalve naar onze beantwoording onder 4f2. Het bestemmingsplan brengt op dit onderdeel geen verandering van de mogelijkheden hiervoor. Verder merken wij op dat de landelijke normstelling op zorgvuldige wijze plaatsvindt. Wij willen daarin als gemeente, voor zover dit al mogelijk zou zijn, geen afzonderlijke koers gaan varen. Om zowel de belangen van de initiatiefnemer als ook die van anderen op een objectieve wijze te kunnen borgen, gebruiken wij de normstelling als kader.
e	<u>Impact intensieve bedrijfsvoering</u>	
e1	De impact van de bedrijfsvoering op natuur en landschap wordt onderschat. Het grasland wordt intensiever bewerkt, de wettelijke mestmaxima worden volledig benut met bijbehorende geur, het intensieve maaien en bemesten maakt het grasland eentonig en de landschappelijke kwaliteit neemt af, er is minder ruimte voor broedende weidevogels en reeën. In Nederland is sprake van ene zorgwekkende achteruitgang van de biodiversiteit.	Of de bedrijfsvoering al dan niet wordt ingericht op het bevorderen van de biodiversiteit, zien wij als een keuze van de agrariër. Hetzelfde geldt voor de keuze van mest en het bemaaien. Uiteraard zal de bedrijfsvoering wel moeten voldoen aan de regelgeving die op de verschillende aspecten van toepassing is. In het kader van het bestemmingsplan evenwel hebben en houden de gronden een agrarische bestemming. Het aanscherpen en daarmee inperken van de gebruiksmogelijkheden is in het voorliggende plan niet aan de orde.
e2	Een bedrijf van deze omvang past niet in het beeld van duurzaamheid en toekomstbestendigheid. Niet alleen op lokaal niveau past het niet, maar ook op nationaal niveau waar sprake is van een maatschappelijke discussie.	Kortheidshalve verwijzen wij naar de beantwoording onder 3a van deze nota, waar hetzelfde aan de orde is gesteld.
f	<u>Overig</u> Er zijn geen alternatieven afgewogen De Passende beoordeling is strijdig met de MER en met de verleende vergunningen op grond van Wet Natuurbescherming 2017/ Natuurbeschermingswet 1998 Er is ten onrechte niet getoetst het PAS, hoewel er een potentiële verslechtering is van de stikstofemissie. Het bestemmingsplan biedt geen goede waarborg voor de voorzetting van het agrarisch	Met het initiatief als uitgangspunt zijn alternatieve locaties afgewogen. Voor een nadere uitleg op dit onderdeel verwijzen wij kortheidshalve naar onze beantwoording onder 9d2. De passende beoordeling maakt onderdeel uit van de MER. Er kan op dat onderdeel dus geen strijdigheid met de MER bestaan. Een toets aan de PAS komt aan de orde bij de vergunningverlening op basis van de Wet natuurbescherming. Aangezien er al een definitieve Nb-

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

	natuurbeheer behorend bij de Groene Ontwikkelingszone. Verstoren effect op huidige natuur is groter dan de winst van enkele vierkante meters nieuwe natuur.	vergunning ligt, is een toets aan de PAS nu niet aan de orde. Het voortzetten van het agrarisch natuurbeheer in zijn huidige vorm is geen vereiste. Wel waarderen wij alle inspanningen op dit onderdeel. Een verdere uiteenzetting over dit aspect is opgenomen in paragraaf 1.7 van deze nota. Verder is in de MER is geconcludeerd dat er geen sprake zal zijn van een verstoring. Dit hebben wij ook uiteengezet in paragraaf 1.6 van deze nota, waarnaar wij korthedshalve verwijzen.
32	Bewoner Buitensingel, Ellecom (nr. 596707)	
a	De voorgenomen plannen zullen een grote impact hebben op de leefomgeving van mens en dier. Het kleinschalige landschap wordt aangetast, en zijn gezondheidsrisico's, een nadelige invloed op milieu, natuur en biodiversiteit en toename van geluid- en geuroverlast. De onderzoeksrapporten vertonen allerlei zwakheden, Zoals het feit dat niet wordt ingegaan op het feit dat de beide bestaande boerderijen samen aanzienlijk minder groot waren dan de nieuw te bouwen melkveehouderij. De uitbreiding staat ook op gespannen voet met de recente ontwikkelingen in de melkveesector. Verder is het plan in strijd met het eigen gemeentelijk beleid zoals het LOP (behoud landelijk en open karakter, behoud zichtlijnen). Het bovenstaande is door indieners verder themagewijs uitgewerkt en leidt tot onderstaande bezwaren.	Zie onderstaand:
b	<u>Betrokkenheid van burger</u>	
b1	De inwoners zijn weinig betrokken bij de plannen. De belangen van de burgers van de gemeente en die van Ellecom in het bijzonder zijn onvoldoende gewaarborgd.	In paragraaf 1.10 hebben wij weergegeven op welke wijze de omgeving betrokken is bij de ontwikkelingen. Korthedshalve verwijzen waar daarnaar.
b2	In rapport van de SER, Versnelling Duurzame Veehouderij, staat dat onder andere de gemeente voor een betere inbedding van de veehouderij in de samenleving moet zorgen. De verduurzaming zal moeten leiden tot een betere maatschappelijke inbedding. Hiertoe is een maatschappelijk debat en een regionale dialoog tussen de verschillende partijen nodig.	Dit aspect is ook door andere indieners aan de orde gesteld. Korthedshalve verwijzen wij daarom naar onze beantwoording onder 11b2 van deze nota.
b3	In het rapport van de Rekenkamercommissie Rheden, Ruimte voor Initiatieven worden	Dit aspect is ook door andere indieners aan de orde gesteld. Korthedshalve

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

	ambities geformuleerd op het gebied van burger- en overheidsparticipatie.	verwijzen wij daarom naar onze beantwoording onder 11b3 van deze nota.
b4	In 2012 is er een projectplan aanwezig waarvan de gemeente uiterlijk 2012 ook op de hoogte moet zijn geweest en in 2013 is er een intentieovereenkomst gesloten. In 2014 is er een informatieavond geweest, in 2015 is de NRD ter inzage gelegd, en in 2017 is het voorontwerp van het bestemmingsplan ter inzage gelegd waarbij ook een informatieavond is geweest. Daaropvolgend is er nog een toelichtend gesprek geweest met enkele bewoners. Er is weinig moeite gedaan om de invulling te geven aan de participatiedoelstellingen. De gemeente heeft zelf nauwelijks initiatieven gedaan en bovendien is er allen sprake van informatieverstrekking en niet van participatie. Er zijn diverse beginselen van behoorlijk bestuur geschonden. Het zorgvuldigheidsbeginsel (3:2 Awb) vanwege vele slordigheden en het negeren van de belangen van omwonenden, het motiveringsbeginsel vanwege het niet onderbouwen van aannames en argumenten (3:46 Awb) en het fairplaybeginsel (2:4 Awb) vanwege de focus op de belangen van één partij. Daarbij zijn alle voorbereidingen van dit plan zijn vanaf ongeveer 2012 in stilte gedaan.	Dit aspect is ook door andere indieners aan de orde gesteld. Korteidshalve verwijzen wij daarom naar onze beantwoording onder 11b4 van deze nota.
c	<u>Alternatieven</u> Er is niet omschreven waarom de gekozen oplossingen de enige dan wel de beste is. Een raamwerk van criteria ontbreekt. Er moet een betere onderbouwing komen en wel in samenspraak met de bewoners van Ellecom.	Dit aspect is ook door andere indieners aan de orde gesteld. Korteidshalve verwijzen wij daarom naar onze beantwoording onder 9d2 en 9d3 van deze nota
d	<u>Milieuhygiënische noodzaak tot verplaatsing</u> Er wordt gesteld dat uit eerder onderzoek is gebleken dat eutrofiëring van de bronbossen alleen kan worden voorkomen door de bron, het agrarisch bedrijf, te verplaatsen uit het bovenstroomse gebied. Indiener verzoekt om inzicht te geven in het eerdere onderzoek (door wie en in wiens opdracht uitgevoerd). Als maatregelen aan de bestaande situatie gewoon mogelijk blijven is het de vraag of de provinciale ontheffing van artikel 2.5.2.1 onder 1 lid b van de Omgevingsverordening nog wel mogelijk is.	Dit aspect is ook door andere indieners aan de orde gesteld. Korteidshalve verwijzen wij daarom naar onze beantwoording onder 30d van deze nota
e	<u>Ruimtelijke ordening</u> Gezien de omvang van het plan is het niet acceptabel om alleen een postzegelplan vast	Korteidshalve verwijzen wij naar de beantwoording onder 9g1 van deze nota, waar hetzelfde aan de orde is gesteld

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

	te stellen, de percelen er om heen waar intensieve veeteelt plaats gaat vinden moeten ook in het bestemmingsplan worden betrokken.	
f	<u>Afweging alternatieve locaties</u> Er zijn geen realistische alternatieven onderzocht. Daarom is er in feite slechts één locatie onderzocht.	Kortheidshalve verwijzen wij naar de beantwoording onder 9g1 van deze nota, waar hetzelfde aan de orde is gesteld
g	<u>Wet natuurbescherming/externe saldering</u>	
g1	Uit passende beoordeling blijkt dat stikstofbelasting toeneemt in een Natura 2000 gebied. Niet significant, maar door de toename is het niet toegestaan op grond van het Besluit Natuurbescherming.	Kortheidshalve verwijzen wij naar de beantwoording onder 9I2 van deze nota, waar hetzelfde aan de orde is gesteld
g2	Het bestemmingsplan kan niet vastgesteld worden op basis van de passende beoordeling. Deze dateert van 2016, terwijl het besluit waarvoor de passende beoordeling uitgevoerd dient te worden het ontwerpbestemmingsplan is. De passende beoordeling dient daarom te voldoen aan de Wet Natuurbescherming die op 1-1-2017 in werking is getreden.	De passende beoordeling voldoet naar onze mening aan de Wet natuurbescherming. Wij merken daarbij op dat wij voor wat betreft de rekenmethode hebben aangesloten bij de rekenmethode die os gebruikt in het kader van de Nb-vergunningverlening. Dit is gedaan om te komen tot duidelijke vergelijkingen en resultaten. Bij het gebruik van verschillende rekenmethodes wordt het lastig om te komen tot een realistisch vergelijk. Overigens is de nieuwe methode Aerius niet verplicht en is het gebruik daarvan, in deze situatie, ook door de commissie MER als een juiste keuze aanvaard.
g3	De Raad van State is van mening dat er een directe relatie moet bestaan tussen het bedrijf dat rechten afstaat en het bedrijf dat rechten ontvangt. De Raad van State zegt in zijn uitspraak van 19-07-2017 dat 'externe saldering' slechts mogelijk is als er een directe samenhang bestaat tussen intrekking van de milieuvergunning en de verlening van de Nbw-vergunning.	De Nb-vergunning is definitief en op basis van het overgangsrecht van de Wet natuurbescherming blijft deze ook onder de Wet natuurbescherming rechtsgeldig. Voor de volledigheid merken wij op dat de jurisprudentie over de directe samenhang ons bekend is en dat dit ook destijds al bij de Nb-vergunning is betrokken.
g4	In de passende beoordeling is aangegeven dat (deels) de rechten van de Oversteeg 45 verplaatst worden naar Eikenstraat ongenummerd. In de MER en in het bestemmingsplan staat niets over de ammoniakrechten van Oversteeg 45. Het bestemmingsplan berust niet op juiste gegevens en is onzorgvuldig.	Bij de Nb-vergunning zijn de voormalige locaties Eikenstraat 3 en Buitensingel 60 betrokken. De Nb-vergunning gaat uit van de vergunde situaties. Er heeft een externe saldering plaatsgevonden. Bij een passende beoordeling in het kader van het <u>bestemmingsplan</u> moet uitgegaan worden van de feitelijke situaties. Waarbij de vergunde situatie als feitelijk wordt beschouwd als de vergunde dieren tijdelijk niet aanwezig zijn op een nog geschikte bedrijfslocatie. Omdat bij de passende beoordeling

		in het kader van het bestemmingsplan (met een andere referentiesituatie dan bij de Nb-vergunning) sprake was van toename van de depositie op vegetaties in de Rijntakken, zijn de emissierechten van 33 koeien en 90 stuks jongvee van de Nb vergunning van Oversteeg 45 in De Steeg betrokken in de passende beoordeling als mitigerende maatregel. Om een deel van de veebezetting van Oversteeg 45 als mitigerende maatregel ten behoeve van de passende beoordeling voor de verplaatsing naar Eikenstraat ongenummerd in te zetten, zal de Nb-vergunning voor het betreffende deel worden ingetrokken. Het gaat dan om de rechten voor 33 koeien en 90 stuks jongvee. Deze rechten worden dus <u>niet</u> gesaldeerd maar ingezet als mitigerende maatregel. Het verzoek om intrekking daartoe is al ingediend bij de provincie Gelderland. Verder is salderen tussen de locaties volgens de PAS niet mogelijk, en feitelijk ook niet meer aan de orde omdat de NB vergunning voor de nieuwe locatie al rond is. De passende beoordeling staat overigens los van het feit dat de gemeente Rheden de reeds verleende Nb-vergunning voor de nieuwe locatie volgens jurisprudentie als uitgangspunt voor de ruimtelijke procedure dient te gebruiken.
h	<u>Tegenstrijdigheid m.b.t. gebruik bedrijfsgebouwen Buitensingel 60</u> De saldering houdt geen stand aangezien de bedrijfsgebouwen aan de Buitensingel 60 niet direct te gebruiken zijn. Zij zijn namelijk sterk verouderd en niet meer geschikt om aan de huidige normen te voldoen. Daarmee wordt niet voldaan aan de eisen van de Raad van State dat het bedrijf wel nog feitelijk aanwezig moet zijn (uitspraak RvS 19-07-2017).	Dit aspect is een onderdeel van de definitieve Nb-vergunning. Deze vergunning is nu geen onderwerp van discussie meer en wij gaan dan ook hiervan uit.
i	<u>Ontbreken behoefte onderzoek nieuwe woningen</u> Er is een behoeftetoets noodzakelijk ook buiten de ladder voor duurzame verstedelijking om (RvSt 201608869/R3 punten 4 en 4.1.) Niet duidelijk is waarom de drie woningen op de vrijkomende percelen noodzakelijk zijn voor het behalen van de doelstellingen van het plan. Niet duidelijk is waarom deze noodzakelijk zijn voor de financiële positie van Middachten. Niet duidelijk is de verhouding tot het kwalitatief woonprogramma en wat hiervan reeds is gerealiseerd in Ellecom.	In 2015 is de woonvisie 2014-2020 vastgesteld. Hierin wordt uitgegaan van een stabilisatie van het inwoneraantal. In tegenstelling tot de ontwikkeling van de bevolking vertoont de huishoudensprognose als gevolg van de huishoudenverdunding (minder personen per huishouden) een stijgende lijn. Deze huishoudensprognose is een goede voorspeller voor de kwantitatieve woningbehoefte. In de jaren tot 2020 heeft de gemeente Rheden tot doel om 80 woningen per jaar te realiseren. Het onderhavige

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

		plan draagt bij aan het halen van deze doelstelling. Verder wordt in de woonvisie accent gelegd op grondgebonden woningen en ook daar voldoet het plan aan. Voor wat betreft het halen van de doelstelling van het plan merken wij op dat wij de aanvraag voor de vestiging van het nieuwe bedrijf, de bouw van de 3 woningen en het beëindigen van de agrarische bestemming in hun onderlinge samenhang hebben afgewogen. Wij zijn daarbij tot de conclusie gekomen dat de voorgestelde ontwikkelingen gezamenlijk een meerwaarde opleveren voor de ruimtelijke kwaliteit. Eventuele andere deeloplossingen moeten daarom dan ook niet als een op zichzelf staand onderdeel worden beschouwd. Ten aanzien van de economische meerwaarde van de woningen voor Middachten merken wij op, dat het creëren van economische dragers een continu aandachtspunt is voor Middachten. Daarmee kan het beheer nu en de toekomst van het landgoed worden bevorderd.
j	<u>Misleidende sommen</u> De folder van Middachten geeft aan dat het aantal melkkoeien in het gebied gelijk blijft. Uit de Nb-vergunning volgt een toename van 25%. Uit de MER volgt een toename van 154%. Deze informatie is onjuist en misleidend.	Wij begrijpen dat de vergelijking tussen de oude en de nieuwe situatie moeilijk te doorgronden is. Daarom hebben wij in paragraaf 1.9 van deze nota aandacht besteed aan de vraag of het aantal koeien in het gebied toeneemt. Korthedshalve verwijzen wij naar genoemde paragraaf 1.9 van deze nota.
k	<u>Noodzaak GGD onderzoek</u> Er is een advies op maat van de GGD noodzakelijk. De bevolking van Ellecom bevat is ouder dan gemiddeld en is daardoor nu en in de toekomst kwetsbaarder dan gemiddeld. Ook zijn er leemten in kennis over de gezondheidsrisico's.	Dit aspect is ook door andere indieners aan de orde gesteld. Korthedshalve verwijzen wij daarom naar onze beantwoording onder 3e.
l	<u>Volksgezondheid en emissiearm</u> Uit voorzorg moet de gemeente kiezen voor het emissiearme alternatief boven het (minder kostbare) voorkeursalternatief. De effecten van grootschalige boerderijen op de gezondheid zijn onvoldoende bekend.	Dit aspect is ook door andere indieners aan de orde gesteld. Korthedshalve verwijzen wij daarom naar onze beantwoording onder 9e.
m	<u>Endotoxinen</u> De (landelijke) onderzoeken naar de norm voor endotoxinen moeten worden	Zoals onder k al aangegeven (respectievelijk onder 3e en onder 1.5 van deze nota), acht de GGD een maatwerkadvies niet nodig. Wij zijn van mening dat

	afgewacht of de GGD moet om een maatwerkadvies worden gevraagd. Uit voorzorg hadden ook minder belastende alternatieven onderzocht moeten worden.	het gezondheidsaspect voldoende is onderzocht. Voor wat betreft de alternatieven merken wij op dat wij uitgaan van de ingediende aanvraag. De gemeente is immers zelf geen initiatiefnemer. Voor de aanvraag zijn de alternatieven voor een andere locatie onderzocht.
n	<u>Grondgebondenheid</u> In de MER wordt niet de juiste definitie van grondgebondenheid gebruikt. Er moet worden getoetst aan de criteria die door het Rijk in de AMvB grondgebondenheid 2016 worden gehanteerd, alsmede aan het fosfaatrechtstelsel dat op 1-1-2018 in werking treedt.	In paragraaf 3.2.2.2 van de Toelichting staat het grondgebonden karakter nader uitgelegd. In de Omgevingsverordening Gelderland (juni 2017) staat aangegeven dat een grondgebonden veehouderij een agrarisch bedrijf is dat gericht is op het ontwikkelen van activiteiten waarbij de productie voor meer dan 50 procent afhankelijk is van het producerend vermogen van de grond waarover het bedrijf in de omgeving van de bedrijfsgebouwen kan beschikken. Hieraan voldoet het voorgenomen agrarisch bedrijf aan de Eikenstraat ongenummerd. De Algemene Maatregel van Bestuur verantwoorde groei melkveehouderij (AMvB grondgebondenheid) loopt vooruit op de Wet grondgebondenheid die per 1 januari 2018 in werking treedt. De AMvB grondgebondenheid stelt een grens aan de omvang van het melkveefosfaatoverschot dat maximaal verwerkt mag worden. In de situatie van het voorgenomen agrarische bedrijf is er geen sprake van een fosfaatoverschot. De betreffende agrariër heeft voldoende grond tot zijn beschikking om de mest van het melkvee op eigen grond te verwerken. Daarnaast heeft de betreffende agrariër ook de benodigde fosfaatrechten in bezit. De conclusie in het bestemmingsplan en de MER dat het bedrijf een grondgebonden agrarisch bedrijf blijft daarmee overeen.
o	<u>Weidegang</u> De weidegang zal zeer beperkt zijn. 25 a 50 stuks jongvee op een aantal van 468. Daar komt bij dat het weiden ter plekke niet of nauwelijks mogelijk is. Dit past niet in de doelstellingen van provincie en Rijk inzake koeienwelzijn.	Het welzijn van dieren is lastig te meten en afhankelijk van diverse factoren. Afhankelijk van de bedrijfsvoering worden keuzes gemaakt waarbij een grote dan wel minder grote prioriteit aan het bevorderen van het dierenwelzijn wordt toegekend. In elk geval dient de agrariër, doordat hij moet voldoen aan wet-en regelgeving, aan diverse criteria ter bevordering van het dierenwelzijn te voldoen. Beweiding is daarbij geen voorwaarde en is ook niet de enige factor die dierenwelzijn beïnvloed.
p	<u>Gesloten kringloop</u>	Van een gesloten landbouwkundige kringloop is sprake zodra alle aanvoer

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

	Er zal geen sprake zijn van een gesloten kringloop overeenkomstig de definitie daarvan van de uitvoeringsagenda duurzame veehouderij. De ruwvoerbehoefte is groter dan de opbrengst van het land. Ook wordt er krachtvoer gegeven aan de koeien en is er sprake van het uitrijden van kunstmest. Het gebruik van de term 'gesloten kringloop' in de MER is daarom misleidend. Aan diverse ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid wordt voorbijgegaan. Verder is onduidelijk hoe met het overschot aan geproduceerde mest wordt omgegaan.	en alle afvoer van mineralen met elkaar in balans is, rekening houdend met onvermijdelijke verliezen tijdens de hele cyclus. De ruwvoerbehoefte c.q. het aantal te houden dieren is afgestemd op de oppervlakte en het producerend vermogen van de grond. De aan te voeren kunstmest en krachtvoer staan in landbouwkundig evenwicht met de melkproductie. Omdat er geen sprake is van een mestoverschot, is de kringloop op het bedrijf van aanvrager sluitend.
q	<u>Emissiearme huisvesting</u> Het plan moet worden aangepast aan de emissiearme norm van 8,6 in plaats van 10,4.	Dit aspect is ook door andere indieners aan de orde gesteld. Korteheidshalve verwijzen wij daarom naar onze beantwoording onder 9e.
r	<u>Methaanreductie</u> Er wordt aangegeven dat er sprake is van reductie van de methaanemissie. Indiener vraagt dit ander te onderbouwen.	Voor de beantwoording hiervan verwijzen naar onderdeel 12 d.
s	<u>Afvalwater</u> Het realiteitsgehalte van de scheiding van hemelwater en het percolaatwater van de ruwvoersleuven is niet onderbouwd. Op basis van de klimaatverandering moeten uit voorzorg ruimere marges worden ingebouwd.	Voor de beantwoording hiervan verwijzen naar onderdeel 11 g2.
s1	De effecten van de nieuwbouw op het (afval) water missen onderbouwing. Het feit dat het juist een verdrogend effect zal hebben in een gebied waar in vernatting wordt geïnvesteerd. Tevens is de neerslaghoeveelheid van 40mm niet goed gemotiveerd.	Voor de beantwoording hiervan verwijzen naar onderdeel 11 g2.
s2	<u>HEN-wateren</u> De bescherming van de HEN-wateren is onvoldoende gemotiveerd. Er moet ook rekening worden gehouden met de klimaatverandering en ter voorkoming van emissies moet het voorzorgsprincipe worden gehanteerd.	Voor een meer uitgebreide toelichting verwijzen wij naar paragraaf 5.3.2 Effectomschrijving van de MER. Hier is nader onderbouwd hoe omgegaan wordt met neerslag van hemelwater op het erf en mogelijke effecten op de omgeving.
t	<u>Hoogwater</u> Rijkswaterstaat geeft aan dat rekening moet worden gehouden met hoogwaterstanden tussen 11.20 en 11.90 N.A.P. Het bedrijf ligt op ongeveer 10 m hoogte. Bij deze waterstanden zal het bedrijf onder water komen te staan en ook zal de helft van Ellecom onderlopen met vervuild water.	Korteheidshalve verwijzen wij naar de beantwoording onder 7a1 van deze nota, waar hetzelfde aan de orde is gesteld.
u	<u>Geur- en geluidsoverlast</u>	
u1	Gelet op de zuidwestelijke windrichting is de geuroverlast te optimistisch voorgesteld.	In de opgestelde normen wordt geen onderscheid gemaakt naar de

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

	Ook wordt voorbijgegaan aan maai- en mestbeheer, dat gelet op de aard van de bedrijfsvoering (summerfeeding) frequent zal zijn. De geur- en geluidhinder zal weliswaar aan de normen voldoen maar wel toenemen.	windrichtingen. De normen zijn toepasbaar bij alle windrichtingen. Voor wat betreft het maai- en mestbeheer verwijzen wij korthedshalve naar onze beantwoording onder 4f2. Het bestemmingsplan brengt op dit onderdeel geen verandering van de mogelijkheden hiervoor. Verder merken wij op dat de landelijke normstelling op zorgvuldige wijze plaatsvindt. Wij willen daarin als gemeente, voor zover dit al mogelijk zou zijn, geen afzonderlijke koers gaan varen. Om zowel de belangen van de initiatiefnemer als ook die van anderen op een objectieve wijze te kunnen borgen, gebruiken wij de normstelling als kader.
u2	Het geurbeleid van de gemeente Landert wordt aangehaald. Wanneer er 1 melkkoe meer zou zijn is de aan te houden afstand niet 125m maar 450 meter. Het verzoek is om de geurbelasting met V-Stacks te herberekenen en daarbij de dorpskern niet als meest dichtbij gelegen woning te beschouwen maar als daadwerkelijk dorpskern, met grotere aantallen van mogelijk gehinderderden.	Dit aspect is ook door andere indieners aan de orde gesteld. Korthedshalve verwijzen wij daarom naar onze beantwoording onder 27o.
v	<u>Lichthinder</u> In de effectbeoordeling voor lichthinder (MER 5.15) wordt het effect beoordeeld voor de 3 locaties samen. Lichthinder is sterk lokaal gebonden en moet net als de andere effecten per locatie worden beoordeeld. Er moet dan ook een berekening van de lichthinder plaatsvinden.	Dit aspect is ook door andere indieners aan de orde gesteld. Korthedshalve verwijzen wij daarom naar onze beantwoording onder 11h8.
w	<u>Agrarisch natuurbeheer</u> Hoe borgt de gemeente de ontwikkeling van botanisch waardevol grasland. Mestbelasting door bemesting en beweiding zorgen voor eutrofiëring terwijl juist vershraling noodzakelijk is.	Dit aspect is ook door andere indieners aan de orde gesteld. Korthedshalve verwijzen wij daarom naar onze beantwoording onder 9i2.
x	<u>Fauna/HVP</u> Niet duidelijk is waarom de nieuwe situatie van de HVP beter is dan de oude situatie. Vrijwel de hele kavel wordt bebouwd en verhard en er is onrust vanwege de bedrijvigheid.	Dit aspect is ook door andere indieners aan de orde gesteld. Korthedshalve verwijzen wij daarom naar onze beantwoording onder 9j3.
y	<u>Biodiversiteit</u> De wijziging van het bestemmingsplan heeft grote gevolgen op het Natura 2000 gebied. Uit verschillende publicaties blijkt dat stikstofvervuiling een groot probleem is voor de	Dit aspect is ook door andere indieners aan de orde gesteld. Korthedshalve verwijzen wij daarom naar onze beantwoording onder 11b3 van deze nota.

	natuur. In de MER staat dat de negatieve effecten van de verhoogde ammoniakdepositie teniet worden gedaan door het intrekken van de rechten op de locaties Eikenstraat 3, Buitensingel 60 en gedeeltelijke intrekking Oversteeg 45. De vraag is of de externe saldering van Oversteeg 45 is toegestaan. Volgens de MER gaat de Raad van State akkoord met de rekenwijze waarbij wordt uitgegaan van vergunde rechten. Maar de negatieve effecten op Natura 2000 ontstaan door de feitelijke ammoniakuitstoot en niet door de vergunde rechten. Indiener refereert aan een uitspraak van de Raad van State van woensdag 19 juli 2017 en vraagt waarom deze redenering hier niet wordt toegepast. Hoe dan ook, er is al 15 jaar sprake van een situatie waarin veel minder dan 486 beoogde koeien ammoniak produceren. De feitelijke toename van ammoniakuitstoot is in strijd met doelstellingen van het PAS en provincie rond Natura 2000 gebieden. Verder zijn de negatieve effecten van de geconcentreerde productie van ammoniak in de nieuwe situatie onderbelicht in de MER en moeten nader worden onderzocht. Dat de Raad van State de rekenwijze toestaat zegt niets over de wenselijkheid in een concrete situatie. En bovendien wijkt de situatie af van die in de uitspraak, omdat er sprake is van concentratie dichtbij kwetsbare gebieden. Uit ene berekening met behulp van de Aerius calculator blijkt een overschrijding van 143% van de ontwikkelruimte en er mag dus geen vergunning verleend worden.	
z	<u>Wet natuurbescherming/stikstofdepositie</u> In de MER staat dat er een vergunning is verleend op basis van de Wet Natuurbescherming. Dit is onjuist, de vergunning is gebaseerd op de Natuurbeschermingswet. Ook is er geen aandacht voor de relatie van de vergunning tot de passende beoordeling wat een ommissie in de MER betekent.	De Nb-vergunning is aangevraagd en verleend voordat de Wet en het Besluit Natuurbescherming in werking is getreden. De vergunning is rechtsgeldig ook na inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming, en wel op basis van het overgangsrecht van die wet. In paragraaf 5.7 van het milieuraapport is het aspect passende beoordeling beschreven.
aa	<u>Eutrofiëring</u>	
aa1	Het effect van de emissie van stikstof als gevolg van Eikenstraat ongenummerd op de bronbossen/-moerassen is niet onderzocht. Daarom is de economische keuze voor het voorkeursalternatief boven het emissiearme alternatief zeer onzorgvuldig.	Dit aspect is ook door andere indieners aan de orde gesteld. Korteheidshalve verwijzen wij daarom naar onze beantwoording onder 9 o.

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

aa2	Effect van emissie van stikstof van de ontwikkeling op de bronbossen en moerassen is niet goed onderzocht. Er wordt alleen gemotiveerd waarom de beëindiging van Eikenstraat 3 positief is voor de bronbossen. De effecten van de concentratie van de vee aantallen op het nieuwe bedrijf op zeer korte afstand van de bronbossen zijn niet voldoende onderzocht en afgewogen. Dit geldt ook voor de effecten op de bebouwde kom van Ellecom en de omliggende weilanden en de HEN-beek Oude Ruitersbeek. Er wordt geen vergelijking gemaakt met de toekomstige situatie en er zijn geen saneringsmaatregelen onderzocht.	Dit aspect is ook door andere indieners aan de orde gesteld. Korteheidshalve verwijzen wij daarom naar onze beantwoording onder 9o van deze nota.
ab	<u>Gelders Natuur Netwerk/ Groene Ontwikkelingszone</u> In paragraaf 8.1 staat beschreven dat het plan nieuwe natuur toevoegt in de Groene Ontwikkelingszone. Dit is niet onderbouwd en het verstorend effect is groter dan de paar vierkante meters nieuwe natuur. Daarbij is niet onderbouwd dat de compensatie van de waterberging natuur toevoegt en aan welk natuurdoeltype dit bijdraagt. Ook moet het verstorend effect van Eikenstraat 3 hierbij worden betrokken.	Dit aspect is ook door andere indieners aan de orde gesteld. Korteheidshalve verwijzen wij daarom naar onze beantwoording onder 9 p2 van deze nota.
ac	<u>Beeldkwaliteitsplan en landschappelijke inpassing.</u> In de visualisatie is niet betrokken dat er 5 maanden lang geen blad is, waardoor er vrij zicht op de bebouwing zal zijn en lichtemissie. De zichtlijnen voor Avegoor worden niet in beschouwing genomen. Het bestemmingsplan biedt onvoldoende waarborgen voor een goede landschappelijke inpassing vanuit de Buitensingel.	Korteheidshalve verwijzen wij naar de beantwoording onder 9 g3 van deze nota, waar hetzelfde aan de orde is gesteld. In de Gebiedsvisie landgoed Avegoor worden zichtrelaties genoemd. Geen van de benoemde zichtrelaties in de visie worden aangetast door de ontwikkeling van de Eikenstraat ongenummerd, omdat de betreffende locatie daar niet binnen gelegen is. De Gebiedsvisie landgoed Avegoor is vervolgens benut voor de structuurvisie Kleine kernen. Wij dan ook van mening dat er geen sprake kan zijn van aantasting van zichtrelaties. Wij vinden dat met het erfinrichtings- en beeldkwaliteitsplan en de hieraan gekoppelde voorwaardelijke verplichting in de regels van het bestemmingsplan, voldoende waarborgen zijn voor een goede landschappelijke inpassing.
ad	<u>Landschap</u>	
ad1	De nieuwbouw en intensieve bedrijfsvoering tasten het landschap en de natuur aan. Samen met de factor geuroverlast gaat het woongenot hierdoor achteruit.	Het landschap zal wijzigen. Wij zijn echter van mening dat de grootte van het voorgestelde agrarisch bedrijf op deze locatie passend is binnen de

		karakteristiek van het uiterwaardenlandschap. Voor de vestiging van het agrarische bedrijf aan de Eikenstraat ongenummerd is een Inrichtings- en beeldkwaliteitsplan (bijlage 3 van de Toelichting van het bestemmingsplan en de MER) opgesteld waarin onder meer wordt ingegaan op de impact en passendheid van de bebouwing op de locatie in het landschap. Wij zijn van mening dat het uiteindelijke ontwerp een resultaat is van een zorgvuldig ontwerpproces waarbij met respect voor het landschap een kwalitatieve landschappelijke inpassing van het erf en zijn bebouwing tot stand is gekomen. Ten aanzien van het aspect geur verwijzen wij naar de beantwoording onder 4 e1 van deze nota, waar hetzelfde aan de orde is gesteld.
ad2	Vooraf in de winter is de boerderij goed zichtbaar in het donker met een lichtregime van 6.00u tot 23.00u. Dit past niet langs de Veluwezoom.	In het milieuraapport is ook aandacht besteed aan het onderdeel licht. De hoofdverlichting in de stallen is alleen in gebruik tussen 6:00 en 23:00 uur. Behalve door de afschermende werking van gebouwen en beplantingen, kan de uitstraling kan voor een belangrijk deel beperkt worden door een lichtsterkte van 100 lux. De lichtsterkte mag maximaal 100 lux bedragen op vloerniveau in de stal. De armaturen worden hoog in het dak opgenomen, zodat er sprake is van verticale lichtuitstroming in plaats van lichtuitstroming naar buiten. Om de omgeving zekerheid te bieden op dit onderdeel zullen wij dit in de planregels verplicht stellen.
ad3	Van verschillende kanten is het perceel Eikenstraat ongenummerd zichtbaar. De ligging in de luwte van het open landschap snijdt geen hout, het is maar net waar je staat.	Wij vinden dat het nieuwe agrarische bedrijf passen in het landschap is, zoals toegelicht in paragraaf 1.4 van deze nota. Het agrarisch bedrijf ligt in de luwte van het open landschap. Daarnaast is er een inrichtings- en beeldkwaliteitsplan gemaakt waarmee de inpassing wordt geoptimaliseerd. Het bedrijf zal in de winter inderdaad iets meer zichtbaar zijn. Maar dat is inherent aan de openheid die in de winter overal meer aanwezig is door het ontbreken van bladgroen. Dat het bedrijf goed wordt ingepast wil niet

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

		zeggen dat het bedrijf onzichtbaar moet zijn. Door de goede inpassing denken wij dat het gebied niet minder aantrekkelijk wordt.
ae	<u>Overschrijding maximum bouwoppervlak bedrijfsgebouwen</u> In de toelichting wordt gesproken over 5034 m terwijl de oppervlakte ingevolge de planregels maximaal 5000 m ² mag zijn.	Dit aspect is ook door andere indieners aan de orde gesteld. Kortheidshalve verwijzen wij daarom naar onze beantwoording onder 30 ag van deze nota.
af	<u>Mogelijke waardedaling woning</u> Er is sprake van ene risico op waardedaling van de woningen van direct omwonenden. Daarom moet een regeling worden ingesteld voor schadeloosstelling. Bij doorgang van het plan zal indiener een planschadeclaim indienen.	Wij begrijpen dat de woningeigenaren geen schade willen ondervinden onder vinden van het plan. Gelet op de grote afstand tussen de woningen en het bedrijf verwachten wij niet dat er sprake zal zijn van een wezenlijke invloed op de woningwaarde. Mochten de woningeigenaren echter van mening zijn dat zij schade ondervinden, dan bestaat de mogelijkheid om in een afzonderlijke procedure een verzoek tot vergoeding van planschade in te dienen. Deze procedure staat los van de nu voorliggende bestemmingsplanprocedure.
33	Bewoners Pieperslaan, Ellecom (nr. 596678)	
a	<u>Weidegang</u> Door akkoord te gaan met dit plan gaat men in tegen de groeiende maatschappelijke wens om de weidegang van koeien te stimuleren Er wordt gesteld dat plaatsgevonden verkaveling de weidegang vergemakkelijkt, maar er wordt niet aangegeven hoe dit vormt krijgt. Het risico bestaat dat er straks helemaal geen vee in de weide staat.	Het voorliggende plan staat aan weidegang niet in de weg. Wij zien het uiteindelijk als een keuze van de agrariër in hoeverre hij weidegang toepast. Wij stellen deze keuze daarom niet als voorwaarde voor een positieve uitkomst van de ruimtelijke afweging. Zoals eerder aangegeven neemt dit niet weg dat wij investeringen gericht op het verhogen van dierenwelzijn in de meest brede zin toejuichen en mee willen werken aan het creëren van de mogelijkheden daarvoor. Ten aanzien van de vraag hoe een en ander precies vorm zal krijgen merken wij op, dat het bestemmingsplan niet alle details van de bedrijfsvoering regelt. Een versnipperde verkaveling maakt het beweiden lastiger vanuit logistiek oogpunt. Een meer geconcentreerde verkaveling bij de boerderij bevordert de mogelijkheden van weidegang. Daarmee worden de condities

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

		voor weidegang dus geoptimaliseerd, hetgeen wij onder meer ook willen bereiken met het plan. Op bestemmingsplanniveau treden wij niet in de verdere details van de bedrijfsvoering, al was het maar omdat deze ook, binnen de gestelde kaders, kunnen wijzigen.
b	<u>Effecten op Natura 2000 gebieden</u> De wijziging van het bestemmingsplan heeft grote gevolgen op het Natura 2000 gebied. Uit verschillende publicaties blijkt dat stikstofvervuiling een groot probleem is voor de natuur. In de MER staat dat de negatieve effecten van de verhoogde ammoniakdepositie teniet worden gedaan door het intrekken van de rechten op de locaties Eikenstraat 3, Buitensingel 60 en gedeeltelijke intrekking Oversteeg 45. De vraag is of de externe saldering van Oversteeg 45 is toegestaan. Volgens de MER gaat de Raad van State akkoord met de rekenwijze waarbij wordt uitgegaan van vergunde rechten. Maar de negatieve effecten op Natura 2000 ontstaan door de feitelijke ammoniakuitstoot en niet door de vergunde rechten. Indiener refereert aan een uitspraak van de Raad van State van woensdag 19 juli 2017 en vraagt waarom deze redenering hier niet wordt toegepast. Hoe dan ook, er is al 14 jaar sprake van een situatie waarin veel minder dan 486 beoogde koeien ammoniak produceren. De feitelijke toename van ammoniakuitstoot is in strijd met doelstellingen van het PAS en provincie rond Natura 2000 gebieden. Juist de flora en fauna van zandgronden zijn zeer gevoelig voor stikstofdepositie. Er zijn geen effectieve maatregelen om stikstof uit deze ecosystemen te verwijderen. Daarom is de reductie van stikstof de enige optie voor behoud en herstel van de biodiversiteit.	Dit aspect is ook door andere indieners aan de orde gesteld. Korthedshalve verwijzen wij daarom naar onze beantwoording onder 30aa van deze nota.
c	<u>Onderschatten impact samenvoeging en locatie</u> Er is een hoge stikstofbelasting van het dorp Ellecom en van de aangrenzende extensieve graslandpercelen en het bijna aangrenzende bronbos. Het bedrijf zal per jaar circa 42.000 kg stikstof produceren. Gebaseerd op een gematigde schatting.	Aan dit onderdeel is aandacht besteed in de MER. Ter verduidelijking op de rekensom van de indiener het volgende. De totale emissie van de ingetrokken vergunde rechten bedraagt op basis van de huidige normen (sept 2017) 5140,6 kg NH3. Deze emissie is gebaseerd op een emissie van 13 kg NH3 per melkkoe per jaar en 4,4 kg NH3 per stuks jongvee per jaar. De ingetrokken vergunde rechten bestaan uit 301 melkkoeien (33 van oversteeg 45, 180 van Eikenstraat 3 en 88 van Buitensingel 60) en 279 stuks jongvee (90 van de Oversteeg 45, 115 van de Eikenstraat 3 en 74 van de Buitensingel 60).

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

		In de nieuwe situatie (enkel locatie Eikenstraat ongenummerd) bedraagt de emissie 2839,2 kg NH₃. Deze emissie is gebaseerd op een modern stalsysteem met een emissie van 7.0 kg NH₃ per melkkoe per jaar en 4,4 kg NH₃ per stuks jongvee per jaar. De vergunde rechten voor de Eikenstraat ongenummerd bestaan uit 300 melkkoeien en 168 stuks jongvee. Hiermee willen wij aangeven dat de totale ammoniakemissie op gebiedsniveau juist daalt.
d	<u>Onderschatten impact van intensieve bedrijfsvoering op landschap en natuur</u>	Zie onderstaand:
d1	De impact van de bedrijfsvoering op natuur en landschap wordt onderschat. Het grasland wordt intensiever bewerkt en bemest door de zomerstalvoeding. Dit maakt het grasland eentonig en er is minder ruimte voor broedende weidevogels en reeën.	Dit aspect is ook door andere indieners aan de orde gesteld. Kortheidshalve verwijzen wij daarom naar onze beantwoording onder 4f1 en 4f2 van deze nota.
d2	Een bedrijf van deze omvang past niet in het beeld van duurzaamheid en toekomstbestendigheid. Niet alleen op lokaal niveau past het niet, maar ook op nationaal niveau waar sprake is van een maatschappelijke discussie.	Dit aspect is ook door andere indieners aan de orde gesteld. Kortheidshalve verwijzen wij daarom naar onze beantwoording onder 31e2 van deze nota.
d3	De raad moet zich afvragen of het belang van één gezinsinkomen opweegt tegen de belangen van e eigen inwoners, recreanten en recreatieondernemers.	In paragraaf 1.2 van deze nota hebben wij samengevat uiteengezet waarom wij meewerken aan deze ontwikkeling. Het gaat daarbij zeker niet alleen om het belang van alleen initiatiefnemer. Daarnaast bevatten MER en bestemmingsplan een weergave van de uitgebreide belangenafweging die heeft plaatsgevonden. De ontwikkeling wordt vanuit al die belangen aanvaardbaar gevonden. Het is dan ook zeker niet zo dat al die belangen ondergeschikt zijn gemaakt aan het economische belang van initiatiefnemer.
e	<u>Functieveranderingsplan Buitensingel 60</u> Er is een functieveranderingsplan met betrekking tot Buitensingel 60 noodzakelijk. Dit ontbreekt nu.	Voor de Buitensingel 60 is een erfinrichtings- en beeldkwaliteitsplan. Deze geeft in voldoende mate de ruimtelijke inpassing weer. Een functieveranderingsplan, zoals voor de Eikenstraat 3 is gemaakt, is in dit geval niet noodzakelijk omdat het functieveranderingenbeleid niet van toepassing is.
f	<u>Slordigheid en haast</u>	
f1	De MER is slordig en haastig opgesteld, zie de eerdere vragen.	Wij delen deze mening niet. Er is uitgebreid onderzoek gedaan naar de relevante aspecten. Ook de onafhankelijke Commissie voor de milieueffectrapportage is de mening toegedaan dat er sprake is van een

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

		zorgvuldig rapport.
f2	Bij de varianten is geen alternatief in de zin van extensieve veehouderij meegenomen. Waarom is dit niet gebeurd.	Met het initiatief als uitgangspunt is gekeken naar alternatieve locaties. De reikwijdte van het alternatievenonderzoek is dus niet dusdanig dat een ander verzoek moet worden onderzocht.
f3	De inzichten op milieu, dierenwelzijn en gezondheidsgebied worden in rap tempo aangescherpt. Er zijn bedenkingen bij de levensvatbaarheid van het plan.	De regelgeving op dit gebied is geen vast gegeven, maar is dynamisch. Dit betekent dat de agrariër, net als iedere ondernemer, zijn bedrijfsvoering continue zal moeten toetsen aan de meest recente regelgeving. Dit is dus inherent aan de bedrijfsvoering. Er zijn geen redenen om aan te nemen dat het voorliggende bedrijf ook in dat opzicht niet mee zal kunnen bewegen in zijn bedrijfsvoering.
g	<u>Landelijk mestoverschot</u> Nederland heeft een gigantisch mestoverschot. Een groot deel van het aantal koeien van het nieuwe bedrijf bestaat alleen nog op papier. Het voorstel is om deze 'papieren' koeien niet te materialiseren in levende wezens.	Voor het initiatief is sprake van een verleende Nb-vergunning. In onze onderzoeken voor de toelaatbaarheid gaan wij uit van deze rechten. Aan de hand van de gemaakte afwegingen zien wij geen aanleiding om initiatiefnemer geen gebruik te laten maken van deze rechten.
h	<u>Verouderde normen</u>	
h1	Per 1-1-2018 worden de reductie-eisen voor ammoniakemissie aangescherpt. De zorg is dat initiatiefnemer deze wil ontlopen door vóór 1 januari 2018 de relevante vergunningen te verkrijgen.	Kortheidshalve verwijzen wij voor de beantwoording naar onderdeel 27b4, waar dit aspect ook aan de orde is gesteld.
h2	De omvang van het beschikbare land is 125ha. Volgens de huidige norm voor grondgebonden melkveehouderijen mag de verhouding 3,8 GVE per ha zijn. In de beschreven situatie voldoet het plan aan die eis. Maar er is een initiatief Plan grondgebonden melkveehouderij, om de norm aan te scherpen tot 2,3 GVE in 2021. Indien er vraagt waarom met deze initiatieven tot duurzaamheid geen rekening is gehouden.	In onderdeel 1.9 van deze nota hebben wij aandacht besteed aan het aantal koeien per hectare in de nieuwe situatie. Kortheidshalve verwijzen wij daarnaar. Verder is de wet- en regelgeving altijd in beweging. Als ondernemer is dit voor initiatiefnemer een regulier onderdeel van zijn bedrijfsvoering. Daar waar aanscherpingen aan de orde zijn, zal ondernemer daaraan moeten voldoen. Overigens is het Plan grondgebonden melkveehouderij een initiatief van een aantal biologische landbouw, natuur- en milieuorganisaties als reactie op het fosfaatreductieplan en grondgebonden groei melkveehouderij. Dit plan heeft geen beleidsmatige of juridische status.
h3	Indiener wil een reflectie hierop van landgoed Middachten, van maatschap Arends en wethouder Olland.	De beantwoording van de zienswijzen wordt door het college van burgemeester en wethouders voorgesteld aan de gemeenteraad. De gemeenteraad beslist uiteindelijk hierover. De stukken hierover zijn

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

		openbaar. Het geven van een individuele reactie valt buiten de zienswijzenprocedure en buiten de reikwijdte van deze nota. Als indiener een individuele reactie wenst, kan hij zich wenden tot de personen in kwestie.
34	Bewoner Binnenweg, Ellecom (nr. 5966800)	
	Er dient een GGD onderzoek op maat plaats te vinden: Er wordt een afstand van 250 meter aangehouden tussen bebouwde kom en veehouderijen. Deze afstand houdt geen rekening met speciale situaties. Bovendien staat deze afstand onder druk. Verder heeft Ellecom heeft een groter percentage kwetsbare oudere inwoners, die gevoelig zijn voor gezondheidsklachten. En is er op dit moment volgens het ministerie van VWS nog te weinig bekend om een kwantitatief beoordelingskader voor de gezondheidsrisico's vast te stellen.	In de MER is het aspect gezondheid onderzocht. Op basis van de MER concluderen wij dat aannemelijk is dat er geen sprake is van verhoogde gezondheidsrisico's. Aan de GGD Gelderland-Midden is advies gevraagd over de gezondheidsaspecten die gepaard gaan met de voorliggende ontwikkeling. De GGD heeft hierover positief geadviseerd. Gelet op door de indieners geuite zorgen over de gezondheid is de GGD gevraagd om aanvullend te reageren. Ook dit heeft geresulteerd in een positief advies, ook als het gaat om luchtkwaliteit. Verder geeft de GGD aan dat de GGD richtlijn niet wordt aangepast. Voor meer uitleg verwijzen wij naar de thematische toelichting die is opgenomen in paragraaf 1.5 van deze nota.
35	Bewoners Binnensingel, Ellecom (nr. 596684)	
	Deze zienswijze is gelijk aan de zienswijze onder nummer 9. Kortheidshalve verwijzen wij voor de samenvatting daarom naar de samenvatting onder nummer 9.	Voor de beantwoording van de zienswijze wordt verwezen naar de zienswijze onder nummer 9.
36	Bewoner Binnenweg, Ellecom (nr. 596685)	
	Door akkoord te gaan met dit plan gaat men in tegen de groeiende maatschappelijke wens om de weidegang van koeien te stimuleren Er wordt gesteld dat plaatsgevonden verkaveling de weidegang vergemakkelijkt, maar er wordt niet aangegeven hoe dit vormt krijgt. Het risico bestaat dat er straks helemaal geen vee in de weide staat.	Wij zijn van mening dat het goed is om een onderscheid te maken tussen enerzijds wat mogelijk is op basis van de huidige regelgeving en anderzijds wat een nationale maatschappelijke en politieke discussie is over de veehouderij in Nederland. Het voorgenomen agrarisch bedrijf aan de Eikenstraat ongenummerd voldoet aan de huidige regelgeving. Wij hebben ook geen reden aan te nemen dat grondgebonden melkveebedrijven in de voorgenomen omvang in de toekomst ophouden te bestaan. Wel is het mogelijk dat uit de maatschappelijke discussie en daaruit voortvloeiende politieke besluitvorming op rijksniveau regelgeving wordt aangepast. Dat is echter inherent aan regelgeving.

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

		Het al dan niet toepassen van weidegang is een keuze van de ondernemer.
37	Bewoner Binnenweg, Ellecom (nr. 596688)	
a	<u>Betrokkenheid burgers</u>	
a1	In rapport van de SER, Versnelling Duurzame Veehouderij, staat dat onder andere de gemeente voor een betere inbedding van de veehouderij in de samenleving moet zorgen. De verduurzaming zal moeten leiden tot een betere maatschappelijke inbedding. Hiertoe is een maatschappelijk debat en een regionale dialoog tussen de verschillende partijen nodig.	Voor de beantwoording van de zienswijze wordt verwezen naar de zienswijze onder nummer 11 b2
a2	In het rapport van de Rekenkamercommissie Rheden, Ruimte voor Initiatieven worden ambities geformuleerd op het gebied van burger- en overheidsparticipatie.	Voor de beantwoording van de zienswijze wordt verwezen naar de zienswijze onder nummer 11 b3
a3	In 2012 is er een projectplan aanwezig waarvan de gemeente uiterlijk 2012 ook op de hoogte moet zijn geweest en in 2013 is er een intentieovereenkomst gesloten. In 2014 is er een informatieavond geweest, in 2015 is de NRD ter inzage gelegd, en in 2017 is het voorontwerp van het bestemmingsplan ter inzage gelegd waarbij ook een informatieavond is geweest. Daaropvolgend is er nog een toelichtend gesprek geweest met enkele bewoners.	Voor de beantwoording van de zienswijze wordt verwezen naar de zienswijze onder nummer 11 b4
a4	Er is weinig moeite gedaan om de invulling te geven aan de participatiedoelstellingen. De gemeente heeft zelf nauwelijks initiatieven gedaan en bovendien is er allen sprake van informatieverstrekking en niet van participatie. Er zijn diverse beginselen van behoorlijk bestuur geschonden. Het zorgvuldigheidsbeginsel(3:2 Awb) vanwege vele slordigheden en het negeren van de belangen van omwonenden, het motiveringsbeginsel vanwege het niet onderbouwen van aannames en argumenten (3:46 Awb) en het fairplaybeginsel (2:4 Awb) vanwege de focus op de belangen van één partij. Daarbij zijn alle voorbereidingen van dit plan zijn vanaf ongeveer 2012 in stilte gedaan.	Voor de beantwoording van de zienswijze wordt verwezen naar de zienswijze onder nummer 9 d1. Uw stelling dat de besluitvorming onzorgvuldig tot stand is gekomen delen wij niet. Uit de toelichting bij het bestemmingsplan en de onderliggende rapporten en onderzoeken blijkt dat er in voldoende mate inzicht is gegeven op welke gronden het college is gekomen tot de beslissing om mee te werken aan deze herziening. In deze afweging is nadrukkelijk gekeken naar de regelgeving die recht doet aan de belangen van de bewoners als wel van initiatiefnemer. Daartoe is bijvoorbeeld ook de MER opgesteld. Over voorbereidingen van het plan verwijzen wij verder naar onderdeel 1.10.
b	<u>Biodiversiteit</u>	
b1	De wijziging van het bestemmingsplan heeft grote gevolgen op het Natura 2000 gebied.	Voor de beantwoording van de zienswijze wordt verwezen naar de

	Uit verschillende publicaties blijkt dat stikstofvervuiling een groot probleem is voor de natuur. In de MER staat dat de negatieve effecten van de verhoogde ammoniakdepositie teniet worden gedaan door het intrekken van de rechten op de locaties Eikenstraat 3, Buitensingel 60 en gedeeltelijke intrekking Oversteeg 45. De vraag is of de externe saldering van Oversteeg 45 is toegestaan. Volgens de MER gaat de Raad van State akkoord met de rekenwijze waarbij wordt uitgegaan van vergunde rechten. Maar de negatieve effecten op Natura 2000 ontstaan door de feitelijke ammoniakuitstoot en niet door de vergunde rechten. Indiener refereert aan een uitspraak van de Raad van State van woensdag 19 juli 2017 en vraagt waarom deze redenering hier niet wordt toegepast. Hoe dan ook, er is al 14 jaar sprake van een situatie waarin veel minder dan 486 beoogde koeien ammoniak produceren. De feitelijke toename van ammoniakuitstoot is in strijd met doelstellingen van het PAS en provincie rond Natura 2000 gebieden.	zienswijze onder nummer 23 b.
b2	De flora en fauna van droge zandgronden zijn zeer gevoelig voor stikstofdepositie. Er zijn geen effectieve maatregelen om stikstof uit de ecosystemen te verwijderen. Daarom is de reductie van stikstofdepositie de enige wijze voor het behoud en herstel van de aangewezen habitattypen.	Ten aanzien van de stikstofbelasting merken wij op dat in de MER is geconcludeerd dat de stikstofdepositie op voor verzuring of vermessing gevoelige natuur per saldo niet toeneemt en blijft onder de kritische depositiewaarde. Voor het onderdeel stikstofdepositie is een vergunning verleend door de provincie op grond van de Natuurbeschermingswet
c	<u>Aerius-calculator</u> De gevolgen voor het Natura 2000 gebied zijn berekend met Agrostacks. Volgens de Regeling Natuurbescherming (2017) is deze methode niet meer toegestaan. Deze berekening zal met Aerius gedaan moeten worden. Uit deze berekening komt 143% wat betekent dat hetgeen zonder maatregelen niet vergunbaar is. Nieuwe wetten zijn in aankomst, ook al geldt vigerende wetgeving, is het respectvol naar de natuur toe om nieuwe inzichten als uitgangspunt te nemen.	De passende beoordeling voldoet naar onze mening aan de Wet natuurbescherming. Wij merken daarbij op dat wij voor wat betreft de rekenmethode hebben aangesloten bij de rekenmethode die os gebruikt in het kader van de Nb-vergunningverlening. Dit is gedaan om te komen tot duidelijke vergelijkingen en resultaten. Bij het gebruik van verschillende rekenmethodes wordt het lastig om te komen tot een realistisch vergelijk. Overigens is de nieuwe methode Aerius niet verplicht en is het gebruik daarvan, in deze situatie, ook door de commissie MER als een juiste keuze aanvaard.
d	<u>Faisantenbos (bronbos)/GNN/GO</u>	
d1	De locaties zijn gelegen in Groene Ontwikkelingszone. De Gelderse milieuverordening laat nieuwe kleinschalige ontwikkelingen toe onder de voorwaarde van substantiële versterking van de kernkwaliteiten van het betreffende gebied. In de MER wordt in dat	Korthedshalve verwijzen wij naar de beoordeling onder 9p1 van deze nota. Dit is toegelicht in hoofdstuk 5.7 pagina 59-61 (Natuur, beschermde

	verband nadrukkelijk gewezen op de voordelen van het wegnemen van lekkage van stoffen van het erf naar het bronbos. Echter er is geen aandacht voor de schadelijke effecten van de geconcentreerde productie (op de nieuwe locatie) van ammoniak die via de lucht eenvoudig zijn weg zal vinden naar ditzelfde bronbos.	natuurgebieden) en in hoofdstuk 5.8 pagina 63-66 (Natuur, Gelders Natuur Netwerk) van de MER en in bijlage 24 van de MER. Door mitigerende maatregelen worden de negatieve effecten teniet gedaan. Daarnaast kan aangegeven worden dat in Nederland de natuur die gevoelig is voor ammoniak en stikstof door twee wetten worden beschermd. Dit is de Wet Natuurbescherming (zie hoofdstuk 5.7 van de MER) en de Wet Ammoniak en Veehouderij. De bronbossen zijn niet aangewezen als een gebied dat beschermd moet worden voor ammoniak en stikstof.
d2	Andere negatieve effecten zijn verlies van natuur ten gunste van bebouwing, grootschalige veehouderij op korte afstand van de bronbossen, intensiever gebruik van de graslanden. Het plan voldoet niet aan de Gelderse Milieuverordening.	Al deze aspecten zijn meegewogen in de MER. Verder is in de passende beoordeling (bijlage 24) de toets aan alle twaalf kernkwaliteiten en acht ontwikkelingsdoelen beschreven van de Groene Ontwikkelingszone. Per saldo is sprake van een substantiële versterking van de kernkwaliteiten. Een belangrijk onderdeel daarvan is het stopzetten van de eutrofiëringsbron op de locatie Eikenstraat 3 hetgeen een substantiële versterking teweeg brengt.
e	<u>Deugdelijkheid uitgangspunten voor de berekeningen</u>	Zie onderstaand:
e1	Het feit dat een rekenwijze door de Raad van State is toegestaan zegt niets over de wenselijkheid daarvan in ene concrete situatie. Hier is immers sprake van een geconcentreerde uitstoot in de dichte nabijheid van kwetsbare gebieden.	De effecten op de kwetsbare gebieden zijn betrokken bij de MER. Er is niet gebleken van significant negatieve effecten. Voor wat betreft de rekenwijze zien wij geen enkele aanleiding om af te wijken van de door de Raad van State geaccepteerde rekenwijze. Nader onderzoek is daarom naar onze mening niet aan de orde.
e2	De situatie van de Natura 2000 gebieden mag niet nog meer verslechteren en de gemeente moet zich houden aan de Natuurbeschermingswet. De sommen moeten worden herberekend met behulp van de Aeriusscalculator in plaats van AAgrostacks.	Voor de beantwoording verwijzen wij naar de reactie op deze zienswijze onder c.
f	<u>Conclusie</u> Gezien de negatieve gevolgen van de voorgestelde invulling van de gewenste structuurverbetering moet er bij voorkeur in een dialoog met alle belanghebbenden worden gezocht naar een andere oplossing	Bij de voorbereiding van de bestemmingsplanprocedure heeft het dialoog op verschillende momenten plaatsgevonden. Wij hebben dit uiteengezet in de paragraaf 1.10 van deze toelichting, waarnaar wij kortheidshalve verwijzen.
38	Bewoners Buitensingel, Ellecom (nr. 596694)	

a	Het plan is niet toekomstbestendig. Er wordt niet geanticipeerd op toekomstige aanscherpingen van de regelgeving op het gebied van emissie-eisen, meststoffenregelgeving en veebezetting.	Wij zijn van mening dat het goed is om een onderscheid te maken tussen enerzijds wat mogelijk is op basis van de huidige regelgeving en anderzijds wat een nationale maatschappelijke en politieke discussie is over de veehouderij in Nederland. Het voorgenomen agrarisch bedrijf aan de Eikenstraat ongenummerd voldoet aan de huidige regelgeving. Wij hebben ook geen reden aan te nemen dat grondgebonden melkveebedrijven in de voorgenomen omvang in de toekomst ophouden te bestaan. Wel is het mogelijk dat uit de maatschappelijke discussie en daaruit voortvloeiende politieke besluitvorming op rijksniveau regelgeving wordt aangepast. Dat is echter inherent aan regelgeving.
b	Het waarom van de omvang van het nieuw te vestigen bedrijf is niet onderbouwd, het is groter dan de beide te verplaatsen bedrijven samen. Het maatschappelijk belang wordt uitsluitend onderbouwd met dit initiatief. De veebezetting zou afgestemd moeten zijn op de draagkracht van het gebied.	Voor de beantwoording verwijzen wij naar de algemene opmerkingen onder 1.3, 1.4 en 1.9. Bij het verlenen van de Nb-vergunning is uitvoerig onderzocht in hoeverre dit past bij de draagkracht van het gebied. Het genoemde aantal is als aanvaardbaar beoordeeld en als zodanig vergund. Uit oogpunt van rechtszekerheid gaan wij uit van deze vergunde rechten. Met als uitgangspunt dat hetgeen is vergund dus inderdaad ook past bij de draagkracht van het gebied. Ten aanzien van de ontwikkelingen van de melkveehouderij merken wij op, dat onderscheid gemaakt moet worden tussen enerzijds wat mogelijk is op basis van de huidige regelgeving en anderzijds wat een nationale maatschappelijke en politieke discussie is over de toekomst van de veehouderij in Nederland. Het voorgenomen agrarisch bedrijf aan de Eikenstraat ongenummerd voldoet aan de huidige regelgeving.
c	De termen grondgebonden en gesloten kringloop zijn misleidend. Bij de aangescherpte normering voldoet het bedrijf niet meer aan de definitie grondgebondenheid.	Voor de grondgebondenheid en de gesloten kringloop van het agrarisch bedrijf verwijzen wij naar onderdeel 30 n en 30 p.
d	De inzichten op milieu, dierenwelzijn en gezondheidsgebied worden in rap tempo aangescherpt. Dit is niet in het plan terug te zien.	Het voorgenomen agrarisch bedrijf aan de Eikenstraat ongenummerd voldoet aan de huidige regelgeving. Daarnaast is in het milieuraapport ook gekeken naar de gezondheidseffecten. Zie hiervoor de algemene opmerkingen onder 1.5.

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

e	MER en bestemmingsplan zijn onvolledig. Er worden geen reële alternatieven afgewogen voor de beide bestaande bedrijven, er wordt alleen gekeken naar het ingediende voornemen van deze omvang. Ook wordt voorbijgegaan aan het feit dat de vergunde situatie niet overeenstemt met de feitelijke situatie. De situatie van de afgelopen 10 jaar zou meegenomen moeten zijn als referentiesituatie.	In het milieuraapport zijn ook alternatieven beschreven. Ten aanzien van de feitelijke situaties is aangesloten bij de Natuurbeschermingswet.
f	Als er participatie had plaatsgevonden zou de planvorming aan kwaliteit winnen en niet het beeld ontstaan dat de keuze al gemaakt is.	Bij de voorbereiding van de bestemmingsplanprocedure heeft participatie op verschillende momenten plaatsgevonden. Wij hebben dit uiteengezet in de paragraaf 1.10 van deze toelichting, waarnaar wij korthedshalve verwijzen.
g	In de MER ontbreekt een alternatief waarin milieu en natuurontwikkeling centraal staan. Ook is er geen feitelijke onderbouwing van de milieueffecten (verbetering in benedenstroomse nieuwe situatie, extensief gebruik graslanden).	In een m.e.r.-procedure is een meest milieuvriendelijk alternatief niet verplicht. Wel is een alternatief onderzocht met minimale emissie (zie 4.4 van het milieuraapport). In de MER is naar onze mening in voldoende mate ingegaan op de milieueffecten. Het advies van de Commissie MER (zie bijlage A) ondersteunt ons hierin.
h	De onderbouwing van de stikstofbelasting (saldering) is niet verifieerbaar en mogelijk onjuist.	De berekeningen zijn uitgevoerd met het software programma Agro Stacks. De resultaten zijn opgenomen in de onderzoeken.
i	<u>Burgerparticipatie</u> Er waren enkel informatieavonden, geen participatie. Bij deze avonden is het beeld geschetst dat er alleen sprake was van een samenvoeging, niet van een forse uitbreiding.	Bij de voorbereiding van de bestemmingsplanprocedure heeft dit op verschillende momenten plaatsgevonden. Wij hebben dit uiteengezet in paragraaf 1.10 van deze toelichting, waarnaar wij korthedshalve verwijzen.
j	<u>Locatiealternatieven</u> Er zijn geen alternatieven onderzocht, zoals een geringere schaalgrootte.	Korthedshalve verwijzen naar de beantwoording onder 9d2 van deze nota, waar hetzelfde aan de orde is geweest.
k	<u>Alternatievenafweging</u> Er zijn geen realistische alternatieven onderzocht. Daarom is er in feite slechts één locatie onderzocht.	Korthedshalve verwijzen naar de beantwoording onder 9d3 van deze nota, waar hetzelfde aan de orde is geweest.
l	<u>Afweging alternatieven in relatie tot Nbvergunning</u> De MER is opgesteld na verlening van de Nb-vergunning. Er zijn daarom geen echte alternatieve locaties onderzocht.	Korthedshalve verwijzen wij naar de beoordeling onder 9 d4 van deze nota, waar hetzelfde aan de orde is gesteld.
m	<u>Duurzaamheid</u>	De MER geeft een voorkeursalternatief aan (met een emissie van 10,4 kg

	Er wordt niet gekozen voor het meest duurzame alternatief.	NH3) en een alternatief met minimale emissie (met een emissie van 6 kg NH3). In de toekomst zal het Besluit huisvesting de regels aanscherpen tot maximaal 8,6 kg NH3. Binnen de mogelijkheden van het bestemmingsplan zijn alle drie de emissies per dierplaats per jaar te realiseren. In de MER is de keuze voor het voorkeursalternatief gebaseerd op economische gronden, omdat de investeringskosten van €100.000 voor het alternatief met minimale emissie te fors worden gevonden. De MER is bedoeld om de mogelijkheden in beeld te brengen zodat daarin een afweging gemaakt kan worden. Weliswaar is een emissiearm alternatief minder belastend voor het milieu, toch vinden wij het niet reëel om dit af te dwingen. Het voorkeursalternatief is passend binnen de huidige wet- en regelgeving en uit de MER is niet gebleken dat er een aantasting van het milieu plaatsvindt dat het reëel zou maken om de eerder genoemde investeringen van de initiatiefnemer te verlangen. Verder merken wij op dat de norm voor het gekozen stalsysteem A1.14 inmiddels in de Regeling ammoniak en veehouderij is verlaagd naar 7,0 kg NH3. Daarmee is het verschil met het emissiearme alternatief (stalsysteem Groene Vlag, 6,0 kg NH3) verder verkleind. Het voorkeursalternatief heeft nu een emissie van 7 kg NH3 per dierplaats per jaar. Het alternatief A 1.9 met een emissie van 6 kg NH3 heeft op dit moment niet de voorkeur van initiatiefnemer gelet op de extra investeringskosten gerelateerd aan het effect. Wij blijven op het standpunt dat wij deze afweging op economische gronden begrijpelijk vinden, temeer nu het gekozen stalsysteem ruim onder de maximale vorm van 8,6 kg NH3 per dierplaats per jaar blijft.
n	<u>Ruimtelijke ordening</u>	
n1	Gezien de omvang van het plan is het niet acceptabel om alleen een postzegelplan vast te stellen, de percelen er om heen waar intensieve veeteelt plaats gaat vinden moeten ook in het bestemmingsplan worden betrokken.	De wijziging van het vigerende bestemmingsplan heeft alleen betrekking op die gronden waar het bestemmingsplan niet voorziet in de voorgenomen ruimtelijk ontwikkelingen. Dit betekent dat het bestemmingsplan voor vier locaties gewijzigd moet worden. De overige agrarische gronden die benut worden voor de grasteelt en het beweiden zijn in het vigerende plan als agrarisch bestemd. Een regulier agrarisch gebruik van deze gronden is op

		basis van het vigerende bestemmingsplan al toegestaan. Wel worden uiteraard de effecten die de ontwikkelingslocaties hebben op de omgeving in zowel de onderzoeken als de MER betrokken. De zienswijze geeft op dit punt dan ook geen aanleiding tot aanpassingen.
n2	De noodzaak van met name de komst van een grootschalig agrarisch bedrijf het plan is niet onderbouwd en ook niet waarom dit de bronbossen zou beschermen.	Voor ons is het ingediende initiatief het uitgangspunt. Van daaruit hebben wij de toelaatbaarheid en wenselijkheid beoordeeld. In hoofdstuk 1 van deze nota hebben wij dit onderwerp nader toegelicht in paragraaf 1.2. Kortheidshalve verwijzen wij hiernaar. Door de verplaatsing van het agrarisch bedrijf is er een positief effect op de bronbossen vanwege een daling van de eutrofiering van de bronbossen.
o	<u>Agrarisch natuurbeheer</u>	
o1	Er is niet beschreven of het aangepaste agrarisch beheer overeenkomst na 6 jaar verlengd zullen worden.	Dit aspect is ook door andere indieners aan de orde gesteld. Kortheidshalve verwijzen wij daarom naar onze beantwoording onder 9i1 van deze nota.
o2	Niet beschreven hoe wordt geborgd dat het botanisch waardevol grasland zich kan ontwikkelen. Eutrofiering zorgt juist voor verschraling en afname van diversiteit van flora en fauna.	Of de bedrijfsvoering al dan niet wordt ingericht op het bevorderen van de biodiversiteit, zien wij als een keuze van de agrariër. Hetzelfde geldt voor de keuze van mest en het bemaaien. Uiteraard zal de bedrijfsvoering wel moeten voldoen aan de regelgeving die op de verschillende aspecten van toepassing is. In het kader van het bestemmingsplan evenwel hebben en houden de gronden een agrarische bestemming.
p	<u>Biodiversiteit</u> Door extensieve beweiding en bemesting van nu nog 11 ha extensief agrarisch beheerde grond zal er een afname zijn van de biodiversiteit.	Landgoed Middachten heeft aangegeven dat er met de pachter privaatrechtelijke afspraken zijn gemaakt over het langjarig voortzetten van het huidige agrarisch natuurbeheer op deze 11 hectare in de Ellecomse Polder en daarnaast 22 hectare ganzenfoerageergebied in de Havikerwaard. Wij delen het standpunt dus niet dat er sprake zou zijn van een veranderend beheer waardoor de biodiversiteit afneemt. Overigens staat dit los van het bestemmingsplan omdat deze gronden al agrarisch bestemd zijn en geen onderdeel zijn van het plangebied van voorliggend bestemmingsplan.
q	<u>Wet Natuurbescherming/externe saldering</u>	
q1	In het Besluit Natuurbescherming is expliciet opgenomen dat externe saldering alleen in uitzonderlijke gevallen mogelijk is.	De NB vergunning is aangevraagd en verleend voordat de Wet en het Besluit Natuurbescherming in werking is getreden. De vergunning is rechtsgeldig ook na inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming, en wel op basis

		van het overgangsrecht van die wet.
q2	Uit passende beoordeling blijkt dat stikstofbelasting toeneemt in een Natura 2000 gebied. Niet significant, maar door de toename is het niet toegestaan.	Voor twee habitattypen geldt dat na saldering nog steeds een toename is berekend. De kritische depositiewaarde van beide habitattypen wordt echter niet overschreden. In de passende beoordeling wordt geconcludeerd dat de toename van stikstofdepositie niet leidt tot een significant negatief effect. Daarmee is deze toename toegestaan.
q3	In de passende beoordeling is aangegeven dat (deels) de rechten van de Oversteeg 45 verplaatst worden naar Eikenstraat ongenummerd. In de MER en in het bestemmingsplan staat niets over de ammoniakrechten van Oversteeg 45. Het bestemmingsplan berust niet op juiste gegevens en is onzorgvuldig.	Bij de Nb-vergunning zijn de voormalige locaties Eikenstraat 3 en Buitensingel 60 betrokken. De Nb-vergunning gaat uit van de vergunde situaties. Er heeft een externe saldering plaatsgevonden. Bij een passende beoordeling in het kader van het <u>bestemmingsplan</u> moet uitgegaan worden van de feitelijke situaties. Waarbij de vergunde situatie als feitelijk wordt beschouwd als de vergunde dieren tijdelijk niet aanwezig zijn op een nog geschikte bedrijfslocatie. Omdat bij de passende beoordeling in het kader van het bestemmingsplan (met een andere referentiesituatie dan bij de Nb-vergunning) sprake was van toename van de depositie op vegetaties in de Rijntakken, zijn de emissierechten van 33 koeien en 90 stuks jongvee van de Nb vergunning van Oversteeg 45 in De Steeg betrokken in de passende beoordeling als mitigerende maatregel. Om een deel van de veebezetting van Oversteeg 45 als mitigerende maatregel ten behoeve van de passende beoordeling voor de verplaatsing naar Eikenstraat ongenummerd in te zetten, zal de Nb-vergunning voor het betreffende deel worden ingetrokken. Het gaat dan om de rechten voor 33 koeien en 90 stuks jongvee. Deze rechten worden dus <u>niet</u> gesaldeerd maar ingezet als mitigerende maatregel. Het verzoek om intrekking daartoe is al ingediend bij de provincie Gelderland. Verder is salderen tussen de locaties volgens de PAS niet mogelijk, en feitelijk ook niet meer aan de orde omdat de NB vergunning voor de nieuwe locatie al rond is. De passende beoordeling staat overigens los van het feit dat de gemeente Rheden de reeds verleende Nb-vergunning voor de nieuwe locatie volgens jurisprudentie als uitgangspunt voor de ruimtelijke procedure dient te gebruiken.

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

r	<u>Effecten op bronbossen</u> Effect van emissie van stikstof van de ontwikkeling op de bronbossen en moerassen is niet goed onderzocht. Er wordt alleen gemotiveerd waarom de beëindiging van Eikenstraat 3 positief is voor de bronbossen. De effecten van de concentratie van de vee aantallen op het nieuwe bedrijf op zeer korte afstand van de bronbossen zijn niet voldoende onderzocht en afgewogen.	Dit is toegelicht in hoofdstuk 5.7 pagina 59-61 (Natuur, beschermde natuurgebieden) en in hoofdstuk 5.8 pagina 63-66 (Natuur, Gelders Natuur Netwerk) van de MER en in bijlage 24 van de MER. Door mitigerende maatregelen worden de negatieve effecten teniet gedaan. Daarnaast kan aangegeven worden dat in Nederland de natuur die gevoelig is voor ammoniak en stikstof door twee wetten worden beschermd. Dit is de Wet Natuurbescherming (zie hoofdstuk 5.7 van de MER) en de Wet Ammoniak en Veehouderij. De bronbossen zijn niet aangewezen als een gebied dat beschermd moet worden voor ammoniak en stikstof. Voor het effect op de bebouwde kom van Ellecom verwijzen naar onderdeel 1.5. Voor het effect het HEN-water van de Oude Ruitersbeek verwijzen wij voor een toelichting naar paragraaf 5.3.2 Effectomschrijving van de MER. Tevens verwijzen wij naar onderdeel 4 f1.
s	<u>Effecten op Gelders Natuur Netwerk/Groene Ontwikkelingszone</u> De locaties zijn gelegen in de Groene Ontwikkelingszone. Binnen deze zone zijn grootschalige ruimtelijke ontwikkelingen niet zonder meer mogelijk. De Gelderse Milieuverordening gaat uit van een substantiële versterking van de kernkwaliteiten welke tegelijkertijd planologisch moet zijn verankerd. Een dergelijke versterking is er niet en de effecten van het nieuwe grootschalige bedrijf op korte afstand van de bronbossen zijn niet onderzocht.	Korthedshalve verwijzen wij naar de beoordeling onder 9p1 van deze nota, waar hetzelfde aan de orde is gesteld.
39	Bewoner Buitensingel, Ellecom (nr 596699)	
a	Provinciale Staten heeft op 1 maart het Plussenbeleid vastgesteld. Het gaat over uitbreidingen van niet-grondgebonden veehouders op basis van duurzaamheid, dialoog met de omgeving en aanvullende investeringen in voor dierenwelzijn/milieu/ruimtelijke kwaliteit. Deze thema's werkt indiener ander uit.	Er is hier geen sprake van een niet-grondgebonden veebedrijf maar van een grondgebonden veebedrijf.
b	<u>Duurzaamheid</u> De samenvoeging kan geen duurzame oplossing zijn voor onze natuur. Het effect van stikstofemissie op de bronbossen/bronmoerassen als gevolg van Eikenstraat 3 is namelijk niet onderzocht.	Dit is toegelicht in hoofdstuk 5.7 pagina 59-61 (Natuur, beschermde natuurgebieden) en in hoofdstuk 5.8 pagina 63-66 (Natuur, Gelders Natuur Netwerk) van de MER en in bijlage 24 van de MER. Door mitigerende maatregelen worden de negatieve effecten teniet gedaan.
c	<u>Dialoog</u>	Bij de voorbereiding van de bestemmingsplanprocedure heeft het dialoog

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

	De dialoog met de omgeving is tekort geschoten. Het was een verrassing om in de krant te vernemen dat het ging om een megastal.	op verschillende momenten plaatsgevonden. Wij hebben dit uiteengezet in de paragraaf 1.10 van deze toelichting, waarnaar wij kortheidshalve verwijzen.
d	<u>Aanvullende investeringen</u> Uit oogpunt van dierenwelzijn betreurt indiener het bestaan van megastallen. Het is niet terug te vinden hoe een eis van minimale beweiding straks uitgevoerd wordt.	Dit aspect is ook door andere indieners aan de orde gesteld. Kortheidshalve verwijzen wij daarom naar onze beantwoording onder 4b8. Verder merken wij op dat de concrete uitvoering van de beweiding naar onze mening aan de agrariër is en dat wij daar niet in detailniveau treden.
e	<u>Gezondheidsrisico's</u> Uit een rapport van de Gezondheidsraad blijkt dat de veehouderijen diverse gezondheidsrisico's met zich mee brengen. Te denken valt aan geur etcetera. maar ook aan veeziekten. Is er een risicoanalyse voor wat betreft gezondheid gemaakt?	In het milieuraapport is aandacht besteed aan het onderdeel gezondheid, Daarnaast is door de GGD advies uitgebracht. Wij verwijzen voor het antwoord naar de algemene reactie onder 1.5.
40	Bewoner Zutphensestraatweg, Dieren (nr. 596882)	
a	Door het nieuwe agrarische bedrijf zal de hoeveelheid koeien meer dan verdubbelen van 222 naar 468 koeien. Dit past niet bij het unieke en kleinschalige IJssellandschap en dit zou beter beschermd moeten worden.	Het uiterwaardenlandschap kenmerkt zich doorgaans door meer volumineuze agrarische bedrijven. De bedrijven in de Havikerwaard en Fraterwaard zijn hier een goed voorbeeld van en zo ook de melkveehouderij aan de Eikenstraat ongenummerd. De voorgestelde locatie voor deze melkveehouderij is een keuze die mede ingegeven is vanuit de landschappelijke ligging. De locatie ligt wat meer in de luwte van het open landschap en heeft in tegenstelling tot de Buitensingel 60 een beperkte reikwijdte qua ruimtelijke impact. Wij zijn van mening dat de grootte van het voorgestelde agrarisch bedrijf op deze locatie in beginsel passend is binnen de karakteristiek van het uiterwaardenlandschap. Voor de vestiging van het agrarische bedrijf aan de Eikenstraat ongenummerd is een Inrichtings- en beeldkwaliteitsplan (bijlage 3 van de Toelichting van het bestemmingsplan en de MER) opgesteld waarin onder meer wordt ingegaan op de impact en passendheid van de bebouwing op de locatie in het landschap. Wij zijn van mening dat het uiteindelijke ontwerp een resultaat is van een zorgvuldig ontwerpproces waarbij met respect voor het landschap een kwalitatieve landschappelijke inpassing van het erf en zijn bebouwing tot stand is gekomen

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

b	De besluitvorming voor uitbreiding van de veestapel is achterhaald. Er is in Nederland sprake van een overproductie in de melkveehouderij en de veestapel in Nederland moet nu juist krimpen. De toekomst voor melkveehouders is zeer onzeker. De voorgenomen megastal is in strijd wat met dit land nodig heeft.	Wij zijn van mening dat het goed is om een onderscheid te maken tussen enerzijds wat mogelijk is op basis van de huidige regelgeving en anderzijds wat een nationale maatschappelijke en politieke discussie is over de veehouderij in Nederland. Het voorgenomen agrarisch bedrijf aan de Eikenstraat ongenummerd voldoet aan de huidige regelgeving. Wij hebben ook geen reden aan te nemen dat grondgebonden melkveebedrijven in de voorgenomen omvang in de toekomst ophouden te bestaan. Wel is het mogelijk dat uit de maatschappelijke discussie en daaruit voortvloeiende politieke besluitvorming op rijksniveau regelgeving wordt aangepast. Dat is echter inherent aan regelgeving.
c	De besluitvorming over de uitbreiding is achterhaald en het is geen goed besluit. De boeren hebben de veestapel laten groeien tot een onverantwoord niveau. Nu moet de veestapel krimpen en er worden massaal jonge koeien geslacht. Een misdaad tegen de koe.	Voor de beantwoording van dit onderdeel verwijzen wij korthedshalve naar de beantwoording onder b.
d	De gemeente loopt voorop met duurzame energie, maar in deze zeggen de ambtenaren niet principieel te zijn maar slechts de wet te volgen.	Wij stimuleren het gebruik van duurzame energie. Dat laat onverlet dat wij bij een toets aangaande de aanvaardbaarheid de wet- en regelgeving volgen.
e	Om de unieke bronbossen te redden zou verplaatsing van het bedrijf Eikenstraat 3 nodig zijn. Dit is niet juist. De aard van de vervuiling, erf- en spoelwater, kan ook worden opgelost zonder verplaatsing (opvangen vervuild water). Daarnaast is het bedrijf Eikenstraat 3 niet de enige veroorzaker van de problemen van de bronbossen. Dit heeft ook onder meer te maken met de bemesting landbouwgronden, aanleg van bossen op de Veluwe, winning van grondwater en kleiwinning in de uiterwaarden. Herstel kan alleen worden bereikt door vermindering van bemesting en het tegengaan van verdroging. Dat vraagt om extensieve landbouw en ontwikkeling van (natte) natuur. De vestiging van een grootschalige intensieve veehouderij staat op gespannen voet met natuurbeheer.	Het is correct dat de bedrijfslocatie aan de Eikenstraat 3 niet de enige bron van vervuiling van het grondwater is. De weilanden in de omgeving zullen ook een zekere invloed hebben op de grondwaterkwaliteit. De oppervlakte weiland die hier invloed op heeft is echter zeer beperkt. De bronbossen worden met name gevoed door hemelwater wat ter plaatse van de natuurgebieden op de Veluwe infiltreert. De bedrijfslocatie ligt echter op zeer korte afstand aan de bovenstroomse kant van de bronbossen waardoor een kleine toevoeging van nutriënten direct van invloed is op het kwetsbare ecosysteem. In de praktijk is het niet mogelijk om te voorkomen dat een agrarisch bedrijf in het geheel geen invloed heeft op de waterkwaliteit, zoals nu het geval is bij de Eikenstraat 3. Wij achten het verplaatsen van het bedrijf, naar benedenstroomse kant van de bronbossen, dan ook een effectieve methode om bij te dragen aan een verbetering van de kwaliteit van het water in de kwetsbare bronbossen. Ten aanzien van het beperken

		van de verdroging van het gebied start het waterschap in samenwerking met onder meer landgoed Middachten dit jaar met de uitvoering van een reeks anti-verdrogingsmaatregelen. De agrariër van het bedrijf aan de Eikenstraat ongenummerd gaat zijn bedrijfsvoering op dit project afstemmen
f	Er moet overwogen worden om de melkveehouderij van Eikenstraat 3 op te heffen nu de staatssecretaris daar subsidie voor heeft. Andere pachters van Middachten kunnen dan meer grond pachten en hebben dan meer grond om mest uit te rijden en hoeven dan vermoedelijk minder te krimpen en worden levensvatbaarder. Middachten kan de subsidie gebruiken voor extensivering van de landbouw en dat is wat het gebied nodig heeft.	Voor Middachten is het agrarische bedrijf, naast de andere agrarische bedrijven en andere inkomstenbronnen, een belangrijke economische drager voor het in stand houden van het landgoed. Het genereert lange termijn kasstromen die nodig zijn voor de instandhouding van het groen en de gebouwen op het landgoed. Vanuit het landgoedbedrijf is het financieel geen optie om de agrarische bedrijfsvoering op te heffen en dit is in het voorliggende geval dan ook niet aan de orde
g	Waarom is de locatie Buitensingel 60 niet in beeld. Er kan daar geen megastal maar dat wil indiener ook niet. Daar is wel plek voor een wat bescheidener bedrijf en een bescheidener bedrijf kan ook prima.	Voor ons staat het vraagstuk centraal of het verzoek van landgoed Middachten voor de voorgestelde vestiging van een nieuw agrarisch bedrijf ruimtelijk inpasbaar is en bijdraagt aan de ruimtelijk relevante beleidsdoelstellingen. De omvang van het bedrijf in de aanvraag is daarbij uitgangspunt. Hierbij zijn wij tot de conclusie gekomen dat de vestiging van een dergelijk agrarisch bedrijf minder passend is aan de Buitensingel dan aan de Eikenstraat ongenummerd. Belangrijk hierin is dat een dergelijk agrarisch complex aan de Buitensingel een te prominente en beeldbepalende uitstraling heeft op de omgeving, terwijl de locatie aan de Eikenstraat meer in de luwte van het landschap ligt. De locatie aan de Eikenstraat ongenummerd heeft een gunstigere ligging ten opzichte van de pachtgronden. Tevens weegt zwaar dat het bedrijf aan de Eikenstraat een directe ontsluiting heeft richting een doorgaande weg en dat landbouwverkeer niet door het dorp Ellecom hoeft. Het dorp Ellecom is niet ingericht op dergelijke landbouwvoertuigen en transportbewegingen en het brengt verkeersveiligheidsrisico's met zich mee. Dat vinden wij ongewenst. Wij hebben dit aspect nader toegelicht in onderdeel 1.3 van deze nota.
h	Er zijn in Nederland maar weinig megastallen en hier is weinig ervaring mee. Er is niet bewezen dat dit bijdraagt aan de toekomstbestendigheid van de melkveehouderij. Duurzame landbouw zoals biologische landbouw wel en dat past goed bij landgoed	Ten opzichte van het gemiddelde melkveehouderijbedrijf in Nederland zijn melkveebedrijven met meer dan 250 melkkoeien inderdaad nog geen grote groep. Het vraagstuk over de toekomstbestendigheid van de

	Middachten.	melkveehouderij in Nederland vinden wij een vraagstuk wat op nationaal niveau beantwoord moet worden. Dit ontstijgt de lokale context waarbinnen wij dit individuele initiatief beoordelen. Op dit moment voorziet de wet- en regelgeving in de mogelijkheid om dergelijke bedrijven op te richten. Ook zijn wij van mening dat de aangevraagde ontwikkeling in dit geval ruimtelijk goed inpasbaar is. De inpasbaarheid is een onderdeel waaraan veel zorg en aandacht is besteed door de initiatiefnemers en speelt een belangrijke rol bij de integrale afweging. Voor wat betreft het onderdeel duurzame landbouw in relatie tot het voorgenomen bedrijf aan de Eikenstraat ongenummerd verwijzen wij graag naar de milieueffectrapportage (MER) dat als bijlage 1 bij de Toelichting is toegevoegd. Onder meer uit paragraaf 4.4 Alternatief met minimale emissie, paragraaf 5.4 Duurzaamheid en paragraaf 5.13 Landbouwkundig structuur blijkt dat het thema duurzaamheid onderwerp is van de planontwikkeling en de bedrijfsvoering. Meerwaarde wordt bereikt door een verhoging van de ruimtelijke kwaliteit van de locaties Eikenstraat 3 en Buitensingel 60, en een bijdrage aan de verbetering van de natuurwaarden (bronbossen).
i	De opstallen rond de historische boerderij op Eikenstraat 3 worden gesloopt. Een historische boerderij heeft echter context nodig om zijn waarde te behouden. De nieuwbouw van woningen wijzigt die context zodanig dat de historische boerderij straks minder goed als zodanig wordt herkend.	In het kader van de herbestemming van het boerenbedrijf op Borchkeppel is zorgvuldig in kaart gebracht welke elementen als historisch waardevol moeten worden beschouwd en dus behouden. Vervolgens is een ontwerp gemaakt met het boeren erf als uitgangspunt zodat ook na herbestemming van het bedrijf zichtbaar blijft dat het hier om een oude boerderij gaat, in een deels oude, deels nieuwe context, waarbij de nieuwe toevoegingen zijn gebaseerd op principes van de erfinrichting van een boerenbedrijf en met een passende 'schuur' uitstraling. Dit blijkt ook onder meer uit de analyse in het Functieveranderingsplan Eikenstraat 3. De nieuwe toevoegingen dragen bij aan de instandhouding van het historische ensemble van het erf en het overerf. Over het ontwerp is positief geadviseerd door de Commissie Cultuurhistoriën de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. In paragraaf 1.8 van deze nota hebben wij ook aandacht besteed aan dit aspect.
j	Er is sprake van bevolkingskrimp in dit deel van het land. Zou er nog woningen nodig	In 2015 is de woonvisie 2014-2020 vastgesteld. Hierin wordt uitgegaan van

	zijn, gaat het niet om dure woningen maar om starterswoningen. Deze kunnen op betere plekken worden gebouwd. De locatie en het pand moeten zoveel mogelijk in originele staat blijven zonder nieuwbouw op het erf.	een stabilisatie van het inwoneraantal. In tegenstelling tot de ontwikkeling van de bevolking vertoont de huishoudensprognose als gevolg van de huishoudenverdunding (minder personen per huishouden) een stijgende lijn. Deze huishoudensprognose is een goede voorspeller voor de kwantitatieve woningbehoefte. In de jaren tot 2020 heeft de gemeente Rheden tot doel om 80 woningen per jaar te realiseren. Het onderhavige plan draagt bij aan het halen van deze doelstelling. Verder wordt in de woonvisie accent gelegd op grondgebonden woningen en ook daar voldoet het plan aan. Ten aanzien van de passendheid van nieuwbouw op het erf verwijzen wij naar de reactie onder 40 i.
k	Het heeft geen zin om op de ene plek de natuur te verbeteren als ze op de andere plek wordt verpest. De locatie ligt dichtbij Natura2000 gebied en voorlopige berekeningen laten zien dat er sprake is van een significant effect. Deze moeten, als er geen alternatief is, gecompenseerd worden voor bijvoorbeeld de verharding en de uitstoot van ammoniak. Dit maakt het allemaal ingewikkeld. Een en ander is ingewikkeld en voor de gemeenteraad niet te overzien waar je eventueel ja tegen zegt.	Voor de nieuwe vestiging is een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 verleend door de Provincie Gelderland. Bij de beoordeling van de aanvraag is nauwkeurig berekend wat het effect van de vestiging zal zijn op de depositie van stikstof op de kwetsbare habitattypen. Omdat gekoppeld aan de uitbreiding ook productierechten zijn ingetrokken van locaties in de omgeving is het resultaat dat de depositie op alle kwetsbare habitattypen per saldo daalt. Van verdere compensatie is dan ook geen sprake. De verleende vergunning is onherroepelijk. De gemeenteraad moet dan ook hierop kunnen vertrouwen en hoeft niet zelf op de hoogte te zijn van alle inhoudelijke aspecten waarop de vergunning is gebaseerd.
l	Er gaat een hoogwatervluchtplaats verloren en deze wordt niet gecompenseerd. In dit deel van de uiterwaard zijn (meer) vluchtplekken voor wild nodig.	De HVP functioneert op dit moment nauwelijks tot niet omdat er te weinig dekking is. Door de inrichting van het erf komen er meer dekkingsmogelijkheden voor de dieren die daar behoefte aan hebben. Bij eerder hoogwater in de Havikerwaard is ook gebleken dat dieren daar gebruik van maken (rustende dieren achter de schuur en op het erf).
m	Het landelijk karakter zal worden aangetast. Het gebied is populair bij toeristen. Een megastal heeft de uitstraling van industrie. Ook zal er veel verkeer plaatsvinden door het dorp. Dit brengt risico's met zich mee en de noodzaak van wegverbreding waardoor bomen moeten wijken.	Over de passendheid van het bedrijf bij het landelijk karakter verwijzen wij naar de reactie onder 4a. Het dorp Ellecom wordt ten aanzien van verkeersbewegingen juist ontzien door het vervallen van de agrarische locatie aan de Buitensingel 60. Vanuit verkeersoogpunt is dit juist een meerwaarde. De locatie wordt buiten het dorp om ontsloten op een

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

		doorgaande weg. Een noodzaak tot wegverbreding is niet aan de orde omdat er geen sprake is van een toenemende intensiteit van verkeersbewegingen.
n	Hoe wordt de toename van verharding gezien en hoe gaat deze gecompenseerd worden.	Minder verharding is geen doel op zich. Gekoppeld aan de beleidsdoelstelling om zoveel mogelijk hemelwater ter plaatste in de grond te infiltreren is wel de wens om verharding te beperken zodat infiltreren van hemelwater ook daadwerkelijk mogelijk is. Aan de Eikenstraat 3 en aan de Buitensingel 60 zal in totaal een forse afname zijn van verhard oppervlak door de sloop van gebouwen en verhardingen zoals sleufsilos. Aan de Eikenstraat ongenummerd zal een toename van verharding zijn en hiervoor zal een waterbergingsloot worden gegraven zodat het hemelwater dat op het erf valt hierin kan infiltreren. Het gaat hierbij overigens alleen om het schone water dat van het erf komt. Vervuild water zoals perssappen van kuilvoer en spoelwater van de melkstal zullen apart worden afgevoerd naar de mestkelders. Van een noodzaak van compensatie voor de toename aan verharding op de Eikenstraat ongenummerd is daarom geen sprake.
o	Plaatselijk zal een mestoverschot ontstaan. De mest in het bovenstroomse gebied van het HEN zal een probleem zijn.	Er is geen mestoverschot voorzien. Het bedrijf heeft voldoende grond tot zijn beschikking om de geproduceerde mest af te kunnen zetten. Daarmee zal de mestverwerking op de gronden hetzelfde blijven als dat is in de huidige situatie.
p	Wat wordt gedaan aan de ammoniaktoename in de lucht.	Ammoniak is een belangrijk milieuthema bij agrarische bedrijven. Aan dit onderwerp is aandacht besteed in het milieueffectrapport. Voldaan moet worden aan wet- en regelgeving voor het beoordelen van ammoniak. Deze is opgenomen in het Activiteitenbesluit milieubeheer en de Wet Ammoniak en Veehouderij. De ontwikkeling voldoet aan de afstandsnormen volgens de Wet Ammoniak en Veehouderij. Daarnaast is in de planregels van het bestemmingsplan het maximaal aantal dieren dat gehouden mag worden opgenomen. Door de beëindiging van de bedrijfsactiviteiten op andere locaties binnen het landgoed, is verzekerd dat de stikstofdepositie op voor verzuring of vermesting gevoelige natuur per saldo niet toeneemt en onder de kritische depositiewaarde blijft.

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

q	Hoe wordt aangekeken tegen de risico's voor de volksgezondheid (fijnstof, ammoniak en dierziekten) en wat gebeurt er bij een grootschalige uitbraak van MKZ.	Wij verwijzen hiervoor naar het de algemene overwegingen onder 1.5.
r	Alleen het jongvee zal naar buiten gaan. Bij grootschalige bedrijven kiest slechts 46% voor weidegang tegen 94% bij kleinschalige bedrijven. Megastallen zijn een bedreiging voor de weidegang. Dit is niet alleen erg voor de uitstraling, maar ook voor het dierenwelzijn. De koeien moeten zo goed mogelijk behandeld worden. Weidegang is zowel goed voor het welzijn van het melkvee als ook voor het landschap.	Het welzijn van dieren is lastig te meten en afhankelijk van diverse factoren. Afhankelijk van de bedrijfsvoering worden keuzes gemaakt waarbij een grote dan wel minder grote prioriteit aan het bevorderen van het dierenwelzijn wordt toegekend. In elk geval dient de agrariër, doordat hij moet voldoen aan wet-en regelgeving, aan diverse criteria ter bevordering van het dierenwelzijn te voldoen. Beweiding is daarbij geen voorwaarde en is ook niet de enige factor die dierenwelzijn beïnvloed. .
s	Bij een keuze nu voor een megastal is er geen weg meer terug. Het plan is gebaseerd op valse argumenten en geld staat centraal. Het algemeen belang is ondergeschikt gemaakt aan het individuele belang van Middachten.	Wij zijn van mening dat het goed is om een onderscheid te maken tussen enerzijds wat mogelijk is op basis van de huidige regelgeving en anderzijds wat een nationale maatschappelijke en politieke discussie is over de veehouderij in Nederland. Het voorgenomen agrarisch bedrijf aan de Eikenstraat ongenummerd voldoet aan de huidige regelgeving. Ten aanzien van het min of meer definitieve karakter van de keuze merken wij op, dat wij inderdaad een duidelijke keuze maken met het voorliggende plan. Gelet op het gegeven dat wij de ontwikkeling acceptabel en passend vinden, is dat naar ons idee evenwel geen probleem. Zoals ook aangeven onder het kopje algemeen onder 1.2 is het melkveehouderijbedrijf een structurele economische drager voor landgoed Middachten en het perspectief voor de instandhouding van de landschappelijke en cultuurhistorische betekenis van het landgoed.
t	De instandhouding van het landgoed kost kennelijk veel geld. Omdat het in particuliere handen is moet het geëxploiteerd worden. Het landgoed zou beter verkocht kunnen worden aan bijvoorbeeld Het Gelders Landschap/Gelderse kastelen. Onder hun hoede wordt er niet onnodig gebouwd en wordt de natuur in ere hersteld in plaats van verpest.	Middachten verricht veel inspanningen om het behoud en de verdere ontwikkeling van natuur-, landschaps en cultuurhistorische waarden van het landgoed te bevorderen. In een zeer breed perspectief. Voorbeelden hiervan zijn de faunatunnel onder de snelweg, de keuze voor een biologische boer aan de Middachterallee en diverse projecten die uitgevoerd worden binnen het kader van de Havikerpoort. Het beheer van het landgoed kost inderdaad veel geld. Wij kijken met waardering naar alle maatregelen en inspanningen die Middachten verricht om op zorgvuldige wijze een balans te vinden

Nr. Korte inhoud reactie

Overwegingen gemeenteraad

		tussen de diverse economische, culturele, landschappelijke en natuurlijke belangen. Middachten slaagt er met regelmaat in om, in samenwerking met diverse partijen, een goed resultaat te bereiken ter bevordering van al deze belangen en wij zijn hen daarvoor erkentelijk. Wij vinden het dan ook jammer dat indiener hier anders over denkt.
41	Bewoner Bernhaldelaan, Ellecom (nr. 597143)	
a	Indiener is blij dat gekozen is voor Eikenstraat ongenummerd. Locatie Buitensingel wordt daarmee verkleind en dat draagt bij aan herstel van het historisch landschap Avegoor en Bergstein.	Het is goed om ook de positieve meningen en ervaringen te vernemen. Gelet op de inhoud nemen wij deze voor kennisgeving aan
b	Het bestemmingsplan voor de 4 locaties kan niet los worden gezien van de effecten op het historisch landschap van de Ellecomse polder.	Voor de verschillende locaties zijn inrichtingsplannen gemaakt waarbij de ontwikkelingen op de betreffende locaties in relatie zijn gebracht met de omgeving. Er is zorg besteedt aan de landschappelijke inpassing en de cultuurhistorische waarden. Zij is bijvoorbeeld een analyse verricht naar het panoramazicht van Bergstein en is er een analyse gemaakt van de historische ontwikkeling van agrarische bedrijven op de Beschermde Buitenplaats Middachten. Wij delen de zorg om het landschap en wij vinden dat we daar in voldoende mate rekening mee hebben gehouden bij de planontwikkelingen.
c	300 stuks vee lijkt indiener het maximum. Er komt circa 11 m2 per koe, hoe is dit berekend en wat zijn de normen hiervoor.	Aan de orde is een aanvraag voor een melkveebedrijf met 468 koeien (300 melkkoeien en 168 jonge koeien). Deze aanvraag hebben wij, in samenhang met de andere voorgestelde ontwikkelingen, afgewogen en in de nu voorliggende vorm positief beoordeeld. Dit is ook tevens het maximum aan mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt. De grootte van de stallen voor melkvee en jongvee zijn afgestemd op de aanvraag en de eisen die door wet- en regelgeving gesteld worden aan melkvee- en jongveestallen.
d	Kan het bedrijf in de toekomst nog uitbreiden bij deze stal en wat is er in het bestemmingsplan geregeld om uitbreiding te blokkeren.	Het bestemmingsplan en de Natuurbeschermingswetvergunning gaan uit van een maximum aantal melkkoeien en jongvee. Het is aan de betreffende agrariër de keuze om direct gebruik te maken van dit maximum of om daar

		fasegewijs naar toe te werken. Het bestemmingsplan houdt geen rekening met uitbreidingen die het maximum overstijgen. Mocht de betreffende agrariër daar in de toekomst behoefte aan hebben dan zal opnieuw beoordeeld moeten worden of daartoe mogelijkheden zijn en wat de ruimtelijke aanvaardbaarheid is.
e	Geluid, stank, licht en zicht vallen binnen de regelgeving. De vraag is wel of deze hier stringent genoeg zijn.	In het milieuraapport is gekeken naar het wettelijk kader. Daarnaast zijn ook de gezondheidseffecten bekeken. Deze zijn over het algemeen stringenter dan de milieunormen. Ten aanzien van gezondheid verwijzen wij naar de algemene reactie onder 1.5.
f	Hoe bindend is het inrichtingsplan rondom het erf, dit valt namelijk buiten het kader van dit bestemmingsplan.	Het inrichtingsplan is geborgd in de planregels en is dus juridisch bindend.
g	Er zou als afscherming een groenblijvende houtwal moeten komen. Een open structuur biedt geen meerwaarde en de bomen worden kaal in de winter.	Dit brengt met zich mee dat er soorten worden aangeplant die kaal worden in de winter. Het is ook geen doel geweest om het bedrijf zoveel mogelijk uit het zicht te onttrekken. In het uiterwaardenlandschap zijn agrarische bedrijven doorgaans zichtbaar aanwezig. Daarmee is er in het erfinrichtingsplan gekozen voor een landschappelijke inpassing die zoveel mogelijk aansluit bij het uiterwaardenlandschap.
h	Uitstoot en afvalstromen moeten worden geoptimaliseerd door innovatieve oplossingen. Een verdere groei voor het bedrijf past hier niet bij.	Een verdere groei dan de maximale mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt is op dit moment niet voorzien. Bij de ontwikkeling van het agrarisch bedrijf aan de Eikenstraat ongenummerd worden moderne technieken gebruikt die verder gaan dan veel bestaande bedrijven die met oudere technieken werken.
i	Bergstein moet worden meegenomen in een integrale gebiedsvisie voor de Ellecomse polder.	Dit aspect is ook door andere indieners aan de orde gesteld. Korthedshalve verwijzen wij daarom naar onze beantwoording onder 8b van deze nota
j	Waarom is de bebouwing voor de nieuwe boerderij niet bestemd. De andere woningen zijn wel aangegeven in geel.	De bebouwing moet geplaatst worden in het bouwvlak. De bedrijfswoning is daarbij niet in geel aangegeven, omdat deze kleur is voorbehouden aan burgerwoningen. De bedrijfswoning valt binnen de bestemming 'Agrarisch met waarden – natuur en landschap'. Deze bestemming is in groen weergegeven.

Bijlage IA

AANVULLING OP DE NOTA VAN ZIENSWIJZEN**Ontwerpbestemmingsplan Ellecom, Eikenstraat ongenummerd, Eikenstraat 3 en Buitensingel 60 en bijbehorende ontwerp milieueffectrapport**

Nr.	Korte inhoud reactie	Overwegingen gemeenteraad
10A	Bewoner, Binnenweg, Ellecom (nr. 596459)	
a	Er zijn twijfels ten aanzien van een zorgvuldige afweging met Aegrostacks op het gebied van milieu, waaronder de effecten van onder andere stikstofdepositie op natuurgebieden.	Voor wat betreft de gebruikte rekenmethode verwijzen wij kortheidshalve naar de reactie onder 9k1 van de Nota van Zienswijzen. Meer specifiek op de effecten voor stikstofdepositie wordt ingegaan in onderdeel 27 a van de Nota van Zienswijzen.

Agendapunt 4.
RU
1

Bijlage II Nota van Wijzingen bij raadsbesluit van 28 november 2017 tot vaststelling van het bestemmingsplan Ellecom, Eikenstraat ongenummerd, Eikenstraat 3 en Buitensingel 60 en bijbehorende milieueffectrapport

1	Zienswijze nrs. 5d, 9g3, 9j2, 21d, 25e, 30ae, 32ad2.	Regels	Aan artikel 14.2 wordt toegevoegd een nieuw lid e luidende als volgt: <i>e. De stallen ten behoeve van het houden van vee mogen alleen worden gebruikt wanneer aan de volgende regels wordt voldaan:</i> <i>1. De hoofdverlichting in de stallen is alleen in gebruik tussen 6.00 en 23.00 uur.</i> <i>2. De lichtsterkte mag maximaal 100 lux bedragen op vloerniveau in de stal.</i> <i>3. De armaturen worden op maximaal halverwege de dakhelling of hoger naar binnen gericht opgehangen, zodat er sprake is van verticale lichtuitstroming in plaats van lichtuitstroming naar buiten.</i>
2	Ambtshalve wijziging	Bijlage bij de toelichting en regels	<i>De afbeeldingen op pagina 13 en 17 van Bijlage 1 Inrichtings- en beeldkwaliteitplan Eikenstraat ongenummerd worden vervangen door de afbeeldingen zoals opgenomen in de bijlage bij deze Nota van Wijzingen.</i>
3	Aanpassingen toelichting/MER	Toelichting	<i>De toelichting en MER wordt op diverse onderdelen aangevuld/gecorrigeerd. Dit mede naar aanleiding van zienswijzen. Dit betreft:</i> <i>• Preciseren van de maximale waterstand naar 11.40m +NAP (in plaats van 11.20 m + NAP tot 11.80 m + NAP);</i> <i>• Verwerken van de overlegreactie van het waterschap, waarbij de gemaakte afspraken over de aanpassingen van het inrichtingsplan worden weergegeven;</i> <i>• Het aanmerken van woning Eikenstraat 1 als meest dichtbijzijnde woning in plaats van Middachterlaan 1;</i> <i>• Het aanpassen van Eikensteeg naar Eikenstraat;</i> <i>• Het aanvullen van de bijlagen met een tweetal onderzoeken:</i> <i>1. Waterkwaliteit bronbossen landgoed Middachten</i>

Bijlage II Nota van Wijzingen bij raadsbesluit van 28 november 2017 tot vaststelling van het bestemmingsplan Ellecom, Eikenstraat ongenummerd, Eikenstraat 3 en Buitensingel 60 en bijbehorende milieueffectrapport

2. Hydrologisch vooronderzoek EGM Middachten 2005

- *Het aanpassen van bijlage 18 in bijlage 22 in paragraaf 5.8.2 van het milieueffectrapport;*
- *Halverwege laatste alinea van pagina 76 de woorden 'Daarbij dient' verwijderen;*
- *Aanpassen bebouwingsoppervlaktes van bedrijfsgebouwen in paragraaf 2.2.2.2 van de Toelichting aan het Erfinrichtings- en beeldkwaliteitsplan voor de Eikenstraat 3;*
- *Redactionele aanpassingen.*

Agendapunt 4.
RU
3

Bijlage II Nota van Wijzingen bij raadsbesluit van 28 november 2017 tot vaststelling van het bestemmingsplan Ellecom, Eikenstraat ongenummerd, Eikenstraat 3 en Buitensingel 60 en bijbehorende milieueffectrapport

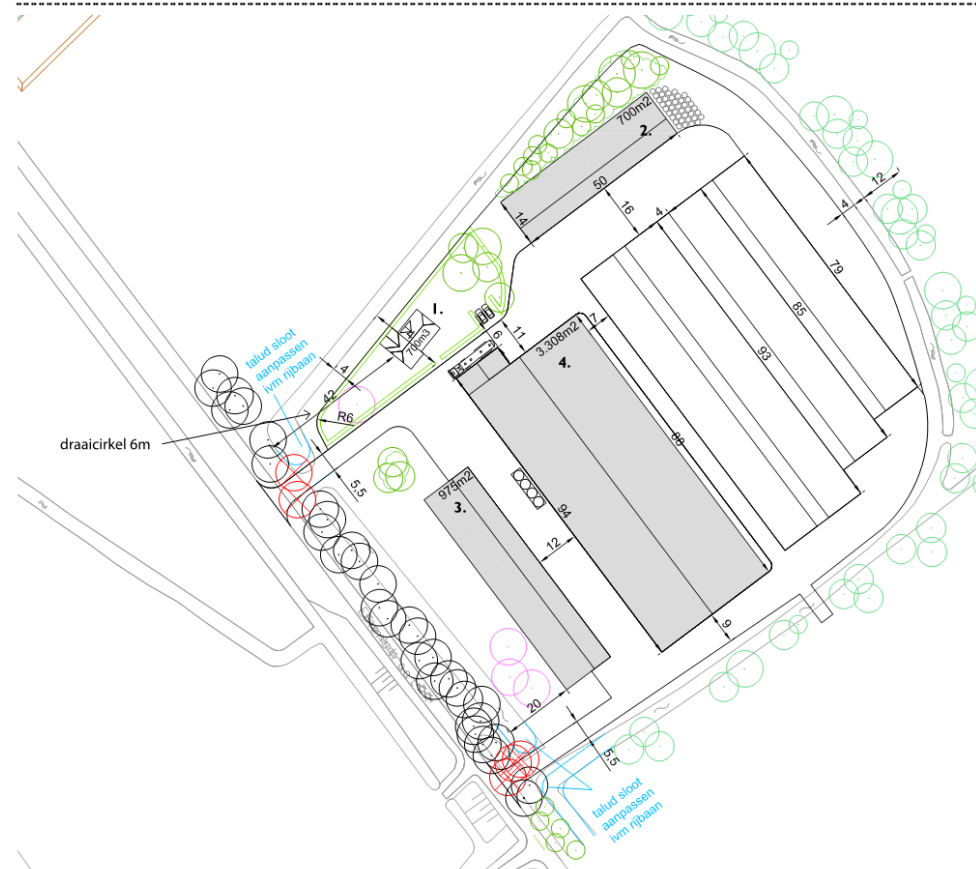
Het concept wordt vertaald in de hiernaast afgebeelde plankaart. Zichtbaar zijn:

1. Woonhuis (700 m³), parallel aan erfgrans, gedraaid ten opzichte van de straat. Ca. 40m afstand tot aan het hart van de sloot langs de Eikenstraat. De rooilijn van het voorhuis ligt vóór de rooilijn van de koeienstal. Vanuit woonhuis zicht op de stallen én op het landschap.
2. Jongveestal 975 m², parallel aan Eikenstraat, ca. 18 meter uit het hart van de sloot
3. Koeienstal 3.308 m² parallel aan Eikenstraat
4. Sleufsilos, parallel aan Eikenstraat
5. Werktuigenschuur 700 m², dwars op Eikenstraat
6. Erf
 - a. entree 'schone' zijde van het erf
 - b. entree 'vuile' zijde van het erf
7. Siertuin voorzijde met min. 1 grote (fruit)boom
8. Ruimte voor de Eikenstraat: gazon met enkele solitaire (fruit)bomen, ruimte voor waterberging
9. Achtertuin met droog eikenbosje voor de werktuigenschuur
10. Gemengde boerenhaag ca. 70cm hoog
11. Droog eikenbosje. Soorten: Betula pendula, Quercus robur, Acer pseudoplatanus, Prunus Avium, Corylus avellana, Ilex aquifolium, Lonicera periclymenum, Malus sylvestris, Rhamnus frangula, Salix caprea, Sorbus aucuparia
12. Opening in nat wilgenbosje t.b.v. doorzicht richting beek en verder richting Ellecom
13. Groepen elzen, wilgen en meidoorn aan slootkant als verzachting van de overgang naar het landschap
14. Doorzichten naar landschap vanuit het erf en v.v.
15. Zichtlijn vanuit de Eikenstraat op representatieve zijde van het boerenerf
16. Schouwpad waterschap 4 m
17. Opvang vuilwater (gesloten systeem)

Bijlage II Nota van Wijzingen bij raadsbesluit van 28 november 2017 tot vaststelling van het bestemmingsplan Ellecom, Eikenstraat ongenummerd, Eikenstraat 3 en Buitensingel 60 en bijbehorende milieueffectrapport

INRICHTINGSPLAN

PLANKAART

Technische, maatvast tekening
bebouwingsoppervlakte nieuwbouw 5.111 m2:
1. Woonhuis 128 m2 (700 m3)
2. Werktuigenschuur 700 m2
3. Jongveestal 975 m2
4. Koeienstal 3.308 m2

De geplande bedrijfsopzet is qua bedrijfsomvang toekomstbestendig. Het voorgestelde bouwblok is daarbij passend.

17

Eikenstraat ongenummerd
Buro Lubbers
schaal 1:1000 (A3)

17.79

Raadsvergadering
28 november 2017

Agendapunt 4.
RU
5

Bijlage II Nota van Wijzingen bij raadsbesluit van 28 november 2017 tot vaststelling van het bestemmingsplan Ellecom, Eikenstraat ongenummerd, Eikenstraat 3 en Buitensingel 60 en bijbehorende milieueffectrapport